ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ

በቶም ዋልድኮር

I **ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ።** II **የተቀረጸውንም ምስል ለአንተ አታድርግ።** III **የአምላክህን የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ አትጥራ።** IV **የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ።**	V **አባትህንና እናትህን አክብር።** VI **አትግደል።** VII **አታመንዝር።** VIII **አትስረቅ።** IX **በጎረቤትህ ላይ በሐሰት አትመስክር** X **የባልንጀራህን ቤት አትመኝ።**

ክፍል VI

ከአስር እስከ ታዳጊ ወጣቶች ስድስት የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርቶች

በአጫጭር ካቴኪዝም ጥያቄዎች 39-62 ላይ በመመስረት

የቅጂ መብት © 2017 በ

የልጆች ሚኒስቴር ኢንተርናሽናል, Inc.

2331 4th St., Suite 106, Tucker, GA 30084-4499 ኢ-ሜል፡
childrensministry1@earthlink.net ኢንተርኔት፡ childministry.com

ስልክ: (770) 493-8952

ሁሉም ጥቅሶች ከ1962 ዓ.ም የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም የተወሰዱ ናቸው።

ለእግዚአብሔር ያለብህ ግዴታ

ማውጫ

ገፆች

ለአስተማሪዎች መቅድም 3

ምዕራፍ 1፡ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ተገዙ 8

ምዕራፍ 2፡ እግዚአብሔርን እና ሰውን ውደዱ 21

ምዕራፍ 3፡ እግዚአብሔርን ብቻ አምልኩ 36

ምዕራፍ 4፡ እግዚአብሔርን በትክክል አምልኩ 54

ምዕራፍ 5፡ እግዚአብሔርን በቅንነት አምልኩ 71

ምዕራፍ 6፡ በእያንዳንዱ ሰንበት እግዚአብሔርን አምልኩ 86

አባሪ፡ የታዳጊ ወጣቶች የስራ ሉህ 105

መቅድም ለአስተማሪዎች

እግዚአብሔር የማይሞቱ ነፍሳትን ለእግዚአብሔር አገልግሎት እና ክብር የማሰልጠን አስደናቂ ኃላፊነት ሰጥቶሃል። የታዳጊዎቹ ዘላለማዊ ድነት እና ምድራዊ ደህንነት ሀላፊነትህን በታማኝነት መወጣት አለመወጣትህ ላይ የተመሰረተ ሊሆን ይችላል። ያንተ ጥንቃቄ የተሞላበት ሃይማኖታዊ መመሪያ ነፍሳቸውን ሊመግብ እና የሕያውና እውነተኛውን አምላክ ቤተ ክርስቲያን ለብዙ ዓመታት እንዲያገለግሉ ሊያስታጥቅ ይችላል።

ይህንን አስፈላጊ ተግባር የእምነት እና የፍቅር ስራ አድርገህ ያዘው። ለእያንዳንዱ ምዕራፍ በምታደርገው ዝግጁት ትልቅ ትጋት አሳይ፣ ደግሞም ጸልይ። በጉርምስና ዕድሜ ላይ የሚገኙ ልጆች እነዚህን ትምህርቶች በቀላሉ እንዲያስታወሷቸው ከማድረግ ወይም መልሶችን ብቻ ከማስተማር ይልቅ በልባቸው በመረዳት የመተግበር አስፈላጊነትን አስጨብጣቸው። ካቴኪዝምን ማጥናት እና የቅዱሳት መጻሕፍት እውቀታቸውን ማሳደግ በአሁኑ ዕድሜያቸውና በሕይወታቸው ሙሉ እንዴት እንደሚጠብቃቸው፣ እንደሚያጠናክራቸው እና እንደሚያበረታታቸው አጽንኦት ሰጥተህ ንገራቸው።

በእምነትና በጸሎት ከድካምህ ብዙ ፍሬ ታያለህ። ልጆቹም ተነሥተው ያመሰግኑሃል። (ምሳ 31፡28)። በእውነት፣ ለመንግሥቱ ለሚደረግ ለዚህ ጠቃሚ ጥረትህ እግዚአብሔር አብዝቶ ይባርክህ!

<u>የዌስትሚኒስተር ካቴኪዝም በአጭሩ</u>

በ1643 የእንግሊዝ ፓርላማ ጥልቅ የሆነ ነገር አደረገ። 121 ፓስተሮች እና 30 ምእመናን ያቀፈ ጉባኤ ጠራ፤ ከእነዚህም መካከል አንዳንዶቹ በዓለም ላይ የሚታወቁ ፈሪሃ እግዚአብሄር ያላቸው የሃይማኖት ሊቃውንት ነበሩ። እነዚህ ለቤተ ክርስቲያን የእምነት መግለጫ እና የአስተዳደር መዋቅር ለመቅረጽ ተሰበሰቡ፣ ያደረጉትም ጥረት በመጨረሻ የአምልኮ ማውጫ፣ የእምነት ኑዛዜ እና ሁለት ካቴኪዝም አንዱ ትልቅ የካቴኪዝም ጥልቅ ጥናት እና አስፈላጊ የሆኑትን ነገሮች ለማስተማር የሚያገለግል አጭር ካቴኪዝምን አስገኘ። ለብዙ አመታት ያደረጓቸው በርካታ ስብሰባዎች የዌስትሚኒስተር ጉባኤዎች በመባል ይታወቁ ነበር።

በእግዚአብሔር መሰጠት ውስጥ፣ ካቴኪዝም እንደ ክርስቲያናዊ አስተምህሮ ፍቺዎች ጠቃሚ ሆነው ይቆያሉ። ነገር ግን በሚያሳዝን ሁኔታ፣ ዘመናዊቷ ቤተ ክርስቲያን በካቴኪዝም ውስጥ ለተጠቃለለው ጤናማ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት ብዙ ጊዜ ትኩረት አትሰጥም። በተለይ

ታዳጊ ወጣቶች ለሕይወት እና ለተግባር የሚሆን ጠንካራ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት ሳያገኙ ሲቀሩ በጣም ይሠቃያሉ። አብያተ ክርስቲያናት፣ የክርስቲያን ትምህርት ቤቶች እና ወላጆች በአደራ በተሰጣቸው ታዳጊ ወጣቶች ውስጥ ይህን መሠረት እንዲያሳድጉ ለማበረታታት፣ ቻይልድ ሚኒስቴር ኢንተርናሽናል (ሲኤምአይ) ለአጭር የካቴኪዝም ትምህርት ምቹ ህኔታ የሚፈጥርና የሚደግፉ ቁሳቁሶችን ያዘጋጃል፣ ያሰራጫልም።

<u>ተከታታይ አደረጃጀት</u>

“በአስራዎቹ ዕድሜ ካሉት ታዳጊዎች እስከ ወጣቶች” ተከታታይ ዘጠኝ ክፍሎችን (ወይም መጽሃፎችን) ያቀፈ ነው፡

ክፍል I እግዚአብሔር ለሰው ያለው ራዕይ

ክፍል II እግዚአብሔር ለአለም ያለው እቅድ

ክፍል III የሰው ልጅ ኃጢአት እና ውድቀት

ክፍል IV ለኃጢአተኞች የእግዚአብሔር መፍትሄ

ክፍል V የእግዚአብሔር አስደናቂ ጸጋ

ክፍል VI ለእግዚአብሔር ያለብን ግዴታ

ክፍል VII ለሌሎች ያለብን ግዴታ

ክፍል VIII የእግዚአብሔር የጸጋ መንገድ

ክፍል IX የጌታ ጸሎት

እያንዳንዱ ክፍል ከሶስት እስከ ስምንት ምዕራፎች አሉት።. እንዲሁም እያንዳንዱ ምዕራፍ ሦስት ክፍሎችን ማለትም ካቴኪዝም፣ የቃል ጥቅስና የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ያቀፈ ነው። የመጨረሻዎቹ ሁለት ክፍሎች የካቴኪዝሙን ክፍል ይደግፋሉ፤ ትምህርቱንም ይጠቁማሉ። የቃል ጥቅሱን እና የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ስታስተምር፣ ካቴኪዝም እና ቅዱሳት መጻህፍት በአሥራዎቹ ዕድሜ ውስጥ የሚገኙ ልጆች ለሚገጥሟቸው ችግሮች እና ተግዳሮቶች አስፈላጊ መሆናቸውን አጽንኦት ስጥ።

<u>ሃሳቦችን እና ምክሮችን ማስተማር</u>

ከማስተማርህ በፊት, ሙሉውን ምዕራፍ በጥንቃቄ አጥና። ግልጽ የሆነ አጠቃላይ እይታ ለማግኘት የተዘረዘረውን የመማር ዓላማ እና ካቴኪዝምን ተጠቀም። ትምህርትህን ጤናማ በሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ላይ የተመሠተ አድርግ። እንዲሁም ሌሎች ክፍሎች እና ምዕራፎች ሊሸፍኗቸው ወደ ሚችሉት ርእሶች በጣም ርቀህ እንዳትሄድ ተጠንቀቅ።

የመማሪያው ዓላማ በእያንዳንዱ ምዕራፍ መጀመሪያ ላይ ይታያል። ትምህርቱን በችኮላ በማለፍ ወይም የራስ የመተዳደሪያ መርሃ ግብር ለማክበር ሲባል ይህንን አላማ መስዋት የማድረግ ፈተናን ተቃወም። በአሥራዎቹ ዕድሜ ውስጥ የሚገኙ ወጣቶች የተገለጹትን ዓላማዎች ሳያሳኩ ትምህርቱን በመቸኮል ከማለፍ ይልቅ በእያንዳንዱ ምዕራፍ ላይ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ክፍለ ጊዜዎችን ማሳለፍ የተሻለ ነው።

ታዳጊዎች በአንዳንድ የካቴኪዝም ጥያቄዎች እና መልሶች ውስጥ ያሉትን የቃላት እና የአረፍተ ነገር አወቃቀሮችን ለመረዳት ትንሽ አስቸጋሪ ሆኖ ሊያገኙት ይችላሉ። ያልተለመዱ ቃላትን መፈለግ እና ካቴኪዝምን በራሳቸው ቃላቶች እንደገና መፃፍ ግንዛቤን ይጨምራል። ምንም እንኳን ካቴኪዝምን ማስታወስ ትልቅ ጥቅም ቢሰጥም፣ ትርጉሙን ግልፅ ቀጥተኛ በሆነ ቋንቋ ማብራራት የበለጠ አስፈላጊ ነው። በእርግጥም ያልተረዱትን ቃላት ማስታወስ የመንፈሳዊ እድገትን አቅምን ይገድባል። መረዳቱ ሳይረዱት በቃል መሸምደድን ያስከትላል።

የውይይት ጥያቄዎች ምልክት በተደረገባቸው መልሶች ተደግፈው በእያንዳንዱ ምዕራፍ ውስጥ ባሉት ሦስት ክፍሎች ውስጥ ይገኛሉ። ሁሉንም መልስ ያላካተቱ፤ የመወያያ ጥያቄዎች በአባሪው ታገኛቸዋለህ። እነዚህን ጥያቃዎች ገልብጠህ ለተማሪዎችህ ማሰራጨት አለብህ። እነዚህ ጥያቄዎች ታዳጊዎች የእያንዳንዱን ምዕራፍ የመማር አላማ ማሳካት መቻላቸውን ለመወሰን በጣም አስፈላጊ ናቸው። እነዚህን ጥያቄዎች በተለያዩ መንገዶች ልትጠቀምባቸው ትችላለህ፣ ግን አንዱ አማራጭ እያንዳንዱን ክፍል ካስተማርክ በኋላ ወዲያውኑ በክፍል ውስጥ ማወያየት ነው። በማናቸውም የተሳሳቱ ወይም ያልተሟሉ ምላሾች ታዳጊዎቹን እርዳቸው።

የዝማሬዎች ዝርዝር በእያንዳንዱ ምዕራፍ መጨረሻ ላይ ተቀምጠዋል። ለመጨረሻ ጊዜ ዋና ዋና ነጥቦቹን ለማጉላት አንድ ወይም ከዚያ በላይ መዝሙሮችን ዘምሩ ወይም ደግሞ እንደ የመደምደሚያ ጸሎት ከመዝሙር አንዱን ጮክ ብለው ያንብቡ። የሥላሴ መዝሙር (1990) አብዛኛዎቹን እነዚህን የተመረጡ መዝሙሮች አካቶ ይዟል።

በመጨረሻም፣ ትምርትህን ለማጠናከር እና የታዳጊዎችን ትምህርት ለማሻሻል በሲኤምይ(CMI)-የተዘጋጁ የፓወር ፖይንት ስላይዶችን መጠቀም አለብህ። ለእያንዳንዱ ክፍልና ምዕራፍ የሚሆኑ የፓወር ፖይንት ማቅረቢያዎች ማግኘት ትችላለህ። ለትምህርቱ አጋዥ የሆኑ የተለዩ የማስተማሪያ ማስታወሻዎች በፓወር ፖይንት ይሰጣሉ።

<u>ለተጨማሪ መረጃ ምንጮች</u>

Palmer, Edwin H. The Five Points of Calvinism. Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1999.

Vincent, Thomas. The Shorter Catechism Explained from Scripture. Carlisle, PA: Banner of Truth Trust, 2010.

Vos, Johannes G. The Westminster Larger Catechism: A Commentary. Edited by G I.Williamson Phillipsburg, NJ: Presbyterian and Reformed Publishing Company, 2002.

Williamson,G.I. The Westminster Confession of Faith for Study Classes. Phillipsburg, NJ: Presbyterian and Reformed Publishing Company, 2004.

Williamson,G.I. The Westminster Shorter Catechism for Study Classes. Phillipsburg, NJ: Presbyterian and Reformed Publishing Company, 2003.

ክፍል VI

ለእግዚአብሔር ያለብህ ግዴታ

ምዕራፍ 1

ለእግዚአብሔር ትእዛዛ ተገዛ

አላማ ;- በአስርቱ ትእዛዛት ውስጥ እንደተገለጸው ለእግዚአብሔር የሞራል ህግጋት ያለብህን የመታዘዝ ግዴት ለመማር

ካቴኪዝም፡- ጥ. እግዚአብሔር ከሰው የሚፈልገው ግዴታ ምንድን ነው?

መ፡ እግዚአብሔር ከሰው የሚፈልገው ግዴታ ለተገለጠው ፈቃዱ መታዘዝ ነው።

ጥ፡- እግዚአብሔር በመጀመሪያ ሰው ታዛዥ እንዲሆን ምን ገለጠለት?

መ፡- እግዚአብሔር ለሰው ልጅ እንዲታዘዘው በመጀመሪያ የገለጠለት ሕግ

የሞራል ህግ ነበር።

ጥ፡ የሞራል ሕጉ ባጠቃላይ እግኝቶ የተረዳው የት ነው?

መ፡ የሞራል ሕጉን በአጠቃላይ የተረዳው በአስሩ ትዕዛዛት ውስጥ ነው።

የቃል ጥቅስ፤- ሚክያስ 6፡8 ፤ ሰው ሆይ፥ መልካሙን ነግሮሃል፤ እግዚአብሔርም ከአንተ ዘንድ የሚሻው ምንድር ነው? ፍርድን ታደርግ ዘንድ፥ ምሕረትንም ትወድድ ዘንድ፥ ከአምላክህም ጋር በትሕትና ትሄድ ዘንድ አይደለምን?

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡- <u>እግዚአብሔር ሕግን ሰጠ</u>

ዓላማ

በአስርቱ ትእዛዛት ውስጥ እንደተገለጸው ለእግዚአብሔር የሞራል ህግጋት ያለብህን የመታዘዝ ግዴት ለመማር

ካቴኪዝም

ጥ. እግዚአብሔር ለሰው የሚፈልገው ግዴታ ምንድን ነው?

መ፡ እግዚአብሔር ለሰው የሚፈልገው ግዴታ ለተገለጠው ፈቃዱ መታዘዝ ነው።

ጥ፡- እግዚአብሔር በመጀመሪያ ሰው ታዛዥ እንዲሆን ምን ገለጠለት?

መ፡- እግዚአብሔር ለሰው ልጅ እንዲታዘዘው በመጀመሪያ የገለጠለት ሕግ የሞራል ህግ ነበር።

ጥ፡ የሞራል ሕጉ ባጠቃላይ እግኝቶ የተረዳው የት ነው?

መ፡ የሞራል ሕጉን በአጠቃላይ የተረዳው በአስሩ ትዕዛዛት ውስጥ ነው።

መዝገበ ቃላት ወይም ኢንተርኔት በመጠቀም ታዳጊዎች እነዚህን ቃላት እንዲፈልጉ ጠይቋቸው፡ ግዴታ፣ ፈቃድ፣ ሞራላዊ፣ ማጠቃለያ እና መረዳት። እያንዳንዱን ፍቺ እንዲያነቡ እና ከዚያም የተጻፈውን ትርጉም ሳያዩ ቃሉን በራሳቸው አባባል ፍች ለመስጠት ይሞክሩ። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስኪረዱ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳቸው አባባል በመግለጽ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ንገራቸው። በመጀመሪያ ሁሉንም በቀላሉ የተጻፉትን ትርጓሜዎች እንዲያነቡ ምራቸውና ከዚያ ሳያዩ ሁሉንም ቃላት በራሳቸው አባባል ይግለጹ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና ካነበቡ በኋላ ሰው ለእግዚአብሔር ስላለበት ግዴታ በተቻለ መጠን በራሳቸው አባባል እንዲያብራሩ ጠይቃቸው።

ከዚያም ታዳጊዎቹ ስለ ቃላቶቹ ባላቸው የተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት ሶስቱን የካቴኪዝም ጥያቄዎች እና መልሶች በራሳቸው አንደበት እንዲጽፉ አስተምራቸው። ከዚህ በታች ያለው ምሳሌ እንደገና ለመፃፍ የተሞከረ ጥያቄና መልስ ምን ሊመስል እንደሚችል ያሳያል።

ጥ. ለእግዚአብሔር ያለብን ኃላፊነት ምንድን ነው?

መ. እግዚአብሔር እንድናውቃቸው ያደረጋቸውን የትክክልና የስህተትን ሕግ እንድትታዘዙ ይፈልጋል።

ጥ. እግዚአብሔር በመጀመሪያ የገለጠው ትክክልና ስህተት የሆነውን ሕግ ምንድን ነው?

መ. እግዚአብሔር ለሰው ልጆች የሞራል ህግን ሰጠ።

ጥ. የሞራል ሕጉ የተጠቃለለው የት ነው?

መ. አስርቱ ትእዛዛት የሞራል ህግን ጠቅለል አድርገው ያቀርባሉ።

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

ታዳጊዎች እያንዳንዱን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) እንዲለዩ ጠይቋቸው።

ዘጸአት 31:18፤ እግዚአብሔርም ከሙሴ ጋር በሲና ተራራ የተናገረውን በፈጸመ ጊዜ በእግዚአብሔር ጣት የተጻፈባቸውን ከድንጋይ የሆኑ ሁለቱን የምስክር ጽላቶች ሰጠው።

አሥር ትእዛዛት

ዘዳግም 5:1፣ ሙሴም እስራኤልን ሁሉ ጠርቶ አላቸው። እስራኤል ሆይ፥ እንድትማሩአት በማድረግም እንድትጠብቁአት ዛሬ በጆሮአችሁ የምናገራትን ሥርዓትና ፍርድ ስሙ። አምላካችን እግዚአብሔር በኮሬብ ከእኛ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ::

ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

እግዚአብሔር በመጀመሪያ ለሰው ታዛዥነቱ የገለጠለት አገዛዝ

አሥር ትእዛዛት

ዘዳግም 10:12–13፣ አሁንም፥ እስራኤል ሆይ፥ አምላክህን እግዚአብሔርን ከመፍራት፥ በመንገዱም ሁሉ ትሄድ ዘንድ፥ እርሱንም ትወድድ ዘንድ፥ አምላክህንም እግዚአብሔርን ከማገልገል በቀር አምላክህ እግዚአብሔር የሚለምንህ ምንድር ነው? ልባችሁ በፍጹም ነፍስህም፥ ለራስህ ጥቅም ብዬ ዛሬ የምሰጥህን የእግዚአብሔርን ትእዛዝና ትእዛዝ ጠብቅ?

ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

እግዚአብሔር በመጀመሪያ ለሰው ታዛዥነቱ የገለጠለት አገዛዝ

አሥር ትእዛዛት

ዘዳግም 29:29፣ ምሥጢሩ ለአምላካችን ለእግዚአብሔር ነው፤ የተገለጠው ግን የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ እናደርግ ዘንድ ለእኛ ለዘላለምም ለልጆቻችን ነው።

ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

መክብብ 12፡13 ፤ የነገሩን ሁሉ ፍጻሜ እንስማ፤ ይህ የሰው ሁለንተናው ነውና፤ እግዚአብሔርን ፍራ፥ ትእዛዙንም ጠብቅ።ለተገለጠው ፈቃዱ መታዘዝ እግዚአብሔር ከሰው የሚፈልገው ግዴታ ነው።

ሮሜ 2፡13 በእግዚአብሔር ፊት ሕግን የሚያደርጉት ይጸድቃሉ እንጂ ሕግን የሚሰሙ ጻድቃን አይደሉምና

ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

ሮሜ 12፡1-2 እንግዲህ፥ ወንድሞች ሆይ፥ ሰውነታችሁን እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝና ሕያው ቅዱስም መሥዋዕት አድርጋችሁ ታቀርቡ ዘንድ በእግዚአብሔር ርኅራኄ እለምናችኋለሁ፥ እርሱም ለአእምሮ የሚመች አገልግሎታችሁ ነው። የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም በጎና ደስ የሚያሰኝ ፍጹምም የሆነው ነገር ምን እንደ ሆነ ፈትናችሁ ታውቁ ዘንድ በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሉ።

ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

ያዕቆብ 1፡22-25 “ቃሉን የምታደርጉ ሁኑ ራሳችሁንም እንጂ ራሳችሁን እያሳታችሁ የምትሰሙ ብቻ አትሁኑ።”

ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

ያእቆብ 4:17፡ እንግዲህ በጎ ለማድረግ አውቆ ለማይሠራው ኃጢአት ነው።

ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

<u>የምርምር ስራ</u>

እያንዳንዱ ታዳጊ በሁኔታዊ ስነምግባር (situational) ላይ ልዩ ዘገባ እንዲጽፍ እና በቃል እንዲያቀርብ ጠይቅ። የጽሁፍ ዘገባው ከሁለት ገጽ ያልበለጠ መሆን አለበት። ሁኔታዊ ሥነ ምግባር መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሆኑን ለማብራራት ታዳጊ ወጣቶች 1ዮሐንስ 5፡3 እና ምናልባትም ሌሎች የቅዱሳት መጻሕፍት ማጣቀሻዎችን መጥቀስ አለባቸው።

የካቴኪዝም ጥያቄዎች

1. ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ ምንድን ነው?

እግዚአብሔር ለተገለጠው ፈቃዱ እንድትታዘዝ ይፈልጋል።

2. ምሥጢሩ ለአምላካችን ለእግዚአብሔር ነው፤ የተገለጠው ግን የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ እናደርግ ዘንድ ለእኛ ለዘላለምም ለልጆቻችን ነው። (ዘዳ.29፡29)። በዚህ ጥቅስ መሠረት እግዚአብሔር _____¨ እና _____¨ ፈቃድ አለው።

ምስጢራዊ (የተደበቀ) እና የተገለጠ

3. "ቃልህ ለእግሬ መብራት ለመንገዴም ብርሃን ነው" (መዝ. 119፡105)። በዚህ ጥቅስ መሰረት፣ የተገለጠውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ ከየት ማግኘት ትችላለህ?

እግዚአብሔር በቃሉ በብሉይና በአዲስ ኪዳን ፈቃዱን ገልጧል።

4. (ሀ) የተሰወረውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ በማወቅ ማተኮር አለብህ (ለ) የተገለጠውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ በመታዘዝ ላይ ማተኮር አለብህ ወይስ (ሐ) በሁለቱም ላይ ማተኮር አለብህ?

ክርስቲያኖች የተሰወረውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ ሙሉ በሙሉ ለእርሱ መተው አለባቸው። ለምሳሌ፣ አንድ ሰው ለምን ያህል ጊዜ እንደሚኖር እና የክርስቶስ ዳግም ምጽአት መቼ እንደሚፈጸም የሚያውቀው እግዚአብሔር ብቻ ነው። በእንደዚህ አይነት ሚስጥራዊ ጉዳዮች ውስጥ ጣልቃ መግባት (ለምሳሌ ቀኑን መተንበይ እና ትንበያውን መሰረት በማድረግ ማቀድ) የለባቸውም። ብዙዎች ስለ እግዚአብሔር ሰውር ፈቃድ ባላቸው ክልክ ያለፈ ጉጉት በክርስቲያናዊ አካሄዳቸው ይሰናከላሉ። የእግዚአብሔርን ሰውር ፈቃድ ለማወቅ መሞከር አንድ ሰው የተገለጠውን ፈቃዱን ችላ እንዲል ሊያደርገው ይችላል። ምናልባትም ይባስ ብሎ አንዳንዶች የእግዚአብሔርን ሰውር ፈቃድ እናውቃለን ቢሉም ከተገለጠው ፈቃድ ጋር የሚጋጭ ወይም የሚቃረን ስለሚሆን ትልቅ ስህተት ነው።

5. ካቴኪዝም "የሥነ ምግባር ሕግ" ሲል ምን ማለቱ ነው ብለህ ያስባህ?

የሥነ ምግባር ሕግ በትክክል እና ስህተት መካከል ያለውን ልዩነት ያስተምራል።

6. እግዚአብሔር የሞራል ሕጉን የሚገልጠው የት ነው?

ቅዱሳት መጻሕፍት የእግዚአብሔርን የሥነ ምግባር ሕግ (እንዲሁም ሌሎች ነገሮች፣ እንደ የበላይ ሕግ እና ታሪክ ያሉ ነገሮችን) ይዘዋል።

7. የሥነ ምግባር ሕግ ከአሥርቱ ትእዛዛት ጋር አንድ ነው?

አይደለም፣ አስርቱ ትእዛዛት የሞራል ህግን ያጠቃልላሉ፣ ስለዚህ የስነ ምግባር ሰፋ ያለ ነው። ማድረግ ያለብህንና ማድረግ የሌለብህን ነገሮች የሚገልጽ የሞራል ህግ በብሉይ እና በአዲስ ኪዳን ውስጥ ይታያል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉት ሁሉም የሥነ ምግባር ሕጎች ከአሥሩ ትእዛዛት ከአንዱ ወይም ከዚያ በላይ ጋር ይዛመዳሉ።

8. የእግዚአብሔር ሰው ፍጹምና ለበጎ ሥራ ሁሉ የተዘጋጀ ይሆን ዘንድ፥ የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት መጽሐፍ ሁሉ ለትምህርትና ለተግሣጽ ልብንም

ለማቅናት በጽድቅም ላለው ምክር ደግሞ ይጠቅማል (2ጢሞ. 3፡16-17)። በእነዚህ ጥቅሶች መሠረት የተገለጠው የእግዜአብሄር ፈቃድና የሥነ ምግባር ሕግ ክርስቲያኖችን የሚለውጠው እንዴት ነው?

> *የእግዚአብሔር የተገለጠውን ፈቃድ እና የሥነ ምግባር ሕግን የያዙት ቅዱሳት መጻሕፍት ክርስቲያኖች በትክክልና በስሕተት መካከል ያለውን ልዩነት ያስተምራሉ፣ ሲሳሳቱ ይገሥጻቸዋል እና ያርማሉ፣ እናም መልካም እንዲያደርጉ ያሠለጥኗቸዋል።*

<u>የቃል ጥቅስ</u>

> ሚክያስ 6፡8 ፤ ሰው ሆይ፥ መልካሙን ነግሮሃል፤ እግዚአብሔርም ከአንተ ዘንድ የሚሻው ምንድር ነው? ፍርድን ታደርግ ዘንድ፥ ምሕረትንም ትወድድ ዘንድ፥ ከአምላክህም ጋር በትሕትና ትሄድ ዘንድ አይደለምን?

ቅዱሳት መጻሕፍት በዋናነት ሁለት ነገሮችን ያስተምራሉ—ስለ እግዚአብሔር ምን ማመን እንዳለብህ እና እግዚአብሔር ከእናንተ የሚፈልገውን ግዴታ (አጭር ካቴኪዝም #3)። ከ I እስከ V ያሉት ክፍሎች በመጀመሪያው ገጽታ ላይ ያተኮሩ ነበሩ፣ ስለ እግዚአብሔር ምን ማመን እንዳለብህ፣ የእሱ መለኮታዊ ተፈጥሮ፣ ዘላለማዊ እቅድ፣ የፍቅር ቁጥጥር፣ ከሰው ልጆች ጋር ያለው ግንኙነት፣ ፍጹም መቤዠት እና አስደናቂ ጸጋን ጨምሮ። ከ VI እስከ IX ያሉት ክፍሎች ለእግዚአብሔር ያለብህ ግዴታ፣ ለትእዛዛቱ መታዘዝ እና ጸጋውን የመቀበል መንገዶችን ጨምሮ ለሁለተኛው ነጥብ አጽንዖት ይሰጣሉ። የቃል ጥቅሱ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ የመታዘዝ ግዴታህን በሰፊው ይመለከታል። “ጌታ ከአንተ የሚፈልገው ምንድን ነው?” የሚለውን ጥያቄ እቅርቦ እና መልስ ይሰጣል።

ልክ እንደ አሁኑ በሚክያስ ዘመን የነበሩ ሰዎች በራሳቸው መንገድ አግዚአብሔርን ለማስደሰት ሞክረዋል። እግዚአብሄር በወሰነው መንገድ ሳይሆን ለእነሱ ቀላል በሆነ መንገድ ኃላፊነታቸውን ለመወጣት ሞክረዋል። በምላስ፣ ነቢዩ ሚክያስ አምላክን ለማስወገድ ያደረጉትን ከንቱ ሙከራ እንዲህ ሲል ተሳለቀበት:- ምን ይገፍ ወደ እግዚአብሔር ፊት ልምጣና በልዑል አምላክ ፊት ልስገድ? የሚቃጠለውን መሥዋዕትና የአንዱን ዓመት ጥጃ ይገፍ በፊቱ ልምጣን? ፤ እግዚአብሔርስ በሺህ አውራ በጎች ወይስ በእልፍ የዘይት ፈሳሾች ደስ ይለዋልን? ወይስ የበኵር ልጄን ስለ በደሌ፥ የሆዴንም ፍሬ ስለ ነፍሴ ኃጢአት እሰጣለሁን? (ሚክያስ 6:6-7) በእነዚህ የአጻጻፍ መንገዶች፣ ሚክያስ ኃጢአትን ለማስተሰረይ እና የጌታን ሞገስ ለማግኘት የሚደረጉ ባዶ የአምልኮ ሥርዓቶችን ከንቱነት ጎላ አድርጎ ገልጿል። እግዚአብሔር ታላቅ የሆኑትን መሥዋዕቶች ማለትም “በሺህ የሚቆጠሩ አውራ በጎች... አሥር ሺህ የዘይት ወንዞች... በኵር ልጅ”— በፍቅር ከሚደረግ ታዛዥነት ውጭ ከንቱ እንደሆነ ይቆጥራል።

የሚክያስ መከራከሪያ በእያንዳንዱ የአምልኮ ሥርዓቶች ላይ ሳይሆን መታዘዝ እና ፍቅር የማይከተሉትን የአምልኮ ሥርዓቶች በመቃወም ነው። በእርግጥ፣ ሃይማኖታዊ ሥርዓቶች እግዚአብሔርን በደንብ እንድታውቅ፣ ከእሱ ጋር ያለህን ግንኙነት እንዲጠብቅ እና

የምትፈልገውን ጸጋ እንድታገኝ ሊረዱህ ይችላሉ። ለእነዚህ ዓላማዎች፣ እግዚአብሔር የብሉይ ኪዳን የእንስሳት መስዋዕቶችን፣ ግርዛትን እና ፋሲካን እንዲሁም በአዲስ ኪዳን ጥምቀት እና የጌታ እራት (ክፍል VIII፣ ምዕራፍ 5 እስከ 7) ከቅዱስ ቁርባን ጋር አቋቋመ። ነገር ግን ሃይማኖታዊ ሥርዓቶች፣ ቅዱስ ቁርባንን ጨምሮ፣ የሚጠቅሙት ሲያምኑት፣ ሲወዱትና እና ሲታዘዙት ብቻ ነው። ልብህ ከእግዚአብሔር የራቀ ከሆነ ሥርዓት ከንቱ ነገር ይሆናል። እግዚአብሔር ውጫዊ የሆነ ሥርዓታዊ አፈጻጸምን ብቻ አይፈልግም። ከአማኝ ልብ የሚፈልቅ ፍቅራዊ ታዛዥነትን እንጂ።

ስለዚህ፣ የቃል ጥቅሱ ጌታን እንዴት ማክበር እንዳለብህ ያብራራል። እግዚአብሔር ፍትሕን፣ ምሕረትን፣ እና ትሕትናን ከሕዝቡ ይፈልጋል። ከሌሎች ጋር ፍትሃዊ ግንኙነት ታደርጋለህ? ሰዎች ሲበድሉህ ምሕረት ታደርጋለህ? በመረጥከው መንገድ ከመኖር ይልቅ በትህትና በእግዚአብሔር ፊት ትጓላለህ? ለእነዚህ ጥያቄዎች የምትሰጠው መልስ እግዝትአብሔርን ደስ ማሰኘትህን የሚያሳይ ማስረጃ ነው።

የቃል ጥቅሱ እግዚአብሔር የሚፈልገውን ግዴታ በሰፊው ይገልጻል። ተመሳሳይ የሆኑ ጥቂት ምንባቦች እዚህ ይገኛሉ። እስራኤል ሆይ፥ አሁንስ አምላክህን እግዚአብሔርን ትፈራ ዘንድ፥ በመንገዱም ሁሉ ትሄድ ዘንድ፥ አምላክህንም እግዚአብሔርን ትወድድ ዘንድ፥ በፍጹምም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ ታመልከው ዘንድ፥ መልካምም እንዲሆንልህ ዛሬ ለአንተ የማዝዘውን የእግዚአብሔርን ትእዛዝና ሥርዓት ትጠብቅ ዘንድ ነው እንጂ አምላክህ እግዚአብሔር ከአንተ የሚፈልገው ምንድር ነው? (ዘዳግም 10፡12-13) " በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን፥ በራስህም ማስተዋል አትደገፍ፤ በመንገድህ ሁሉ እርሱን እወቅ፥ እርሱም ጎዳናህን ያቀናልሃል። (ምሳሌ 3፡5-6)። ፤ ፤ የነገሩን ሁሉ ፍጻሜ እንስማ፤ ይህ የሰው ሁለንተናው ነውና፤ እግዚአብሔርን ፍራ፥ ትእዛዙንም ጠብቅ። (መክብብ 12:13) ቃሉን የምታደርጉ ሁኑ እንጂ ራሳችሁን እያሳታችሁ የምትሰሙ ብቻ አትሁኑ። (ያዕቆብ 1፡22) እነዚህ ምንባቦች ግዴታን ከተለየ አቅጣጫ ይመለከታሉ ወይም ተመሳሳይ መርሆችን ለማስተላለፍ የተለያዩ ቃላትን ይጠቀማሉ። ለምሳሌ፣ እግዚአብሔርን መፍራት እና መውደድ እግዚአብሔርን ከመታዘዝ ጋር ፍጹም የሚስማማ ነው። ፍርሃትም ሆነ ፍቅር በእውነት ከመታዘዝ በተቃራኒ አይለም. እነዚህ ተጓዳኝ ምንባቦች አንድ ላይ ሆነው፣ ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ ምን እንደይገ በደንብ ያሳያሉ። ስለዚህ፣ የእግዚአብሔር ሰዎች በፍጹም ልባቸው፣ ነፍሳቸው፣ ሀሳባቸው እና ኃይላቸው እግዚአብሔርን ለመፍራት፣ ለመውደድ፣ ለማገልገል፣ ለመታዘዝ፣ ለመታመን እና እውቅና ለመስጠት መጣር አለባቸው። ይህን ማድረግ የቃል ጥቅሱ እንደሚለው ፍትሃዊ፣ መሐሪ እና ትሑት መሆንን ይጨምራል። ይህ እግዚአብሔር የሚፈልገው ግዴታ ነው።

<u>የማስታወሻ ጥቅስ ጥያቄዎች</u>

1. መጽሐፍ ቅዱስ በዋናነት ምን ሁለት ነገሮችን ያስተምራል?

ስለ እግዚአብሔር ምን ማመን እንዳለብንና እና እግዚአብሔር የሚፈልገውን ግዴታ ያስተምራል

2. በሚክያስ 6:8 'መልካሙን' እና አምላክ 'ከአንተ የሚፈልገው' የሚለው የትኞቹን ሦስት ነገሮች ያመለክታል?

ፍትሐዊ መሆን፣ ምሕረትን መውደድ፣ እና ከእግዚአብሔር ጋር በትሕትና መሄድ

3. አንዲት ሴት ለቤተክርስቲያኗ 1 ሚሊዮን ብር ትሰጣለች። ነገር ግን በዓመት ሁለት ጊዜ ብቻ ፕሮግራም ትከታተላለች፣ መጽሐፍ ቅዱሷን አታነብም እና እምብዛም አትጸልይም። ለቤተ ክርስቲያን እንዲህ ያለ ትልቅ ስጦታ መስጠቱ በሌሎች ነገሮች ያላትን ጉድለት ይሸፍናልን?

ትልቅ ስጦታ "ከሺህ የሚቆጠሩ አውራ በጎች... አስር ሺህ የዘይት ወንዞች... እና የበኩር ልጄ ከማቅረብ" (ሚክያስ 6:7) ጋር ተመሳሳይ ይመስላል። ከፍትህ፣ ምሕረት፣ ትሕትና እና ተመሳሳይ የቅድስና ማስረጃዎች በስተቀር እንዲህ ያለው የገንዘብ መሥዋዕት እግዚአብሔርን አያስደስተውም።

4. ከቃል ጥቅሱ በተጨማሪ ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች አምላክ የሚፈልገው ምንድን ነው ይላሉ?

እግዚአብሔር የተመረጡት እንዲፈሩት፣ እንዲወዱት፣ እንዲያገለግሉት፣ እንዲታዘዙት፣ እንዲታመኑበት እና እንዲገነዘቡት ይፈልጋል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ እግዚአብሔር ሕግን ሰጠ

በመጀመሪያ፣ እግዚአብሔር በሰው ልጅ ነፍስ ላይ የሞራል ህግን ጻፈ፡- "እግዚአብሔር ሰውን በመልኩ ፈጠረው" (ዘፍጥረት 1፡27)። የሥነ ምግባር ሕግ እግዚአብሔር በእያንዳንዱ ሰው ልብ ላይ የሚተስምረው ትክክል እና ስህተት የሆነ ውስጣዊ ስሜት ነው። አንዳንድ ጊዜ እንደ የማመዛዘን ብርሃን፣ የሕሊና መመሪያ ወይም የሞራል ኮምፓስ ተብሎ ይገለጻል። ይህ የሰውን ልጅ ከእንስሳት ከሚለዩት በጣም አስፈላጊ ባህሪያት አንዱ ነው። የሥነ ምግባር ሕጉ እስከ ዛሬ ድረስ በሁሉም ሰዎች ነፍስ ውስጥ ይኖራል። ይህም ትክክል እና ስህተት የሆነውን ግንዛቤን ያነሳሳ።. እነርሱም ሕሊናቸው ሲመሰክርላቸው፥ አሳባቸውም እርስ በርሳቸው ሲካሰስ ወይም ሲያመካኝ በልባቸው የተጻፈውን የሕግ ሥራ ያሳያሉ። (ሮሜ 2፡15)።

ነገር ግን የቀደመው ኃጢአት እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረበትን የጽድቅ መልክ አበላሽቷል፣ እናም የአዳም ዘሮች የኃጢአት ተፈጥሮን ወርሰዋል። (ክፍል 3፣ ምዕራፍ 1 እና 2)። እንዲያውም ውድቀት አምላክ በሰው ልብ ላይ የቀረጸውን የሥነ ምግባር ሕግ ገድቧል።

እግዚአብሔር ሰዎችን ቅኖች አድርጎ እንደ ሠራቸው፥ እነሆ፥ ይህን ብቻ አገኘሁ፤ እነርሱ ግን ብዙ ብልሃትን ፈለጉ። (መክብብ 7፡29)። የዕለት ተዕለት "መርሃ ግብር" ከጊዜ በኋላ ሰፊ የሥነ ምግባር ግድፈቱን አስከተለ። እግዚአብሔርም የሰው ክፉት በምድር ላይ እንደ በዛ፥ የልቡ አሳብ ምኞትም ሁልጊዜ ፈጽሞ ክፉ እንደ ሆነ አየ። (ዘፍጥረት 6:5) ስለዚህ፣ አምላክ የኖኅን ቤተሰብ ብቻ በማዳን ዓለም አቀፋዊ የጥፋት ውኃ በማምጣት የሰውን ዘር አጥፏል። ምድርን እንደገና ከሞላ በኋላ የሰው ልጅ ሁሉን ቻይ የሆነውን አምላክ ለመቃወም የባቢሎንን ግንብ በትዕቢት ገነባ። በምላሹ፣ እግዚአብሔር የሰውን ልጅ ቋንቋ በመደባለቅ በተናቸው። (ዘፍጥረት 11፡1-9)። የሰዶምና የገሞራን ክፋት በሚያቃጥል ድኝ አጠፋታቸው። ያመለጡት ሎጥ እና ሁለቱ ሴቶች ልጆቹ ብቻ ናቸው:: (ዘፍጥረት 19፡1-29)። እዚህ በሦስት የመረጃ ነጥቦች ውስጥ የተወከለው፣ ይህ አሳዛኝ ታሪካዊ ንድፍ የሰው ልጅ በልባቸው ውስጥ የተጻፈውን የሞራል ህግን እንዴት እንደዘነጋ በምትኩ ኃጢአተኛ ተፈጥሮአቸውን በመከተል እየባሰ እንደሄደ ያሳያል።

<u>ታሪካዊ አውድ</u>

የሰው ልጅ የማያቋርጥ የሥነ ምግባር ውድቀት ቢያጋጥመውም፣ እግዚአብሔር የሰውን ዘር አተወውም። ልጅ በሌለው አረጋዊ ዘላን በሆነው በአብርሃም በኩል ታላቅ ህዝብን፣ ሰፊ ምድር እና ታላቅ በረከት እንደሚያገኝ ተስፋ ሰጠው። (ዘፍ 17፡1-8) ብዙ ሰዎች እንደዚህ አይነት ከንቱ የሚመስሉ ተስፋዎችን በፍጹም አያምኑም ነበር፣ ነገር ግን አብርሃም አመነ። (ገላትያ 3፡6-9)። እግዚአብሔር በልጁ በይስሐቅ እና በልጅ ልጁ በያዕቆብ (በኋላ እስራኤል ተብሏል) ባርኮታል። ያዕቆብ አሥራ ሁለት ልጆች ነበሩት፤ እነዚህም የዚህ የወደፊት ሕዝብ የነገድ መሪዎች ሆነዋል። ከዚያም የቤተሰብ ክህደት እና የተስፋፋው ረሃብ እስራኤላውያን ወደ ግብፅ እንዲገቡ አደረጋቸው። በዚያም ለተወሰነ ጊዜ የግብጻውያን ባሪያዎች ሆኑ። የዘመናት አስከፊ መከራ ተከተላቸው፣ እግዚአብሔር ግን የገባውን ቃል አስታወሰ። የእስራኤልን ልመና በመስማት፣ ኃያል የሆነውን የግብጽን ፈርዖንን እንዲጋፈጥ ሙሴን አዘዘው። (ዘጸአት 3:6-10) እግዚአብሔርን በመወከል፣ ሙሴ ደጋግሞ ጠየቀ፣ ፈርዖን ግን ደጋግሞ እምቢ አለ (ዘጸአት 5፡1-2)። ስለዚህ እግዚአብሔር ግብፅን በአሥር መቅሰፍቶች መታ፣ እስራኤላውያን ግብፃውያንን እንዲዘረፍ አደረገ፣ ፈርዖን በመጨረሻ ንስሐ በገባ ጊዜ እስራኤል ከባርነት ነጻ ወጣ፣ ፈርዖን ሐሳቡን በመቀየር፣ እስራኤልን በጋለ ስሜት ሲያሳድድ የግብፅን ጦር አጠፋ (ዘጸአት 7-14)። በእነዚህ ክንውኖች መካከል፣ እግዚአብሔር ከብዙ ዓመታት በፊት ከአባታቸው ከአብርሃም ጋር የገባውን ቃል ኪዳን በድጋሚ አረጋግጧል፣ ለእኔም ሕዝብ እንድትሆኑ እቀበላችኋለሁ፥ አምላክም እሆናችኋለሁ (ዘጸአት 6፡7)። አሁን፣ እስራኤል እግዚአብሔር ለአባቶቿ የገባላቸውን በረከቶች ለመቀበል ወደ ኋላ የተመለሰች ይመስላል።

እስራኤላውያን ከግብፅ ሸሽተው ብዙም ሳይቆዩ ወደ ሲና ተራራ (የኮሬብ ተራራ ይባላል) መጡ። እግዚአብሔር በመብረቅ፣ በነጎድጓድ፣ በከባድ መሬት መንቀጥቀጥ እና ጭስ ወደ ተራራ ጫፍ ወረደ። እዚያም የሥነ ምግባር ሕጉን በጣም ቀላል በሆነ ግን ግልጽ በሆነ አገላለጽ ጠቅለል አድርጎ አሥርቱን ትእዛዛት (Decalogue) ለትውልድ በሁለት የድንጋይ ጽላቶች ላይ ጽፎ

ሰጠ። የመጀመሪያው ጽላት የሰው ልጅ ለእግዚአብሔር ያለውን ግዴታ የሚያንፀባርቅ ከአንድ እስከ አራት ያሉትን ትእዛዛት የያዘ ሳይሆን አይቀርም። (ክፍል VI፣ ምዕራፍ 3 እስከ 6)። ሁለተኛው ከአምስት እስከ አስር ያሉ ትእዛዞችን የያዘ እና ሰዎች ለሌሎች ሰዎች ያለባቸውን ግዴታዎችን (ክፍል VII) ይመለከታል። ሰፊ ምድር የሚወርስ ታላቅ ሕዝብ እንደመሆኑ መጠን፣ ይህ ግልጽ ማጠቃለያ እስራኤላውያን አምላክ የሚፈልገው ቅዱስ ሕዝብ እንዲሆኑ ጠንካራና አስፈላጊ መሠረት ሰጥቷቸዋል። እንዲያውም እግዚአብሔር በሰዎች ልብ ውስጥ የሚኖረውን የሥነ ምግባር ሕግ በግልጽ አስቀምጧል።

በጊዜ ሂደት፣ እግዚአብሔር ስለ አስርቱ ትእዛዛት ትርጉም እና አተገባበር ብዙ ዝርዝሮችን ገልጿል። ዝርዝሮቹ በብሉይና በአዲስ ኪዳን ውስጥ ይገኛሉ እና አስርቱ ትእዛዛት የሚያጠቃልሉትን የሞራል ህግን ያስቀጥላሉ። ለምሳሌ፣ አትግደል እንደ ተባለ ሰምታችኋል፤ የገደለም ሁሉ ፍርድ ይገባዋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፥ በወንድሙ ላይ የሚቆጣ ሁሉ ፍርድ ይገባዋል፤ (ማቴ 5፡21-22) ስለዚህ፣ ስድስተኛው ትእዛዝ ግድያን ይከለክላል፣ ነገር ግን ሙሉው የሞራል ሕጉ ፍትሐዊ ያልሆነ ቁጣንም ይከለክላል።

ካሁን ጋር ያለው ዝምድና

ዛሬ፣ ህብረተሰቡ የአስርቱን ትእዛዛት አስፈላጊነት ይጠይቃል። ምንም እንኳን አንዳንድ ሰዎች እንደ አጋዥ መመሪያ አድርገው ቢመለከቱትም ብዙ የማያምኑ ሰዎች አመለካከታቸውን ፣ ምርጫቸውን እና የአኗኗር ዘይቤያቸውን የሚኮንኑ ህጎችን ችላ ይላሉ ወይም ይጠላሉ። በእርግጥም አገራዊ ሕጎች አስርቱን ትእዛዛት ከፍርድ ቤት ግድግዳዎች እና ሌሎች የህዝብ ቦታዎች እንዲወገዱ ይፈልጋሉ። በአማኞች መካከል እንኳን ከባድ የሃሳብ ልዩነቶች አሉ። የአዲስ ኪዳን የጸጋ ወንጌል የብሉይ ኪዳንን ሕግ ሙሉ በሙሉ እንደሻረ በመገመት አሥርቱ ትእዛዛት ምንም ሚና እንደማይጫወቱ የሚያስቡ አሉ። ሆኖም የኢየሱስ የተራራ ስብከት የሚከተለውን የተሳሳተ አስተሳሰብ ማስወገድ ይኖርበታል።

> እኔ ሕግንና ነቢያትን ለመሻር የመጣሁ አይምሰላችሁ፤ ልፈጽም እንጂ ለመሻር አልመጣሁም። እውነት እላችኋለሁ፥ ሰማይና ምድር እስኪያልፍ ድረስ፥ ከሕግ አንዲት የውጣ ወይም አንዲት ነጥብ ከቶ አታልፍም፥ ሁሉ እስኪፈጸም ድረስ። (ማቴ 5፡17-18)።

በእርግጥም በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያለው የሥነ ምግባር ሕግ አሥርቱን ትእዛዛት ይተረጉማል እና ይተገበራል። በብሉይ ኪዳን ያለው መሠረታዊ ማጠቃለያ ኃይል ከሌለው እግዚአብሔር ከማቴዎስ እስከ ራዕይ ድረስ ብዙ የሥነ ምግባር ሕጎችን ለምን ጨመረ?

ከተሳዳቢዎቹ በተቃራኒ መጽሐፍ ቅዱስ አሥርቱ ትእዛዛት ታሪካዊ ጉዳዮችን ከማሳለፍ ያለፈ ያሏቸው ሦስት ምክንያቶችን ይገልጻል። በመጀመሪያ ለብዙ ህዝባዊ ፖሊሲ እና ህግ፣ በተለይም ከሁለተኛው ጽላት የመጡ ትእዛዞች ትክክለኛ መሰረት ይሰጣሉ። የተለያዩ ደረጃዎችን እና

ጥቃቶችን ፣ ስርቆትን እና ውሸትን የሚከለክሉ እና የሚቀጡ ብዙ የፌዴራል እና የአካባቢ ህጎችን እንመልከት። እርግጥ ነው፣ ከአሥርቱ ትእዛዛት ጋር የሚቃረኑ ህጋዊ ድንጋጌዎች ለምሳሌ ፅንስ ማስወረድ ወይም የግብረ ሰዶማውያን ጋብቻን እንደ ማስተዋወቅ ያሉ ህጋዊ ድንጋጌዎችን ማሰብ ትችላለህ። ነገር ግን የሰው ልጅ ከሥነ ምግባሩ መውጣቱ አሥርቱ ትእዛዛት ጠቃሚነT አያጠፋውም። ይልቁንም እነዚያ ሰብዓዊ ሕጎች መጥፎ መሆናቸውን ይገልጻሉ።

ሁለተኛ፣ አስርቱ ትእዛዛት ሰዎች ኃጢአተኞች መሆናቸውን ያሳያሉ እናም በራሳቸው ጥረት ጻድቅ፣ ቅዱስ እና ጥፋተኛ አልባ መሆን በፍጹም አይችሉም። በዚህ የማስተማር ተግባር፣ የሕጉ ማጠቃለያ የሰው ልጆች ኃጢአትን በእግዚአብሔር መንገድ እንዲያውቁና እንዲቋቋሙ ይረዳቸዋል። አፍም ሁሉ ይዘጋ ዘንድ ዓለምም ሁሉ ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች ይሆን ዘንድ ሕግ የሚናገረው ሁሉ ከሕግ በታች ላሉት እንዲናገር እናውቃለን፤ ይህም የሕግን ሥራ በመሥራት ሥጋ የለበሰ ሁሉ በእርሱ ፊት ስለማይጸድቅ ነው፤ ኃጢአት በሕግ ይታወቃልና።ባይል፡ መመኘት ምን እንደ ሆነ ባላውቅም ነበርና።" (ሮሜ 7፡7)። እርግጥ ነው፣ ኃጢአትንና መዘዞቹን ማወቅ ለመቤዠት የመጀመሪያው እርምጃ እንደዚህ በእምነት እንጸድቅ ዘንድ ሕግ ወደ ክርስቶስ የሚያመጣ ሞግዚታችን ሆኖአል፤ (ገላትያ 3:24) በተግባር፣ አስርቱ ትእዛዛት እንደ ትምህርት ቤት መምህር ወይም ሞግዚት ሆነው ያገለግላሉ፣ ይህም ኃጢአተኞች የከሰረ ስነ ምግባራቸውን እና አዳኝ እንደሚፈልጉ ያሳያሉ።

ሦስተኛ፣ አሥርቱ ትእዛዛት ሰው በኢየሱስ በማመን አንዴ ከተዋጀ በኋላ፣ እንዴት እንደሚኖር ይነግሩታል። በክርስቶስ ደም ከጸደቁ በኋላ፣ በተለየ መንገድ የተገለጹት አሥርቱ ትእዛዛት (እና በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ያሉት የሥነ ምግባር ሕጎች) እንዴት በቅድስና ማደግ እንደሚቻል ያስተምራሉ። እንደ እግዚአብሔርም ፈቃድ የበለጠ ቅዱሳን እንድንሆን ይረዳሉ። (ክፍል V፣ ምዕራፍ 5)። የእግዚአብሔር ሕግ ፍጹም ነው፤ ነፍስን ይመልሳል፤ የእግዚአብሔር ምስክር የታመነ ነው፤ ሕፃናትን ጠቢባን ያደርጋል። ባሪያህ ደግሞ ይጠብቀዋል፤ በመጠበቁም እጅግ ይጠቀማል። (መዝሙር 19:7, 11በመንገዳቸው ንጹሐን የሆኑ፥ በእግዚአብሔርም ሕግ የሚሄዱ ምስጉኖች ናቸው (መዝ. 119፡1)። ለዚህ ሕጉ ቅዱስ ነው ትእዛዚቱም ቅድስትና ጻድቅት በጎም ናት። (ሮሜ 7፡12)።). እንደሚታዘዙ ልጆች ባለማወቃችሁ አስቀድሞ የኖራችሁበትን ምኞት አትከተሉ።ነገር ዳሩ ግን። እኔ ቅዱስ ነኝና ቅዱሳን ሁኑ ተብሎ ስለ ተጻፈ የጠራችሁ ቅዱስ እንደ ሆነ እናንተ ደግሞ በኑሮአችሁ ሁሉ ቅዱሳን ሁኑ (1ኛ ጴጥሮስ 1፡14-15)። ስለዚህ፣ አስርቱ ትእዛዛት ተዛማጅነት ያላቸው ከመሆናቸውም በላይ፣ ህብረተሰቡን ወደ መለኮታዊው ደራሲው ያመለክታሉ።

<u>የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጥያቄዎች</u>

1. የሞራል ህግ ምንድን ነው?

ትክክል እና ስህተት የሆነ የሚያመለክት ውስጣዊ ስሜት

2. እግዚአብሔር ለመጀመሪያ ጊዜ የሥነ ምግባር ሕግ ለሰው ልጆች የሰጠው መቼ ነበር?

እግዚአብሔር አዳምን በመልኩ ሲፈጥረው በሰው ልጆች ውስጥ የሞራል ህግን አስቀምጧል።

3. ከአዳም ውድቀት በኋላ ሰዎች አሁንም በውስጣቸው የሞራል ህግ አላቸውን?

አዎን፣ ነገር ግን የእነርሱ ኃጢአታዊ ተፈጥሮ የሞራል ሕጉን ያጨልማል።

4. እግዚአብሔር የሞራል ህግ መጀመሪያ የሰጠው ከየት እና ከማን ነበር?

እግዚአብሔር ለሙሴ በሲና ተራራ ላይ አሥርቱን ትእዛዛት ሰጠው።

5. የመጀመሪያዎቹ አራት ትእዛዛት ምን ነገሮችን ያካትታሉ?

የሰው ልጅ ለእግዚአብሔር ያለበትን ግዴታ ያካትታሉ።

6. የመጨረሻዎቹ ስድስት ትእዛዛት ምን ነገሮችን ያካትታሉ?

የሰው ልጅ አንዱ ለሌላው የሚኖረውን ግዴታ ያካትታሉ።

7. አሥርቱ ትእዛዛት ከሥነ ምግባር ሕግ ጋር አንድ ናቸውን?

አይደሉም፣ አሥርቱ ትእዛዛት የሥነ ምግባር ሕጉን ያጠቃልላሉ።

8. በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚታየው የሥነ ምግባር ሕግ ከአሥርቱ ትእዛዛት ጋር እንዴት ይዛመዳል?

በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያለው የሥነ ምግባር ሕግ አሥርቱ ትእዛዛትን ያብራራል።

9. አሥርቱ ትእዛዛት አሁንም እንደሚተገበሩ እንዴት ታውቃለህ?

ኢየሱስም ሰለ ተናገረ።

10. አሥርቱ ትእዛዛት በዛሬው ጊዜ የሚያገለግሉት የትኞቹን ሦስት ዓላማዎች ነው?

ለፖለቲካ ህግ እና ፖሊሲ ተስማሚ መሰረት ናቸው፤ ለማያምኑት ኃጢአተኛነታቸውን እና አዳኝ እንደሚፈልጋቸው ያሳያሉ። እና ክርስቲያኖች በቅድስና እንዴት መኖር እንዳለባቸው እና በቅድስና እንዴት ማደግ እንደሚችሉ ያስተምራሉ

11. ከሚከተሉት ጥቅሶች ውስጥ የእግዚአብሔር የሞራል ሕግ አካል የሆኑ የተገለጠው ፈቃድ የትኞቹ ናቸው?

ሀ. "አትግደል" (ዘጸአት 20:13)

እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት፣ ይህ ቁጥር የእግዚአብሔርን ፈቃድ ያሳያል። ትክክል እና ስህተት የሆነውን ህግ በተመለከተ መመሪያ እንደመሆኑ መጠን ይህ ጥቅስ የሞራል ህግ አካል ነው።

ለ. ጠላቶቻችሁን ውደዱ፥ የሚረግሙአችሁንም መርቁ፥ (ማቴዎስ 5፡44)።

እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት፣ ይህ ቁጥር የእግዚአብሔርን ፈቃድ ያሳያል። ትክክል እና ስህተት የሆነውን ህግ በተመለከተ መመሪያ እንደመሆኑ መጠን ይህ ጥቅስ የሞራል ህግ አካል ነው።

ሐ. ወንድምህን በልብህ አትጥላው፤ (ዘሌዋውያን 19:17)

እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት፣ ይህ ቁጥር የእግዚአብሔርን ፈቃድ ያሳያል። ትክክል እና ስህተት የሆነውን ህግ በተመለከተ መመሪያ እንደመሆኑ መጠን ይህ ጥቅስ የሞራል ህግ አካል ነው።

መ. "አምላክህን እግዚአብሔርን ፍራ፤ እርሱንም አምልክ፤ በስሙም ማል። በመካከልህ ያለው አምላክህ እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ ነውና የአምላክህ የእግዚአብሔር ቍጣ እንዳይነድድብህ ከምድርም ፊት እንዳያጠፋህ፥ በዙሪያችሁ ያሉት አሕዛብ የሚያመልኩአቸውን ሌሎችን አማልክት አትከተሉ።" (ዘዳ 6፡13-14)።

እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት፣ ይህ ቁጥር የእግዚአብሔርን ፈቃድ ያሳያል። ትክክል እና ስህተት የሆነውን ህግ በተመለከተ መመሪያ እንደመሆኑ መጠን ይህ ጥቅስ የሞራል ህግ አካል ነው።

ሠ. ማናቸውም ሰው ቢበድል፥ ሳያውቅም ለእግዚአብሔር በተቀደሰው በማናቸውም ነገር ኃጢአትን ቢሠራ፥ ለበደል መሥዋዕት ለእግዚአብሔር ከመንጋ ነውር የሌለበትን አውራ በግ ያቀርባል፤ እንደ ግምጋሜህ መጠን በብር ሰቅል እንደ መቅደሱ ሰቅል ሚዛን ለበደል መሥዋዕት ያቀርበዋል። (ዘሌዋውያን 5:15)

> *ይህ ቁጥር የብሉይ ኪዳን አማኞች የሥርዓት ሕግ አካል ነበር። እንደ ሥነ ሥርዓት ሕግ፣ የሥነ ምግባር ሕግ አካል አልነበረም። እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት፣ ይህ ጥቅስ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለብሉይ ኪዳን አማኞች ገልጿል፣ ነገር ግን ክክርስቶስ መስዋዕት በኋላ ዛሬ በአማኞች ላይ ምንም ዓይነት ጥቅም የለውም።*

የሥርዓት ሕጉን ተፈጽሟል። ሊቀ ካህናትም ሁሉ ዕለት ዕለት እያገለገለ ኃጢአትን ሊያስወግዱ ከቶ የማይችሉትን እነዚያን መሥዋዕቶች ብዙ ጊዜ እያቀረበ ቆሞአል፤ እርሱ ግን ስለ ኃጢአት አንድን መሥዋዕት ለዘላለም አቅርቦ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀመጠ፥ (ዕብ. 10፡11-12)።

12ሕጉ ሊመጣ ያለው የበጎ ነገር እውነተኛ አምሳል ሳይሆን የነገር ጥላ አለውና፥ ስለዚህም በየዓመቱ ዘወትር በሚያቀርቡት በዚያ መሥዋዕት የሚቀርቡትን ሊፈጽም ከቶ አይችልም።እንደዚህማ ባይሆን፥ የሚያመልኩት አንድ ጊዜ ነጽተው ከዚያ በኋላ በሕሊናቸው ኃጢአትን ስላላወቁ ማቅረብን በተዉ አልነበረምን? ነገር ግን በዚያ መሥዋዕት በየዓመቱ የኃጢአት መታሰቢያ አለ፤ የኮርማዎችና የፍየሎች ደም ኃጢአትን እንዲያስወግድ የማይቻል ነውና። (ዕብ 10፡1-4)። እንደዚህ በእምነት እንጸድቅ ዘንድ ሕግ ወደ ክርስቶስ የሚያመጣ ሞግዚታችን ሆኖአል፤ እምነት ግን መጥቶአልና ከእንግዲህ ወዲህ ከሞግዚት በታች አይደለንም። (ገላ፡ያ 3፡24-25)። በእነዚህ ምንባቦች ላይ በመመስረት፣ እግዚአብሔር ከሥነ ምግባር ሕግ በተጨማሪ ሌሎች ሕጎችን ገልጧል? ከሆነ፣ እነዚህ ሌሎች ሕጎች አሁንም በሥራ ላይ ናቸው?

አዎን፣ አምላክ ለእስራኤላውያን ተሰፋ ስለተሰጠው መሲሕ የሚጠቁሙ ልዩ ልዩ ሥርዓቶችን ሰጥቷቸዋል። ነገር ግን ኢየሱስ የመሥዋዕቱ በግ ሆኖ ከሞተ በኋላ፣ የእግዚአብሔር ዓላማውን ስላላከበሩ የሥርዓት ሕጎቹን ሽሯቸዋል።

13. ኃጢአትን የሚያደርግ ሁሉ ዓመፅን ደግሞ ያደርጋል፥ ኃጢአትም ዓመፅ ነው። (1ዮሐ. 3፡4)። አምላክ አሁንም ሰዎች የሥነ ምግባር ሕጉን እንዲታዘዙ ይፈልጋል?

ከብሉይ ኪዳን የሥርዓት ሕግ በተለየ፣ ለሥርቱን ትእዛዛት ጨምሮ የእግዚአብሔር የሞራል ሕግ በሥራ ላይ ይቆያል።

በመዝጊያው ጊዜ ከእነዚህ መዝሙሮች አንዱን ወይም ከዚያ በላይ ዘምሩ። በአማራጭ፣ እንደ የመደምደሚያ ጸሎት ለማንበብ አንድ መዝሙር ይምረጡ።

1. “ፍጹም የሆነው የይሖዋ ሕግ”

2. “የእግዚአብሔር ሕግ መልካምና ጥበበኛ ነው”

3. “የእግዚአብሔር ሕግ ፍጹም ነው”

4. “የእግዚአብሔር ሕግ ከሁሉ የሚበልጥ ፍጹም ነው”

ክፍል VI

ለእግዚአብሔር ያለህ ግ

ምዕራፍ 2

እግዚአብሔርን እና ሰውን ውደድ

ዓላማ፡ - እግዚአብሔርን እና ሌሎችን ለመውደድ

ካቴኪዝም፡- ጥ. የአስርቱ ትእዛዛት ማጥቃለያ ምን የሚለው ነው?

መ. የአስርቱ ትእዛዛት ድምር ጌታ አምላካችንን በፍጹም ልባችን በፍጹም ነፍሳችን በፍጹም ኃይላችን በፍጹም አሳባችን ውደድ እና ጎረቤታችንንም እንደ ራሳህ ውደድ የሚለው ነው።

ጥ፡ የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ምንድን ነው?

መ. የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ይህ ነው,

ከግብፅ ምድር ከባርነት ቤት ያወጣሁህ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝ ይላል።

ጥ፡ የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ምን ያስተምረናል?

ሀ. የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም እግዚአብሔር ጌታ፣ እና አምላካችን፣ እና አዳኝ ስለሆነ፣ ስለዚህ ሁሉንም ትእዛዛቱን መጠበቅ እንዳለብን ያስተምረናል።

የቃል ጥቅስ ማቴዎስ 22፡37-40 ኢየሱስም እንዲህ አለው። ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህም በፍጹም አሳብህም ውደድ። ታላቂቱና ፊተኛይቱ ትእዛዝ ይህች ናት። ሁለተኛይቱም ይህችን ትመስላለች፥ እርስዋም። ባልንጀራህን እንደ ነፍስህ ውደድ የምትለው ናት።በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ሕጉም ሁሉ ነቢያትም ተሰቅለዋል።የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት <u>እስራኤል ግንኙነታቸውን ናቁ</u>

ዓላማ

እግዚአብሔርን እና ሌሎችን መውደድ

ካቴኪዝም

ጥ. የአስርቱ ትእዛዛት ማጥቃለያ ምን የሚለው ነው?

መ. የአስርቱ ትእዛዛት ድምር ጌታ አምላካችንን በፍጹም ልባችን በፍጹም ነፍሳችን በፍጹም ኃይላችን በፍጹም አሳባችን ውደድ እና ጎረቤታችንንም እንደ ራሳህ ውደድ የሚለው ነው።

ጥ፡ የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ምንድን ነው?

መ. የአስርቱ ትእዛዛት *መቅድም ይህ ነው፦ ከግብፅ ምድር ከባርነት ቤት ያወጣሁህ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝ ይላል።*

ጥ፡ የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ምን ያስተምረናል?

መ. የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም እግዚአብሔር ጌታ፣ እና አምላካችን፣ እና አዳኝ ስለሆነ፣ ስለዚህ ሁሉንም ትእዛዛቱን መጠበቅ እንዳለብን ያስተምረናል።

መዝገበ ቃላት ወይም ኢንተርኔት በመጠቀም ታዳጊዎች እነዚህን ቃላት እንዲፈልጉ ጠይቋቸው፡ ድምር፣ መቅድም፣ እስራት፣ አዳኝ፣ እና መታሰር። እያንዳንዱን ፍቺ እንዲያነቡ እና ከዚያም የተጻፈውን ትርጉም ሳያዩ ቃሉን በራሳቸው አባባል ፍች ለመስጠት ይሞክሩ። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስኪረዱ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳቸው አባባል በመግለጽ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ንገራቸው። በመጀመሪያ ሁሉንም በቀላሉ የተጻፉትን ትርጓሜዎች እንዲያነቡ ምራቸውና ከዚያ ሳያዩ ሁሉንም ቃላት በራሳቸው አባባል ይግለጹ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና ካነበቡ በኋላ አሥርቱን ትእዛዛት እንዴት ማጠቃለል እንደሚችሉ እና ለምን እነርሱን መጠበቅ እንዳለባቸው በተቻለ መጠን በራሳቸው አባባል እንዲያብራሩ ጠይቃቸው።

ከዚያም ታዳጊዎቹ ስለ ቃላቶቹ ባላቸው የተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት ሶስቱን የካቴኪዝም ጥያቄዎች እና መልሶች በራሳቸው አንደበት እንዲጽፉ አስተምራቸው። ከዚህ በታች ያለው ምሳሌ እንደገና ለመፃፍ የተሞከረ ጥያቄና መልስ ምን ሊመስል እንደሚችል ያሳያል።

ጥ. አስርቱ ትእዛዛት እንዴት ማጠቃለል ይቻላል?

ሀ. እግዚአብሔርን በሙሉ ማንነትህ ውደድ፣ እና ሌሎችን እንደ ራስህ ውደድ።

ጥ. መጽሐፍ ቅዱስ አሥርቱን ትእዛዛት እንዴት ያስተዋውቃል?

ሀ. "ከግብፅ ምድር ከባርነት ቤት [ወይም ከባርነት] ቤት ያወጣሁህ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝ።"

ጥ. ይህ የአስርቱ ትእዛዛት መግቢያ ምን ያስተምራል?

ሀ. አንተን ከኃጢአት ባርነት ነፃ አውጥቶ ጌታህ ሆኖልሃል፣ እግዚአብሔር በትክክል ይጠብቅሃል እናም ለሕጉ ሙሉ በሙሉ መታዘዝ ይገባሃል።

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

ታዳጊዎች እያንዳንዱን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) እንዲለዩ ጠይቋቸው።

ዘሌዋውያን 19: 18 ፤ አትበቀልም፥ በሕዝብህም ልጆች ቂም አትያዝ፥ ነገር ግን ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ፤ እኔ እግዚአብሔር ነኝ።

ባልንጀራችንን እንደ ራሳችን መውደድ

እግዚአብሔር ጌታ አምላካችን ነው።

ዘሌዋውያን 20 7 ፤ እንግዲህ እኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝና ሰውነታችሁን ቀድሱ፥ ቅዱሳንም ሁኑ። ሥርዓቴን ጠብቁ፥ አድርጉትም፤ እኔ የምቀድሳችሁ እግዚአብሔር ነኝ።

እግዚአብሔር ጌታ እና አምላካችን ነው፣...ስለዚህ ሁሉንም ትእዛዛቱን መጠበቅ አለብን

ዘዳግም 6፡5 አንተም አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም ኃይልህ ውደድ።

ጌታ አምላካችንን በፍጹም ልባችን በፍጹም ነፍሳችን በፍጹም ኃይላችን በፍጹም አሳባችን ውደድ

ዘዳግም 30:6፣ "፤ በሕይወትም እንድትኖር፥ አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ እንድትወድድ አምላክህ እግዚአብሔር ልብህን የዘርህንም ልብ ይገርዛል።

ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህ በፍጹም ኃይልህ በፍጹም አሳብህ ውደድ

መዝሙር 83:18፣ ስምህም እግዚአብሔር እንደ ሆነ፥ በምድር ሁሉ ላይም አንተ ብቻ ልዑል እንደ ሆንህ ይወቁ።

እግዚአብሔር ጌታ አምላካችን ነው።

ሕዝቅኤል 37፡28 ፤ መቅደሴም ለዘላለም በመካከላቸው በሆነ ጊዜ፥ እኔ እስራኤልን የምቀድሰው እግዚአብሔር እንደ ሆንሁ አሕዛብ ያውቃሉ።

እኔ አምላክህ ነኝ።

እግዚአብሔር... አምላካችን ነው።

1ኛ ቆሮንቶስ 6፡20 በዋጋ ተገዝታችኋልና ለራሳችሁ አይደላችሁም፤ ስለዚህ በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ።

እግዚአብሔር... አዳኝ ነው፣ ስለዚህ ሁሉንም ትእዛዛቱን መጠበቅ አለብን

<u>የካቴኪዝም ጥያቄዎች</u>

1. ዘጸአት 31፡18፣ ዘጸአት 32፡15-19፣ ዘዳግም 9፡7-17 እና ዘዳግም 10፡1-4 አንብብ።

ሀ. እግዚአብሔር ለሙሴ አሥርቱን ትእዛዛት የሰጠው በየትኛው ተራራ ላይ ነው?

በሲና ወይም በኮሬብ ተራራ ላይ ነው። (ዘጸአት 31:18፤ ዘዳ 9:8)

ለ. እግዚአብሔር ለሙሴ አሥርቱን ትእዛዛት በጽሑፍ የሰጠው ስንት ጊዜ ነው?

ሁለት ጊዜ ነው።

ሐ. እግዚአብሔር ለሙሴ አሥርቱን ትእዛዛት ለሁለተኛ ጊዜ የሰጠው ለምንድን ነው?

ሙሴ ሕዝቡ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሲጥሱ ባየ ጊዜ የመጀመሪያዎቹን ጽላቶች ስለሰበረ (ዘጸአት 32፡19፤ ዘዳ.9፡17)።

መ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በስንት ጽላት ጻፈ?

በሁለት (ዘጸአት 31፡18 እና 32፡15፤ ዘዳ.9፡10-11) እና 10:1-3)

ሠ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በእያንዳንዱ ጽላት በሁለቱም በኩል ነው የጻፈው ወይስ በአንድ በኩል?

ሥዕሎችና ፊልሞች ብዙውን ጊዜ አሥርቱ ትእዛዛት በእያንዳንዱ ጽላት ላይ በአንድ ወገን ብቻ እንደሚታዩ ቢጠቁሙም፣ እግዚአብሔር ግን በሁለቱም በኩል ጻፋቸው (ዘጸአት 32፡15)።

ረ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በሁለቱ ጽላቶች መካከል የከፈላቸው እንዴት ይመስልሃል?

ቅዱሳት መጻሕፍት በዚህ ነጥብ ላይ ምንም አላሉም፤ ስለዚህ አስተያየቶች ይለያያሉ። አንዳንዶች በአጠቃላይ በቃል ኪዳን ስምምነቶች ላይ እንደሚታየው እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በሁለቱም ጽላቶች ላይ የጻፈው እያንዳንዱ ወገን ማለትም እግዚአብሔር እና እስራኤላውያን ግልባጭ እንዲኖራቸው ነው ይላሉ፣ ሌሎች ደግሞ እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በእኩል ከፋፍሎ ሊሆን ይችላል ብለው ያስባሉ። ስለዚህም በእያንዳንዱ ጽላት ላይ አምስቱ ይታያሉ ይላሉ። ነገር ግን፣ በብዙ ፕሮቴስታንቶች ከአንድ እስከ አራት ያሉት ትእዛዛት (የሰው ልጅ ለእግዚአብሔር ያለውን ግዴታ የሚመለከቱት) በአንድ ጽላት ላይ እንደተጻፉ ይታመናል።

የመጨረሻዎቹ ስድስት ትእዛዛት (የሰዎች ለሌሎች ሰዎች ያለባቸውን ግዴታ የሚመለከቱ) በሁለተኛው ጽላት ላይ ተጽፈዋል። ይህ አራት በስድስት ክፍፍል ከዚህ ምዕራፍ የቃል ጥቅስ (ማቴዎስ 22:37-40) ካለው ማጠቃለያ ጋር የሚስማማ ይሆናል። በመጨረሻም ምንም እንኳን የመጨረሻው ዕድል አሥሩ ትእዛዛትን ለማሰብ እና ለማመልከት ምቹ መንገድ ቢሰጥም ስለ ክፍፍሉ እርግጠኛ መሆን አይቻልም፣

2. በዘጸአት 20:2 እና በዘዳግም 5:6 ላይ ምን ይታያል?

በእያንዳንዱ ጥቅስ ላይ "ከግብፅ ከባርነት ምድር ያወጣሁህ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ" የሚል ተመሳሳይ ቋንቋ አለ። ይህ መግለጫ ወዲያውኑ ከአስርቱ ትእዛዛት ዝርዝር ስለሚቀድም መቅድም ይባላል።

3. ግብፅ "የባርነት ምድር" ወይም "የባርነት ቤት" ተብላ የተጠራችው ለምንድን ነው?

ግብፅ የእስራኤልን ሕዝብ ለዘመናት ባሪያ አድርጋለች። በኋላ፣ ግብፅ የሰው ልጆች የኃጢአት ባርነት ምልክት ሆናለች። ነገር ግን እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከግብፅ ባርነት በሥጋ ነፃ እንዳወጣቸው፣ የተመረጡትንም ከኃጢአት ባርነት በመንፈ ስ ነፃ አውጥቷቸዋል።

4. መግቢያው አሥርቱን ትእዛዛት ለመታዘዝ ምን ሦስት ምክንያቶችን ይሰጣል?

ሦስቱ የመታዘዝ ምክንያቶች፡-

(ሀ) እግዚአብሔር ጌታ አምላካችን ነው። ጌታ ማለት ጌታ ወይም ህግን የሚያወጣ ሰው ማለት ነው። እግዚአብሔር ቀዳሚ እና ብቸኛው

ምክንያታዊ ጌታ እና ንጉስ ነው። ስለዚህ፣ ሙሉ በሙሉ ትዕዛዙን መፈጸምና እና እንዲሁም ለታማኝ አክብሮት የማግኘት መብት አለው።

(ለ) እግዚአብሔር አምላክህ ነው። መኖርህ ለፈጣሪ ነው። ስለዚህ፣ ለትእዛዛቱ መታዘዝን ጨምሮ (ክፍል II፣ ምዕራፍ 2) የቀረውን ሁሉ ለእግዚአብሔር መሆን አለበት።

(ሐ) እግዚአብሔር አዳኝህ ነው። እስራኤላውያንን ከጨካኝ የግብፅ የጡብ ምድጃ ባርነት አዳናቸው። በግብፃውያን ያደረግሁትን፥ በንስርም ክንፍ እንደተሸከምኋችሁ፥ ወደ እኔም እንዳመጣኋችሁ አይታችኋል። (ዘጸአት 19:4) በተመሳሳይም ኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛ ሆነልህ። አንተን ከጠፋህበት ሁኔታ እና ከኃጢአተኛ ርስትህ (ክፍል IV) ለመቤዠት የራሱን ሕይወት መስዋዕት በማድረግ ውድ የሆነውን ቤዛ ከፍሏል።

የቃል ጥቅስ

ማቴዎስ 22፡37-40 ኢየሱስም እንዲህ አለው። ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህም በፍጹም አሳብህም ውደድ።ታላቂቱና ፊተኛይቱ ትእዛዝ ይህች ናት። ሁለተኛይቱም ይህችን ትመስላለች፥ እርስዋም። ባልንጀራህን እንደ ነፍስህ ውደድ የምትለው ናት።በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ሕጉም ሁሉ ነቢያትም ተሰቅለዋል።

ተንኮለኛዎቹ የአይሁድ መሪዎች በትሑት የገሊላ ሰው ላይ ተንኮለኛ አገልጋዮቻቸውን ጥያቄ አስይዘው ላኩ። ይህም የራሱ ፖለቲካዊና ሃይማኖታዊ ሥልጣን አደጋ ላይ ለጣለው የሕዝብ አገልግሎት ትልቅ ምሽግ በማድረግ ኢየሱስን ለማጣጣል ተስፋ አድርገው ነበር። ቢያንስ ይህ እቅድ ነበራቸው። አንደኛው ዙር ፈሪሳውያንና ሄሮድስያውያን አይሁዶች ለሮም ንጉሠ ነገሥት ለቄሳር ግብር መክፈል አለባቸው ወይ ብለው ሲጠይቁት ነበር። የኢየሱስ ያልተጠበቀ ምላሽ "የቄሳርን ለቄሳር የእግዚአብሔርንም ለእግዚአብሔር ስጡ" (ማቴዎስ 22፡21) በማለት ዝም አሰኛቸው። በሁለተኛው ዙር በትንሳኤ የማያምኑት ሰዱቃውያን ኢየሱስን ከሚወዷቸው እንቆቅልሾች አንዱን ጠየቁት፡- አንዲት ሴት በቅደም ተከተል ሰባት ወንድማማቾች ብታገባ እያንዳንዳቸውም ቢሞቱ ሴቲቱ በትንሣኤ የምታገባው የትኛውን ነው? ኢየሱስ ጋብቻ በሰማይ አለ ወይም ይፈጸማል የሚለውን ያልተነገረ ግምት አስተካክሏል። ከዚያም ሰዱቃውያን ከተቀበሉት ብቸኛው የብሉይ ኪዳን ክፍል፣ ኦሪት፣ ፔንታቱክ ወይም ሕግ በመባል ከሚታወቁት የመጀመሪያዎቹ አምስቱ የሙሴ መጻሕፍት የትንሣኤን እውነታ መሰረተ። ኢየሱስም፣ እኔ የአብርሃም አምላክ፥ የይስሐቅም አምላክ የያዕቆብም አምላክ ነኝ የሚል ከእግዚአብሔር ዘንድ ወደ እናንተ የተባለውን አላነበባችሁምን? የሕያዋን አምላክ ነው እንጂ የሙታን አይደለም። (ማቴዎስ 22፡31-32) የሱ ጥበባዊ ምላሽ ቀስ ብሎ ስለተመዘገበ ውጤቱ ከተፈጥሮ ውጪ የሆነ ጸጥታ መምሰሉ አልቀረም።

በዚያን ጊዜ ፈሪሳውያን ሌላ እርምጃ ይፈልጋል ብለው አሰቡ። በሦስተኛው ዙር አንድ በጣም የተዋጣለት ጸሐፊዎቻቸውን አቅርበዋል. ይህ የህግ ባለሙያ እጅግ በጣም ጥሩ የሆነ የቅዱሳት መጻሕፍት እውቀት ነበረው፣ በተለይም በኦሪት ውስጥ ከሰፈሩት ከ600 በላይ ትእዛዛት ውስጥ ትልቁን ትእዛዝ የትኛው እንደሆነ እንዲገልጽለት ኢየሱስን ጠየቀው፤ ይህም ብዙውን ጊዜ የሕግ አስተማሪዎች የሚያደናቅፍ አለመግባባት የሚፈጥር ጉዳይ ነው። ግርዘትን፣ የሥርዓት መሥዋዕቶችን፣ ሰንበትን ማክበርን፣ የአምላክን ስም ማክበርን ወይም ሌላ ነገርን ይጨምራል? አንዳንድ ጸሐፍት ታላቁን ትእዛዝ ተለይቶ ከታወቀ እሱን መጠበቅ በእግዚአብሔር ፊት የበለጠ ሞገስ እና መዳን ያስገኛል ብለው ያስባሉ። ግን የትኛው ሊሆን ይችላል? በጣም ብዙ ህጎች ለከፍተኛው ቦታ ይወዳደሩ ነበር፣ እና ማንኛውም በትዕዛዛት መካከል ደረጃ ለመስጠት የሚደረግ መከራ ብዙ ጊዜ የጦፈ ክርክርን አስከትሏል። ለዚህ እንቆቅልሽ እስካሁን ከውዝግብ የፀዳ አጥጋቢ መልስ የሰጠ ማንም ሰው አልነበረም። ስለዚህ፣ ኢየሱስን በተከታዮቹ ፊት ለማደናቀፍና ለማሸማቀቅ ይህን ጥያቄ መጠየቅ ጥሩ ዘዴ ይመስል ነበር።

ጥያቄው በአየር ላይ በጣም ተንጠልጥሏል ከቅርቡ ለአካባቢው ሁሉ ድምጹን የሚያሰማ ይመስላል። የአይሁድ መሪዎች በዚህ ጊዜ ሊያሳስቱት ይችሉ እንደሆነ በማሰብ ሁሉም የመምህሩን ምላሽ ጠበቁ። ነገር ግን የዋህ ድምፅ ሁሉንም ሰው በኃይለኛ የእውነት ቃላት አስደነገጠ፣ እናም እብሪተኞቹ የፈሪሳውያን "ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህ በፍጹም አሳብህ ውደድ" በሚለው መልሱ ተቸገሩ። ኢየሱስ እዚያ ማቆም ይችል ነበር። ከዚህ ይልቅ "ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ" የሚለውን ሁለተኛውን በጣም አስፈላጊ ትእዛዝ ተናገረ። ይህ የሁለትዮሽ ምላሽ ጠያቂዎቹን ጸጥ አሰኛቸው። ቀላል ቢሆንም የማያከራክር ትክክለኛ መልስ ነበር። ኢየሱስ ሁሉንም የሥነ ምግባር ሕጎች በሁለት ዓረፍተ ነገሮች ጠቅለል አድርጎ አቅርቦ ነበር። በእርግጥም፣ "ሕጉና ነቢያት ሁሉ በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ተጠቃልለዋል" ሲል አከለበት።

የኢየሱስን ምላሽ የሰሙት ተራ ሰዎች ምን ያህል ታላቅ ደስታ እንደሚሰማቸው አስብ። የነገሩን ፍሬ ነገር በመረዳታቸው ተደስተው ነበር፦ ቅዱሳት መጻሕፍት እግዚአብሔርን በፍጹም ነፍስህ እንድትወድና ሌሎችን እንደ ራስህ እንድትወድ ያዝዛሉ። ኢየሱስ መላውን የሥነ ምግባር ሕግ ጠቅለል አድርጎ የገለጸው ሰዎች ሐሳባቸውን፣ አመለካከታቸውን፣ ድርጊቶቻቸውን እና ቅድሚያ የሚሰጧቸውን ነገሮች ለመፈተሽ በየቀኑ ሊያስታውሱት በሚችሉት መንገድ ነው። አንዳንዶች "እግዚአብሔር እንደዚህ ጥበብ የሞላበት ይህ ሰው ማን ነው?" ብለው ተገረሙ። ነገር ግን የሕግ ምሑሩን ጥያቄ መመለስ ለመለኮታዊ የሥነ ምግባር ሕግ ደራሲ የሕፃን ጨዋታ ያህል ብቻ ነበር።

<u>የቃል ጥቅስ ጥያቄዎች</u>

1. አስርቱ ትእዛዛት በብሉይ እና በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያሉትን የሞራል ህግ ጠቅለል አድርገው እንደሚገልጹት ኢየሱስም አስርቱን ትእዛዛት (እና፣ አጠቃላይ የሞራል ህግ)

ጠቅለል አድርጎ ገልጿል። እግዚአብሔር እንድትታዘዙ የሚፈልጋቸው ሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት የትኞቹ ናቸው?

እግዚአብሔር አምላክህን (ሀ) በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህ በፍጹም ኃይልህ በፍጹም ሀሳብህ ውደድ እና (ለ) ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ የሚሉት ናቸው።

2. በሉቃስ 10:25-37 ላይ በመመስረት ባልንጀራህ ማን ነው? እግዚአብሔር እንድትወዳቸው የሚጠብቅብህ እንዴት ነው?

አማኝም ይሁን የማያምን ሰው ሁሉ ባልንጀራህ ነው። ስለዚህ፣ እራስህን በምትወድበት መንገድ ሁሉንም ሰው እንድትወድ እግዚአብሔር ያዛል።

3. ኢየሱስ ስለ ሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት ለጠየቀው ፈሪሳዊ ምላሽ ሲሰጥ “መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ” በሚለው ርዕስ ሥር የሚገኙት የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች በአእምሮው ይዞ ሊሆን የሚችለው የትኞቹን ጥቅሶች ነው?

አንተም አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም ኃይልህ ውደድ። (ዘዳ 6:5)።

አትበቀልም፥ በሕዝብህም ልጆች ቂም አትያዝ፥ ነገር ግን ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ፤ እኔ እግዚአብሔር ነኝ። (ዘሌዋውያን 19:18)

4. አምስቱ የኦሪት መጻሕፍት የትኞቹ ናቸው?

ዘፍጥረት፣ ዘጸአት፣ ዘሌዋውያን፣ ዘኍልቍ እና ዘዳግም ናቸው።

5. በዘጸአት 20 (ወይንም ዘዳግም 5) ከሚገኙት አስር ትእዛዛት መካከል ከታላቁ ትእዛዝ ጋር የሚዛመደው የትኛው ነው?

ትልቁ ትእዛዝ “ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህ በፍጹም አሳብህ ውደድ” የሚለው ነው። ከአንድ እስከ አራት ያሉት ትእዛዛት የያዘ፣ የመጀመሪያው ጽላት በመባል የሚታወቀው፣ አንድ ሰው እግዚአብሔርን ከመውደድ ግዴታ ጋር የተያያዘው ትዕዛዝ ነው።

6. በዘጸአት 20 (ወይንም ዘዳግም 5) ከሚገኙት አስር ትእዛዛት መካከል ከሁለተኛው ታላቅ ትእዛዝ ጋር የሚዛመደው የትኛው ነው?

ሁለተኛው ታላቅ ትእዛዝ “ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ” የሚለው ነው። ከአምስት እስከ አስር ያሉትና ሁለተኛው ጽላት በመባል የሚታወቁት ትእዛዛት፣ አንድ ሰው ሌሎችን ከመውደድ ግዴታ ጋር ይዛመዳል።

7. ታላቁና ሁለተኛይቱ ትእዛዝ ምን እርምጃ ወይም ተግባር ትጠይቃለች?

ፍቅር

8. “በአነጋገርና በአንደበት አንዋደድ በሥራና በእውነት እንጂ” (1ዮሐ. 3፡18)። እግዚአብሔርን እና ሌሎችን መውደድ ምን ይጠይቃል?

ፍቅር ከምቅታ ስሜት፣ ከአለመጥላት ወይም ከቃላት ያለፈ መሆን አለበት። እውነተኛ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ፍቅር አመለካከቶችን እና ድርጊቶችን ያካትታል።

9. ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያላየውን እግዚአብሔርን ሊወደው እንዴት ይችላል? አብሔርንም የሚወድ ወንድሙን ደግሞ እንዲወድ ይህች ትእዛዝ ከእርሱ አለችን።የሚለውን ትእዛዝ ሰጠን። (1ኛ ዮሐንስ 4፡20-21) ይህ ቁጥር በሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት መካከል ያለውን ግንኙነት ይጠቁማል። ከሁለቱ ትእዛዛት ቋንቋን በመተካት ይህን ጥቅስ እንዴት መተርጎም ትችላላችሁ?

ባልንጀራህን እንደ ራስህ ካልወደድክ፣ በፍጹም ልብህ፣ ነፍስህ እና አእምሮህ እግዚአብሔርን መውደድ አትችልም። እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ፣ ነፍስህ እና አእምሮህ የምትወደው ከሆነ፣ ባልንጀራህንም እንደ ራስህ ውደድ።

10. ኢየሱስ እንዲህ አለ፡- “ብትወዱኝ ያዘዝኋችሁን ትጠብቃላችሁ” (ዮሐ. 14፡15)። የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሳትታዘዙ እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ፣ ነፍስህ፣ ጥንካሬህ እና አእምሮህ መውደድ ይቻላልን?

አይቻልም። እግዚአብሔርን መታዘዝ እሱን መውደድ አንዱ አካል ነው። እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ፈቃደኛ ያልሆነ ሰው በእውነት አይወደውም። ግልጽ ለማድረግ ይህ ማለት ማንም ኃጢአትን የሚሠራ እግዚአብሔርን አይወድም ማለት አይደለም። ሁሉም ሰው ኃጢአት ይሠራል። ይልቁንም፣ ይህ ጥቅስ አንድ ሰው እርሱን ለመታዘዝ የማይሞክር ለእግዚአብሔር ያለውን ፍቅር ቅንነት ይጠይቃል። እንደነዚህ ያሉት ሰዎች በእግዚአብሔር ላይ ያመፁ ስለሆኑ የሚናገሩት ነገር ምንም ይሁን ምን እሱን አይወዱም።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ እስራኤል ግንኙነታቸውን ንቀዋል።

አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን እስራኤላውያን በግብፅ የመጀመሪያው የፋሲካ በዓል ከተፈጸመ ከ45 ቀናት በኋላ ወደ ሲና ተራራ (ኮሬብ ተራራ) እንደደረሱ ይገምታሉ። በዚያ አጭር ጊዜ ውስጥ፣ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ሲል ታላቅ ኃይሉን እና ፍቅራዊ አቅርቦቱን አሳይቷል። ፈርዖንን ለማሸነፍ በኩር የሆኑ የግብፁውያንን ወንዶች ሁሉ በመጨረሻው መቅሠፍት ገደለ፣ ያልታጠቁ እስራኤላውያንን በአገልጋዩ በሙሴ በኩል ከግብፅ አወጣ፣ እስራኤልን በቀን በደመና፣ በሌሊት ደግሞ በእሳት ዓምድ እየመራና ጠበቀ፣ ፈርዖን ሁለተኛ ሐሳቡን ልውጦ እስራኤልን በሞኝነት ሲያሳድድ ቀይ ባሕርን ከፈለ። ስለዚህ እስራኤል በደረቅ መሬት ተሻገሩ፣ ከሰማይ መናና ድርጭቶችን ልኮ የተራበው ሕዝብም መገበ። አስፈሪውን

የግብፅ ሠራዊት ግን በቀይ ባህር አሰጠመ። በዕብራውያን ላይ ጥቃት የከፈቱ ጨካኝ አማሌቃውያን ድል ንሱ። (ዘጸአት 12-18)።

በእንደዚህ አይነት አጭር ጊዜ ውስጥ እነዚህን ታላላቅ ተአምራት አይተሃቸዋል እንበል። ታዲያ በፍጹም ልብህ፣ ነፍስህ፣ ኃይልህ እና አእምሮህ ጌታ አምላክን ትወደው ይሆን? ትእዛዙን ሁሉ ታከብራለህን? ከእንደዚህ አይነቱ የማይገታ ኃይል እና የተትረፈረፈ መግቦት በኋላ እግዚአብሔርን የምትወደው እና የምትታዘዘው እስከ መቼ ነው? የእግዚአብሔርን ተአምራቱ በማየትህና እና የሱ ህዝብ በመባልህ ትደሰታለህ? በየትኛውም ቦታ ቢሆን እግዚአብሔርን ሁልጊዜ ትከተላለህ ወይንስ የምትፈልገውን በፈለከው ጊዜ እስከሰጠህ ጊዜ ድረስ ብቻ ታምነዋለህ?

<u>የእስራኤል አመፅ</u>

በሲና ተራራ፣ ቃሉን የሚታዘዙ ከሆነ እግዚአብሔር እስራኤልን “የተከበረ ርስት...፣ የካህናት መንግሥት እና የተቀደሰ ሕዝብ” እንደሚያደርጋቸው ቃል ገባ (ዘጸአት 19፡5-6)። ባጭሩ፣ እግዚአብሔር ለእስራኤል በሉዓላዊነት የገባበትን ቲኦክራሲ አቅርቧል። ለእግዚአብሔር አገዛዝ እና በረከቶች, ሰዎች "እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን" (ዘጸአት 19: 8) ሲሉ ቃል ገቡ። ከጥቂት ቀናት በኋላ፣ በሚያስደነግጥ ነጎድጓድ፣ መብረቅ፣ ጥቅጥቅ ያለ ደመና፣ በታላቅ መለከት ድምጽ፣ በእሳት፣ በጢስ እና በምድር መናወጥ መካከል እግዚአብሔር ወደ ሲና ተራራ ወረደ። (ዘጸአት 19፡16-19፤ 20፡18)። ሕዝቡ በተሰበሰቡበት ጊዜ እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት ተናገረ። የሕጉን ማጠቃለያ እንዲህ በማለት ያስተዋውቃል፡- “እኔ ከግብፅ ምድር ከባርነት ቤት ያወጣሁህ አምላክህ እግዚአብሔር ነኝ” (ዘጸአት 20፡2)። ኪጀቪ)

እግዚአብሔር ከእነዚህ ከአሥርቱ ትእዛዛት በፊት ለምን ቀደመ? ባጭሩ፣ መቅድም እግዚአብሔር እስራኤል ለህጎቹ ሙሉ መታዘዝ የሚገባው በሶስት ግንኙነት ምክንያት እንደሆነ አረጋግጧል፡ (ሀ) እሱ ጌታቸው ነበር፣ (ለ) እርሱ አምላካቸው ነበር፣ እና (ሐ) እሱ አዳኛቸው ነበር። ብቸኛው ሕያውና እውነተኛ አምላክ ከሆነው አምላክ ጋር እንዲህ ያለ ዝምድና ያለው ሌላ ሕዝብ አልነበረም። በዚህ ግንኙነት እንደ የበላይ ሉዓላዊ ገዥነቱ እስራኤልን ከራሱ ጋር አስተሳሰረ። በአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ላይ የሚታየውን የሶስትዮሽ መግለጫ ተመልከት፡

> (ሀ) “እኔ እግዚአብሔር ነኝ” ሁለት ነገሮችን ያስተምራል። በመጀመሪያ ጌታ ማለት ጌታ ወይም ንጉሥ ማለት ነው። የጌታና አገልጋይ ወይም የንጉሥና ተገዢ ግንኙነት እስራኤል ጌታን እንድትታዘዝ አስገድዷታል። ሁለተኛ፣ እግዚአብሔር በብዙዎች መካከል ጌታ ብቻ ሳይሆን የጌቶች ጌታ ነበር። እስራኤላውያን በሕይወታቸው ውስጥ ሌላ ጌታ ወይም ንጉሥ እንዳያገለግሉ የሚፈልግ ብቸኛ የጌቶች ጌታ ነበር።
>
> (ለ) “እኔ... አምላክህ” ሁለት ትምህርቶችንም ያካትታል። በመጀመሪያ፣ እግዚአብሔር ነገሩን በጥልቅ የግል አድርጎታል–እርሱ የእስራኤል አምላክ እንጂ የግብፅ አምላክ

አልነበረም። በእርግጥም እግዚአብሔር የግብፅ አማልክትን የሚመለኩበትን የግብፅን ኢኮኖሚ ሁሉ በአሥር መቅሰፍቶች ደምስሶታል፣ (ዘጸአት 12፡12)። እርሱ የአብርሃም፣ የይስሐቅ እና የያዕቆብ አምላክ እንደነበረ ሁሉ እርሱ አሁን የዘሮቻቸው አምላክ ነው። ከብዙ መቶ ዘመናት በፊት፣ የአብርሃም አምላክ ልጅ ለሌላቸው፣ ለሚንከራተቱ አባቶች ብዙ ዘሮችን እንደሚወርሱና ሰፊ አገር እንደሚወርሱ ቃል ገባላቸው። አሁን ከግብፅ ግዞት ባመለጠው በዚህ ማህበረሰብ በኩል ያንን ቃል ኪዳን ሊፈጽም ፈለገ። እስራኤል አሁን በሲና ተራራ ፊት ቆመው ድምፁን ሰሙ፡- “እኔ አምላክህ እግዚአብሔር ...።” ብሎ የተናገራቸው እግዚአብሔር ይህንን አዲስ ሕዝብ ኃያል ያደርገዋል እና በእነሱ በኩል ጽድቁን ፣ ፍርዱን እና እውነትን ለአለም ያሳያል። እንደዚህ አይነት ህዝብ ህግ ያስፈልገዋል፣ ስለዚህ እግዚአብሔር ለእስራኤል አስርቱን ትእዛዛት ሰጣቸው እና እንዲታዘዙት ጠበቃቸው። ሁለተኛ፣ እነዚህን ትእዛዛት ከመስጠቱ በፊት “ከታዘዛችሁኝ በኋላ አምላክ እሆናቹሀለሁ” ሳይሆን “እኔ... አምላካችሁ ነኝ” አለ። ጸጋ ሁል ጊዜ ከመታዘዝ ይቀድማል እንጂ በተቃራኒው አይደለም።

(ሐ) “ከባርነት ያወጣሁህ...” እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ለብዙ ዓመታት በግፍ ሲጠቀምባቸው ከነበረው ኃያልና ክፉ የግብፅ ሕዝብ አዳናቸው። ያለ እግዚአብሔር፣ አሁንም በፈርዖን ሥር ባሪያዎች ይሆናሉ። እርሱ ግን ጩኸታቸውን ሰምቶ በተዘረጋ ክንዱና በብርቱ እጁ አዳናቸው፣ ግብፅን አንበረከከ፣ ከዚያም የፈርዖንን አስፈሪ ሠራዊት በባሕር አሰጠመ። እስራኤላውያን ከባርነት ነፃ ካወጣቸው በኋላ ህልውናቸው ለእግዚአብሔር ተሰጥቷል። እናም የእርሱ ናቸው።

ከመቅድሙ በኋላ፣ እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በተሰበሰበው ሕዝብ ፊት ተናግሯል። ከዚያም፣ እግዚአብሔር ሙሴን ወደ ተራራው ወደ ድቅድቅ ጨለማ እንዲወጣ ጠራው። (ዘጸአት 20፡21)። በሲና ተራራ ላይ ሳለ፣ እግዚአብሔር ለሙሴ ለሕዝቡ የሚሆን የሞራል እና የሥርዓት ሕጎችን ሰጠው። (ዘጸአት 20፡22-31፡17)። እግዚአብሔርም አሥርቱን ትእዛዛት በሁለት የድንጋይ ጽላቶች ላይ ጻፈ (ዘጸአት 31፡18)።

ነገር ግን፣ ሙሴ በተራራ ጫፍ ላይ ከእግዚአብሔር ጋር ሲገናኝ፣ ህዝቡ በአዲስ በተቋቋመው አህዳዊ (ቲኦክራሲያዊ) ሥርዓት ውስጥ ያላቸውን ቁርጠኝነት ተዉ። እግዚአብሔር ለጥቅማቸው የሚገርመውን የኃይል እና የመንከባከብ ሥራዎችን ሠራ። እግዚአብሔር ያዘዘውን ሁሉ ለማድረግ ምለዋል፤ እግዚአብሔር እነርሱን በመታዘዝ ላይ ብቻ የተከበረ ሕዝብ፣ የካህናት መንግሥት እና የተቀደሰ ሕዝብ አድርጎ ገልጿቸዋል። ከአሕዛብ ሁሉ የሚለያቸው የሥነ ምግባር ሕግ ማጠቃለያ የሆነውን አሥርቱን ትእዛዛት ሲናገር የእግዚአብሔር ድምፅ ሰምተው ነበር። እና አሁንም ተጠራጠሩ። ሙሴ በሲና ተራራ ላይ ብዙ በመቆየቱ አጉረመረሙ፣ እናም በአስደናቂ ሁኔታ እግዚአብሔርን ላለመታዘዝ መረጡ፣ ከእሱ ጋር ያላቸውን ግንኙነት ክደዋል።

ዓመፁ የጀመረው የሙሴ ወንድም አሮንን እንዲህ በማለት ነበር:- “ና፣ በፊታችን የሚሄዱትን አማልክት ሥራልን። ይህ ከግብፅ ያወጣን ሙሴ ምን እንደ ደረሰበት አናውቅም” (ዘጸአት

32፡1)። በሚያሳዝን ሁኔታ አሮን የወርቅ ጥጃ ሠራ፣ እናም ህዝቡ፣ “እስራኤል ሆይ፣ ከግብፅ ያወጡህ አማልክትህ እነዚህ ናቸው” (ዘጸአት 32፡4) በማለት ተደሰቱ። በመሠረቱ እስራኤላውያን ከሕያውና ከእውነተኛው አምላክ ጋር የነበራቸውን ዝምድና ንቀዋል። በጆሮአቸው ከተነገረው መቅድም በተቃራኒ፡ (1) ትእዛዙን ስላልታዘዙ ጌታቸው አይደለም፡ (2) የሚያዩትና የሚዳስሷቸውን አማልክት ስለመረጡ እርሱ አምላካቸው አይደለም፡ እና (3) ከሁሉ የሚያስደንቀው እርሱ አልቤዣቸውም ነበር። ሊገለጽ በማይችል የታሪክ ክለሳ ህዝቡ የወርቅ ጥጃውን ከግብፅ ባርነት ነፃ እንዳወጣቸው በማወጅ ተቃወሙት። አምላክ በሕይወታቸው ላይ ያቀረበውን የይገባኛል ጥያቄ ካዱ፣ ከጥቂት ጊዜ በፊት ራሳቸውን በሙሉ ልብ የተቀበሏቸውን አሥርቱን ትእዛዛት በሙሉ ልብ ውድቅ አድርገዋል። በተለይም በጣም የተመኩበትን የመጀመሪያውን ትእዛዝ በመጣስ ሌላ አምላክ ያመልኩ ጀመር። (ክፍል VI፣ ምዕራፍ 3)። ሆኖም አንዳንዶች እውነተኛውን አምላክ ያመለኩት በምስል ብቻ ነው ብለው ይከራከሩ ይሆናል። ያ እውነት ቢሆንም፣ ሁለተኛውን ትዕዛዝ ጥሰዋል። (ክፍል VI፣ ምዕራፍ 4)። እግዚአብሔር እንደተናገረው፡- ካዘዝኋቸው መንገድ ፈጥነው ፈቀቅ አሉ፤ ቀልጦ የተሠራ የጥጃ ምስል ለራሳቸው አደረጉ፥ ሰገዱለትም፥ ሠዉለትም (ዘጸአት 32፡8)። ከዚያም፣ አዲስ ባገኙት ትተው፣ ሕዝቡ ፤ ሕዝቡም ሊበሉና ሊጠጡ ተቀመጡ፥ ሊዘፍኑም ተነሡ።ምናልባት ሌሎች በርካታ ትእዛዛትን ሳይጥሱ አይቀርም። (ዘጸአት 32:6)። በእስራኤል ታሪክ ውስጥ እንዴት ያለ አሳዛኝ ቀን ነው።

<u>ያንተ አመፅ</u>

የእስራኤልን ኃጢአት ለመረዳት ከባድ ሆኖ ሊሰማህ ይችላል። በዚህ አጭር ጊዜ ውስጥ እንዴት ፊታቸውን ሙሉ በሙሉ ከእግዚአብሔር ሊያዞሩ ቻሉ? ግን አንተ ራስህ ምን ያህል ጊዜ ተመሳሳይ ነገር አድርገሀል? በአስርቱ ትእዛዛት ውስጥ እንደተገለጸው የሞራል ህግን በመጣስ በህይወህ ላይ ያለውን ጌትነት ምን ያህል ጊዜ አልተቀበልክም? ከህያው እና ከእውነተኛው አምላክ ይልቅ የአለምን የተድላ፣ ዝና፣ ሀብት፣ ደህንነት፣ ወይም አጉል እምነት ምን ያህል ጊዜ ሆን ብለህ ተከትለህ ነበር? በእግዚአብሔር ሥራ ለእርሱ ክብር ከመስጠት ይልቅ በራስህ ጥረት ወይም ችሎታ ምን ያህል ጊዜ ተመካህ? ከእነዚህ ውስጥ የትኛው ነው ከእስራኤል ኃጢአት የሚለየው ነው?

አማኝ ያልሆኑ ሰዎች ብቸኛ ሕያው ከሆነው እና እውነተኛው ጌታ፣ አምላክ እና አዳኝ ጋር ግንኙነት አልፈጠሩም። ለእነሱ፣ አስርቱ ትእዛዛት እጅግ በጣም ብዙ ኃጢአታቸውን ለማጋለጥ እንደ ትምህርት ቤት መምህር ሆነው ያገለግላሉ። (ክፍል VI፣ ምዕራፍ 1)። በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን እና ንስሐ መግባት ብቻ ከእግዚአብሔር ጋር ወደሚያድነው ግንኙነት ሊያመጣቸው ይችላል። (ክፍል VIII፣ ምዕራፍ 3)።

አማኞች በእምነት እና በንስሐ ጸድቀዋል. (ክፍል V፣ ምዕራፍ 3)። ቢሆንም፣ እግዚአብሔርን በፍጹም መታዘዝ ተስኗቸዋል እና ብዙ ጊዜ ከጽድቅ መንገድ ይርቃሉ፣ የድሮውን የኃጢአት ተፈጥሮአቸውን ይከተላሉ (ክፍል III፣ ምዕራፍ 2)። እምነትን መለማመዳቸውን መቀጠል እና

ከኃጢአታቸው ንስሐ መግባት አለባቸው። ነገር ግን ደግሞ፣ አማኞች ቅድስናን ለመጨመር፣ እና የበለጠ ቅዱስ ለመሆን አስርቱን ትእዛዛት መከተል አለባቸው። (ክፍል V፣ ምዕራፍ 5)

<u>የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጥያቄዎች</u>

1. እስራኤላውያን ከግብፅ ወጥተው ወደ ሲና ተራራ ለመድረስ ምን ያህል ጊዜ ፈጅባቸው?

ጊዜው በእርግጠኝነት ባይታወቅም አንዳንድ ሊቃውንት ግን 45 ቀናት እንደፈጀ ያስባሉ።

2. እግዚአብሔር በመጀመሪያው ፋሲካ እና በሲና ተራራ መካከል ለሕዝቡ ሲል ምን ተአምራት አድርጓል?

የግብፃውያንን የበኩር ልጆች በመቅሠፍት ገደለ (ዘጸ 12፡1-30)

በሙሴ በኩል እስራኤልን ከግብፅ አወጣቸው (ዘጸአት 12፡31-42)

እስራኤልን በደመናና በእሳት አምድ መራ (ዘጸ

13፡21-22)

እስራኤል በደረቅ እንዲሻገር ቀይ ባህርን ከፈለ (ዘጸአት 14፡21-22)

ኃያሉን የግብፅ ሠራዊት አሰጠመ (ዘጸአት 14፡23-15፡21)

በማራ መራራ ውሃ ወደ ጣፋጭነት ተለወጠ (ዘጸአት 15፡22-25)

በሳምንት ስድስት ቀን መና ከሰማይ አወረደ (ዘጸአት 16፡1-36)

ድርጭቶችን ወደ ዕብራውያን ሰፈር ላከ (ዘጸአት 16፡13)

(ዘጸአት 17:1-7) አማሌቃውያንን በራፊዲም ድል አደረጉ (ዘጸአት 17:8-16)

3. ቲኦክራሲ ምንድን ነው?

ቲኦክራሲ የሃይማኖት መሪዎች (ለምሳሌ፦ ቄሶች) አገሪቱን የሚገዙበት አገዛዝ ነው። በእስራኤል ሁኔታ ሕያውና እውነተኛው አምላክ የበላይ ሆኖ ገዝቷል። በኋላም በታሪክ ውስጥ፣ አምላክ በእስራኤል ውስጥ በእሱ ሉዓላዊ አገዛዝ ሥር ይገዛሉ የተባሉትን መሳፍንትና ቅቡዓን ነገሥታት አስነስቷል።

4. እስራኤላውያን ትእዛዙን የሚታዘዙ ከሆነ፣ እግዚአብሔር በአዲሱ ቲኦክራሲያዊ ሥርዓት ሥር ለሆኑ ምን ሦስት ነገሮች ቃል ገብቷል?

የከበረ ርስቱ፣ የካህናት መንግሥት እና ቅዱስ ሕዝብ

5. በአጠቃላይ፣ መቅድም ምንድን ነው?

መቅድም የቃል ወይም የጽሁፍ መግቢያ የያዘ ክፍል ነው። በመፅሃፍ ውስጥ፣ መቅድም አንዳንዴ መግቢያ ይባላል።

6. የአሥርቱ ትእዛዛት መቅድም ምንድን ነው?

“ከግብፅ ምድር ከባርነት ቤት ያወጣሁህ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ” (ዘጸአት 20፡2፣ ቅ.

7. የዚህ መቅድም ሦስቱ ክፍሎች ምንድን ናቸው?

"እኔ እግዚአብሔር ነኝ"

"እኔ አምላክህ ነኝ"

“እኔ... ከባርነት አውጥቼሃለሁ።

8. "ጌታ" ማለት ምን ማለት ነው?

አለቃ ወይም ንጉስ

9. እግዚአብሔር እስራኤልን ከግብፅ ባርነት ነፃ አውጥቶ አዳኝ ሆነላቸው። የክርስቲያኖች አዳኝ ማን ነው?

ኢየሱስ ክርስቶስ (ክፍል IV)

10. ሙሴ በሲና ተራራ ከእግዚአብሔር ጋር ሲነጋገር እስራኤል የትኞቹን ትእዛዛት ጥሰዋል?

ሕዝቡም አሮንን አማልክት ያደርግላቸው ዘንድ ለመኑት፤ አሮንም ሕዝቡ የሚያመልኩትን የወርቅ ጥጃ ሠራ። ስለዚህም ሁለት ትእዛዝ ጥሰዋል። ትዕዛዝ አንድ ሰው ከሀያው እና ከእውነተኛው አምላክ ሌላ ማንኛውንም አምላክ ማምለክን ይከለክላል (ክፍል VI, ምዕራፍ 3). ትዕዛዝ ሁለት ሕያው እና እውነተኛውን አምላክ ለማምለክ ምስሎችን መጠቀምን ይከለክላል (ክፍል VI, ምዕራፍ 4). ከዚያም ሰዎቹ ሌሎችን ትእዛዛት ሊጥሱ በሚችሉ ፈንጠዚያ ውስጥ ተዘፈቁ። ለምሳሌ፣ አምስተኛ ወይም ሰባተኛ ትእዛዛትን ጥሰዋል፣ ስልጣንን ማዋረድ ወይም ዝሙት ፈጽመዋል። (ክፍል VII፣ ምዕራፍ 1 እና 3)

በመዝጊያው ጊዜ ከእነዚህ መዝሙሮች አንዱን ወይም ከዚያ በላይ ዘምሩ። በአማራጭ፣ እንደ የመደምደሚያ ጸሎት ለማንበብ አንድ መዝሙር ይምረጡ።

1. “አዳኝ ሆይ ቀን በቀን አስተምረኝ፣”

2. “እግዚአብሔር ጌታ ንጉሥ ነው”

3. "ክርስቶስ ሆይ ለአንተ የበለጠ ፍቅር"

4. “ኢየሱስ ሆይ፣ እወድሃለሁ”.

ክፍል VI

ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ

ምዕራፍ 3

እግዚአብሔርን ብቻ አምልኩ

ዓላማ;-- ሰውን ወይም ሌላን ነገር ሳይሆን ሕያው እና እውነተኛ የሆነውን አምላክ ለማምለክ እና ለማወደስ

ካቴኪዝም፡- ጥ. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. የመጀመሪያው ትእዛዝ

ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ ይላል።

ጥ. በመጀመሪያው ትእዛዝ ማድረግ ምን ያስፈልጋል?

መ. በመጀመሪያው ትእዛዝ እግዚአብሔር ብቸኛው እውነተኛ አምላክ እና አምላካችን መሆኑን ማወቅ እና መገንዘብ እንዲሁም እሱን ብቻ ማምለክና ማወደስ ያስፈልጋል።

ጥ. በመጀመሪያ ትዕዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. መጀመሪያው ትእዛዝ እውነተኛውን አምላክ አምላክነት መካድን አለማምለክን እና አለማክበርን ይከለክላል። ለርሱ ብቻ የሚገባውን አምልኮና ክብር ለሌላው መስጠት ይከለክላል።

ጥ. በመጀመሪያው ትእዛዝ የሚገኘው "*ከእኔ በቀር*" የሚለው ሐረግ ምን ያስተምረናል??

መ. በመጀመሪያው ትእዛዝ የሚገኘው "ከእኔ በቀ." የሚለው ሐረግ ሁሉን ነገር የሚያይ እግዚአብሔር፣ በባዕድ አምልኮ ኃጢያት እጅግ እንደሚከፋ ስተምረናል፣

የቃል ጥቅስ;--- ማቴዎስ 4፡10 ሂድ፥ አንተ ሰይጣን ለጌታህ ለአምላክህ ስገድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፎአልና አለው።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡- <u>ዳንኤል እግዚአብሔርን አስቀደመ።</u>

ዓላማ

ሰውን ወይም ሌላን ነገር ሳይሆን ሕያው እና እውነተኛ የሆነውን አምላክ ለማምለክ እና ለማወደስ

ካቴኪዝም

ጥ. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. የመጀመሪያው ትእዛዝ

ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ ይላል።

ጥ. በመጀመሪያው ትእዛዝ ማድረግ ምን ያስፈልጋል?

መ. በመጀመሪያው ትእዛዝ እግዚአብሔር ብቸኛው እውነተኛ አምላክ እና አምላካችን መሆኑን ማወቅ እና መገንዘብ እንዲሁም እሱን ብቻ ማምለክና ማወደስ ያስፈልጋል።

ጥ. በመጀመሪያ ትዕዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. መጀመሪያው ትእዛዝ እውነተኛውን አምላክ አምላክነት መካድን አለማምለክን እና አለማክበርን ይከለክላል። ለርሱ ብቻ የሚገባውን አምልኮና ክብር ለሌላው መስጠት ይከለክላል።

ጥ. በመጀመሪያው ትእዛዝ የሚገኘው "ከእኔ በቀር..."የሚለው ሐረግ ምን ያስተምረናል??

መ. በመጀመሪያው ትእዛዝ የሚገኘው "ከእኔ በቀር.."የሚለው ሐረግ ሁሉን ነገር የሚያይ እግዚአብሔር፣ በባዕድ አምልኮ ኃጢያት እጅግ እንደሚከፋ ስተምረናል፣

መዝገበ ቃላት ወይም ኢንተርኔት በመጠቀም ታዳጊዎች እነዚህን ቃላት እንዲፈልጉ ጠይቋቸው፡ ማምለክ፣ ማወደስ እና የተከለከለ። እያንዳንዱን ፍቺ እንዲያነቡ እና ከዚያም የተጻፈውን ትርጉም ሳያዩ ቃሉን በራሳቸው አባባል ፍች ለመስጠት ይሞክሩ። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስኪረዱ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳቸው አባባል በመግለጽ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ንገራቸው። በመጀመሪያ ሁሉንም በቀላሉ የተጻፉትን ትርጓሜዎች እንዲያነቡ ምራቸውና ከዚያ ሳያዩ ሁሉንም ቃላት በራሳቸው አባባል ይግለጹ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም

ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና ካነበቡ በኋላ የመጀመሪያው ትእዛዝ ስለሚያስተምረው ነገር በተቻለ መጠን በራሳቸው አባባል እንዲያብራሩ ጠይቃቸው።

ከዚያም ታዳጊዎቹ ስለ ቃላቶቹ ባላቸው የተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት አራቱን የካቴኪዝም ጥያቄዎች እና መልሶች በራሳቸው አባባል እንዲጽፉ አስተምራቸው። ከዚህ በታች ያለው ምሳሌ እንደገና ለመግፍ የተሞከረ ጥያቄና መልስ ምን ሊመስል እንደሚችል ያሳያል።

ጥ. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን ይላል?

ሀ. ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ።

ጥ. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን ይፈልጋል?

ሀ. እርሱን እንደ አንድ እውነተኛ አምላክ እና የግል አምላክህ እንደሆነ ተናዘዝ። ቀጥሎም እርሱን ብቻ ማምለክ እና ማክበር አለብህ።

ጥ. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን ይከለክላል?

ሀ. እርሱን ብቻ እውነተኛ አምላክህ መሆኑን መካድና እሱን ብቻ ከማምለክና ከመክበር ቸል ማለትን ይከለክላል።

ጥ. በመጀመሪያው ትእዛዝ ውስጥ "ከእኔ በቀር" የሚለው ሐረግ ምን ያስተምራል?

ሀ. እግዚአብሔር ሌሎች አማልክት እንዳላችሁና እንደሌላችሁ ያውቃ፤ ካላችሁ እርሱን በጣም ያሳዝነዋል።

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

ታዳጊዎች እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) እንዲለዩ ጠይቃቸው።

ዘጸአት 15:11፣ አቤቱ፥ በአማልክት መካከል እንደ አንተ ያለ ማን ነው? በምስጋና የተፈራህ፥ ድንቅንም የምታደርግ፥ በቅድስና የከበረ እንደ አንተ ያለ ማን ነው?

አምልኮን እና ክብርን ለሌላው መስጠት ይከለክላል። ይህ ለእርሱ ብቻ የተገባ ነው።

ዘጸአት 34:13–14 ነገር ግን መሠዊያዎቻቸውን ታፈርሳላችሁ፥ ሐውልቶቻቸውንም ትሰብራላችሁ፥ የማምለኪያ ዓፀዶቻቸውንም ትቈርጣላችሁ፤ ስሙ ቀናተኛ

የሆነ እግዚአብሔር ቅንዓት ያለው አምላክ ነውና ለሌላ አምላክ አትስገድ።አምልኮን እና ክብርን ለሌላው መስጠት ይከለክላል። ይህ ለእርሱ ብቻ የተገባ ነው።እግዚአብሔር በባዕድ አምልኮ ኃጢአት በጣም ይቆጣል።

1ኛ ዜና 28:9፣ አንተም፥ ልጄ ሰሎሞን ሆይ፥ እግዚአብሔር ልብን ሁሉ ይመረምራልና፥ የነፍስንም አሳብ ሁሉ ያውቃልና፥ የአባትህን አምላክ እወቅ፤ በፍጹም ልብና በነፍስህ ፈቃድም አምልከው፤ ብትፈልገው ታገኘዋለህ፤ ብትተወው ግን ለዘላለም ይጥልሃል።

ሁሉን የሚያይ እውነተኛ አምላክ እግዚአብሔር ብቻ መሆኑን እወቅ

መዝሙረ ዳዊት 14፡1 " ሰነፍ በልቡ። አምላክ የለም ይላል። በሥራቸው ረከሱ፥ ጐስቈሉ፤ በጎ ነገርን የሚሠራ የለም።

እግዚአብሔር እሱን እንድናውቅ እና እንድንረዳ ይጠይቀናል

የእውነተኛውን አምላክ እግዚአብሔርነት መካድን ይከለክላል።

መዝሙረ ዳዊት 81:11 " ሕዝቤ ግን ቃሌን አልሰሙኝም፥ እስራኤልም አላዳመጠኝም።አለ።

የእውነተኛውን አምላክ እግዚአብሔርነት መካድን ይከለክላል።

ኢሳይያስ 44:15፣ ለሰውም ማገዶ ይሆናል፤ ከእርሱም ወስዶ ይሞቃል፥ አንድዶም እንጀራ ይጋግርበታል፤ ከእርሱም አምላክ አበጅቶ ይሰግድለታል፥ የተቀረጸውንም ምስል ሠርቶ በእርሱ ፊት ይንበረከካል።

አምልኮን እና ክብርን ለሌላው መስጠት ይከለክላል። ይህ ለእርሱ ብቻ የተገባ ነው።

ኢሳይያስ 44:19-20፣ በልቡም ማንም አያስብም። ግማሽዋን በእሳት አቃጥያለሁ፥ በፍምዋም ላይ እንጀራን ጋግሬአለሁ፥ ሥጋም ጠብሼ በልቻለሁ፤ የቀረውንም አስጸያፊ ነገር አደርጋለሁን? ለዛፍስ ግንድ እሰግዳለሁን? እንዲልም እውቀትና ማስተዋል የለውም። አመድ ይበላል፥ የተታለለ ልብ አስቶታል፥ ነፍሱን ለማዳን አይችልም፥ ወይም። በቀኝ እጄ ሐሰት አለ አይልም።

አምልኮን እና ክብርን ለሌላው መስጠት ይከለክላል። ይህ ለእርሱ ብቻ የተገባ ነው።እግዚአብሔር በባዕድ አምልኮ ኃጢአት በጣም ይቆጣል።

ወደ ሮሜ ሰዎች 1፡21 እግዚአብሔርነቱ መጠን ስላላከበሩትና ስላላመሰገኑት የሚያመካኙት አጡ፤ ነገር ግን በአሳባቸው ከንቱ ሆኑ የማያስተውለውም ልባቸው ጨለመ።እርሱን እንድናመልከውና እንድናከብረው ይጠይቀናል።

ሮሜ 1፡25 የእግዚአብሔርን እውነት በውሸት ስለ ለወጡ በፈጣሪም ፈንታ የተፈጠረውን ስላመለኩና ስላገለገሉ ነው፤ እርሱም ለዘላለም የተባረከ ነው፤ አሜን።እርሱን እንድናመልከውና እንድናከብረው ይጠይቀናል።

ለእርሱ ብቻ የሚገባውን አምልኮን እና ክብርን ለሌላው መስጠት ይከለክላል፣ የእውነተኛውን አምላክ እግዚአብሔርነት መካድን ይከለክላል።

ዕብራውያን 4፡13 “እኛን በሚቆጣጠር በእርሱ ዓይኖቹ ፊት ሁሉ ነገር የተራቆተና የተገለጠ ነው እንጂ፥ በእርሱ ፊት የተሰወረ ፍጥረት የለም።”

ሁሉን ነገር መየት የሚችል እግዚአብሔር ነው።

<u>የካቴኪዝም ጥያቄዎች</u>

1. አምልኮ ምንድን ነው?

አምልኮ በአደባባይ፣ በግል እና በዕለት ተዕለት ኑሮ ለአንድ አምላክ፣ ለሰው ወይም ለመርህ ክብርን፣ ምገሰን፣ ምስጋናን፣ ውዳሴን፣ እና ከፍታን የሚሰጥ የአክብሮት፣ የስግደት እና የአክብሮት አመለካከት ነው።

2. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን እንድታደርግ ይፈልጋል?

ሀ) እግዚአብሔር ብቸኛና እውነተኛ አምላክህ መሆኑን እንድታውቅ እና እንድትረዳ

(ለ) ብቸኛውን እውነተኛ አምላክ አምላክህ እንደሆነ እንድታውቅ፣

(ሐ) እግዚአብሔርን እንደ አንድ እውነተኛ አምላክ እንድታመልክ እና እንድታከብር፣

(መ) እግዚአብሔርን እንደ አምላክህ እንድታመልክ እና እንድታከብር፣

3. አንድ ሰው ሁሉም ሃይማኖቶች እኩል እውነት እንደሆኑ፣ የሁሉም ሃይማኖቶች አማልክት እኩል ብቁ እንደሆኑና ቅን እምነቶችን መያዝ ብቻ አስፈላጊ እንደሆነ ነገረህ እንበል። ይህ ሰው አስተያየትህን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ትችላለህ?

መጽሐፍ ቅዱስ ይህ አባባል ውሸት መሆኑን ያሳያል። የመጀመሪያው ትእዛዝ "ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ" ይላል። ከሌሎች ነገሮች በተጨማሪ ይህ ትእዛዝ "እግዚአብሔርን ብቻ እውነተኛ አምላክ እንደሆነ አምነን መቀበል" ያስፈልገናል።

4. አምላክ የለም የሚለው እምነት የመጀመርያውን ትእዛዝ ይጥሳል?

አዎን፣ ከእውነተኛው አምላክ ተጨማሪ አማልክት መኖራቸው የመጀመሪያውን ትእዛዝ እንደሚጥስ ሁሉ የአምላክ ሕልውና መካድም ትዕዛዙን ይጥሳል። የመጀመሪያው ትእዛዝ "ለእግዚአብሔር እውቅና እንድትሰጥ" ይጠይቃል።

5. የመጀመሪያው ትእዛዝ እንድታደርገው የሚከለክልህ ነገር ምንድን ነው?

ማድረግ የሌለብህ ነገሮች፡-

(ሀ) እውነተኛውን አምላክ አምላክነት መካድ፣

(ለ) እውነተኛ አምላክ አምላክህ መሆኑን መካድ።

ሐ) እውነተኛውን አምላክ እንደ አምላክነቱ ማምለክና ማክበር አለመቻል፣

(መ) እውነተኛውን አምላክ አምላክህ አድርገህ ማምለክና ማክበር አለመቻል፣ ወይም

(ሠ) ሌላ አምላክን ማምለክ እና ማክበር።

6. በአጠቃላይ ጠንክሮ ማጥናትና ጥሩ ውጤት ለማግኘት መጣር የሚያስመሰግን ሲሆን በትክክለኛው መንገድ ከተከናወነ እግዚአብሔርን ያስደስተዋል። ግን ጥሩ ውጤት ለማግኘት መሞከር ሌላ ባዕድ አምልኮ የሚሆነውና እና የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚጥስ መቼ ነው?

ሁለቱ አማራጮች፡

(ሀ) ጥሩ ውጤት ለማግኘት ማጭበርበር (መኮረጅ) ወይም

(ለ) በጣም በማጥናት እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ንባብ እና ጸሎት ያሉ የጸጋ መንገዶችን ችላ ማለት ነው። (ክፍል VIII)። ያም ሆነ ይህ፣ "እውነተኛውን አምላክ ብቻ" ሳይሆን ጥሩ ውጤቶችን ታመልካለወይም ታከብራለህ።

7. "ከእውነተኛው አምላክ ብቻ" በቀር "ሌላ አምላክ" የሐሰት አምላክ ነውን?

አዎን፣ "ሌላ አምላክ" የተባለው "ብቸኛው እውነተኛ አምላክ" ሥልጣን፣ ችሎታ እና ባሕርያት ስለሌለው ሐሰት ነው። ከእውነተኛው አምላክ ሌላ ማንኛውም

ንብረት፣ ሰው ወይም ተግባር ጊዜህን ወይም ትኩረትህን ከልክ በላይ ሲቆጣጠር የባዕድ አምልኮ ይሆናል።

8. ንብረትን፣ ሰዎችን እና እንቅስቃሴዎችን በተሳሳተ ዝንባሌና መንገድ ከተከተልን "ባዕድ አማልክት" ሊሆኑ ይችላሉ። አንዳንድ ጊዜ ምን ዓይነት ነገሮች፣ ግንኙነቶች ወይም ፍላጎቶች በሰዎች ሕይወት ውስጥ የሐሰት አማልክት ይሆናሉ?

"ባዕድ አማልክት" ሊሆኑ የሚችሉ ንብረቶች እና እንቅስቃሴዎች ገንዘብ፣ ልብስ፣ ተሸከርካሪዎች፣ ስኬቶች፣ ቤቶች፣ ቤተሰቦች፣ ጓደኞች፣ መዚቃ፣ ስፖርት፣ ጨዋታዎች፣ የትርፍ ጊዜ ማሳለፊያዎች፣ ሙያዎች፣ መብላት፣ መጠጣት እና ግንኙነቶችን ያካትታሉ።

9. አንድ ሰው ሁሉም ሰው ከአንድ በላይ አማልክት አሏቸው ነገር ግን እርሱን ከሌሎች አማልክት በላይ ስታስቀምጠው እግዚአብሔርን ደስ ይሰኛል ቢልህ። ይህ ሰው አስተያየትህን ቢጠይቅህ ምን ምላሽ መስጠት አለብህ?

በጥቅሉ ሰዎች ብዙ አማልክትን ይከተላሉ፣ ብዙውን ጊዜ ከዓለማዊ ፍላጎቶች ሀብት፣ ዝና፣ ምቾት፣ ደህንነት፣ ደረጃ፣ ስልጣን ወይም ተድላ ፍለጋ የሚነሱ ናቸው። ክርስቲያኖች እንኳን ከአሮጌው የኃጢአት ተፈጥሮአቸው ጋር ይታገላሉ እና አንዳንዴም ይሸነፋሉ፣ በመሠረቱ በሕይወታቸው ውስጥ ሌሎች አማልክትን ይከተላሉ። ነገር ግን እግዚአብሔር ከእነዚህ አማልክት በላይ መሆን ብቻ አይፈልግም። እሱ ከሌሎች አማልልክት ጋር ደባል ሆኖ በህይወትህ ውስጥ በጣም አስፈላጊ አምላክ መሆን ብቻ አይፈልግም። በምትኩ እግዚአብሔር በህይወታችሁ ብቸኛው አምላክ እንዲሆን ሌሎች አማልክትን እንድታባርሩ ይፈልጋል። አጭሩ ካቴኪዝም እግዚአብሔር "በባዕድ አምልኮ ኃጢአት በጣም ይቆጣል" ይላል። ስለዚህ ልክ እንደ ሁሉም ቅዱሳን ሌሎች አማልክትን የመከተል ኃጢያትን መናዘዝ እና ለዚህ የመጀመሪያ ትእዛዝ ጥሰት ንስሃ መግባት አለብህ።

10. አንዳንድ ሰዎች ተፈጥሮን በማሰላሰል እና በሱ በመደሰት ብዙ ጊዜ ያሳልፋሉ። እንደነዚህ ያሉት ተግባራት የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚጥሱት መቼ ነው?

በአጠቃላይ፣ በተፈጥሮ መደሰት ምንም ችግር የለውም፣ በተለይም የተፈጥሮ ፈጣሪ የሆነውን እውነተኛውን አምላክ የምታመሰግኑ ከሆነ። ነገር ግን፣ እንደ ፀሐይ፣ ጨረቃ፣ ከዋክብት፣ ነፋስ፣ ወይም እንስሳት ያሉ በተፈጥሮ ውስጥ ያሉ ነገሮችን ማምለክ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ይጥሳል።

የቃል ጥቅስ

> ማቴዎስ 4፡10 “ሂድ፥ አንተ ሰይጣን ለጌታህ ለአምላክህ ስገድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፎአልና አለው”

ጸሃፊዎች ብዙ ጊዜ ንድፍ ያወጣሉ፤ ስለዚህ በጣም አስፈላጊው ነገር ቀደም ብሎ ይታያል። ለምሳሌ፣ የዩናይትድ ስቴትስ ሕገ መንግሥት የመጀመሪያ ማሻሻያ ዜጎች ሐሳብን የመግለጽ እና የማመን መሠረታዊ መብት እንዳላቸው ያረጋግጣል። በተለይም የሃይማኖት፣ የመናገር፣ የህትመት እና የመሰብሰብ እንዲሁም አቤቱታ የማቅረብ መብቶችን ይጠብቃል። ረቂቅ አዘጋጆቹ ይህን ድንጋጌ በቅድሚያ ያስቀመጡት በዋና ባህሪው ምክንያት ሳይሆን አይቀርም።

“ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ” የሚለው ከአስርቱ ትእዛዛት መካከል ተመሳሳይ የበላይነት አለው። በመጀመሪያ የተዘረዘረው በመሠረታዊ ጠቀሜታ ከሌሎቹ ዘጠኝ ትዕዛዛት በመብለጡ ነው። ከመጀመሪያው ትእዛዝ በቀር ዘጠኙ ያላቸው ብርሀን ይደበዝዛል። የመጀመሪያውን ችላ ማለት የቀሩትን ዘጠኙን ሥነ ምግባራዊ አስገዳጅነት ይጎዳል። ለአብነት ያህል አጭር ካቴኪዝም አምላክ የለሽ የሆኑ የእግዚአብሔርን መኖር የሚክዱ ሰዎች፣ እና ግድየለሽ የሆኑ ሰዎች ለእግዚአብሔር ደንታ ቢስ እንደሆኑ የሚገልጹ ወይም በሌላ መንገድ እርሱ እንደሌለ የሚናገሩ ሰዎች የመጀመሪያውን ትእዛዝ እንደሚክዱ ምንም ጥርጥር የለውም። ይህን ካደረጉ በኋላ ቀሪዎቹን ትዕዛዛት ለመጠበቅ ምን ምክንያት ይኖራቸዋል? እንዲህ ዓይነቱን ሕግ ማክበር ቢቻል እንኳ አብዛኞቹ አምላክ የለሽ እና ግዴለሽ ሰዎች ይህን የመሞከር ፍላጎት አይኖራቸውም ነበር። እርግጥ ነው የተበላሹ በአዳም ውድቀት ቢሆንም የራሳቸውን የሞራል መንገድ ሊከተሉ ይችላሉ። በሌላ ሃይማኖት ወይም በአንዳንድ የመንግስት ዓይነቶች ላይ የተመሰረተ የሞራል ህግን መከተል ወይም የሕግ ጥሰት ችግሮችን ለመከላከል ወይም ከሌሎች ጋር ለመስማማት በስነምግባር ኑር። እነዚህ አማራጭ አቀራረቦች ከአሥርቱ ትእዛዛት ጋር በመጠኑ ሊቀራረቡ ይችላሉ። ነገር ግን እነዚህ ግለሰቦች እግዚአብሔርን የማያውቁት እና የመጀመሪያው ትእዛዝ እንደሚያስገድዳቸው የማያውቁ ከሆኑ ለምን በቅዱሳት መጻሕፍት የሥነ ምግባር ሕግ ውስጥ የሚገኘውን ማንኛውንም ነገር ይታዘዛሉ?

<u>የኢየሱስ ፈተና</u>

የአንደኛውን ትእዛዝ አስፈላጊነት ማወቁ በኢየሱስ ሕዝባዊ አገልግሎት መጀመሪያ ላይ የተከሰተውን ክስተት ለመረዳት ይረዳል። ኢየሱስ ከተጠመቀ በኋላ ወደ ጾመበት ምድረ በዳ ሄደ። ከ40 ቀንም በኋላ ተራበ (ማቴ 4፡1-2)። ከዚያም ሰይጣን ለተዳከመው ኢየሱስ በአካል ተገለጠለት። ሶስት ጊዜ ፈተነው። በመጨረሻው ፈተና፣ ኢየሱስ 'የሚሰግድለትና የሚያመልከው' ከሆነ ሰይጣን “የዚህን ዓለም መንግሥታት ሁሉ ክብራቸውንም” እንደሚሰጠው ቃል ገባለት። (ማቴዎስ 4፡8-9)። እርግጥ ነው፣ ዲያብሎስ ብዙ ጊዜ ቃል የሚገባው ምንም ኃይል በሌለው ለመስጠት ያሰበው ነገር ነው፣ ነገር ግን ዋናው ነጥብ ሰይጣን ኢየሱስን የመጀመሪያውን ትእዛዝ እንዲጥስ እንደፈተነው ነው። ክፋቱ ይህን ድፍረት የተሞላበት ስልት እንዲሞክር አነሳሳው። ሰይጣን ኢየሱስን እንዲያሳስት ብቻ አልፈለገም። እጅግ ክፉ ለሆነው ፍጥረት ወድቆ በፊቱ እንዲሰግድና እንዲያመልክ አሳሰበው። ከሁሉ የከፋው መንገድ የመጀመሪያውን ትእዛዝ እንዲጥስ ኢየሱስን ፈተነው።

ፈታኙ ምን ለማግኘት ተስፋ አድርጓል? ምንም እንኳን ኢየሱስ እውነተኛ ፈተና ቢያጋጥመውም ብዙዎች ሰይጣን እውነተኛ የስኬት እድል እንዳልነበረው ያምናሉ፣ ይሁን እንጂ ለመከራከር ያህል ኢየሱስ በዚህ ወሳኝ ነጥብ ላይ እሺ ቢለው ኑሮስ? የሚያስከትለውን ውጤት ሙሉ በሙሉ የሚረዳ አለ? “ኃጢአት በቀር በነገር ሁሉ እንደ እኛ የተፈተነ ነው እንጂ፥ በድካማችን ሊራራልን የማይችል ሊቀ ካህናት የለንም።” (ዕብ 4፡15) ሁሉን ተፈጸመም በኋላ በእግዚአብሔር እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመት ሊቀ ካህናት ተብሎ ስለ ተጠራ፥ ለሚታዘዙለት ሁሉ የዘላለም መዳን ምክንያት ሆነላቸው። (ዕብ. 5፡9)። ኢየሱስ ለተመረጡት ሰዎች አጠቃላይ የሥነ ምግባር ደንቦችን በመጠበቅ አርአያ ባይሆን ኖሮ ምን ይደርስባቸው ነበር? የመሥዋዕቱ ሞት ሕዝቡን ለማዳን በቂ ይሆን ነበር? ሰይጣን የእግዚአብሔርን የመጀመሪያ ትእዛዝ አስፈላጊነት የተረዳ ይመስላል። ኢየሱስ በተዳከመበት ሁኔታ እንዲሰግድ ቢያደርገው የእግዚአብሔር ንጹሕ አቋምና አጠቃላይ የሥነ ምግባር ሕጉ አጠራጣሪ ሊሆን ይችል ነበር። ሰይጣን በተበሳጨ እና በተናደደ አእምሮው ውስጥ ፈተናው ሊሳካለት እንደሚችል ያምን ነበር፣ እናም ቢሆን ኖሮ በእግዚአብሔር እና በተመረጡት ላይ ድል እንዲያደርግ ይፈቅድለታል። የሆነው ያ አይደለምና ጌታን አመስግኑት!

<u>የአንተ ፈተና</u>

በዚህ ምድራዊ ህይወት ውስጥ የእግዚአብሔርን የሞራል ህግ እንድትጥስ ብዙ ጊዜ ትፈተናለህ። ኢየሱስ እንኳ ፈተና ደርሶበታል። ሆኖም ሰይጣን የመጀመሪያውን ትእዛዝ እንዲጥስ ኢየሱስን ሊመረምረው አልቻለም። ነገር ግን የእሱ ሙከራ እና የጌታ ምላሽ የራስህን ፈተናዎች ለመቋቋም የሚያስችሉ አራት ዘዴዎችን ይጠቁማሉ።

በመጀመሪያ በተቻለ መጠን ፈተናን አስወግድ፣ ነገር ግን መፈተን ሲባል ኃጢአት ሰርቻለሁ ብለህ በስህተት አታስብ። በእርግጥም ኢየሱስ የተፈተነ ቢሆንም ምንም ስህተት አልሠራም። በሀሳብህ፣ በአመለካከትህ ወይም በድርጊትህ የእግዚአብሔርን የሞራል ህግ በመጣስህ ለፈተና ስትሸነፍ ነው ኃጢአት የሚፈጸመው። ይህ በመፈተንና ለፈተና በመሸነፍ፣ መካከል ያለው ልዩነት ቢኖርም ጥቃት በሚደርስበት ጊዜ ንቁ መሆን አይችሉም። ከሰይጣን ይሁን፣ ከአጋንንቱ አንዱ፣ ወይም ከአሮጌው የኃጢአት ተፈጥሮህ ምንም ይሁን ምን ፈተናን መከላከል አለብህ። “ከኃጢአት ጋር ስትጋደሉ ደማችሁን እስከ ማፍሰስ ድረስ ገና አልተቃወማችሁም” (ዕብ. 12፡4)። ለማብራራት ምንም እንኳን ለከባድ ጉዳት የሚያጋልጥ ትልቅ እና ውድ የሆነ ጥረት የሚጠይቅ ቢሆንም ፈተናን በሙሉ ነፍስህ ተዋጋ፣

ሁለተኛ፣ ፈተና በማንኛውም ጊዜ ሊከሰት ይችላል፣ ነገር ግን ብዙ ጊዜ የሚነሳው በአካል፣ በአእምሮ ወይም በመንፈሳዊ ድካም ላይ ስትሆን ነው። ምናልባትም በራስህ ፍላጎቶች ላይ በጣም ስለምታተኩር በእነዚህ ጊዜያት ጥበቃ ሊቀንስ ይችላል። እጅ መስጠት እነሱን ለማርካት እና እፎይታ ለማግኘት ምርጡ ፈጣኑ ወይም አስተማማኝ መንገድ ሊመስል ይችላል። ግን እጅ አትስጥ። እግዚአብሄርን ተስፋ አድርግ እና የራስህን ዝንባሌዎች፣ ግፊቶች ወይም የሰው አእምሮ ከመከተል ይልቅ ጸልይ። እግዚአብሔርን በመተማመን የሚጠባበቁ ግን ኃይላቸውን

ያድሳሉ፤ እንደ ንስር በክንፍ ይወጣሉ፤ ይሮጣሉ፥ አይታክቱም፤ ይሄዳሉ፥ አይደክሙም። (ኢሳ 40፡31)። ወደ ፈተና እንዳትገቡ ትጉና ጸልዩ፤ መንፈስስ ተዘጋጅታለች ሥጋ ግን ደካማ ነው አለው። (ማቴ 26፡41)።

ሦስተኛ፣ ከተስፋ እና ከጸሎት በተጨማሪ፣ ሌላውን የእግዚአብሔርን ኃይለኛ የጦር ዕቃ አንሳ። የእግዚአብሔር ቃል ሕያው ነውና፥ የሚሠራም፥ ሁለትም አፍ ካለው ሰይፍ ሁሉ ይልቅ የተሳለ ነው፥ ነፍስንና መንፈስንም ጅማትንና ቅልጥምንም እስኪለይ ድረስ ይወጋል፥ የልብንም ስሜትና አሳብ ይመረምራል (ዕብ. 4፡12)። ስትፈተን ኢየሱስ ያደረገውን አድርግ። ጥቃቱን ለመከላከል ቅዱሳት መጻሕፍትን ተጠቀም፤ ስህተትን ለማሸነፍ እውነትን ይጠቀም። ኃጢአትን እንዳታደርግ አስተሳሰብህን እና አመለካከትህን ለመጠበቅ ሕያው ቃሉን ተጠቀም። ለዚህ ስልት፣ ሆን ብለህ መዘጋጀት አለብህ። አስቀድመህ የእግዚአብሔርን ባለ ሁለት አፍ ሰይፍ ካልታጠቅህ፣ ለጦርነት ቀን ዝግጁ መሆንህ በጣም ያነሰ ይሆናል። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስህን አዘውትረህ አጥና እና አስፈላጊ የሆኑ ጥቅሶችን በተለይም ተደጋጋሚ መንፈሳዊ ተጋድሎህን የሚያስታውሱ ጥቅሶችን ያዝ። ከዚያም እያንዳንዱ ግጭት በሚፈጠርበት ጊዜ፣ ፈተናው እስኪያልፍ ድረስ፣ ነፍስህን በእሱ ላይ እንደምትታመን፣ በግትርነት የእግዚአብሔርን ቃል ያዝ።

አራተኛ፣ ፈተናን ስትቃወም የእግዚአብሔርን በረከት ምስጉን ነው በክፉዎች ምክር ያልሄደ፥ በኃጢአተኞችም መንገድ ያልቆመ፥ በዋዘኞችም ወንበር ያልተቀመጠ። (መዝ. 1፡1)። በፈተና የሚጸና ሰው የተባረከ ነው፤ ከተፈተነ በኋላ ለሚወዱት ተስፋ ስለ እርሱ የሰጣቸውን የሕይወትን አክሊል ይቀበላልና። (ያዕቆብ 1፡12)። እግዚአብሔር ለፈተና ከመሸነፍ ይልቅ በጽድቅ ጎዳና ለሚራመዱ የገባውን በረከት የሚሰጠው መቼ ነው? ምናልባት አሁን ይልክ ይሆናል, ግን ምናልባት ላይሆን ይችላል። ምናልባት በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ የተጠቀሰው በረከት በኋለኛው ህይወት ወይም ከሞት በኋላም ሊሆን ይችላል፣ ነገር ግን እግዚአብሔር እንደሚባርክ ቃል ገብቷል እናም በእርግጥ ያደርጋል። የሆነ ሆኖ፣ አንዳንድ ማበረታቻ ማለትም ፈተናን ለመቋቋም አንዳንድ ጊዜያዊ ማበረታቻ ሊፈልግ ትችላለህ። እሺ፣ ሰይጣን ኢየሱስን ሲፈትነው ምን ሆነ? ጌታ ሰይጣንን ገሠጸው እና ቅዱሳት መጻሕፍትን ጠቀሰ፤ ከዚያም ሰይጣን ሄደ። ቀጥሎ ምን ተፈጠረ? “መላእክት መጥተው ያገለግሉት ጀመር” (ማቴዎስ 4፡11)። ከአብ ዙፋን በቀጥታ የተላኩ መላእክት ኢየሱስን እና ፍላጎቶቹን በሙሉ አገለገሉት። በተመሳሳይ በሰማያት ያለው አፍቃሪ አባታችሁ እያንዳንዱን ፈተና በምትቋቋሙበት ጊዜ ቁስልህን ይጠግናል እናም የሚያስፈልግህን ሁሉ ያሟላል፣ ይባርክሃል።

እስቲ የሚከተለውን የተስፋ ቃል ተመልከት:- ለሰው ሁሉ ከሚሆነው በቀር ምንም ፈተና አልደረሰባችሁም፤ ነገር ግን ከሚቻላችሁ መጠን ይልቅ ትፈተኑ ዘንድ የማይፈቅድ እግዚአብሔር የታመነ ነው፥ ትታገሡም ዘንድ እንድትችሉ ከፈተናው ጋር መውጫውን ደግሞ ያደርግላችኋል። (1ኛ ቆሮንቶስ 10፡13)። በፈተናህ ብቻህን አይደለህም። ፈተናዎችህ በአንተ ብቻ የደረሱ አይደሉም፣ “በሰው ዘንድ የተለመዱ ናቸው” እና እግዚአብሔር በማንኛውም ጊዜ የማምለጫ መንገድን እንደሚሰጥ ቃል ገብቷል። ከፈተና ከሃጢያት ጋር ሲታገሉ ለህዝቡ ጸጋን ለሚሰጠው ለእግዚአብሔር ክብር ይሁን።

<u>የቃል ጥቅስ ጥያቄዎች</u>

1. አምላክ የለሽ ሰዎች የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚጥሱት እንዴት ነው?

   አጭሩ ካቴኪዝም የመጀመሪያው ትእዛዝ የሚፈልገውን እና የሚከለክለውን ያብራራል። የሰው ልጅ "እግዚአብሔር ብቸኛው እውነተኛ አምላክ መሆኑን አምኖ እንዲቀበል" ይጠይቃል እና "እግዚአብሔርን እንደ አምላክ መሳድ..."ን ይከለክላል። አምላክ የለሽ ሰዎች የእግዚአብሔርን መኖር ስለማይቀበሉ፣ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ይጥሳሉ።

2. ኃጢአት ለመሥራት ስትፈተን የምታፈርሰው የትኛውን ትእዛዝ ነው?

   መፈተን ትእዛዝን አይጥስም። ለፈተና መሸነፍ ብቻ ነው ኃጢአት።

3. ኢየሱስ የሰይጣንን ፈተና ከተቋቋመ በኋላ ምን ሆነ?

   ሰይጣን ሄደ፣ መላእክትም ኢየሱስን አገለገሉት።

4. ስትፈተኑ እግዚአብሔር ምን ቃል ገብቷል?

   እግዚአብሔር የማምለጫ መንገድን ሊሰጥ ቃል ገብቷል፤ ስለዚህ ፈተናን መቋቋም ሁልጊዜ ይቻላል.

5. በሚቀጥሉት ጥቅሶች ላይ የመጀመሪያውን ትእዛዝ የጣሰው ማን ነው? ያመለኩትስ የትኛውን የሐሰት አምላክ ነው?

   ሀ. 1ኛ ነገ 11፡4-10

   ንጉሥ ሰሎሞን በእርጅና ዘመኑ "የሲዶናውያንን አምላክ አስታሮትን፣ የአሞናውያንም አስጸያፊ አምላክ ሞሎክን ተከተለ" እና "ለሞዓብ አስጸያፊ አምላክ ለካሞሽ እና ለአሞናውያን አስጸያፊ አምላክ ለሞሎክ መስገጃ ሠራ። በሚያሳዝን ሁኔታ ሰለሞን አስታሮትን፣ ሞሎክን እና ካሞሽን ባመለከ ጊዜ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጥሷል።

   ለ. 1ኛ ነገ 18፡16-40

   በንጉሥ አክዓብ የሚመራው የሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት፣ ነቢዩ ኤልያስ 450 የበኣል ነቢያትንና 400 የአሼራን ነቢያትን በቀርሜሎስ ተራራ ላይ ገጥሞ ድል አደጋቸው። በኣል እና አሼራ የሐሰት አማልክት በመሆናቸው 850ዎቹ ነቢያት የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጥሰዋል።

   ሐ. 2ኛ ነገ 17፡15-17

“ሥርዓቱንም ከአባቶቻቸውም ጋር ያደረገውን ቃል ኪዳን፥ ያጸናላቸውንም ምስክሩን ናቁ፤ ከንቱ ነገርንም ተከተሉ፥ ምናምንቴዎችም ሆኑ፥ እግዚአብሔርም እንደ እነርሱ እንዲይሠሩ ያዘዛቸውን በዙሪያቸው ያሉትን አሕዛብን ተከተሉ። የአምላካቸውንም የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ሁሉ ተዉ፥ ቀልጠው የተሠሩትንም የሁለቱን እንቦሶች ምስሎች አደረጉ፥ የማምለኪያ ዐፀድንም ተከሉ፥ ለሰማይም ሠራዊት ሁሉ ሰገዱ፥ በኣልንም አመለኩ። ወንዶችና ሴቶች ልጆቻቸውን በእሳት አሳለፉአቸው፥ ምዋርተኞችና አስማተኞችም ሆኑ፥ ያስቈጡትም ዘንድ በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ነገር ለማድረግ ራሳቸውን ሸጡ።” (2ኛ ነገ. 17፡15-17)። ስለዚህም እስራኤል ለዋክብትን እና በኣልን ሲያመልኩ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጥሰዋል።

. መዝሙረ ዳዊት 106፡19-38

በኮሬብም ጥጃን ሠሩ፥ ቀልጦ ለተሠራ ምስልም ሰገዱ። ሣርም በሚበላ በበሬ ምሳሌ ክብራቸውን ለወጡ። ታላቅ ነገርንም በግብጽ፥ ድንቅንም በካራን ምድር፥ ግሩም ነገርንም በኤርትራ ባሕር ያደረገውን ያዳናቸውንም እግዚአብሔርን ረሱ። (መዝ. 106፡19-22)። “[እስራኤልበሥራቸውም አስመረሩት፥ ቸነፈርም በላያቸው በዛ። (መዝ. 106፡28)። ከአሕዛብም ጋር ተደባለቁ፥ ሥራቸውንም ተማሩ። ለጣዖቶቻቸውም ተገዙ፥ ወጥመድም ሆኑባቸው (መዝ. 106፡35-36)። ለጣዖቶቻቸውም ተገዙ፥ ወጥመድም ሆኑባቸው። ወንዶች ልጆቻቸውንና ሴቶች ልጆቻቸውን ለአጋንንት ሠዉ፤ የወንዶች ልጆቻቸውንና የሴቶች ልጆቻቸን ደም፥ ለከነዓን ጣዖቶች የሠውአቸውን ንጹሕ ደም አፈሰሱ፥ ምድርም በደም ረከሰች። (መዝ. 106፡36-38)። ስለዚህም እስራኤላውያን የወርቅ ጥጃውን እና በኣልን ሲያመልኩ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጥሰዋል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ ዳንኤል እግዚአብሔርን አስቀደመ

ንጉሥ ሰሎሞን ከሞተ ብዙም ሳይቆይ አንድ የነበረው መንግሥት በሰሜን እስራኤል እና በደቡብ ይሁዳ መካከል በሁለት ተከፋፈለ። ከሁለቱ ሰሜናዊው መንግሥት የበለጠ ተወዳጅ ሆነ። የደቡብ ነገሥታት ሁሉ ክፉ አደረ፤; ከእነርሱም አንዳቸውም እንኳ እግዚአብሔርን ደስ አላሰኙም። በእርግጥም የሰሜኑ ነገሥታት ብዙውን ጊዜ ዜጎቹን በተሳሳተ መንገድ መርተዋል። ሰዎቹ ደጋግመው የመጀመሪያውን ትእዛዝ ይጥሱ ነበር። (በተጨማሪም ሌሎቹን ሦስቱን የመጀመሪያ ትዕዛዛት)፣ ይህም በተፈጥሮ በሁለተኛው ጽላት ላይ ያሉትን ጥሰዋል። ማለትም አምላክን ከተቃወሙ በኋላ ብዙም ሳይቆዩ እግዚአብሔር በራሱ አምሳል የፈጠራቸውን ባልንጀሮቻቸውን መጨቆን ጀመሩ። እርግጥ ነው፣ እግዚአብሔር ሕዝቡን ደጋግሞ አስጠንቅቋል፣ ነገር ግን ማንኛውም ውጫዊ ንስሐ ቅንነት የጎደለው እና ረጅም ጊዜ የሚወስድ ነበር። ዘወትር የእርሱን የሥነ ምግባር ሕግ ስለጣሱ እና ከእውነተኛ ንስሐ በመራቃቸው እግዚአብሔር ጥበቃቸውን አቆመ። እና በ722 ዓክልበ በወደቀችው በሰማርያ ዋና ከተማ ላይ ተዋጊ አሦራውያንን ላከ። አሦር ብዙ ምርኮኞችን ወደ ግዞት ወሰደች፣ አብዛኞቹ ወደ ኋላ አይመለሱም። በዚህም የተነሳ አንዳንዶች እነዚህን ምርኮኞች አስር የጠፉ ነገዶች ይሏቸዋል።

ከሰሜኑ ነገሥታት የማያቋርጥ ክፋት በተቃራኒ የደቡብ መንግሥት ጥቂት ገዥዎች በጽድቅ የኖሩ ሲሆን ሕዝቡ ሕያውና እውነተኛውን አምላክ እንዲከተሉና እንዲያመልኩ አበረታተዋል። የእነርሱ ምሳሌና ተጽዕኖ የይሁዳን ፍርድ እንደጠበቀ ምንም ጥርጥር የለውም። ነገር ግን በመጨረሻ፣ የደቡቡ መንግሥት ልክ እንደ እስራኤል ሙሰኛ ሆነ። (2ኛ ነገሥት 17፡18-19)። መሪዎቹ የጽድቅ መንገድ ሲያቆሙ፣ ይሁዳም እንዲሁ ክፉ ሆኑ፣ ያለማቋረጥ የመጀመሪያውን ትእዛዝ፣ እንዲሁም ዘጠኙን ጣሱ፣ ንስሐ ለመግባትም ፈቃደኛ አልሆኑም። እግዚአብሔር በፍርዱ የይሁዳን ዋና ከተማ ኢየሩሳሌምን እንዲከብባት ሌላ የባዕድ አገር ኃይል ባቢሎንን ላከ።

በ605 ዓ.ዓ. የባቢሎናውያን ወታደሮች ዳንኤል የተባለውን ወጣት መኳንንት ጨምሮ የተመረጡ ይሁዳውያንን ማረኩ። ዳንኤል ተስፋ ሳይቆርጥ በባቢሎን ባለው አዲስ መኖሪያ የተቻለውን ሁሉ ተማረ እና ተሳካለት። (ዳንኤል 1፡17-20)። ከሁሉም በላይ፣ እውቅናና አምልኮ የሚያቀርበው ለሕያውና ለእውነተኛው አምላክ ብቻ ነበር። በእግዚአብሔርና በሰው ፊት ሞገስ አገኘ፣ ብዙም ሳይቆይ በባቢሎን ታላቅ እና የተከበረ መሪ ሆነ። (ዳንኤል 2፡45-49)። በእሱ “ልዩ ባህሪያቱ... ንጉሡም በመንግሥቱ ሁሉ ላይ ይሾመው ዘንድ አሰበ። (ዳንኤል 6፡3)። ነገር ግን እድገት ያልተፈለገ ትኩረት ሊስብ ይችላልና የአገሬው ሰዎች ባቢሎናውያን ይህ የውጭ ሰው በመንግስታቸው ውስጥ ባገኘው ከፍተኛ ቦታ ቀኑበት። ያን ጊዜ ነው እሱን የማስወገድ ሴራ የጀመረው። (ዳንኤል 6፡4-5)።

<u>የዳንኤል ፈተና</u>

ዳንኤል ለሕያውና ለእውነተኛው አምላክ ያለውን ጽኑ ታማኝነት ስለሚያውቁ፣ በርካታ የመንግሥት መሪዎች ይህን አምልኮ እሱን ለማጥመድ እንዴት ሊጠቀሙበት እንደሚችሉ በክፋት አሴሩ። ወደ ባቢሎን ገዥ ቀርበው፡- የዚያን ጊዜም አለቆቹና መሳፍንቱ ወደ ንጉሡ ተሰብስበው እንዲህ አሉት። ንጉሥ ዳርዮስ ሆይ፥ ሺህ ዓመት ንገሥ።

> ፤ የመንግሥቱ አለቆች ሁሉ ሹማምቶችና መሳፍንት አማካሪዎችና አዛገሮች። ንጉሥ ሆይ፥ ከአንተ በቀር ማንም እስከ ሠላሳ ቀን ድረስ ልመና ከአምላክ ወይም ከሰው ቢለምን፥ በአንበሶች ጕድጓድ ውስጥ ይጣል የሚል የንጉሥ ሕግና ብርቱ ትእዛዝ ይወጣ ዘንድ ተማከሩ።አሁንም፥ ንጉሥ ሆይ፥ እንደማይለወጠው እንደ ሜዶንና እንደ ፋርስ ሕግ፥ እንዳይለወጥ ትእዛዙን አጽና፥ ጽሕፈቱንም ጻፍንጉሡም ዳርዮስ ጽሕፈቱንና ትእዛዙን ጻፈ። አሉት(ዳንኤል 6፡6-9)።

ግልጽ ለማድረግ ዳንኤል ለእግዚአብሔር የነበረው ታማኝነት ምንም ዓይነት ሕግ የጣሰ አልነበረም። ነገር ግን የመንግሥት መሪዎች ዳንኤልን ማጥላላትና ማጥፋት ስለፈለጉ ዳንኤል ለመጠበቅ ከባድ አዲስ ኢፍትሐዊ አገዛዝ አቀረቡ። ይፋ ባለማድረግ የሕጉን እውነተኛ ዓላማ ደብቀዋል። ንጉሥ ዳርዮስ ስለ ዓላማቸው ምንም የሚያውቀው ነገር አልነበረም፤ ይኸውም አንድን ግለሰብ ማለትም ከፍተኛ የመንግሥት ባለ ሥልጣን የሆነውን በባቢሎን ለማጥፋት ነበር። እርግጥ ነው፣ ጨዋነት የጎደላቸው መሪዎች አዋጁ ትክክለኛ ፖሊሲ ነው ብለው ጨርሰው አያምኑም። ባቢሎንንና ሕዝቦቿን ለመጥቀም በማሰብ በጥንቃቄና በሐቀኝነት ከመወያየት አልመጣም። በተለይም የተባዛ፣ ዳንኤልን ቀደም ሲል በነበረው ሃይማኖታዊ ልምምዱ ላይ ተመስርተው ለመወንጀል ህጉን ነድፈዋል። በእርግጥም የታቀደውን ህግ 30 ቀናት ብቻ እንዲቆይ ቢታቀድም

ዳንኤል ህጉን ሲጥስ ጀንበሯ አልጠለቀችም። ንጉሱ ዳርዮስ በድብቅ የተያዘውን አላማ ሳያውቅ እና ምናልባትም በራሱ ከንቱነት ተታሎ በፍጥነት ህጉን አጽድቆ አሳተመ። በጣም ዘግይቶ ነው እውነተኛውን ተንኮል ያወቀው።

አሁን ዳንኤል ከባድ ችግር አጋጥሞታል። እና ውድ የሆኑ ጥቂት መፍትሄዎች ብቻ እራሳቸውን አቀረቡ። አስተዋይ እና በደንብ የተማረ ሰው እንደመሆኑ መጠን ፈሪሃ እግዚአብሔር ለሌለው አዲስ ሀይል ቢያንስ ሶስት ምላሾችን ሳያሰላስል አልቀረም።

ሀ. ለሕዝብ አገልግሎት በመገዛት ለንጉሥ ዳርዮስ አቤቱታ ማቅረብ ይችላል። ደግሞ አዋጁ የሚቆየው ለ30 ቀናት ብቻ ነው። በዚህ መንገድ ችግርን ከማስወገድ አልፎ በባቢሎን መንግሥት ውስጥ የነበረውን ከፍተኛ ቦታ ለአደጋ አያጋልጥም። ሆኖም፣ ይህ አካሄድ ንጉሡን ከእግዚአብሔር በላይ ከፍ ስላደረገው የመጀመሪያውን ትእዛዝ በግልፅ ይጥሳል። ስለዚህ ዳንኤል ይህንን አካሄድ መከተል አልቻለም።

ለ. እግዚአብሔርንም ሆነ ሰውን ላለማስቀየም በድብቅ ማንም ሳያውቅ ወደ እግዚአብሔር ብቻ መጸለይ ይችል ነበር። ሆኖም በዚህ አካሄድ አንድ ሰው አሁንም ወደ እግዚአብሔር ጸለየ ወይ ብሎ ሊጠይቅ ይችላል። በእርግጥም ከዚህ ሴራ ጀርባ ያለው ጨካኝ ስብስብ ሊጠይቅ ይችላል። ዘጠነኛውን ትእዛዝ ስለሚጥስ እሱ መዋሸት አይችልም። ስለዚህ ያ አቀራረብም ጥቅም የለውም ።

ሐ. አዋጁ እስኪያልፍ ድረስ ከጸሎት መራቅ ይችላል። ማንም ቢጠይቅ ወደ ሌላ “አምላክ ወይም ሰው” አልጸለይኩም ብሎ በሐቀኝነት ሊናገር ይችላል። ነገር ግን በሕይወቱ ውስጥ ኃይለኛ የጸጋ መንገድን ችላ ማለት ነው። (ክፍል VIII፣ ምዕራፍ 8)። ከሁሉም በላይ መጸለይ አለመቻል እግዚአብሔርን ካለመቀበል እና ካለማምለክ ጋር እኩል ይሆናል? ዳንኤል እንዲህ ብሎ ሳያስብ አልቀረም።

በእርግጥ፣ እንደ የቅዱሳት መጻሕፍት ትምህርት ማጠቃለያ፣ አጭር ካቴኪዝም “እግዚአብሔር ብቸኛው እውነተኛ አምላክ እንደሆነ፣ እና [አንተም] አምላክ መሆኑን እንድታውቅ እና እንድትረዳ” እና “በዚያም እሱን እንድታመልከው እና እንድታከብረው” ይፈልጋል። “ሌላውን እንዳታመልክ ወይም እንዳታከብር” ይከለክላል፣ እና “የባዕድ አምልኮ ኃጢአት” የእግዚአብሔርን ከፍተኛ ቅሬታ ያሳያል። አጭሩ ካቴኪዝም ገና ያልተጻፈ ቢሆንም፣ ዳንኤል የእግዚአብሔርን ሕግ ያውቅ ነበር እናም አንድ ትክክለኛ ምርጫ እንዳለው ተረዳ—የእግዚአብሔርን የሞራል ህግ በግልጽ እና ሙሉ በሙሉ መታዘዝ ነበረበት። ምንም ያህል ዋጋ ቢያስከፍልም የአንደኛውን ትእዛዝ መንፈስ በተቻለ መጠን መጠበቅ አለበት። እና አዋጁ በግልፅ እንዳስቀመጠው፣ የሚየስከፍለው ዋጋ ትልቅ ይሆናል። ምን ታደርገዋለህ።

<u>የዳንኤል ውሳኔ</u>

“ዳንኤልም አዋጁ እንደ ተለቀቀ ባወቀ ጊዜ ወደ ቤቱ ወደ ሰገነቱ ክፍል ሄደ፤ በዚያም በኢየሩሳሌም አቅጣጫ መስኮቶቹ ተከፈቱ። በቀን ሦስት ጊዜ ተንበርክኮ ጸለየ፥ አምላኩንም አመሰገነ፥ አስቀድሞም ያደርግ ነበር”

(ዳንኤል 6፡10)። ጠላቶቹ ተንበርክከው ሰልለውታል ምናልባትም ጸሎቱን ሰምተው ይሆናል። ወደ ንጉሡ በመምጣት ዳንኤልን ሕግ ጥሷል በማለት ከሰሱት እና የአዋጁን ሙሉ ቅጣት ጠየቁ። (ዳንኤል 6፡11-15)።

ንጉሥ ዳርዮስ በዳንኤል የሞት ፍርድ በጣም ተበሳጨ፣ ነገር ግን ሕጉ የማይቀለበስ ባሕርይ ስላለው ሊያድነው አልቻለም። ንጉሡ የሚታመን አስተዳዳሪውን ለአንበሶች ከመጣል ሌላ ምንም አማራጭ አልነበረውም። (ዳንኤል 6፡16)። ነገር ግን ነገሮች ሳቢ የሆኑት ያኔ ነው። ወደ ቤተ መንግስት ከተመለሰ በኋላ ንጉሱ ሌሊቱን ሙሉ መብላትም ሆነ መተኛት አልቻለም። ጎህ ሲቀድም ወደ አንበሶች ጉድጓድ ውስጥ በፍጥነት ሄደ፣ “የህያው አምላክ ባሪያ ዳንኤል ሆይ፣ ሁልጊዜ የምታገለግለው አምላክህ ከአንበሶች ሊያድንህ ችሏልን?” ሲል በፍርሃት ጮኸ። (ዳንኤል 6:20) የዳንኤል ምላሽ “ንጉሥ ሆይ፣ ለዘላለም ኑር! አምላኬ መልአኩን ልኮ የአንበሶችን አፍ ዘጋ። በእርሱ ፊት ንጹሕ ሆኜ ተገኝቼ ነበርና አልጎዱኝም። ንጉሥ ሆይ፥ በፊትህ በደል ከቶ አልሠራሁም” (ዳንኤል 6፡21-22)። ንጉሡም እጅግ ደስ ብሎት ምንም ጉዳት ሳይደርስበት ዳንኤልን ከጉድጓዱ አወጣው። በዳንኤል ጠላቶች ተንኮል የተበሳጨው ንጉሱ እነዚያን ወደ አንበሶች ጉድጓድ ውስጥ ጣላቸው። (ዳንኤል 6፡23-25)። ንጉሡም ይህን ቃል በባቢሎን ሁሉ ተናገረ።

> ፤ በመንግሥቴ ግዛት ሁሉ ያሉ ሰዎች በዳንኤል አምላክ ፊት እንዲፈሩና እንዲንቀጠቀጡ አዝዣለሁ፤ እርሱ ሕያው አምላክ ለዘላለም የሚኖር ነውና፤ መንግሥቱም የማይጠፋ ነው፥ ግዛቱም እስከ መጨረሻ ድረስ ይኖራል።፤ ያድናል ይታደግማል፥ በሰማይና በምድርም ተአምራትንና ድንቅን ይሠራል፥ ዳንኤልንም ከአንበሶች አፍ አድኖታል። (ዳን.6፡26-27)

ዳንኤል የመጀመሪያውን ትእዛዝ በመታዘዙ ምን ሆነ? በመጀመሪያ፣ ከእግዚአብሔር ጋር በቅርበት መሄዱን ቀጠለ። እሱ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጥሶ ቢሆን ኖሮ፣ ውሳኔው በመንፈሳዊ ህይወቱ ላይ ሊያመጣ የሚችለውን ጉዳት መገመት ብቻ ይቻላል፣ ነገር ግን በጣም ጎጂ ሊሆን ይችላል። ሁለተኛ፣ እግዚአብሔርን ያለመታዘዝን እውነተኛ ፈተና መቋቋም እንዲችል ድፍረት ሰጠው። ሦስተኛ፣ ዳንኤል ለእግዚአብሔር ክብር ለመሞት ፈቃደኛ መሆኑ እና በእግዚአብሔር ታላቅ ተአምራት ነጻ መውጣቱ እምነቱን በእጅጉ ሳያጠናክረው አይቀርም። በአራተኛ ደረጃ፣ የዳንኤል ነገር ንጉሥ ዳርዮስን እንዲደነቅና እግዚአብሔርን እንዲያመሰግን አድርጎታል፣ ይህ ማለት ግን እግዚአብሔር ንጉሡን ለውጦታል ማለት አይደለም። አምስተኛው፣ በንጉሥ ዳርዮስ በመላው ባቢሎን የተላለፈው አዋጅ ለሕያውና እውነተኛ አምላክ ክብርን አምጥቷል። ምናልባት ብዙ ሰዎች በዚህ ምክንያት ቅዱሳን ሆነዋል።

እንደ ዳንኤል ሁሉ አንተም እግዚአብሔርን በመታዘዝ ወይም ባለመታዘዝ መካከል ከባድ ምርጫዎችን እንድታደርግ የሚያደርጉህ ውሳኔዎች ያጋጥሙሃል። ምናልባት ከእነዚህ ውሳኔዎች መካከል አንዳንዶቹ የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚያካትቱ ይሆናሉ። ወደ እንደዚህ ዓይነት መንታ መንገድ ስትመጣ፣ ዳንኤል እግዚአብሔርን ለማስቀደም ያደረገው ምርጫ እና ያስከተለውን ትልቅ ውጤት አስታውስ። እንግዲያውስ ዳንኤል ለመሆን ድፈር።

<u>የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጥያቄዎች</u>

1. ንጉሥ ሰለሞን ከሞተ በኋላ በእግዚአብሄር ሕዝቦች ላይ ምን ትልቅ ነገር ተከሰተ?

የእስራኤል ንጉሣዊ አገዛዝ ለሁለት ተከፈለ። - ሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት አሥር ነገዶችን ይዞ እና የይሁዳ ደቡባዊ መንግሥት ይሁዳን እና ቢንያምን ይዞ በሁለት ተከፈተ። ዋና ከተማዎቹ ሰማርያ እና ኢየሩሳሌም ሆኑ። የመጀመሪያዎቹ ነገሥታት በሰሜኑ መንግስት ኢዮርብዓም እና በደቡቡ መንግስት ደግሞ የሰሎሞን ልጅ ሮብዓም ነበሩ።

2. ከእስራኤልና ከይሁዳ መንግሥት፣ ከአሥሩ ትእዛዛት የራቀና እና መጀመሪያ እግዚአብሔርን የካደ የትኛው መንግስት ነው?

የእስራኤል ሰሜናዊ መንግሥት

3. የመጀመሪያውን ትእዛዛት አለመታዘዝ በአጠቃላይ የቀሩትን ትእዛዛት ወደ አለመታዘዝ የሚመራው ለምንድን ነው?

የመጀመሪያው ትእዛዝ ሀያው የሆነውን እና እውነተኛውን አምላክ እንድታውቁ እና እንድታመልኩ ይጠይቃል። ይህንን ትእዛዝ የማይታዘዙት ዘጠኙን ለመታዘዝ ምንም ጠንካራ መሠረት የላቸውም። አንዱን ወይም ሁሉንም ሌሎች ትእዛዛትን ለመታዘዝ የመረጡ ከቅዱሳት መጻሕፍት ውጭ በተመሠረተ ሌላ ምክንያት ማድረግ አለባቸው።

4. ሰሜናዊውን መንግሥት በቅኝ የገዛ ብሔር የትኛው ነው?

አሦር

5. ደቡባዊውን መንግሥት ለምርኮ የዳረገው የትኛው ብሔር ነው?

ባቢሎን

6. በ605 ዓ.ዓ. መጀመሪያ ወደ ባቢሎን ከተወሰዱት አይሁዳውያን መካከል ማን ይገኝበታል?

ዳንኤል

7. የእስራኤል አምላክ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ከኢየሩሳሌም ወደ ባቢሎን ላስማረክኋቸው ምርኮኞች ሁሉ እንዲህ ይላል።ቤት ሠርታችሁ ተቀመጡ፥ አታክልትም ተክላችሁ ፍሬዋን ብሉ፤ተጋቡ ወንዶችና ሴቶች ልጆችንም ውለዱ፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻችሁንም አጋቡ፥ እነርሱም ወንዶችንና ሴቶችን ልጆች ይውለዱ፤ ከዚያም ተባዙ ጥቂቶችም አትሁኑ።በእርስዋ ሰላም ሰላም ይሆንላችኋልና ወደ እርስዋ ላስማርክኋችሁ ከተማ ሰላምን ፈልጉ፥ ስለ እርስዋም ወደ እግዚአብሔር ጸልዩ። (ኤር.29፡4-7)። ዳንኤል እነዚህን ነገሮች ያደረገው በምን መንገድ ይመስልሃል?

ዳንኤል ባህሉን ተምሮ በመንግሥት ውስጥ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ስለደረሰ የባቢሎንን "ሰላምና ብልጽግና" የፈለገ ይመስላል። እግዚአብሔር በነቢዩ በኤርምያስ በኩል ባዘዘው መሠረት ለባቢሎን ብልጽግና ጸልዮ ሊሆን ይችላል።

8. ሌሎች የመንግስት ባለስልጣናት ዳንኤልን መግደል ለምን ፈልጉ?

በብልጽግናው እና በስልጣኑ ቀንተዋል:: በተጨማሪም፣ እንደ ዳንኤል ሕያውና እውነተኛውን አምላክ አያውቁም ነበር፣ ስለዚህም የመጀመሪያው ትእዛዝ ለእነርሱ ምንም ትርጉም አልነበረውም:: የዳንኤልን አምላክ ከመቀበልና ከመታዘዝ ይልቅ ራስን፣ ትዕቢትን፣ ሀብትና ኃይልን አመለኩ::

9. ዳንኤል ከንጉሡ በቀር ወደ ሌላ መጸለይን መከልከሉን ሲያውቅ ምን አደረገ?

ልክ ከዚህ በፊት ያደርግ ነበር ወደ ቤት ሄዶ በቀን ሦስት ጊዜ በተከፈተ መስኮት ፊት ይጸልይ ነበር፣

10. ዳንኤል የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጠብቋል?

አዎ! በጣም በእርግጠኝነት

11. አንበሶች ዳንኤልን ያልገደሉት ለምንድን ነው?

እግዚአብሔር የአንበሶችን አፍ እንዲዘጋ መልአኩን ላከ::

12. በላይ ያለውን አስቡ እንጂ በምድር ያለውን አይደለም:: (ቆላስይስ 3፡2):: ዓለምን ወይም በዓለም ያሉትን አትውደዱ፤ በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ስለ ገንዘብም መመካት ከዓለም ስለ ሆነ እንጂ ከአባት ስላልሆነ፥ ማንም ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም:: (1ዮሐ. 2፡15):: እነዚህ ጥቅሶች ከዳንኤል ጋር ምን ግንኙነት አላቸው?

ዳንኤል ንጉሥ ዳርዮስ በመላው መንግሥቱ ላይ ሊሾመው ያሰበ ከፍተኛ የመንግሥት ባለሥልጣን እንደመሆኑ መጠን ከዚህ ዓለም ብዙ ትርፍ ለማግኘት ቆመ:: ነገር ግን፣ በዚህ ዓለም መደሰት ወይም እግዚአብሔርን በማክበር መካከል ውሳኔ በሚደረግበት ጊዜ፣ ዳንኤል እግዚአብሔርን ማክበር መረጠ:: ልቡንና አእምሮውን "በላይ ባሉት ነገሮች ላይ እንጂ በምድራዊ ነገሮች ላይ" አላደረገም:: "ዓለምን ወይም በዓለም ውስጥ ያለውን ማንኛውንም ነገር አልወደደም" ነበር:: ይልቁንም ዳንኤል እውነተኛና ሕያው እግዚአብሔርን ብቻ አምኖ ያመልክ ነበር:: በዚህም የመጀመሪያውን ትእዛዝ ታዘዘ::

በመዝጊያው ጊዜ ከእነዚህ መዝሙሮች አንዱን ወይም ከዚያ በላይ ዘምሩ:: በአማራጭ፣ እንደ የመደምደሚያ ጸሎት ለማንበብ አንድ መዝሙር ይምረጡ::

1. "ዳንኤል ለመሆን ድፈር!"

2. "ቅዱስ፣ ቅዱስ፣ ቅዱስ"

3. "ሌላ በግ የለም፣ ሌላ ስም የለም"

4. "አቤቱ እናመሰግንሃለን"

ክፍል VI

ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ

ምዕራፍ 4

እግዚአብሔርን በትክክል አምልክ

ዓላማ፡- እግዚአብሔር የሰጣቸውን የአምልኮ መንገዶች ለመከተል

ካቴኪዝም፡ - ጥ. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

> “በላይ በሰማይ ካለው፥ በታችም በምድር ካለው፥ ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ፥ የተቀረጸውንም ምስል ለአንተ አታድርግ። አትስገድላቸው፥ አታምልካቸውምም፤ በሚጠሉኝ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ የማመጣ” ዘጸ20፡4-5

ጥ. በሁለተኛው ትእዛዝ ምን ማደረግ ያስፈልጋል?

መ. ሁለተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያሰፈረውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮ እና ሥርዓቶች መቀበልን፣ መከታተልን እና በንፁህና መጠበቅን ይጠይቃል።

ጥ. በሁለተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. ሁለተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔርን በምስሎች ማምለክን ወይም ሌላ ማንኛውንም ምስል ማምለክን ማምለክን ይከለክላል።

ጥ. ከሁለተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

መ. ከሁለተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች፣ በእኛ ላይ እግዚአብሔር ሉዓላዊነት፣ በእኛ ውስጥ ያለው ተገባው ቦታ እና ለእራሱ አምልኮ ያለው ቅንዓት ናቸው።

የቃል ጥቅስ፡- ዘዳግም 4፡15-16 “እግዚአብሔር በኮሬብ በእሳት ውስጥ ሆኖ በተናገራችሁ ጊዜ መልክ ከቶ አላያችሁምና እጅግ ተጠንቀቁ፤እንዳትረክሱ፥ የተቀረጸውን ምስል የማናቸውንም ነገር ምሳሌ፥ በወንድ ወይም በሴት መልክ የተሠራውን፥

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡- <u>ሚክያስ ለምስል ሰገደ።</u>

ዓላማ

እግዚአብሔር የሰጣቸውን የአምልኮ መንገዶች መከተል

ካቴኪዝም

ጥ. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ/ ሁለተኛው ትእዛዝ የተቀረጸውን ምስል ለአንተ አታድርግ፥ በላይ በሰማይ ካለው፥ በታችም በምድር ካለው፥ ከምድርም በታች በውኃ ካለው የማናቸውንም ምሳሌ፥ አትስገድ። ራስህን ለእነርሱ ውረድ፥ አታምልካቸውም፤ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና፥ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ እስከ ሦስተኛውና እስከ አራተኛው ትውልድ ድረስ የሚጠሉኝን የማመጣ። ለሚወዱኝም ትእዛዜንም ለሚጠብቁ አእላፍ ምሕረትን አሳይ።

ጥ. በሁለተኛው ትእዛዝ ምን ማደረግ ያስፈልጋል?

መ. ሁለተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያሰፈረውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮ እና ሥርዓቶች መቀበልን፣ መከታተልን እና በንፁህና መጠበቅን ይጠይቃል።

ጥ. በሁለተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. ሁለተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔርን በምስሎች ማምለክን ወይም ሌላ ማንኛውንም ምስል ማምለክን ማምለክን ይከለክላል።

ጥ. ከሁለተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

መ. ከሁለተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች፣ በእኛ ላይ እግዚአብሔር ሉዓላዊነት፣ በእኛ ውስጥ ያለው ተገባው ቦታ እና ለእራሱ አምልኮ ያለው ቅንዓት ናቸው።

መዝገበ ቃላት ወይም ኢንተርኔት በመጠቀም ታዳጊዎች እነዚህን ቃላት እንዲፈልጉ ጠይቋቸው፡ የተቀረጸ፣ ምስል፣ መመሳሰል፣ ቅናት፣ የተጨመረ፣ ሉዓላዊነት፣ ተገቢነት እና ቅንዓት። እያንዳንዱን ፍቺ እንዲያነቡ

እና ከዚያም የተጻፈውን ትርጉም ሳያዩ ቃሉን በራሳቸው አባባል ፍች ለመስጠት ይሞክሩ። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስኪረዱ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳቸው አባባል በመግለጽ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ንገራቸው። በመጀመሪያ ሁሉንም በቀላሉ የተጻፉትን ትርጓሜዎች እንዲያነቡ ምራቸውና ከዚያ ሳያዩ ሁሉንም ቃላት በራሳቸው አባባል ይግለጹ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና ካነበቡ በኋላ የሁለተኛው ትእዛዝ ስለሚያስተምረው ነገር በተቻለ መጠን በራሳቸው አባባል እንዲያብራሩ ጠይቃቸው።

ከዚያም ታዳጊዎቹ ስለ ቃላቶቹ ባላቸው የተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት አራቱን የካቴኪዝም ጥያቄዎች እና መልሶች በራሳቸው አባባል እንዲጽፉ አስተምራቸው። ከዚህ በታች ያለው ምሳሌ እንደገና ለመፃፍ የተሞከረ ጥያቄና መልስ ምን ሊመስል እንደሚችል ያሳያል።

> *ጥ. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?*
>
> *ሀ. "በላይ በሰማይ ካለው፥ በታችም በምድር ካለው፥ ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ፥ የተቀረጸውንም ምስል ለአንተ አታድርግ። አትስገድላቸው፥ አታምልካቸውምም፤ በሚጠሉኝ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ የማመጣ፤" ዘጸ 20፡4-5*
>
> *ጥ. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ይፈልጋል?*
>
> *ሀ. እግዚአብሔርን እንድታመልክ እና በቅዱሳት መጻሕፍት መሠረት ሥርዓቶቹን እንድትጠብቅ ይፈልጋል።*
>
> *ጥ. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ይከለክላል?*
>
> *ሀ. እግዚአብሔርን በምስሎች ወይም በቅዱሳት መጻሕፍት ተቃራኒ በሆነ መንገድ እንዳታመልክ ይከለክላል።*
>
> *ጥ. ሁለተኛው ትእዛዝ መታዘዝህን የሚያበረታታ ምን ምክንያቶች አሉት?*
>
> *ሀ. እግዚአብሔር የበላይ ሆኖ ይገዛል፣ አንተ በፍጥረት እና በመቤዠት የእግዚአብሔር ነህ፣ እናም እግዚአብሔር አጥብቀህ እንድታመልከውእንጂ ከሱ ሌላ እንድትመልክ አይፈልግም።*

<u>ቅዱስ ጽሑፋዊ ድጋፍ</u>

ታዳጊዎቹን እያንዳንዱን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) እንዲለዩ ጠይቃቸው።

> ዘፍጥረት 4፡3-5 ከብዙ ቀን በኋላም ቃየን ከምድር ፍሬ ለእግዚአብሔር መሥዋዕትን አቀረበ፤ አቤልም ደግሞ ከበጎቹ በኩራትና ከስቡ አቀረበ። እግዚአብሔርም ወደ አቤልና ወደ መሥዋዕቱ

ተመለከተ፤እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያሰፈራቸውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮዎችና ሥርዓቶች መቀበልን፣ መመልከትን እና ንጹሕ መሆንን ይጠይቃል።

በቃሉ መሰረት ባልሆነ ሌላ ማንኛውንም መንገድ እግዚአብሔርን ማምለክ ይከለክላል

ዘጸአት 25:40፣ በተራራ ላይ እንዳሳየሁህ ምሳሌ እንድትሠራ ተጠንቀቅ።

እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያሰፈራቸውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮዎችና ሥርዓቶች መቀበልን፣ መመልከትን እና ንጹሕ መሆንን ይጠይቃል።

በቃሉ መሰረት ባልሆነ ሌላ ማንኛውንም መንገድ እግዚአብሔርን ማምለክ ይከለክላል

ዘሌዋውያን 10:1–2፣ አሮንም ልጆች ናዳብና አብዩድ በየራሳቸው ጥናውን ወስደው እሳት አደረጉበት፥ በላዩም ዕጣን አኖሩበት፥ በእግዚአብሔርም ፊት እርሱ ያላዘዛቸውን ሌላ እሳት አቀረቡ።እሳትም ከእግዚአብሔር ፊት ወጥቶ በላቸው፥ በእግዚአብሔርም ፊት ሞቱ።

በቃሉ መሰረት ባልሆነ ሌላ ማንኛውንም መንገድ እግዚአብሔርን ማምለክ ይከለክላል

ዘሌዋውያን 26:1፣ ኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝና ለእናንተ ጣዖት አታድርጉ፥ የተቀረጸም ምስል ወይም ሐውልት አታቁሙ፤ ትሰግዱለትም ዘንድ በምድራችሁ ላይ የተቀረጸ ድንጋይ አታኑሩ።

እግዚአብሔርን በምስል ማምለክ ይከለክላል

ዘዳ 12፡32 ፤ እኔ የማዝዝህን ነገር ሁሉ ታደርገው ዘንድ ጠብቅ፤ ምንም በእርሱ ላይ አትጨምር፥ ከእርሱም ምንም አታጕድል።

እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያሰፈራቸውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮዎችና ሥርዓቶች መቀበልን፣ መመልከትን እና ንጹሕ መሆንን ይጠይቃል።

በቃሉ መሰረት ባልሆነ ሌላ ማንኛውንም መንገድ እግዚአብሔርን ማምለክ ይከለክላል

ዘዳግም 32:16፣ በሌሎች አማልክት አስቀኑት፥ በርኩሰታቸውም አስቈጡት።

እሱ ብቻ እንዲመለክ ያለው ቅንዓት

1ኛ ሳሙኤል 15:22 በውኑ የእግዚአብሔርን ቃል በመስማት ደስ እንደሚለው እግዚአብሔር በሚቃጠልና በሚታረድ መሥዋዕት ደስ ይለዋልን? እነሆ፥ መታዘዝ ከመሥዋዕት፥ ማዳመጥም የአውራ በግ ስብ ከማቅረብ ይበልጣል።

በቃሉ መሰረት ባልሆነ ሌላ ማንኛውንም መንገድ እግዚአብሔርን ማምለክ ይከለክላል

መዝሙር 95:6፡— ኑ፥ እንስገድ ለእርሱም እንገዛ፤ በእርሱ ባደረገን በእግዚአብሔር ፊት እንበርከክ፤

የእግዚአብሔር በእኛ ላይ ያለው ሉዓላዊነት

ኢሳይያስ 40:18፡– እንግዲህ እግዚአብሔርን በማን ትመስሉታላችሁ? ወይስ በምን ምሳሌ ታስተያዩታላችሁ?

እግዚአብሔርን በምስል ማምለክ ይከለክላል

ኢሳይያስ 42፡8 እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ስሜ ይህ ነው፤ ክብሬን ለሌላ፥ ምስጋናዬንም ለተቀረጹ ምስሎች አልሰጥም

እግዚአብሔርን በምስል ማምለክን ይከለክላል

ለራሱ አምልኮ ያለው ቅንዓት

ኢሳ 43፡1 “አትፍራ እኔ ተቤዠርቼሃለሁና አትፍራ። በስም ጠርቼሃለሁ; አንተ የኔ ነህ።"

እሱ በእኛ ውስጥ ያለው ይዞታ

ማቴዎስ 15፡9 የሰውም ሥርዓት የሆነ ትምህርት እያስተማሩ በከንቱ ያመልኩኛል ብሎ በእውነት ትንቢት ተናገረ።።።

በቃሉ መሰረት ባልሆነ ሌላ ማንኛውንም መንገድ እግዚአብሔርን ማምለክ ይከለክላል

ዮሐ 4፡24 እግዚአብሔር መንፈስ ነው፥ የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል።

እግዚአብሔርን በምስል ማምለክ ይከለክላል

የሐዋርያት ሥራ 17:29 ንግዲህ የእግዚአብሔር ዘመዶች ከሆንን፥ አምላክ በሰው ብልሃትና አሳብ የተቀረጸውን ወርቅ ወይም ብር ወይም ድንጋይ እንዲመስል እናስብ ዘንድ አይገባንም።

እግዚአብሔርን በምስል ማምለክ ይከለክላል

ሮሜ 9:20፣ ነገር ግን፥ አንተ ሰው ሆይ፥ ለእግዚአብሔር የምትመልስ ማን ነህ? ሥራ ሠሪውን። ስለ ምን እንዲህ አድርገህ ሠራኸኝ ይለዋልን?

የእግዚአብሔር በእኛ ላይ ያለው ሉዓላዊነት

<u>የካቴኪዝም ጥያቄዎች</u>

1. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ነገሮችን ይፈልጋል?

(ሀ) ስለ ሁሉም ሃይማኖታዊ አምልኮዎች እና ሥርዓቶች ከቅዱሳት መጻሕፍት መመሪያ መቀበል፣

(ለ) በቅዱሳት መጻሕፍት መሠረት ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮዎችና ሥርዓቶች ማስተዳደር ወይም መካፈል፣ እና

(ሐ) ቅዱሳት መጻህፍት ከሚለሉት ላይ ሳይጨመር ወይም ሳይቀነስ ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮዎች እና ስርዓቶች ንጽሕናና በሙልዐት መጠቀም

2. ሁለተኛው ትእዛዝ እንድታደርጉ የሚከለክልህ ነገር ምንድን ነው?

ማድረግ የሌለብህ ነገሮች

(ሀ) እግዚአብሔርን በምስሎች ማምለክ ወይም

(ለ) ቅዱሳት መጻሕፍት በግልጽ በማይፈቅዱት ሌላ መንገድ እግዚአብሔርን ማምለክ።

3. ሁለተኛውን ትእዛዝ መታዘዝ ያለብህ ለምንድነው?

(ሀ) እግዚአብሔር እንደ ሉዓላዊ ንጉሥህ ገዢ ስለሆነ፣

(ለ) እግዚአብሔር ስለፈጠረህናስለ ተቤዣህ፣

(ሐ) እግዚአብሔር የአንተን አምልኮ ስለሚፈልግና እና በሕይወትህ ውስጥ ክብሩን ከሌላ አምላክ ጋር መጋራት ስለማይፈልግ።

4. በፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ስለ ሕዝባዊ አምልኮ ሁለት አጠቃላይ የአስተሳሰብ ትምህርት ቤቶች አሉ። የተሐድሶ አብያተ ክርስቲያናት፣ እግዚአብሔር መመለክ ያለበት ቅዱሳት መጻሕፍት ባዘዙት፣ ባጸደቁ ወይም ምሳሌ በሆኑ መንገዶች ብቻ ነው ይላሉ። የመደበኛ እይታው፣ በተቃራኒው፣ እግዚአብሔር በማንኛውም መንገድ ማምለክ እንደሚቻል ያሳያል፣ ቅዱሳት መጻሕፍት አይከለክሉም። አንዳንድ ያልተሻሻሉ አብያተ ክርስቲያናት ግን አለመግባባቶችን በማይፈጥሩ ወይም መከፋፈልን ለማራመድ መደበኛ አቀራረቦችን ይገድባሉ። በአጭር ካቴኪዝም ውስጥ ተቀባይነት ስላለው አምልኮ ያለውን አቋም የሚያሳየው የትኛው ሀሳብ ነው?

አጭሩ ካቴኪዝም "...እግዚአብሔር በቃሉ የፈቀዳቸውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮዎች እና ስርዓቶች በንጽህ እና በሙልዐት መጠበቅን ይፈልጋል" እና "እግዚአብሔርን ማምለክን የሚከለክለው በቃሉ ተቀባይነት በሌላቸው በማንኛውም መንገድ ማምለክን ነው። ይህ ሀሳብ የተሻሻለውን አመለካከት ወይም የአምልኮ ሥርዓት መርሆን ያሳያል።

5. በምድራቸውም በተቀመጥህ ጊዜ፥ ከፊትህ ከጠፉ በኋላ እነርሱን ለመከተል እንዳትጠመድ። እነዚህስ አሕዛብ አማልክቶቻቸውን ያመለኩት እንዴት ነው? እንዲሁ ደግሞ እኔ አደርጋለሁ ብለህ ስለ አማልክቶቻቸው እንዳትጠይቅ ተጠንቀቅ።፤ እግዚአብሔር የሚጠላውን ርኵሰት ሁሉ እነርሱ ለአማልክቶቻቸው አድርገዋልና፥ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻቸውን ደግሞ ለአማልክቶቻቸው በእሳት ያቃጥሉአቸዋልና አንተ ለአምላክህ ለእግዚአብሔር እንዲሁ አታድርግ፤ እኔ የማዝዝህን ነገር ሁሉ

ታደርገው ዘንድ ጠብቅ፤ ምንም በእርሱ ላይ አትጨምር፥ ከእርሱም ምንም አታጕድል።” (ዘዳ 12፡30-32)። ይህ ክፍል የአምልኮ ሥርዓትን ወይም መደበኛውን አመለካከት ይደግፋልን?

> *የመጨረሻው ሐረግ "በእሱ ላይ አትጨምር ወይም አትቀንስ" የሚለውን የአምልኮ ሥርዓት መርሆ ይደግፋል።*

የቃል ጥቅስ

> ዘዳግም 4:15–16፣ እግዚአብሔር በኮሬብ በእሳት ውስጥ ሆኖ በተናገራችሁ ጊዜ መልክ ከቶ አላያችሁምና እጅግ ተጠንቀቁ፤ እንዳትረክሱ፥ የተቀረጸውን ምስል የማናቸውንም ነገር ምሳሌ፥ በወንድ ወይም በሴት መልክ የተሠራውንበመጀመሪያዎቹ ሁለት ትእዛዛት መካከል ባለው ልዩነት አንዳንድ ጊዜ ግራ መጋባት ይፈጠራል።

ትእዛዝ አንድ “ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ” የሚለው ሲሆን ትእዛዝ ሁለት ደግሞ “የተቀረጸውን ምስል ለአንተ አታድርግ” ሲል ይጀምራል። የጠቋሚ ንባብ በእርግጥ በጣም ብዙ እንደማይለያዩ እንድታምን ሊመራህ ይችላል። ማለትም አንድ ትእዛዛት እውነተኛውን አምላክ ብቻ አምልኩ የሚለውን መደምደሚያ ልትጨርስ ትችላለህ፣ ሁለተኛው ትእዛዝ ደግሞ የሐሰት አማልክትን ማምለክ በመከልከል ነጥቡን በድጋሚ አጽንዖት ይሰጣል። ትክክል ከሆነ የመጀመሪያዎቹ ሁለት ትእዛዛት አንዳቸው የሌላውን ምስል ከማንፀባረቅ የበለጠ ትንሽ ናቸው - የመጀመሪያው ማንን ማምለክ እንዳለበት ይናገራል ፣ ሁለተኛው ደግሞ ማንን እንደማይሰግድ ይናገራል። በዚህ አተያይ፣ ሁለተኛው ትእዛዝ ከመጠን ያለፈ ወይም ቢያንስ፣ ስለ መጀመሪያው ትእዛዝ ብቻ ማብራሪያ ይሆናል።

ነገር ግን በቅርበት መመርመር ሁለት እርስ በርስ የሚጋጩ፣ እኩል አስፈላጊ የሆኑ ሀሳቦችን ያሳያል። ትእዛዝ አንድ የሚያተኩረው በአምልኮው ነገር ላይ ነው (ወይም ማንን ማምለክ እንዳለብን)። አንድ እውነተኛ አምላክ ብቻ ማምለክን ይጠይቃል እና ማንኛውንም አምላክ ማምለክ ይከለክላል (ክፍል VI, ምዕራፍ 3) እርግጥ ነው እገዳው የሐሰት አማልክትን የሚወክሉ ምስሎችን ይጨምራል። ትዕዛዝ ሁለት በተቃራኒው የአምልኮ ዘዴን (ወይም እንዴት ማምለክ እንደሚቻል) ያካትታል። እውነተኛውን አምላክ በትክክለኛው መንገድ ማምለክን የሚገልጽ ሲሆን በተለይ ምስሎችን ለእውነተኛው አምላክ አምልኮ መጠቀምን ይከለክላል። በዚህ ጽሑፍ ዐውድ ምስሎች ሁሉንም የእይታ ምልክቶችን ወይም የእግዚአብሔርን ውክልና ያካትታሉ። ስለዚህም እግዚአብሔርን ወይም እሱን የሚመስሉትን የሚያሳዩ ምስሎች፣ ሥዕሎች እና ቪዲዮዎች ምስሎች ይሆናሉ። በእንደዚህ ዓይነት ምስል እግዚአብሔርን ማምለክ ወይም ምስሉን ማምለክ ሁለተኛውን ትዕዛዝ ይጥሳል። በተለይ በአምልኮ ቦታዎች ላይ የአምላክን ምስሎች ማሳየት ሰዎች ተገቢ ያልሆነ አምልኮ እንዲፈጽሙ ስለሚያስገድድ በጣም የሚያሳስት ሁኔታ ሊሆን ይችላል።

የቃል ጥቅስ እንደሚያመለክተው፣ እግዚአብሔር ከሲና ተራራ ለእስራኤል አሥርቱን ትእዛዛት ሲሰጥ በምስል ራሱን አልገለጠም። ሰዎቹ እግዚአብሔርን ሰሙት እንጂ አላዩትም። ይህ ትልቅ ቦታ የሚሰጠው ክስተት እስራኤላውያን የማይታየውን አምላክ የሚወክል ምስል እንዳይሠሩ አሳስቧቸዋል። ይህን ማድረጉ ሕዝቡ በምስሉ ተጠቅሞ አምላክን ቢያመልክ ወይም ምስሉን ቢያመልክ ያጠፈል። ለእግዚአብሔር የሚገባውን ክብር እና አምልኮ ያበላሻል እናም ሰዎች የእግዚአብሔርን ክብር እንዲቀንሱ ያደርጋል። በእርግጥም የትኛውም ሰብዓዊ ፈጠራ ወይም ጥበባዊ ፍጥረት እውነተኛውን አምላክ በበቂ ሁኔታ ሊገልጽ አይችልም። ማንኛውም

ምስል የአምላክን ፍጹምነት ከማንጸባረቅ በጣም ያነሰ ይሆናል። ይህም አምላኪዎች ለእግዚአብሔር ከሚገባው በላይ ከፍ አድርገው እንዲያስቡት ያደርጋቸዋል። አምላክ እንዲህ ያለውን ዝቅተኛ አምልኮ አይቀበልም።

ሆኖም በዘመናት ታሪክ ሁሉ የሰው ልጅ የአምላክን ሥዕላዊ መግለጫዎች የመጠቀም የማይረካ ዝንባሌ አሳይቷል። ብዙውን ጊዜ ሰዎች የክርስቶስን መልክ ከመከተል ይልቅ አምላክን በራሳቸው የተበላሸ መልክ ወይም በሌሎች ፍጥረታት አምሳያ ቀርጸውታል። “ጥበበኞች ነን ሲሉ ደንቆሮ ሆኑ፥ የማይጠፋውንም የእግዚአብሔር ክብር በሚጠፋ ሰውና በወፎች አራት እግር ባላቸውም በሚንቀሳቀሱትም መልክ መስለው ለወጡ። (ሮሜ 1፡22-23)። የሰው ልጅ መለኮትን የሚፈልገውን ያህል ሊያየው እና ሊዳስሰው ይችላል፣ “እግዚአብሔር መንፈስ ነው፣ የሚሰግዱትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ይገባል” (ዮሐ. 4፡24)። ስለዚህ፣ ፈተናው በሚነሳበት ጊዜ የቃል ጥቅሱ እግዚአብሔርን በምስል በፍጹም እንዳታመልክ ያስጠነቅቅሀል።

አንድ የመጨረሻ ነጥብ መጠቀስ አለበት። ቅዱሳት መጻሕፍት ብዙውን ጊዜ ስለ ጣዖት አምልኮ ኃጢአት ይጠቅሳሉ። ስለዚህ፥ ወዳጆቼ ሆይ፥ ጣዖትን ከማምለክ ሽሹ። (1ኛ ቆሮንቶስ 10:14) ልጆች ሆይ፥ ከጣዖታት ራሳችሁን ጠብቁ።(1ዮሐ. 5:21) ብዙዎች የጣዖት አምልኮን ኃጢአት ከትእዛዝ ሁለት ጋር ያያይዙታል ምክንያቱም እሱ “የተቀረጸውን ማንኛውንም ምስል” ስለሚል። ነገር ግን ትእዛዝ አንድ ተመሳሳይ ማጣቀሻ ስለሌለው የጣዖት አምልኮ ኃጢአት ማምለክን ያካትታል፡-

(ሀ) ማንኛውም የሐሰት አማልክት፣ የሐሰት አመልክት ምስል፣ ወይም ሐሰተኛ አማልክት በምስሎች ማምለክ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ይጥሳል። እንዲሁም (ለ) የእውነተኛው አምላክ ወይም የእውነተኛው አምላክ ምስል በምስሎች ማምለክ፣ ሁለቱንም ትዕዛዛት የሚጥስ ነው። ስለዚህ ማንኛውንም የሐሰት አማልክት ማምለክ ወይም ምስሎችን በመጠቀም የሐሰት አማልክትን ወይም ምስሎችን በመጠቀም እውነተኛውን አምላክ ማምለክ የጣዖት አምልኮ ኃጢአት ነው።

<u>የቃል ጥቅስ ጥያቄዎች</u>

1. ሁለቱም አንደኛው እና ሁለተኛው ትእዛዛት እግዚአብሔርን ማምለክ ይመለከታሉ። የሚለያዩት እንዴት ነው?

> *የምዕራፉ ሰርእስቶች “እግዚአብሔርን ብቻ አምልኩ” እና “እግዚአብሔርን በትክክል አምልኩ” የሚሉትን አንዳንድ ፍንጭ ይሰጣሉ። የመጀመሪያው ትእዛዝ የሚያተኩረው በሚመለከው ነገር ላይ ነው (ወይንም ማንን ማምለክ እንዳልብን); እውነተኛውን አምላክ ብቻ አምልኩ ይላል ሌላ አምላክ ማምለክንም ይከለክላል። ይህ ክልከላ የሐሰት አማልክትን ለሚወክሉ ጣዖታትን ሁሉ ይጨምራል። በተቃራኒው, ሁለተኛው ትእዛዝ የአምልኮ ዘዴን (ወይም እንዴት ማምለክ እንዳለብን) ያካትታል። እውነተኛውን አምላክ በትክክለኛው መንገድ አምልክ ይላል በተለይ ደግሞ እውነተኛውን አምላክ በምስሎች ማምለክን ይከለክላል።*

2. በሁለተኛው ትእዛዝ ላይ እንደተገለጸው “ምስሎች” ምንድን ናቸው? ሕጉን የሚጻረር አጠቃቀምስ ምንድን ነው?

የዚህ ጽሑፍ ዐውድ ምስሎች የእውነተኛውን አምላክ የምስል መግለጫዎችን ያካትታል። ስለዚህም ምስሎች እግዚአብሔርን የሚያሳዩ ምስሎችን፣ ሥዕሎችን፣ ቪዲዮዎችን ያካትታሉ። በእንደዚህ ዓይነት ምስል እግዚአብሔርን ማምለክ ሁለተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል።

3. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በሲና ተራራ ሲሰጥ እስራኤላውያን የተመለከቱት እንዴት ነው?

"ምንም ዓይነት መልክ አላዩም" (ዘዳ 4፡15)።

4. አንድ ሰው እንዲህ ይላል እንበል፣ "በቤቴ ትንሽ የክርስቶስ ምስል ወይም ሥዕል አለ። ሀሳቤን በእግዚአብሄር ላይ ለማተኮር እንዲረዳኝ ነው የማየው። ይህ ሰው አስተያየትህን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ትችላለህ?

እንዲህ ዓይነቱ አጠቃቀም ለምስሎች መስገድን ወይም ማገልገልን የሚከለክለውን ሁለተኛውን ትእዛዝ የሚጥስ ይመስላል። አጭሩ ካቴኪዝም ሁለተኛው ትእዛዝ "እግዚአብሔርን በምስል ማምለክን" ይከለክላል ሲል ይገልጻል። ስለዚህ ምስሎችን ለአምልኮ እንደ አጋዥነት መጠቀም በፊታቸው ከመስገድ ብዙም አይለይም። ከዚህም በላይ ከተግባራዊ አመለካከት አንጻር ምስሎችን ለአምልኮ መጠቀም የአምላክን ማንነትና ስም ያሳንሳል። ሰው የሚያዘጋቸው ወሳይ ምስሎች የእግዚአብሔርን ባህሪያት በበቂ ሁኔታ ማንጸባረቅ ስለማይችሉ የእግዚአብሔርን ፍጹምነትና እና ታላቅነት ይቀንሳሉ።

5. አንድ ሰው "ቤተ ክርስቲያኔ መስቀልን በቤተ መቅደሷ ላይ ሰቅላለች፣ አገልጋዩ ግን አትስገድ ይላል" ብሎ ተናገረ። ይህ ግለሰብ አስተያየትህን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ትችላህ?

ቤተክርስቲያኗ በተለይ በሚያንሸራትት ዳገት ላይ ያለች ትመስላለች። መስቀሉ ምን ዓላማ አለው? አምልኮን ለመርዳት ካልሆነ ለምን በቤተ ክርስቲያን ሕንጻ ውስጥ ይታያል? አገልጋዩ ለአምልኮ ጥቅም ላይ እንዳይውል የሚከለክለውስ እንዴት ነው? አንዳንድ ምእመናን ወይም የቤተክርስቲያን ጎብኚዎች ሁለተኛውን ትዕዛዝ በሚጥስ መልኩ ሰቅለቱን ቢጠቀሙስ፣ ቤተ ክርስቲያን ሌሎችን በመፈተን ጥፋተኛ አይደለችምን? ከጉዳዩ አሳሳቢነት አንጻር እንዲህ ያሉት ምስሎች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ፣ በቤት ውስጥ ወይም አምላክን ለማምለክ በሚውሉ በማንኛውም ቦታ ላይ መዋል የለባቸውም።

6. ጣዖት አምልኮ የሚጥሰው የመጀመሪያውን ትእዛዝ ነው? ወይንስ ሁለተኛውን?

ቅዱሳት መጻሕፍት ብዙውን ጊዜ የጣዖት አምልኮን ኃጢአትነት ይጠቅሳሉ፤ እሱም ምስሎችን ማምለክ ወይም ምስሎችን በመጠቀም የሐሰት አማልክትን ወይም እውነተኛውን አምላክ ማምለክን ይጨምራል። ብዙዎች የጣዖት አምልኮን ኃጢአት ከትእዛዝ ሁለት ጋር ያያይዙታል። ምክንያቱም እሱ "በማንኛውንም ምስል የተቀረጸውን" ይላል። ትእዛዝ አንድ ግን ተመሳሳይ ማጣቀሻ የለውም። ይሁን እንጂ የጣዖት አምልኮ ኃጢአት የሚከተሉትን ያካትታል፦ (ሀ) ማንኛውንም የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚጥስ የሐሰት አማልክት ምስል ወይም የየትኛውንም የሐሰት አማልክት በምስል፣ ወይም (ለ) ሁለተኛው ትእዛዝ የሚጥስ የእውነተኛውን አምላክ ምስል ወይም የእውነተኛው አምላክ በምስል። በተለየ መንገድ የሐሰት

አምላክን ወይም እውነተኛውን አምላክ በምስል ማምለክ የጣዖት አምልኮ ኃጢአት ነው። በሚመለከው ማንነት ላይ በአመሰረት ጣዖት አምልኮ የመጀመሪያውን ወይም ሁለተኛውን ትዕዛዝ ሊጥስ ይችላል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡- <u>ሚክያስ ሥዕል አመለከ።</u>

እስከ ሳኦል መንግሥት ድረስ እስራኤልን የሚገዛ አንድም ሰው አልነበረም። አምላክ ሉዓላዊ ገዢ ሆኖ አገልግሏል፣ ሆኖም አዲሱ ብሔር ብዙውን ጊዜ የሥነ ምግባርና የሥርዓት ሕጎቹን ችላ አለ። ሌሎች አገሮች በወረሩ ጊዜ፣ እግዚአብሔር በምሕረቱ ወታደሮቹን ሰብስበው እስራኤልን ነፃ እንዲያወጡ ዳኞች የሚሏቸውን የአገር ውስጥ ተዋጊዎችን ያስነሳ ነበር። ግን በሚያሳዝን ሁኔታ በነዚህ የክልል ጀግኖች መካከል ብዙ ጊዜ ስርዓት አልበኝነት ነገሰ። የመሳፍንት መጽሐፍ አንዳንድ የእስራኤል ዓመፅ ከየት እንደጀመረ የሚያሳይ አንድ አስደናቂ ክስተት ይዟል። እውነተኛውን አምላክ የማገልገል ፍላጎት የነበረው ነገር ግን በተሳሳተ መንገድ ባደረገው በሚክያስ ዙሪያ ያተኮረ ነው።

የሚክያስ ታሪክ የሚጀምረው በማይታመን ሁኔታ ነው። የኤፍሬም ነዋሪ ከእናቱ የብር ሳንቲም ሰረቀ። ሚክያስን ጠረጠረችው። ንዴትን ወይም እርግማን ብቻ በመፍራት ልጁ ሁሉንም ሳንቲሞች እንዲናዘዝ እና እንዲመልስ አደረገው። በልጇ ለውጥ እና ንስሐ በመደሰት፣ እናቱ፣ ይህን ብር የተቀረጸ ምስልና ቀልጦ የተሠራ ምስል አድርጌ ከእጄ ስለ ልጄ ለእግዚአብሔር እቀድሰዋለሁ፤ አሁንም ለአንተ እመልሰዋለሁ አለች። (መሳፍንት 17፡3) ብላ ቃል ገባች። አንድ የብር አንጥረኛው ሁለቱንም ሠራ፤ ሚክያስም ከኤፉድና ከሌሎች የቤት ውስጥ ጣዖታት ጋር በአንድ ቤተ መቅደስ ውስጥ አስገባቸው። ከዚያም የራሱን ልጅ ካህን አድርጎ ቀደሰው። በታሪኩ ውስጥ በዚህ ነጥብ ላይ፣ እግዚአብሔር "በዚያን ጊዜ በእስራኤል ንጉሥ አልነበረም፣ ሰው ሁሉ በፊቱ መልካም መስሎ የታየውን ያደርግ ነበር" በማለት ተደጋጋሚ ተናግሯል። (መሳፍንት 17፡6)። ሚክያስም ስለ መቅደሱና ስለ ቤተ መቅደሱ ያደረጋቸው ነገሮች ይህንኑ ነው። እግዚአብሔር ከሚፈልገው ይልቅ ትክክል ነው ብሎ ያሰበውን (ወይም ምቹ ሆኖ ያገኘውን) አደረገ።

በኋላም አንድ ወጣት ሌዋዊ ወደ ከተማ መጣ። ሚክያስ መቅደሱን ህጋዊ ለማድረግ በማሰብ ልጁን ከካህኑ ነገድ በመጣ አዲስ ሰው በመተካት "ይህ ሌዋዊ ካህን ሆኖልኛልና እግዚአብሔር መልካም እንዲሆንልኝ አሁን አውቃለሁ" አለ። (መሳፍንት 17፡13)። በእርግጥም ሚክያስ በዚህ ለውጥ ተደስቶ ሌዋዊውን እንደ ልጁ አድርጎ ይመለከተው ነበር። ይሁን እንጂ ሁሉም ሌዋውያን ካህናት ሊሆኑ አይችሉም። እግዚአብሔር ክህነትን ከአሮን ለሚወለዱ ሌዋውያን ገድቦ ነበር፣ እናም ይህ ሌዋዊ ከአሮን ወንድም የመጣ ሳይሆን አይቀርም (ዘጸአት 29፡9፤ ዘኍልቁ 16፡10)። በተለይ፣ የሙሴ የልጅ ልጅ ሊሆን ይችላል (መሳፍንት 18፡30)። አሮናዊ ካልሆነ ይህ ሌዋዊ እንደ መሥዋዕት ማቅረብን የመሳሰሉ ልዩ የክህነት ሥራዎችን ለማከናወን ብቁ አይሆንም ነበር።

በዚህ ጊዜ ከኤፍሬም በስተ ደቡብ ምዕራብ ያለው የዳን ነገድ ምድራቸውን ጥለው ለመሄድ አሰቡ። እግዚአብሔር ፍልስጤማውያንን ከርስታቸው እንዲያስወጡ ቢያዛቸውም ይህን አላደረጉም ነበር። (መሳ 1፡34)። ዳን ሌላ ቦታ ለመኖር ሲወስን አምስት ሰላዮችን ወደ ሰሜን አቅጣጫ ልኮ ለመንቀሳቀስ ተስማሚ ቦታ ፈልጎ በኤፍሬም በኩል ወሰዳቸው። ያኔ የሚክያስን ቤተ መቅደስ አዩ። ሌዋዊውንም አውቀው፡- "ጉዞአችን የተሳካ እንደሆነ ለማወቅ እባክህ እግዚአብሔርን ጠይቅ" አሉት (መሳፍንት 18፡5)። ሌዋዊውም "በሰላም ሂዱ። መንገዳችሁ የጌታ ፈቃድ ነው" አላቸው። (መሳፍንት 18፡6)።

ሰላዮቹ ከሄዱ በኋላ በከነዓን ሰሜናዊ ዳርቻ ላይሽ የምትባል ለችግር የተጋለጠች ከተማ አገኙና ወደ ደቡብ በመመለስ ወደ ዳን ነገድ ተመለሱ። ከዚያም 600 የሚያህሉ የዳናውያን ሠራዊት ወደ ሰሜን በማቅናት ላይሽን በመቆጣጠር ከተማይቱን እንደ አዲስ መኖሪያ ስፍራ ወሰዱ። በኤፍሬም በኩል አልፈው የሚክያስን ምስሎችና ኤፉድ ሰረቁ። በተጨማሪም ሌዋዊውን ለአንድ ቤተሰብ ብቻ ሳይሆን መላውን ነገድ እንደሚያገለግል ቃል በመግባት ሚክያስን ትቶ ከእነሱ ጋር እንዲሄድ ጠየቁት። ሚክያስ ሲያሳድደው የዳናውያን ተዋጊዎች ጉዳት እንደሚያደርሱበት አስፈራሩት፤ ስለዚህ ምስሎቹን፣ ኤፉዱን ወይም ሌዋዊውን ሳይይዝ ወደ ቤቱ ተመለሰ። ከዚያ በኋላ፣ የዳን ሰዎች ላይሽን ድል አድርገው ከተማይቱን መልሰው ገነቡ፣ ዳን ብለው ሰየሟት። (መሳ. 18፡7-29)። በኋላም በእስራኤል ታሪክ ዳን በጣዖት አምልኮ የምትታወቅ ከተማ ሆነች።

<u>የመጀመሪያ ትእዛዝ</u>

ትእዛዝ አንድ ሌላ አምላክን ማምለክ ሲከለክል ብቸኛውን እውነተኛ አምላክ ማምለክን ይጠይቃል። (ክፍል VI፣ ምዕራፍ 3) ሚክያስ ወይም ሌዋዊው ይህን ሕግ ጥሰዋልን? ሁለት ነገሮች የመጀመሪያውን ትእዛዝ እንዳልጣሱ ይጠቁማሉ።

በመጀመሪያ፣ በትረካው ውስጥ ያሉት ሁሉም ሰዎች ከሚክያስ ቤተ መቅደስና ከሥዕሎቹ ጋር በተያያዘ እውነተኛውን አምላክ ጠቅሰዋል። እናቱ ብሯን ለምስልና ለጣዖት ስራ “ለእግዚአብሔር” ሰጠችው። በሚክያስ ቤተ መቅደስ ውስጥ ሲሆን ሌዋዊው ለዳን ሰዎች “የእግዚአብሔርን ሞገስ” አረጋግጦላቸዋል። ከእነዚህ የእውነተኛው አምላክ ግልጽ መግለጫዎች በተቃራኒ ማንም የሐሰት አማልክትን የጠቀሰ የለም።

ሁለተኛ፣ የእግዚአብሔር የበላይ ሕግ ለትክክለኛው አምልኮ አንዳንድ ነገሮችን የሚፈልግ ሲሆን ሚክያስ ለማግኘት የተወሰነ ጥረት አድርጓል። በመገናኛው ድንኳን ሲያገለግል እንደ አይሁዳዊው ሊቀ ካህናት ኤፉድ ለበሰ። በተጨማሪም ልጁ የሌዊ ካህን ሳይሆን የኤፍሬም ነገድ ስለሆነ እውነተኛ ካህን ሊሆን እንደማይችል ያውቃል። ሚክያስ ይህን ጉድለት ለማስተካከል ሌዋዊውን ለአገልግሎቱ ወዲያውኑ መደበ። ከእናቱ ብር የተሠራው "የተቀረጸው ምስል" እና "የተጣለ ጣዖት" እንደ የቃል ኪዳኑን ታቦትና የስርየት መክደኛውን ከወርቅ ባይሠሩም እነሱን ለመተካት ይሞክራል። የማደሪያው የእጅ ባለሙያው እውነተኛውን ታቦት ከግራር እንጨት ቀርጾ በወርቅ ለበጠው እና እውነተኛውን የስርየት መክደኛ ለማድረግ ወርቅ አፈሰሰበት (ዘጸ 25፡10-22)። አንዳንዶች የቤተሰቡ ጣዖታት ከስርየት መክደኛው፣ ከሕብስት ገበታ ወይም ከወርቅ መቅረዝ በላይ እንዳሉት ኪሩቤሎች የመሰሉ የማደሪያው ድንኳን ዕቃዎች ጋር ይመሳሰላሉ ብለው ይገምታሉ። እርግጥ ነው፣ በእስራኤል አሳዛኝ ታሪክ ላይ በመመስረት፣ ጣዖቶቹ እንደ ጥጃ ወይም ሌላ ፍጡር ተደርገው ሊሆኑ ይችላሉ። (ዘጸአት 32፡4፤ 1 ነገሥት 12፡28)።

ለማጠቃለል ያህል፣ ሚክያስና ሌዋዊው እውነተኛውን አምላክ ለማምለክ ከልባቸው ፈለጉ። የተሳሳቱ ወይም ግድ የለሽ ቢሆኑም፣ የመጀመሪያውን ትእዛዝ አልተላለፉም። ግን ሁለተኛውንስ አልተላለፉምን?

<u>ሁለተኛ ትእዛዝ</u>

ትእዛዝ ሁለት እውነተኛውን አምላክ በትክክለኛው መንገድ አምልኩ ይላል። እርሱን በመጥፎ መንገድ ማምለክን ይከለክላል በተለይም በምስሎች። በቤተ መቅደሱ ውስጥ ሃይማኖታዊ ምስሎች መገኘታቸው የሕግ

ባለሙያው ዋና ማስረጃ ብሎ በሚጠራው መሠረት ሚክያስና ሌዋዊው እግዚአብሔር የከለከለውን ነገር አድርገዋል። ሁለቱም ግለሰቦች እግዚአብሔርን አልክዱም፣ ነገር ግን ቅዱሳት መጻሕፍት ምስልና ጣዖት ብለው የሚገልጹትን የእግዚአብሔርን ሥዕላዊ መግለጫዎች ወይም ምልክቶች ተጠቅመው አምልኳቸውን ያመቻቹ ነበር። ይህን ሲያደርጉ ሁለተኛውን ትዕዛዝ የጣሱ ይመስላሉ።

ይህ ጥሰት እስራኤላውያንን በጣዖት አምልኮ አዳልጧት ደረጃ ላይ እንድትወድቁ ያደረጋቸው ከባድ ክስተት ነው ወይስ በዚህ ጊዜ በመላው እስራኤል ከተከሰቱት የብዙዎች ምሳሌ አንዱ ነው? ትረካው መልሱን አይገልጽም። ይሁን እንጂ አምላክ ይህን ልዩ ክስተት አጉልቶ ገልጾታል፣ ይህም የሚያሳየው ትልቅ ጠቀሜታ ስላለው ነው። ምንም እንኳን በራሱ ከእግዚአብሔር ሕግ መውጣት ቢቻልም፣ ትልቁ ትምህርት በረጅም ጊዜ መዘዞቹ ላይ ሊወድቅ ይችላል።

በተመሳሳይም እውነተኛውን አምላክ በምስል ማምለክ (ሁለተኛውን ትእዛዝ መጣስ) የማያሳፍርና ሙሉ በሙሉ የሐሰት አማልክትን ለማምለክ (የመጀመሪያውን ትእዛዝ ለመጣስ) እንደ መሰረት ድንጋይ ሆኖ ሊያገለግል ይችላል። የእስራኤል የኋላ ታሪክ ለዚህ ጉዳይ ማረጋገጫ ይሰጣል። ዳናውያን የሚክያስን ምስሎች ወደ ሰሜን ተሸክመው በመውሰድ ሌዋዊውን ካህን አድርገው ሲያስቀምጡ፣ የዳናውያን የትእዛዝ ሁለት ቀጣይ ጥሰቶችን አበረታቱ (መሳፍንት 18፡30-31) እናም፣ ልክ እንደ ካንሰር፣ መንፈሳዊው ደዌ በረቀቀ ሁኔታ በሩቅ በስተሰሜን በኩል እየተቀጣጠለ፣ ለበቀሉና የበለጠ ለሚበቅሉ ኃጢአቶች ዘር ዘርቷል። ሚክያስ፣ ሌዋዊው እና ዳናውያን ለቀጣይ ትውልዶች ብዙ የኃጢአት ምቹ መሠረቶችን ጥለዋል። ይህ የእግዚአብሔርን ህግ ችላ ማለት ውጤት ነው።

ከብዙ ዓመታት በኋላ እስራኤል ለሁለት ተከፈለች። ኢዮርብዓም ሰሜናዊውን መንግሥት ገዛ እና ቅዱሳት መጻሕፍት ብዙውን ጊዜ "የኢዮርብዓም ኃጢአት" ብለው የሚጠሩትን ፈጽሟል።

> ምክር ከጠየቀ በኋላ [ኢዮርብዓም] ሁለት የወርቅ ጥጆችን ሠራ። ሕዝቡንም እንዲህ አላቸው፡- ወደ ኢየሩሳሌም ትወጡ ዘንድ ይበዛባችኋል፤ ከግብጽ ምድር ያወጡህን አማልክቶችህን እይ አላቸው። ፤ አንዱን በቤቴል፥ ሁለተኛውንም በዳን አኖረ።ለአንዱ ጥጃ ይሰግድ ዘንድ ሕዝቡ እስከ ዳን ድረስ ይሄድ ነበርና ይህ ኃጢአት ሆነ። በኮረብቶቹም ላይ መስገጃዎች ሠራ፥ ከሌዊ ልጆች ካይደሉ ከሕዝብ ሁሉ ካህናትን አደረገ። (1ነገ.12፡28-31)

በሚያስደንቅ ሁኔታ፣ ኢዮርብዓም እና በሰሜናዊው መንግሥት የሚኖሩ አሮን በሲና ተራራ አጠገብ የወርቅ ጥጃ ሲሠራ (ዘጸአት 32) ያስከተለውን አሳዛኝና ገዳይ ውጤት ረሱት። ወይም ችል አሉት። እግዚአብሔር እንዲህ ያለውን ግልጽ የሕጎቹን መጣስ ችላ ይላል ብለው እንዴት ሊያስቡ ይችላሉ? በሚያስደነግጥ ሁኔታ በሲና ምድረ በዳ የአሮንን እና የዕብራውያንን ኃጢአት የሚመስለውን ኃጢአት ሠርተዋል። በተለይ አራት ነገሮችን አስተውል። በመጀመሪያ፣ ኢዮርብዓም ሁለቱን የወርቅ ጥጆች የእስራኤል "አማልክት" ብሎ የጠራቸው ሲሆን እስራኤላውያንን ከግብፅ ነፃ ለመውጣታቸው ምክንያት ናቸው ተብለዋል። ሁለተኛ ሰዎቹ የወርቅ ጥጃዎች አመለኩ። በሦስተኛ ደረጃ፣ ኢዮርብዓም የአምልኮ ቦታዎችን "በኮረብታ መስገጃዎች" ላይ አቋቋመ። አራተኛ፣ ኢዮርብዓም ካህናትን በሚሾምበት ጊዜ የእግዚአብሔርን የሥርዓት ሕጎች በግልጽ ችላ ብሏል። የመጀመሪያዎቹን ሦስት ነጥቦች በተመለከተ፣ የኢዮርብዓም ኃጢአት የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጥሷል እና ስፍር ቁጥር የሌላቸው ሌሎችም እንዲሁ እንዲያደርጉ አበረታቷቸዋል። ጊዜ እያለፈ ሲሄድ የሰሜን ነገሥታት ሁሉ እግዚአብሔርን አስቆጥተው የኢዮርብዓምን የስድብ ኃጢአት ደጋግመው ሠሩ። ብዙ

አይሁዶች በኣልን፣ የአሼራን እና ሌሎች የሐሰት አማልክትን ያመልኩ ነበር። የሰሜኑ መንግሥት እንደከዳ፣ እግዚአብሔር አረመኔዎቹን አሦራውያን እስራኤልን እንዲወጉና ወደ ምርኮ እንዲወስዷቸው ላካቸው፣ አብዛኛው ሕዝብ ወደ ትውልድ አገሩ አልተመለሰም። ሁለተኛውን ትእዛዝ በጣሰው ሚክያስ ምክንያት ብዙ ስድብ እና ሀዘን መፈጠሩ ምንኛ የሚያሳዝን ነው። ፤ በእግዚአብሔር ዘንድ የተጠላ የሠራተኛ እጅ ሥራን የተቀረጸ ወይም ቀልጦ የተሠራ ምስልን የሚያደርግ፥ በስውርም የሚያቆመው ሰው ርጉም ይሁን፤ ሕዝቡም ሁሉ መልሰው አሜን ይላሉ። (ዘዳ. 27፡15)።

<u>የመጨረሻ ሀሳብ</u>

“6 ባላገኙአቸውም ጊዜ ኢያሶንንና ከወንድሞች አንዳንዶችን ወደ ከተማው አለቆች ጎትተው።” (መሳፍንት 17፡6)። የመጨረሻዎቹ ሰባት ቃላት ስለ ሚክያስ፣ ሌዋዊው፣ ዳናውያን እና በእርግጥም በዚህ ጊዜ ስላለው የአይሁድ ብሔር ብዙ ያብራራሉ። ዛሬም በተመሳሳይ የላላ፣ ኃላፊነት የጎደለው ሥነ ምግባር በጎብረተሰቡ ውስጥ ተንሰራፍቶ የሰውን ልጅ እያስቸገረ ይገኛል። ሰዎች እንደ ራሳቸውን የሥነ ምግባር ሥርዓቶች ይከተላሉ; በማወቅም ሆነ ባለማወቅ፣ ለእያንዳንዱ የሞራል ውሳኔ በራሳቸው በሆነ ዘዴ ላይ ይመሰረታሉ። መጽሐፍ ቅዱስ ይህንን የዘፈቀደ አካሄድ እንደ የአሮጌው የኃጢአት ተፈጥሮ ስራ ይቆጥረዋል፣ ይህም ወደ ጉዳዩ ዋና ነጥብ ይደርሳል። በተለይም የማያምኑት ትክክል የሚመስላቸውን ፣የሚመቻቸውን ፣የሚጠቅማቸውን ፣ሌላው ሰው የሚያደርገውን ፣የሚፈልጉትን ፣ወይም ባጭሩ ልክ እንደፈለጉ ያደርጋሉ። ምንም ዓይነት መጠሪያ ቢሰጠውም፣ ሁሉም ከአዳም በተወረሰው የአሮጌው የኃጢያት ተፈጥሮ ላይ የተመሰረተ ነው። (ክፍል III፣ ምዕራፍ 2)

ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ስትናገር ሰዎች “የእኔ ሳይሆን የአንተ እውነት ነው” ሲሉ ሰምተህ ታውቃለህ? እንደዚህ አይነት የድህረ ዘመናዊ አንጻራዊነት አራማጆች (ሀ) እውነትን ማወቅ አይቻልም ብለው ያምናሉ። (ለ) እውነትን ለመዳኘት ባላችሁ መስፈርት ላይ እምነት የለሾች ናቸው፣ ወይም (ሐ) እውነት በግለሰቦች መካከል ይለያያል ብለው ያስባሉ። እውነትን ማመን የእግዚአብሔርን ፍፁም ሥልጣን ውድቅ የሚያደርግ እና በሕይወታቸው ላይ የይገባኛል ጥያቄን ያሚያስነሳ ነገር አይደለም። በተመሳሳይም በየትኛውም የመጽሐፍ ቅዱስ እውነት መመዘኛ አለመተማመን የእግዚአብሔርን ሥልጣን ይጠራጠራል፣ ይህም ደጋፊዎቸን ተመሳሳይ የሥነ ምግባር ስርዕዐትን ይከተላሉ።የሞራል እውነት ማሰብ ከአንድ ግለሰብ ወደ ሌላው ሊለያይ ይችላል የእውነትን ትርጉም ያዛባል። እያንዳንዱ ሰው ስለ ሥነ ምግባራዊ እውነት ያለውን ግንዛቤ በጨረፍታ ለመናገር፣ በእውነቱ፣ ሁሉም ሰው አንድ ዓይነት ነገር እስካልተገነዘበ ድረስ፣ እነሱ በግልጽ የማያውቁት ካልሆነ በቀር እውነት በግልጽ ሐሰት ነው። በትርጉም ፣ አንድ ነገር እውነት ነው ማለት ሁሉንም የሚጋጩ ሀሳቦች ውሸት እንደሆኑ ያደርጋል ፣ ስለሆነም ሰዎች ስለ ሞራላዊ እውነት ያላቸው የተለያዩ አመለካከቶች ሁሉም እውነት ሊሆኑ አይችሉም። ስሜቶች ሳይሆን እውነታዎች እውነትን መወሰን አለባቸው። “ቃልህ እውነት ነው” (ዮሐንስ 17:17) ኢየሱስ ለአብ የተናገረውን ቃል መቀበል፣ “የእኔ ሳይሆን የአንተ እውነት ነው” በሚለው በውሸት ወሬዎች መካከል ግልጽነትን ይሰጣል።

ዋናው መስመር ይኸውና. ብዙውን ጊዜ ሰዎች ትክክል ነው ብለው ያሰቡትን ሲያደርጉ በአምላክ ዓይን የተሳሳተ ነገር ያደርጋሉ። እንዲህ ያለውን ስህተትና አስከፊ መዘዞችን ለማስወገድ የራስህን ሐሳብ ወይም ፍላጎት ከመከተል ይልቅ የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት አጥብቀህ ያዝ። የሚክያስ ኃጢአት ያስከተለውን ከባድ መዘዝ አስታውስ፤ ከዚያም ተመሳሳይ ስህተት እንዳትሠራ አምላክ እንዲረዳህ ጠይቅ።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጥያቄዎች

1. **መጽሐፍ ቅዱስ የመጀመሪያው ንጉሥ ከሆነው ከሳኦል በፊት የእስራኤል ሕዝብ ይገዙ የነበሩትን መሪዎች ምን ይላቸዋል?**

   ማሳፍንት

2. **ሁለተኛውን ትእዛዝ በመጣስ ሚክያስ ለአምልኮ የተጠቀመባቸው ምስሎች የትኞቹ ናቸው?**

   የተቀረጸ ምስል፣ ጣዖት፣ ኤፉድ እና ሌሎች ያልተገለጹ ጣዖታትን ተጠቀመ። (መሳፍንት 17፡3-5)። እሱ ኤፉዱን እንደ ጌዴዎን አምሳያ አድርጎ ሊሆን ይችላል ወይም በተቃራኒው እንደ ዘመን አቆጣጠሪያ። (መሳፍንት 8፡27)።

3. **ሚክያስ በጦረኛ የዳን ልጆች እንዲህ ሲል አጉረመረመ፡- የሠራኋቸውን አማልክቴን ካህኑንም ይዛችሁ ሄዳችኋል፤ ሌላ ምን አለኝ? እናንተስ። ምን ሆነሃል እንዴት ትሉኛላችሁ? አለ። (መሳፍንት 18:24) ቅሬታው ለአምላክ ስላለው አመለካከት ምን ያሳያል?**

   ምናልባትም ሚክያስ በምስሎቹና በሌዋዊው ካፖርት ላይ ከመጠን ያለፈ እምነት ነበረው፤ የእግዚአብሔርን ሁሉን መገኘት የተረዳ አይመስልም። ያለ ምስሎቹ ወይም ያለ ካህኑ እግዚአብሔርን ማምለኩን መቀጠል እንደሚችል የማያውቅ ይመስላል። ሁለተኛውን ትእዛዝ መጣስ ለእውነተኛው አምላክ ያለው ዝቅተኛ አመለካከት እንዲታይ አስተዋጽኦ ሳያደርግ አልቀረም።

4. **የዳን ሰዎች የላይሽ ከተማን አፍርሰው መልሰው ከገነቡት በኋላ ምን ብለው ሰይመዋት ነበር?**

   ዳን

5. **ሰዎች በሚክያስ ታሪክ ውስጥ ምን ኃጢአቶችን ሠርተዋል?**

   ሕዝቡ በብዙ መልኩ ህግ አልባ ነበር። ሰዎች በራሳቸው ዓይን ትክክል የሆነውን ሲያደርጉ አንዱ ኃጢአት ሌላውን አቀጣጥሏል። ማህበራዊ ትርምስ፣ ኢፍትሃዊነት እና ጣዖት አምልኮ አስከትሏል። በታሪኩ የተጠቀሰው ኃጢያት እና ሌሎች ኃጢያቶች እዚህ በታች ተዘዝረዋል ።

   ሚክያስ የእናቱን ብር ሰረቀ (መሳፍንት 17፡2)።

   የሚክያስ እናት ሁሉንም ብሯን ቃል የገባች በመምሰል የተወሰነውን ለምስሉ ማቅረቢ ዋሽታ ሊሆን ይችላል። (መሳፍንት 17፡3-4)።

   ሚክያስ በቤተ መቅደሱ ፊት ያቀረበው አምልኮ እግዚአብሔር የተወሰኑ መሥዋዕቶችን እሱ በጠቀሰው ቦታ ብቻ እንዲፈጸም የሰጠውን መመሪያ ጥሶ ሊሆን ይችላል (ዘዳግም 12፡4-14)።

   ሚክያስ ይህን ለማድረግ የክህነት ስልጣን ባይኖረውም ልጁም ከሌፍሬም ነገድ እንጂ ከሌዊ ባይሆንም ልጁን ካህን አድርጎ ቀደሰው. (ዘጸ 29፡9፤ መሳፍንት 17፡1)።

ሌዋዊው ከአሮናዊው የዘር ሐረግ አልነበረም ነገር ግን ሚክያስን እንዲቀድስ ፈቅዶለታል (ዘጸአት 29፡9፤ መሳፍንት 18፡30)።

ዳናውያን የሚክያስን ምስሎች ሰረቁ (መሳፍንት 18፡17)።

ሌዋዊው ሚክያስ እንደ ልጅ አድርጎ ከተቀበለው በኋላ አመስጋኝነቱን አሳይቷል።

(መሳፍንት 18፡20)።

ዳናውያን ሚክያስን በዓመፅ አስፈራሩት (መሳፍንት 18፡25)።

ዳናውያን ልክ እንደ ሚክያስ ቤተ መቅደስ ተገቢ ያልሆነ የአምልኮ ቦታ አቋቋሙ (ዘዳ 12፡4-14፤ መሳፍንት 18፡30-31)።

6. በስተ ሰሜን በእስራኤል በጣዖት አምልኮ የምትታወቅ ከተማ የትኛዋ ነው?

ዳን

7. ሚክያስና ሌዋዊው የጣሱት የመጀመሪያውን ትእዛዝ ነበር ወይንስ የሁለተኛውን?

ሁለተኛውን ትእዛዝ

8. ጌዴዎን በሚባል ፈራጅ እግዚአብሔር እስራኤልን ከምድያማውያን አዳናቸው። ስለዚህ ህዝቡ ይህ ብሄራዊ ጀግና እንዲገዛቸው ጠያቁት። ጌዴዎን ግን ። እኔ አልገዛችሁም፥ ልጄም አይገዛችሁም፤ እግዚአብሔር ይገዛችኋል አላቸው።" አለ። (መሳፍንት 8፡23)። ቢሆንም፣ ጌዴዎን ከምርኮኞች የወርቅ ጉትቻ ጠየቀ፣ ሕዝቡም በደስታ ሰጡት። ጌዴዎንም ኤፉድ አድርጎ አሠራው፥ በከተማውም በያፍራ አኖረው፤ እስራኤልም ሁሉ ተከትሎት አመነዘረበት፤ ለጌዴዎንና ለቤቱም ወጥመድ ሆነ። (መሳ. 8፡27)። ይህ አምልኮ የጣሰው ትዕዛዝ የመጀመሪያውን ትዕዛዝ ነው? ሁለተኛውን ነው? ወይስ ሁለቱንም ጥሷል?

ጌዴዎን እውነተኛውን አምላክ ያመልክ ነበር፤ ሌሎችም እሱን እንዲያመልኩት ፈልጎ ነበር። ሕዝቡ አምላክን ብቻ እንዲከተሉ ስለፈለገ የእስራኤል ገዥ የመሆን አጋጣሚውን አልተቀበለም። ስለዚህ፣ አንድ የአሮናዊ ካህን አንዳንድ ሥርዓቶችን በሚያደርግበት ጊዜ የሚጠቀምበትን ኤፉድ የሚባል ልብስ ሠራ። እሱ መልካም ለማድረግ የፈለገ ይመስላል፣ ነገር ግን ኤፉዱ ለሰዎች አምላክን ለማመልከት መጣ፣ ነገር ግን እነሱ ሰገዱለት። በውጤቱም, ሁለተኛውን ትዕዛዝ ጥሰዋል።

9. የአሕዛብ ጣዖታቶች የወርቅና የብር፥ የሰው እጅ ሥራ ናቸው። አፍ አላቸው አይናገሩምም፤ ዓይን አላቸው አያዩምም፤ ጆሮ አላቸው አይሰሙምም፤ አፍንጫ አላቸው አያሸትቱምም፤ እጅ አላቸው አይዳስሱምም፤ እግር አላቸው አይሄዱምም፤ በጕሮሮአቸውም አይናገሩም የሚሠሩአቸውም የሚያምኑባቸውም ሁሉ እንደ እነርሱ ይሁኑ። (መዝ. 115፡4-8)። ይህ ክፍል የትኛውን የሞራል ህግ ነው የሚመለከተው አንደኛውን ትእዛዝ ወይስ ሁለተኛውን ትእዛዝ?

ከመጀመሪያዎቹ ሁለት ትእዛዛት ውስጥ ሁለቱም ጣዖታትን ሊያካትቱ ይችላሉ። የመጀመሪያው ትእዛዝ የሐሰት አማልክትን ማምለክን ይከለክላል፤ ይህ ደግሞ የሐሰት አማልክትን የሚወክሉ ምስሎችን ማምለክን ይከለክላል። ሁለተኛው ትእዛዝ ምስሎችን በመጠቀም እውነተኛውን አምላክ ማምለክን ይከለክላል። በእያንዳንዱ ሁኔታ ምስሉ አምልኮን ለማካሄድ ጥቅም ላይ ከዋለ ጣዖት ይሆናል። የተነበበው ምንባብ፣ "እንደእነርሱ" የሚለውን ቃል ልብ በል። ይህ የሚያመለክተው ማንን ነው? ከምንባቡ በፊት ያለው ቁጥር ሁለት መልሱን ይሰጣል፦ "አሕዛብ፦ አምላካቸው ወዴት ነው አይበሉ። እግዚአብሄአ የወደደውን ያደርጋል። ግን ጣዖቶቻቸው፦

" (መዝሙረ ዳዊት 115:2-4) "ብሔራት" በእስራኤል ዙሪያም ሆነ በአቅራቢያው ያሉ መንግሥታት ይገኙበታል፤ እነዚህ ሁሉም የሐሰት አማልክትን ያመልኩ ነበር። ስለዚህም አንቀጹ የሐሰት አማልክቶቻቸውን የሚወክሉ ጣዖታትን የሚያመለክት ሲሆን ይህም የመጀመሪያውን ትእዛዝ መጣስ ያካትታል።

10. አቤቱ፥ የሚያስጨንቁኝ ምንኛ በዙ! በኔ ላይ የሚቆሙት ብዙ ናቸው።ብዙ ሰዎች ነፍሴን። አምላክሽ አያድንሽም አልዋት።አንተ ግን አቤቱ፥ መጠጊያዬ ነህ፥ ክብሬንና ራሴንም ከፍ ከፍ የምታደርገው አንተ ነህ።በቃሌ ወደ እግዚአብሔር እጮሃለሁ ከተቀደሰ ተራራውም ይሰማኛል። እኔ ተኛሁ አንቀላፋሁም፤ እግዚአብሔርም ደግፎኛልና ነቃሁ። ከሚከብቡኝ ከአእላፍ ሕዝብ አልፈራም።ተነሥ፥ አቤቱ፤ አምላኬ ሆይ፥ አድነኝ፤ አንተ የጠላቶቼን መንጋጋ መትተሃልና፥ የክፉዎችንም ጥርስ ሰብረሃልና። (ዳንኤል 3፡1-7)። . እነዚህ ሰዎች የጣሱት የመጀመሪያውን ትእዛዝ ነው፣ ሁለተኛውን? ወይስ ሁለቱንም?

የመጀመሪያው ትእዛዝ የሐሰት አማልክትን ማምለክን ይከለክላል፤ ይህ ደግሞ የሐሰት አማልክትን የሚወክሉ ምስሎችን ማምለክን ይከለክላል። ሁለተኛው ትእዛዝ ምስሎችን በመጠቀም እውነተኛውን አምላክ ማምለክን ይከለክላል። ባቢሎን እውነተኛውን አምላክ አታመልክም ነበር፤ ስለዚህ የተጠቀሰው አምልኮ የጣሰው የመጀመሪያውን ትእዛዝ ነው። አብዛኞቹ የመንግሥት ባለሥልጣናት ለንጉሡ ምስል ቢሰግዱም ሦስት አይሁዳውያን ለመስገድ ፈቃደኛ አልሆኑም፦ "ሲድራቅ፣ ሚሳቅና አብደናጎ ንጉሡን እንዲህ ብለው መለሱለት፦ "ሲድራቅና ሚሳቅ አብደናጎም መለሱ ንጉሡንም። ናቡከደነፆር ሆይ፥ በዚህ ነገር እንመልስልህ ዘንድ አስፈላጊያችን አይደለም። የምናመልከው አምላካችን ከሚነድደው ከእሳቱ እቶን ያድነን ዘንድ ይችላል፤ ከእጅህም ያድነናል፥ ንጉሥ ሆይ! ነገር ግን፥ ንጉሥ ሆይ፥ እርሱ ባያድነን፥ አማልክትህን እንዳናመልክ ላቆምኸውም ለወርቁ ምስል እንዳንሰግድለት እወቅ አለት።" (ዳንኤል 3:16-18) ሦስቱ አይሁዶች የመጀመሪያውን ትእዛዝ ለመተላለፍ ፈቃደኛ አልሆኑም።

11. ጓደኞችህ መልካም እድልን በአጉል እምነት የሚያሳዩ ክታቦችን በራሳቸው ላይ ያስቀምጣሉ እንበል። እነዚህ ክታቦች እነሱን ለማበልጸግ ወይም ለመጠበቅ ሚስጥራዊ ኃይል እንዳላቸው ያምናሉ። ጓደኞችህ ሁለተኛውን ትዕዛዝ እየጣሱ ነው ብለህ ታስባለህ?

እነዚህ ክታቦች ለእነርሱ እውነተኛውን አምላክ እስካልወከሉ ድረስ፣ ሁለተኛውን ትእዛዝ አይጥሱም። ነገር ግን፣ በእነዚህ ነገሮች ሃይል ላይ ያላቸው እምነት አክብሮትን፣ አምልኮን፣ ውዳሴን፣ ክብርን፣ መስገድን ወይም ብቃትን የሚያካትት ከሆነ የመጀመሪያውን ትእዛዝ ይጥሳሉ። እንዲህ ከሆነ እነሱ የሐሰት አማልክትን ያመልካሉ ማለት ነው።

በመዝጊያው ጊዜ ከእነዚህ መዝሙሮች አንዱን ወይም ከዚያ በላይ ዘምሩ። በአማራጭ፣ እንደ የመደምደሚያ ጸሎት ለማንበብ አንድ መዝሙር ይምረጡ።

1. “የአምላካችንና የንጉሣችን ፍጥረታት ሁሉ”
2. “እግዚአብሔርን አመስግኑ፡ እናንተ ሰማያት ስገዱለት”
3. “ተነሥተህ እግዚአብሔርን ባርክ”
4. “አሥርቱ ትእዛዛት”
5. "እናወድሃለን የዘላለም ጌታ!”

ክፍል VI

ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ

ምዕራፍ 5

እግዚአብሔርን በቅንነት አምልክ

አላማ፡- የእግዚአብሔርን ስም እና ከእርሱ የተያያዘውን ሁሉ ለማክበር

ካቴኪዝም፡- ጥ. ሦስተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ። እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበደል አያነጻውምና።

ጥ. በሶስተኛው ትእዛዝ ውስጥ ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ *የእግዚአብሔርን ስሞች፣ ማዕረጎች፣ ባህሪያት፣ ሥርዓቶች፣ ቃል እና ስራዎች የተቀደሰ እና በአክብሮት እንድንጠቀምበት ይጠይቃል።*

ጥ. በሶስተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር ራሱን የገለጠበትን ማንኛውንም ነገር ማበላሸትን ወይም መሳደብን ይከለክላል።

ጥ. ከሦስተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዘው ምክንያት ምንድን ነው?

መ. ከሦስተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዘው ምክንያት፣ ምንም እንኳን የዚህ ትእዛዝ ተላላፊዎች ከሰዎች ቅጣት ሊያመልጡ ቢችሉም፣ ጌታ አምላካችን ግን ከጻድቅ ፍርዱ እንዲያመልጡ አይፈቅድም።

የቃል ጥቅስ፡- መዝሙረ ዳዊት 29፡ስሙን ክብር ለእግዚአብሔር አምጡ፥ በቅድስናው ስፍራ ለእግዚአብሔር ስገዱ።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡- <u>የአይሁድ ሽንጎ ስድብን ያወጣል።</u>

ዓላማ

የእግዚአብሔርን ስም እና ለእርሱ የተሰጠውን ሁሉ ማክበር

ካቴኪዝም

ጥ. ሦስተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ *የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ። እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበደል አያነጻውምና።*

ጥ. በሶስተኛው ትእዛዝ ውስጥ ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ የእግዚአብሔርን ስሞች፣ ማዕረጎች፣ ባህሪያት፣ ሥርዓቶች፣ ቃል እና ስራዎች የተቀደሰ እና በአክብሮት እንድንጠቀምበት ይጠይቃል።

ጥ. በሶስተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር ራሱን የገለጠበትን ማንኛውንም ነገር ማበላሸትን ወይም መሳደብን ይከለክላል።

ጥ. ከሦስተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዘው ምክንያት ምንድን ነው?

መ. ከሦስተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዘው ምክንያት፣ ምንም እንኳን የዚህ ትእዛዝ ተላላፊዎች ከሰዎች ቅጣት ሊያመልጡ ቢችሉም፣ ጌታ አምላካችን ግን ከጻድቅ ፍርዱ እንዲያመልጡ አይፈቅድም።

መዝገበ ቃላት ወይም ኢንተርኔት በመጠቀም ታዳጊዎች እነዚህን ቃላት እንዲፈልጉ ጠይቋቸው፡ ከንቱ፣ ባህሪያት፣ ስነስርዓቶች እና ጸያፍ ቃላት። እያንዳንዱን ፍቺ እንዲያነቡ እና ከዚያም የተጻፈውን ትርጉም ሳያዩ ቃሉን በራሳቸው አባባል ፍች ለመስጠት ይሞክሩ። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስኪረዱ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳቸው አባባል በመግለጽ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ንገራቸው። በመጀመሪያ ሁሉንም በቀላሉ የተጻፉትን ትርጓሜዎች እንዲያነቡ ምራቸውና ከዚያ ሳያዩ ሁሉንም ቃላት በራሳቸው አባባል ይግለጹ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና ካነበቡ በኋላ የሦስተኛው ትእዛዝ ስለሚያስተምረው ነገር በተቻለ መጠን በራሳቸው አባባል እንዲያብራሩ ጠይቃቸው።

ከዚያም ታዳጊዎቹ ስለ ቃላቶቹ ባላቸው የተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት አራቱን የካቴኪዝም ጥያቄዎች እና መልሶች በራሳቸው አባባል እንዲጽፉ አስተምራቸው። ከዚህ በታች ያለው ምሳሌ እንደገና ለመፃፍ የተሞከረ ጥያቄና መልስ ምን ሊመስል እንደሚችል ያሳያል።

ጥ. ሦስተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. "የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ። እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበደል አያነጻውምና።

ጥ. ሦስተኛው ትእዛዝ ምን ይፈልጋል?

መ. እግዚአብሔር ራሱን ያሳወቀባቸውን ነገሮች – ስሞቹን፣ ማዕረጎቹን እና የተፈጥሮን ፍጽምናዎቹን፤ ቃሉን ማንበብ, መስበክ እና መስማት; ጸሎት, ቁርባን እና ሌሎች ስርዓቶች; እና ሥራዎቹ - በአክብሮት ተመልከት እና ተለማመድ

ጥ. ሦስተኛው ትእዛዝ ምን ይከለክላል?

መ. እግዚአብሔር ራሱን በችላ ወይም በአክብሮት የገለጠበትን ማንኛውንም ነገር አታመልክት ወይም አትለማመድ።

ጥ. ሶስተኛው ትእዛዝ መታዘዝህን የሚያበረታታበት ምን ምክንያት አለው?

መ. ይህን ትእዛዝ በመጣስህ የሰው ልጅ ባይፈርድብህም፣ እግዚአብሔር በእርግጥ ይፈርድሃል።

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

ታዳጊዎች እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) እንዲለዩ ጠይቋቸው።

ዘዳግም 28:58–59በዚህ መጽሐፍ የተጻፉትን የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ ታደርግ ዘንድ ባትጠብቅ፥ ይህንንም <<አምላክህ እግዚአብሔር>> የተባለውን የተመሰገነውንና የተፈራውን ስም ባትፈራ፥ እግዚአብሔር መቅሠፍትህን፥ የዘርህንም መቅሠፍት፥ ብዙ ዘመንም የሚኖረውን ታላቅ መቅሠፍት፥ ብዙ ዘመን የሚኖረውንም ክፉ ደዌ ያደርግብሃል።

የእግዚአብሔርን ስሞች በቅድስናና በአክብሮት መጠቀምን ይጠይቃል

ጌታ አምላካችን ከጥፋት እንዲያመልጡ አይፈቅድላቸውም።

ኢዮብ 36:24ሰዎች የዘመሩትን ሥራውን ታከብር ዘንድ አስብ

የእግዚአብሔር ሥራ ቅዱስ እና አክብሮታዊ አጠቃቀምን ይፈልጋል።

መዝሙረ ዳዊት 68:4 ለእግዚአብሔር ተቀኙ ለስሙም ዘምሩ፤ ወደ ምድረ በዳ ለወጣም መንገድ አድርጉ፤ ስሙ እግዚአብሔር ነው፥ በፊቱም ደስ ይበላችሁ፤ በፊቱም ይደነግጣሉ።

የእግዚአብሔርን ስሞች ቅዱስ በአክብሮት መጠቀምን ይጠይቃል።

መክብብ 5:1፣ ወደ እግዚአብሔር ቤት በገባህ ጊዜ እግርህን ጠብቅ፤ ለመስማት መቅረብ ከሰነፎች መሥዋዕት ይበልጣልና፤ እነርሱም ክፉ እንዲያደርጉ አያውቁምና።

የእግዚአብሔርን ስሞች፣ ማዕረጎች፣ ባህሪያት፣ ሥርዓቶች፣ ቃል እና ስራዎች ቅዱስ እና አክብሮታዊ አጠቃቀምን ይጠይቃል።

ሚልክያስ 1፡6-ልጅ አባቱን፥ ባሪያም ጌታውን ያከብራል፤ እኔስ አባት ከሆንሁ ክብሬ ወዴት አለ? ጌታስ ከሆንሁ መፈራቴ ወዴት አለ? ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር። እናንተም። ስምህን ያቃለልን በምንድር ነው?

የእግዚአብሔርን ስሞች፣ ማዕረጎች፣ ባህሪያት፣ ሥርዓቶች፣ ቃል እና ስራዎች ቅዱስ እና አክብሮታዊ አጠቃቀምን ይጠይቃል።

እግዚአብሔር ራሱን የገለጠበትን ማንኛውንም ነገር ማበላሸትን ወይም መሳደብን ይከለክላል

ራእይ 15:4የማይፈራህና ስምህን የማያከብር ማን ነው? አንተ ብቻ ቅዱስ ነህና፥ የጽድቅም ሥራህ ስለ ተገለጠ አሕዛብ ሁሉ ይመጣሉ በፊትህም ይሰግዳሉ እያሉ የእግዚአብሔርን ባሪያ የሙሴን ቅኔና የበጉን ቅኔ ይዘምራሉ።

የእግዚአብሔርን ስሞች፣ ባህሪያት፣ ... እና ስራዎች ቅዱስ እና አክብሮታዊ አጠቃቀምን ይፈልጋል

<u>የካቴኪዝም ጥያቄዎች</u>

1. የመጀመሪያዎቹ ሦስት ትእዛዛት እግዚአብሔርን ማምለክ የሚመለከቱ ናቸው። ሦስተኛው ትእዛዝ ከመጀመሪያዎቹ ሁለት ትዕዛዛት የሚለየው እንዴት ነው?

“አምላክን ብቻ አምልክ፣” “አምላክን በትክክል አምልክ” እና “እግዚአብሔርን በቅንነት አምልክ” የሚሉት የምዕራፉ አርእስቶች አንዳንድ ፍንጭ ይሰጣሉ። የመጀመሪያው ትእዛዝ የሚያተኩረው በአምልኮው ነገር ላይ ነው። (ወይንም ማንን ማምለክ እንዳለብን ይመለከታል); እውነተኛውን አምላክ ብቻ አምልኩ ይላል ሌላ አምላክ ማምለክንም ይከለክላል። ሁለተኛው ትእዛዝ የአምልኮ ዘዴን (ወይም እንዴት ማምለክ እንዳለብን) ያካትታል። እውነተኛውን አምላክ በትክክለኛው መንገድ አምልክ ይላል። በተለይ ደግሞ እውነተኛውን አምላክ ለማምለክ ጣዖታትን መጠቀምን ይከለክላል። ሦስተኛው ትእዛዝ የአምልኮን አመለካከት ይመለከታል (ይህም እንዴት ማምለክ እንደሚቻል ሌላ ገጽታ ነው) በከንቱ ሳይሆን በቅንነት አምልኩ ይላል የእግዚአብሔርን ነገር አለማክበርን ይከለክላል።

2. ከእግዚአብሔር ስም “በከንቱ” መጠቀም ሲባል በተንኮለኛ፣ በግድየለሽነት፣ ባለማክባር፣ በሚያጸይፍ ሁኔታ፣ በመሳብ፣ በግብዝነት፣ በአጉል እምነት ወይም ማንኛውንም መለኮታዊ ስም ለሕያውና ለእውነተኛው አምላክ መጠቀንን ያመለክታል። መለኮታዊ ስሞች ኢየሱስን፣ ክርስቶስን፣ እና ጌታን እና ሌሎችንም ያካትታሉ። ከሚከተሉት ውስጥ ሶስተኛውን ትዕዛዝ የሚጥስ የትኛው ነው?

ሀ. ከእግዚአብሔር ስሞች አንዱን ለመራገም ማዋል

ሐሰ

ለ. ከእግዚአብሔር ስም አንዱን እንደ ቃለ አጋኖ መልክ መጠቀም

“አምላኬ!” እና "ፈጣሪዬ!" የሚሉት አገላለጾች እና ተመሳሳይ ንግግሮች የአምላክን ስም እንደሚያካትቱ ግልጽ ነው። በጣም ብዙ ጊዜ እነዚህ አገላለጾች የሚነገሩት ወይም የሚጻፉት ያለአክብሮት እና እግዚአብሔርን ለማክበር ባለመፈለግ ነው። በእነዚህ አጋጣሚዎች የእግዚአብሔር ስም “በከንቱ” ጥቅም ላይ ይውላል፣ እና ተጠቃሚው ሦስተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል።

ሐ. በግል ወይም በሕዝብ አምልኮ ወቅት ከአምላክ ስም አንዱን በአክብሮት መናገር

አይጥስም፣ ይህ የአምላክን ስም በአግባቡ መጠቀም ነው።

መ. በፍርድ ፍርድ ቤት እውነቱን ለመናገር ቃል ሲገባ በእግዚአብሔር ስም መማል

አይጥስምም፣ ይህ በእውነት ለመናገር በእግዚአብሔር ስም የሚደረግ መሐላ ወይም ስእለት ነው። አቋም ከመውሰዳቸው በፊት ምስክሮች “ይምላሉ”። በመሠረቱ እውነትን ለመናገር ቃል ገብተው “አምላክ ሆይ እርዳኝ” ማለትም “አምላክ ሆይ እውነተኛ እንድሆን እርዳኝ” እንደሚሉት ያሉ ቃላትን ይናገራሉ። ነገር ግን፣ ከእንዲህ ዓይነቱ የተሰፋ ቃል በኋላ እውነትን አለመናገር (ማለትም፣ የሀሰት ምስክር መስጠት) የእግዚአብሔርን ስም ያዋርዳል እና ሶስተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል።

ሠ. በእግዚአብሔር ስም ምትክ ሌሎች ቃላትን መጠቀም (ማለትም፣ እንደ “ጌትሽ” ያሉ ተመሳሳይ ቃላት)

እንደዚህ አይነት ንግግሮች እግዚአብሔር ለማለት ጎድሽ ወይም ጊትሽ ወይም ኢየሱስ ለማለት ጆሲ፣ ወይም ጌታ ጌትሽ ይገኙበታል። ለአንዱ የእግዚአብሔር ስም እንደ ማሞገሻ የታሰበ ከሆነ፣ ተጠቃሚው ሶስተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል። ይሁን እንጂ አንድ ሰው እነዚህን ቃላቶች እንዴት እንደመነጩ ሳይረዳ፣ ሌሎች የሚጠቀሙባቸውን ቅዱሳት መጻሕፍት ሳያውቅ ወይም የአምላክ ስም አባባሎች እንደሆኑ አስቦ ቢሆንስ? በዚህ ጉዳይ ሁሉም ክርስቲያኖች በአንድ ሀሳብ አይስማሙም። ነገር ግን ተጠቃሚዎች ንግግሮቹን የእግዚአብሔርን ስም ለመጥቀስ ባያስቡም እንኳ፣ ሌሎችን ማወቃቸው እንደ ሦስተኛው ትእዛዝ እንደጣሱ ሊተረጉም ይችላል። ስለዚህ እንደነዚህ ያሉትን ቃላት ከመናገር ተቆጠብ።

3. አንዳንዶች በሦስተኛው ትእዛዝ “የእግዚአብሄር የአምላክህን ስም” የሚለውን እንደ ክርስቶስ፣ ጌታ፣ ኢየሱስ እና አምላክ ያሉ ትክክለኛ ስሞችን ብቻ እንደሚያመለክት በጠባብ ይተርጉሙታል። ሌሎች ደግሞ ይህንን ሐረግ በሰፊው ተርጉመውት እግዚአብሔር ራሱን ያሳወቀበት ነገር ሁሉ ያጠቃልላል ይላሉ። አጭር ካቴኪዝም የእግዚአብሔርን ስም ትርጉም በተመለከተ ምን ያስተምራል?

አጭሩ ካቴኪዝም “የጌታ እግዚአብሔርን ስም” በሰፊው ሲተረጉም “የእግዚአብሔርን ስሞች፣ ማዕረጎች፣ ባሕርያት፣ ሥርዓቶች፣ ቃል እና ሥራዎችን” ያካትታል።

4. አጭሩ ካቴኪዝም እግዚአብሔር ራሱን በብዙ መንገዶች እንደሚታወቅ ያስተምራል። በሚቀጥሉት ጥቅሶች መሠረት እግዚአብሔር ራሱን ያሳወቀው እንዴት ነው?

ሀ. “እግዚአብሔር ሙሴን (ከሚቃጠለው ቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ)፣ እኔ የአባትህ አምላክ፣ የአብርሃም፣ የይስሐቅ፣ የያዕቆብ አምላክ ነኝ” አለው።

በማዕረጉ መጠሪያው - የአብርሃም፣ የይስሐቅ፣ የያዕቆብ አምላክ

ማሳሰቢያ፡ እግዚአብሔር ራሱን በዚህ ክፍል ውስጥ በ“ስሞቹ” ወይም በ“ማዕረግ ስሞችን” በአንዱ ራሱን ይገልጣል በሚለው ላይ ምክንያታዊ አለመግባባቶች ሊፈጠሩ ይችላሉ። እንዲሁም፣ መደራረቦች ሊከሰቱ ይችላሉ፣ ለምሳሌ እግዚአብሔር ራሱን ከባህሪያቱ አንዱን በሚያንፀባርቅ ማዕረጉ (ለምሳሌ የምሕረት አባት) ራሱን ሲገልጥ።

ለ. ሙሴም እግዚአብሔርን። እነሆ፥ እኔ ወደ እስራኤል ልጆች በመጣሁ ጊዜ። የአባቶቻችሁ አምላክ ወደ እናንተ ላከኝ ባልሁም ጊዜ። ስሙስ ማን ነው? ባሉኝ ጊዜ፥ ምን እላቸዋለሁ? አለው። እግዚአብሔርም ሙሴን። <<ያለና የሚኖር>>እኔ ነኝ አለው፤ እንዲህ ለእስራኤል ልጆች። <<ያለና የሚኖር>>ወደ እናንተ ላከኝ ትላለህ አለው። (ዘጸአት 3፡13-14)።

በስሙ - ያለና የሚኖር

ሐ. ስሙ ቀናተኛ የሆነ እግዚአብሔር ቅንዓት ያለው አምላክ ነውና ለሌላ አምላክ አትስገድ። (ዘጸአት 34፡14)።

በስሙ - ቀናተኛ

መ. ግዚአብሔር ፍርድን በማድረግ የታወቀ ነው፤ ኃጢአተኛው በእጆቹ ሥራ ተጠመደ። (መዝ.9፡16)።

በእሱ የፍትህ ባህሪ

ሠ. "ሰማያት የእግዚአብሔርን ክብር ይናገራሉ; ሰማያት የእጁን ሥራ ይናገራሉ” (መዝሙረ ዳዊት 19፡1)።

በእርሱ የፍጥረት ሥራ

ረ.ይህ የክብር ንጉሥ ማን ነው? የጭፍሮች አምላክ እግዚአብሔር፥ እርሱ የክብር ንጉሥ ነው።” (መዝሙረ ዳዊት 24፡10)።

በእሱ ማዕረጎች-የክብር ንጉስ እና ሁሉን ቻይ ጌታ በክቡር በሆኑና እና ሁሉን ቻይ ባህሪያቱ

ሰ. አምላካችንን እግዚአብሔርን ከፍ ከፍ አድርጉት፥ በቅዱስ ተራራውም ስገዱ፤ አምላካችን እግዚአብሔር ቅዱስ ነውና። (መዝ.99:9)

በቅድስናው ባህሪው

ሸ. አላወቅህምን? አልሰማህምን? እግዚአብሔር የዘላለም አምላክ፥ የምድርም ዳርቻ ፈጣሪ ነው፤ አይደክምም፥ አይታክትም፥ ማስተዋሉም አይመረመርም። (ኢሳ 40፡28)።

በእርሱ ዘላለማዊነት፣ ሁሉን ቻይነት እና ሁሉን አዋቂነት ባህሪያት አማካኝነት

በማዕረጉ - ፈጣሪ በፍጥረት ሥራው

ቀ. ታዳጊህ፥ የእስራኤል ቅዱስ፥ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ። እኔ የሚረባህን ነገር የማስተምርህ በምትሄድባትም መንገድ የምመራህ አምላክህ እግዚአብሔር ነኝ። (ኢሳይያስ 48:17).

በስሙ - አምላክህ እግዚአብሔር

በማዕረጉ - ታዳጊ እና የእስራኤል ቅዱስ በቅድስና ባህሪው

በ. ሰው በስውር ቢሸሸግ፥ እኔ አላየውምን? ሰማይንና ምድርንስ የሞላሁ እኔ አይደለሁምን? ይላል እግዚአብሔር። (ኤርምያስ 23፡24)።

በእርሱ በሁሉ የመገኘት ባህሪ በኩል

ተ. ስለዚህ ሌሊት ይሆንባችኋል እንጂ ራእይ አይሆንላችሁም፤ ጨለማም ይሆንባችኋል እንጂ አታምዋርቱም፤ ፀሐይም በነቢያት ላይ ትገባለች፥ ቀኑም ይጠቁርባቸዋል። (ሚልክያስ 3፡6)

በእርሱ የማይለወጥ ባሕርይ

ቸ. "በሰማያት የምትኖር አባታችን ሆይ ስምህ ይቀደስ" (ማቴ 6፡9)

በእሱ ማዕረግ - በአባታችን

ነ. ስለዚህ ያን ጊዜ ወደ አንተ ላክሁ፥ አንተም በመምጣትህ መልካም አድርገሃል። እንግዲህ አንተ ከእግዚአብሔር ዘንድ የታዘዝኸውን ሁሉ እንድንሰማ እኛ ሁላችን አሁን በእግዚአብሔር ፊት በዚህ አለን።።።" (የሐዋርያት ሥራ 10:33)

በተሰበከው ቃሉ

ኘ. ከዚህም ሁሉ ጋር መልካም ሥራ እየሠራ፥ ከሰማይ ዝናብን ፍሬ የሚሆንበትንም ወራት ሲሰጠን፥ ልባችንንም በመብልና በደስታ ሲሞላው ራሱን ያለ ምስክር አልተወም። (የሐዋርያት ሥራ 14:17)

በእርሱ የድጋፍ ሥራ

አ. ከእግዚአብሔር ከአባታችን ከጌታም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን። (1ኛ ቆሮንቶስ 1፡3)።

በማዕረጉ - በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ እና አባት

ከ. "ጌታ ኢየሱስ አልፎ በተሰጠበት ሌሊት እንጀራን አንሥቶ አመሰገነ ቆርሶም፦ ይህ ለእናንተ የሚሆን ሥጋዬ ነው፤ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት።' እንዲሁም ከእራት በኋላ ጽዋውን አንሥቶ። ይህ ጽዋ በደሜ የሚሆን አዲስ ኪዳን ነው፤ በምትጠጡት ጊዜ ሁሉ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት" (1ኛ ቆሮንቶስ 11፡23-25)።

ስለአዲስ ኪዳን ምሥጢራት አንዱ በሆነው በጌታ እራት ሥርዐት

ኸ. ስለዚሁ እኛ ደግሞ ይህን ከሰማንበት ቀን ጀምረን የፈቃዱ እውቀት መንፈሳዊ ጥበብንና አእምሮን ሁሉ እንዲሞላባችሁ እየለመንን፥ ስለ እናንተ ጸሎትን አልተውንም። በበጎ ሥራ ሁሉ ፍሬ እያፈራችሁ በእግዚአብሔርም እውቀት እያደጋችሁ፥ (ቆላስይስ 1፡9-10)

በእርሱ የጸሎት ሥርዓት

ያንም መገለጡን በራሱ ጊዜ ብፁዕና ብቻውን የሆነ ገዥ፥ የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ፥ ያሳያል። (1ኛ ጢሞቴዎስ 6፡15)።

በእሱ ማዕረጎች- ብጹዕ እና ብቸኛ ገዥ፣ የነገስታት ንጉስ እና የጌቶች ጌታ

ወ. "ፍቅር የሌለው እግዚአብሔርን አያውቅም፥ እግዚአብሔር ፍቅር ነውና" (1ዮሐ. 4:8)

በእሱ የፍቅር ባህሪ

5. በሚቀጥሉት ጥቅሶች ውስጥ፣ ሦስተኛውን ትእዛዝ በመጣስ ያራከሱት ወይም ያበላሹት ከሚከተሉት የትኛውን ነው? የአምላክን ስም፣ የማዕረግ ስሞች፣ ባሕርያት፣ ሥርዓቶች፣ ሕጎች (ቃሉ) ወይስ ሥራዎች ነው?

ሀ. ጢአተኛውን ግን እግዚአብሔር አለው። ለምን አንተ ሕጌን ትናገራለህ? ኪዳኔንም በአፍህ ለምን ትወስዳለህ? አንተስ ተግሣጼን ጠላህ፥ ቃሎቼንም ወደ ኋላህ ጣልህ። (መዝ. 50፡16-17)።

ሀጎቹ (ቃሉ)

ለ. በክፉት ይናገሩብሃልና፤ ጠላቶችህም በከንቱ ያምፁብሃል። (መዝሙረ ዳዊት 139፡20)

ስሞቹ

ሐ. እናንተ ስሜን የምታቃልሉ ካህናት ሆይ፥ ልጅ አባቱን፥ ባሪያም ጌታውን ያከብራል፤ እኔስ አባት ከሆንሁ ክብሬ ወዴት አለ? ጌታስ ከሆንሁ መፈራቴ ወዴት አለ? ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር። እናንተም። ስምህን ያቃለልን በምንድር ነው? ብላችኋል።፤ በመሠዊያዬ ላይ ርኩስ እንጀራ ታቀርባላችሁ። እናንተም። ያረከስንህ በምንድር ነው? ብላችኋል። የእግዚአብሔር ገበታ የተነቀፈ ነው በማለታችሁ ነው።፤ ዕውር መሥዋዕትንም ስታቀርቡ ይህ ክፉ አይደለምን? አንካሳውንና የታመመውን ስታቀርቡ ይህ ክፉ አይደለምን? (ሚልክያስ 1:6-8)

የእሱ የብሉይ ኪዳን መስዋዕቶች

መ. "ስለዚህ ሳይገባው እንጀራውን የበላ ወይም የጌታን ጽዋ የጠጣ ሁሉ የጌታን ሥጋና ደም በደለኛ ይሆናል" (1ኛ ቆሮንቶስ 11፡27)።

የጌታ እራት ስርዓት፣ ቅዱስ ቁርባን ነው።

6. እሁድ ጠዋት ወደ ቤተ ክርስቲያን ብትሄድ ልብህ ግን አያመልክም። በጸሎት ጊዜ፣ በትክክል አይሰሙም ነገር ግን በቅርቡ እንደሚያልቅ ተስፋ ያድርጉ። አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ሲያነብ ወይም ሲሰብክ፣ ቤተ ክርስቲያን ሲያልቅ ምን እንደምታደርጉ ያስባሉ። ጉባኤው መዝሙር ሲዘምር ሙዚቃውን እንደወደድከው ታስባለህ። ነገር ግን ለቃላቶቹ ብዙ ትኩረት አትሰጥም። በአጭሩ፣ በአካል በቤተክርስቲያን ውስጥ ነህ። ነገር ግን በአእምሮ እና በመንፈስ ሌላ ቦታ ነህ። በተለይም በእውነት እግዚአብሔርን ለማምለክ እየሞከርክ ካልሆንክ ከአስርቱ ትእዛዛት ውስጥ አንዱን የጣስክ ይመስልሃል?

በእርግጠኝነት፣ "ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ" የሚለውን የመጀመሪያውን ትእዛዝ እየጣስክ ነው። በእሁድ አምልኮ ወቅት ሌላ ቦታ ለመሆን ወይም ሌላ ነገር ለማድረግ መፈለግ ሌሎች አማልክትን መቀበል ነው። ለአምልኮም ሆነ ለእግዚአብሔር ነገር ግድ አለመስጠት የመጀመሪያውን ትእዛዝ መጣስ ይሆናል።

እንዲሁም፣ "የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ" የሚለውን አራተኛውን ትእዛዝ እየጣስክ ነው። ቀኑን ቀድሶ አለመጠበቅ ማለት ለእግዚአብሔር ልዩ እና ሆን ተብሎ አምልኮን መተው ማለት ነው።

አሁን፣ ስለ ሦስተኛው ትእዛዝ፣ "እግዚአብሔር ራሱን የገለጠበትን ማንኛውንም ነገር መሳደብ የተከለከለ ነው። በእርግጥ፣ እግዚአብሔር ራሱን ለሰዎች በተለይም በእሁድ ሊያውቅ ይፈልጋል። ላለመጨነቅ ወይም ለማምለክ መሞከር የእግዚአብሔርን ስርዓት እየፈጸምክ እንዳልሆነ ወይም ቃሉን በተቀደሰ እና በአክብሮት እንደማትከታተል ያሳያል። ስለዚህ፣ ሶስተኛውን ትዕዛዝ እየጣስክ ነው።

7. ሶስተኛውን ትእዛዝ ለመጠበቅ ምን ተነሳሽነት አለህ?

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ፣ አምላክ ራሱን የሚያሳውቅባቸውን ነገሮች ሁሉ ጨምሮ የአምላክን ስም ማጉደፍና ማጉደል የተለመደ ነገር ሆኗል። ብዙውን ጊዜ ሰዎች የአምላክን ስም በከንቱ ሲወስዱ ጎብረተሰቡ ያጸድቃል። ነገር ግን፣ ሶስተኛውን ትእዛዝ የተላለፉ ከቅጣት አያመልጡም። በእርግጥም እግዚአብሔር የመልካምና የቅዱስ ስሙን ክብር ይጠብቃል። "ሌላውን አምላክ አታምልኩ፤ ስሙ ቀናተኛ የሆነ እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ ነውና" (ዘጸአት 34:14)። ሦስተኛውን ትእዛዝ መጣስ የእግዚአብሔርን ትክክለኛ ፍርድ ያስከትላል፣ እና "በሕያው እግዚአብሔር እጅ መውደቅ የሚያስፈራ ነገር ነው" (ዕብ 10:31)። ግን በአመስጋኝነት፣ ልክ እንደሌሎች ኃጢአቶች፣ በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን እና ወደ ሕይወት በመጸጸት ይቅርታ ማግኘት ይቻላል (ክፍል 8፣ ምዕራፍ 3)።

የቃል ጥቅስ

መዝሙረ ዳዊት 29:2 የስሙን ክብር ለእግዚአብሔር አምጡ፥ በቅድስናው ስፍራ ለእግዚአብሔር ስገዱ።ብዙ ክርስቲያኖች ሦስተኛው ትእዛዝ ስለ እግዚአብሔር ወይም ከእርሱ ጋር በተያያዙ ጉዳዮች ላይ በስድብ ወይም ቅዱስ ባልሆነ መንገድ መናገርን እንደሚከለክል ያውቃሉ። ሆኖም፣ አጭር ካቴኪዝም ይህ ህግ አዎንታዊ ጎን እንዳለው ያብራራል። “የእግዚአብሔርን ስሞች፣ የማዕረግ ስሞች፣ የባሕሪያት፣ ሥርዓቶች፣ ቃሎችና ሥራዎች ቅዱስና አክብሮታዊ በሆነ መንገድ መጠቀምን” ይጠይቃል። ስለዚህ፣ በመንፈሳዊ ጉዳዮች ላይ ጸያፍ ቃላትን የማይጠቀም ወይም የማይቀልድ ሰው የሕጉን አሉታዊ ገጽታ ያሟላል። ነገር ግን ከተወሰነው ቋንቋ መራቅ የሶስተኛውን ትዕዛዝ አወንታዊ ገጽታዎች አያከብርም።

የቃል ጥቅሱ በዕብራይስጥ ግጥሞች ውስጥ ተመሳሳይነት ያለው ትይዩነት በተባለው የጋራ የጽሑፍ ዘይቤ በመጠቀም አወንታዊውን መጠን ያሳያል። ድርብ ሰረዝን የሚለያቸው የጥቅሱ ሁለት ክፍሎች የተለያዩ ቃላትን በመጠቀም ተመሳሳይ ሀሳብ ያቀርባሉ። በተለይ “ክብር ለእግዚአብሔር አምጡ” “ለእግዚአብሔር ስገዱ” የሚለው ትይዩ ትርጉም አለው። ሁለቱም ሐረጎች አማኙን ብቸኛ ሕያው እና እውነተኛ አምላክ የሆነውን ይሖዋን በአክብሮት፣ በፍርሃትና በአምልኮ መንፈስ እንዲያወድሱ ያዝዛሉ።

የቃል ጥቅሱ የመጀመሪያ አጋማሽ “ለስሙ በሚገባው” መሰረት ጌታን ማክበር ይላል። የአምላክን “ስም” መረዳት ከኦኖማስቲክ (onomastic) ትንታኔ የበለጠ ነገርን ይጠይቃል። የእግዚአብሔር ስም የሚያመለክተው ስለ ማንነቱ ሁሉንም ነገር ማለትም እንደ ግርማዊ ማዕረጎቹ፣ ዘመን ተሻጋሪ ባህሪያቱ እና እንከን የለሽ ዝናውን ነው። በቅዱሳት መጻሕፍት እና በሥርዓቶቹ በኩል ስለ ተፈጥሮው እና ባህሪው የሚገልጠውን ሁሉ ያካትታል። የእርሱን ተአምራዊ እና ሞገስ የተሞላበት የፍጥረት፣ የመግቦት እና የቤዛነት ተግባራቱን ውለታዎች ሁሉ ያጠቃልላል። ከዚህ አንፃር ሲታይ፣ ወሰን የለሽ ክብር ለዘለአለማዊ ፍጹም ስሙ የተገባ ነው። ሁሉም በምድር ላይ ያሉ ቅዱሳን በቤተ መቅደሱ “ክብር! ክብር!” እያሉ ከሚጮኹ መላእክት ጋር መቀላቀል አለባቸው። (መዝ. 29፡9)

የጥቅሱ ሁለተኛ አጋማሽ ቅዱሳን “ከቅድስናው ግርማ” ጋር ወጥ በሆነ መንገድ እግዚአብሔርን እንዲያመልኩ ያስተምራል። እያንዳንዱ ጌታን ለማክበር እና ለማምለክ ምክንያት ስለሚሰጥ ይህ ሐረግ “በስሙ የተገባ” ለሚለው ትይዩ ነው። “ግርማ ሞገስ” ክብርንን፣ትልቅ ሞገስን፣ ብሩህነትን፣ ልዕልናን እና ተወዳዳሪ የሌለውን የውበት ንጉሣዊ ሃሳቦችን ያነሳሳል፣ “ቅድስና” ደግሞ እግዚአብሔር ከፍ ብሎ ከሰው ልጆች መለየቱን ይናገራል። አቤቱ፥ በአማልክት መካከል እንደ አንተ ያለ ማን ነው? በምስጋና የተፈራህ፥ ድንቅንም የምታደርግ፥ በቅድስና የከበረ እንደ አንተ ያለ ማን ነውዘጸአት 15:11) አቤቱ ጌታችን፥ ስምህ በምድር ሁሉ እጅግ ተመስገነ፥ ምስጋናህ በሰማዮች ላይ ከፍ ከፍ ብሎአልና።መዝሙረ ዳዊት 8፡1)

<u>የቃል ጥቅስ ጥያቄዎች</u>

1. የእግዚአብሔርን ስም ማቃለል/blasphemy እና ጸያፍ/profanity የሚሉት ቃላት ፍቻቸው ምንድነው?

ብዙ ሰዎች “ማቃለል” እና “ስድብ” የሚሉትን ቃላት እንደ ተመሳሳይ ቃላት ይጠቀማሙባቸዋል። ነገር ግን ማቃለል አንድ ሰው እግዚአብሔርን ወይም የእግዚአብሔርን ነገሮች ዝቅ የሚያደርግ ድርጊት ሲፈጽም ነው። ጸያፍ ደግሞ በተለይ የእግዚአብሔርን ስም ከእርግማን ጋር ከማዋሃድ ጋር ይዛመዳል። ጸያፍ የእግዚአብሔርን ስም እንደ ጩኸት ባሉ

አክብሮት የጎደለው መንገድ መጥራትን ይጨምራል። ስለዚህ ጸያፍ የማቃለል ንዑስ ክፍል ነው። ሦስተኛው ትእዛዝ ስድብን እና ሁሉንም አይነት ጸያፍ ድርጊቶችን ያወግዛል።

2. ጸያፍ ቃላትን ፈጽሞ ባትጠቀም ሦስተኛውን ትዕዛዝ ጠብቀሀል ማለት ይቻላል?

ጸያፍ ቃላትን አለመጠቀም የሦስተኛውን ትእዛዝ አሉታዊ ፍላጎቶች ይጠብቃል። ነገር ግን ሙሉ በሙሉ ለመታዘዝ "የእግዚአብሔርን ስሞች፣ የማዕረግ ስሞችን፣ ባሕርያትን፣ ሥርዓቱን፣ ቃሉን እና ሥራዎቹን ቅዱስና አክብሮታዊ በሆነ መንገድ መጠቀምንም ይጠይቃል።

3. ተመሳሳይነት ያለው ትይዩ መግለጫ ምንድን ነው?

አንድን ሐሳብ በሁለት የተለያዩ መንገዶች የሚያቀርብ፣ ብዙውን ጊዜ አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ብቻ የሚያካትት በዕብራይስጥ ግጥሞች ውስጥ የተለመደ የጽሑፍ ዘይቤ ነው።

4. በቃል ጥቅስ ውስጥ ያሉት የነጠላ ሀሳብ ሁለቱ ትይዩ መግለጫዎች ምንና ምን ናቸው?

" ለስሙ የሚገባውን ክብር ለእግዚአብሔር አምጡ" እና "በቅድስናው ግርማ እግዚአብሔርን አምልኩ"

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ የአይሁድ ሽንጎ (ሳንሄድን) ተሳድቧል

ስድብ የሚከሰተው ሰዎች በእግዚአብሔር ላይ ወይም በእግዚአብሔር ነገሮች ላይ ንጹሕ ያልሆነ ድርጊት ሲፈጽሙ ነው።ይህም ሦስተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል። አትታለሉ - ስድብ ማለት በቃላት ወይም በድርጊት ብቻ የተወሰነ ጠባብ ትርጉም ያለው አይደለም። ለእግዚአብሔር ስድብ አስከፊ መዘዝ ያለው ከባድ ነገር ነው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ በጣም ግልፅ የሆነው የአደባባይ ምሳሌ እግዚአብሔር ስድብን እንደ ከባድ የሥነ ምግባር ሕጉ ጥሰት አድርጎ እንደሚመለከተው ምንም ጥርጥር የለውም።

> እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው። ፤ ተሳዳቢውን ከሰፈሩ ወደ ውጭ አውጣው፤ የሰሙትም ሁሉ እጃቸውን በራሱ ላይ ይጫኑበት፤ ማኅበሩም ሁሉ ይውገረው። ፤ ለእስራኤልም ልጆች እንዲህ ብለህ ትነግራለህ። ማናቸውም ሰው አምላኩን ቢሰድብ ኃጢአቱን ይሸከማል። የእግዚአብሔርንም ስም የሚሰድብ ፈጽሞ ይገደል፤ ማኅበሩም ሁሉ ይውገሩት፤ መጻተኛ ወይም የአገር ልጅ ቢሆን፥ የእግዚአብሔርን ስም በሰደበ ጊዜ ይገደል። (ዘሌዋውያን 24፡13-16)።

ነገር ግን ስድብ እግዚአብሔርን ከመሳደብ፣ ስሙን ያለአክብሮት ከመናገር ወይም ከመጻፍ ወይም ስለ እርሱ ክፉ ከመናገር የበለጠ ነገር ይጨምራል። ለምሳሌ፣ ማንኛውንም ሰው የአምላክነትን ቦታ የሚሰጥ የእግዚአብሔርን ፍጹም ቅዱስ ተፈጥሮን ያዋርዳል። በሌላ መንገድ ስንገለጽ፣ አምላክ ነኝ የሚለው ፍጽምና የጎደለው ሰው የመለኮታዊውን ምስል ንጽሕና በሌሎች አእምሮ ውስጥ ርካሽ ያደርገዋል። በኢየሱስ ሕዝባዊ አገልግሎት ወቅት፣ የሃይማኖት መሪዎቹ ተሳድቧል ብለው ከሰሱት። በአንድ ወቅት ኢየሱስ ሽባውን "ልጄ ሆይ፣ ኃጢአትህ ተሰረየችልህ" አለው። ይህም የሕግ መምህራንን አስደንግጦ "ይህ ሰው ለምን እንዲህ

ያወራል? እየተሳደበ ነው! ከአንዱ ከእግዚአብሔር በቀር ኃጢአት ሊያስተሰርይ ማን ይችላል? (ማር. 2፡5-7) በሌላ ጊዜ ኢየሱስ “እኔና አብ አንድ ነን” ብሏል። ወዲያው፣ አይሁዶች “ስለ ስድቡ” ሊወግሩት ፈለጉ። (ዮሐንስ 10፡30-33)። ነገር ግን አምላክ ነኝ ማለቱ ስድብ የሚሆነው ተናጋሪው አምላክ ካልሆነ ብቻ ነው። ኢየሱስ የሥላሴ ሁለተኛ አካል እንደመሆኑ መጠን እውነትን ተናግሯል። በእርግጥ እርሱ የሦስተኛው ትእዛዝ መለኮታዊ ደራሲ ነበር፣ በእርሱ ላይ ያቀረቡት ኢፍትሃዊ ክስ ዋና ይዘት ይሕ ነበር።

ምንም እንኳን ግልጽ የስድብ ክስ ቢሰነዘርም የኢየሱስ ተወዳጅነት እያደገ ሄደ፣ እናም የተለያዩ ሃይማኖታዊ አንጃዎች ተጽኖአቸው እና ክብራቸው እየጠፋ ሄደ። ከጊዜ ወደ ጊዜ፣ ተራው ሕዝብ የኢየሱስን ኃይለኛ ተአምራት ለማየት እና የጸጋውን፣ ቀስቃሽ ቃላት ለመስማት እየናፈቁ ወደ ኢየሱስ ይጎርፉ ነበር። በጥቃቅን እና በከባድ የህግ ጥብቅ ሽክም ለጫኑባቸው የሃይማኖት ልሂቃን የሚጨነቁት ጥቂት ሰዎች ብቻ ይመስሉ ነበር። እንዲያውም ኢየሱስ ሕዝቡን ስለዚህ ያዘዙአችሁን ሁሉ አድርጉ ጠብቁትም፥ ነገር ግን እየተናገሩ አያደርጉትምና እንደ ሥራቸው አታድርጉ።ከባድና አስቸጋሪ ሸክም ተብትበው በሰው ትከሻ ይጭናሉ፥ እነርሱ ግን በጣታቸው ስንኳ ሊነኩት አይወዱም። አለ። (ማቴዎስ 23፡3-4)

ነገር ግን ኢሱስ ከጊዜያዊ ታዋቂነቱ የበለጠ አደጋ ላይ ነበር። የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስ ብዙ ተከታዮችን ቢያፈራና ሕዝባዊ ዓመፅ ካስነሳ የሚል ፖለቲካዊ ውድቀት በጣም አሳስቧቸው ነበር። ቀደም ባሉት ጊዜያት ሮም ህዝቡ እንዲገዛላቸው ከካህናት ጋር ተባብራ ነበር። ይሁን እንጂ የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች ግልጽ ጠላትነትና ኃይሉ እየቀነሰ የሚሄድ ጎብረት ነበራቸው። ነገር ግን ኢየሱስ በጣም ተወዳጅ ከሆነ እና ህዝቡ ካመፀ፣ ሮም በወታደራዊ ኃይሏ ትፈጽማለች፣ እናም ጲላጦስ ያለፈው ክብር እና ቸርነት የክህነት ስልጣን ሊያከትም ይችላል። ስለዚህ ጸሐፍትና ፈሪሳውያን የኢየሱስን ተጽዕኖ ለመገደብ በጣም ፈለጉ። በብዙ አጋጣሚዎች፣ በአደባባይ በቃሉ ለማጥመድ እና ለማሸማቀቅ ቢሞክሩም አልተሳካላቸውም። አንድ ነገር መደረግ ነበረበት, ግን ምን?

ውሎ አድሮ የአይሁድ ገዥ አካል በሆነው በሳንሄድሪን ሸንጎ ውስጥ ስለ ኢየሱስ አሳሳቢ ጭንቀት ተፈጠረ። አንዳንዶች እንግዲህ የካህናት አለቆችና ፈሪሳውያን ሸንጎ ሰብስበው። ምን እናድርግ? ይህ ሰው ብዙ ምልክቶች ያደርጋልና እንዲሁ ብንተወው ሁሉ በእርሱ ያምናሉ፤ የሮሜም ሰዎች መጥተው አገራችንን ወገናችንንም ይወስዳሉ አሉ። (ዮሐ. 11፡47-48)። ሊቀ ካህናቱ ቀያፋ ግን “ምንም አታውቁም! ሕዝብ ሁሉ ከሚጠፋ አንድ ሰው ስለ ሕዝብ ቢሞት እንዲሻልህ አታስተውልም።” (ዮሐ. 11፡49-50)። እናም፣ በይሁዳ ያለው ከፍተኛው የአይሁድ ባለስልጣን ነፍሰ ገዳይ የሆነውን ዘር በተሰበሰቡት ሰዎች አእምሮ ውስጥ ተከለ፣ ከዚያም የሃይማኖት መሪዎቹ ኢየሱስን ለመግደል አሴሩ።

የሳንሄድሪን ሸንጎ መጀመሪያ ያጋጠመው አጣብቂኝ ጉዳይ በዙሪያው ያሉትን ብዙ ተከታዮቹ በመፍራት ኢየሱስን እንዴት መያዝ እንደሚችሉ ነበር። ይሁዳ አዳኝን አሳልፎ ለመስጠት ፈቃደኛ በሆነ ጊዜ ይህ ችግራቸው ፈታው። ከጨለመ በኋላ ይሁዳ በ30 ብር የቤተ መቅደሱን ጠባቂዎች ኢየሱስ ወደ ጸለየበት ስፍራ መራቸው። (ሉቃስ 22፡2-6፣ 47-48)። በመቀጠል የሳንሄድሪን ሸንጎ ኢየሱስ የሥነ ምግባር ሕጉን የጣሰ የሚያስመስል ክስ አስፈልጎታል። በኋላ፣ የአይሁድ መሪዎች የሞት ቅጣት የሚያስቀጣ የሮማዊው ገዥ የሚቀበላቸው የተለያዩ የሕግ ክሶች ያስፈልጋቸዋል። ይህ ክፉ ምክር ነበር። ነገር ግን ከኢየሱስ ከሞተ በኋላ, ነገሮች ወደ መደበኛው ይመለሳሉ ብለው አስበው ነበር።

ይህንን አሳዛኝ ድርጊት እያንዳንዱን ነገር ከመመርመር ይልቅ በሳንሄድሪን ፊት ያለውን ህጋዊ ሂደት አስቡት። በአንድ ወቅት የሚከተለውን የቃል ልውውጥ ተደረገ።

ሳንሄድሪን፡ “አንተ ክርስቶስ ነህን ንገረን” አሉት።

ኢየሱስ:- “ብነግራችሁ አታምኑኝም፤ [እኔ ክርስቶስ እንደሆንኩኝ] ብጠይቅም አትመልሱም። ነገር ግን ከአሁን ጀምሮ የሰው ልጅ እግዚአብሔር ኃይል ቀኝ ይቀመጣል።

ሳንሄድሪን፡ “ታዲያ አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ነህን?”

ኢየሱስ፡ “እኔ እንደሆንኩ እናንተ ትላላችሁ” አላቸው።

ሳንሄድሪን፡- “ለምን ተጨማሪ ምስክርነት ያስፈልገናል? ከገዛ ከንፈሩም [ስድብን] ሰምተናል” (ሉቃስ 22፡67-71)።

ቀያፋና የአይሁድ ሸንጎ ኢየሱስን ተሳድቧል ብለው ከሰሱት። አያዎ (ፓራዶክስ)፣ ሊቀ ካህናቱና ሌሎች የሃይማኖት መሪዎች በእርግጥ ተሳድበዋል። ኢየሱስን ለመግደል ማሴር፣ ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ እንዲሰጥ ጉቦ መስጠት፣ ኢየሱስን በጨለማ ተደብቆ መያዝ፣ የቤተ መቅደሱ ጠባቂዎች በኢየሱስ ላይ እንዲሳለቁበትና እንዲደበድቡት መፍቀድ፣ ኢየሱስን መጠየቅና በኃጢአት መክሰስ፣ ኢየሱስን በኃጢአተኛው ሮማዊ ገዥ ፊት መሳተት፣ ኢየሱስ በነበረበት ጊዜ የተለያዩ ውንጀላዎችን አቅርበዋል። በጲላጦስ ፊት ቀርቦ ፍርዱን ለማረጋገጥ የሄሮድስ ወታደሮች በኢየሱስ ላይ እንዲዘባበቱና እንዲሳለቁበት፣ የአይሁድን ሕዝብ በጲላጦስ ፊት ገርፎ በመገረፍ እና ሮማውያን እንደሰቀሉት እግዚአብሔርን ልጅ ላይ መሳለቂያ በማድረግ ሁሉም ስድብ ነው። (ሉቃስ 22፡1-23)። 35) ከጥንት ጀምሮ፣ የበለጠ ንጹሕ የሆነ ሰው ይበልጥ ግልጽ በሆነ የግፍ ፍርድ ቤት ፍትሕ የጎደለው ግድያ ተከናውኗል?

ነገር ግን ከእነዚህ ከሳሾች ፊት ከአንድ ንፁህ ሰው የበለጠ ቆመ። ኢየሱስ በትንቢት የተነገረለት ክርስቶስ የአንድያ ሕያው እና እውነተኛ አምላክ ልጅ ነው። ለሐዋርያው ፊልጶስ “እኔን ያየ አብን አይቷል” ያለው ኢየሱስ አማኑኤል ነበር፡ ትርጉሙም “እግዚአብሔር ከእኛ ጋር” ማለት ነው (ኢሳይያስ 7፡14፤ ማቴዎስ 1፡23)። እናም፣ በአጭር ካቴኪዝም አነጋገር፣ የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች “እግዚአብሔር ራሱን የሚገልጥበት” የሆነውን የእግዚአብሔርን ልጅ አርክሰውታል እና ነቅፈዋል። ኢየሱስን ተሳድበዋል ብለው የከሰሱት፣ ራሳቸው ተሳደቡ። ሦስተኛውን ትእዛዝ በተቻላቸው መጠን በጣም አስጸያፊ በሆነ መንገድ ጥሰዋል። ኢየሱስ ከምሳሌዎቹ በአንዱ ላይ እንደተነበየው (ሉቃስ 20:9-19) ተከራዮች (የአይሁድ መሪዎች) የአከራዩን አገልጋዮች (የአምላክን ነቢያት) አሳፋሪ በሆነ መንገድ ያንገላቱት የወይን ቦታውን (የእነሱን ቦታ) ለራሳቸው ለማቆየት ሲሉ የአከራዩን ልጅ (ኢየሱስን) ገደሉት።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጥያቄዎች

1. ስድብ ምንድን ነው?

ስድብ ማለት በእግዚአብሔር ወይም በእግዚአብሔር ነገሮች ላይ በአመጽ መናገር ወይም እርምጃ መውሰድን ያካትታል።

2. ስድብ የሚጥሰው የትኛውን የሞራል ህግ ነው?

ስድብ ሦስተኛውን ትእዛዝ ተላልፏል፦ "የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ። እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበደል አያነጻውምና።"

3. እኔ አምላክ ነኝ ማለት ስድብ የሚሆነው ለምንድን ነው?

አምላክ ነኝ ማለቱ ስድብ የሚሆነው ተናጋሪው አምላክ ካልሆነ ብቻ ነው። እግዚአብሔር ካልሆነ እንዲህ ነኝ ማለቱ ስድብ ነው። ምክንያቱም ፍጽምና የጎደለው ፍጡር ፍጹም አምላክ የሆነውን እግዚአብሔርን የሚያዋርድ ነው።

4. የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች ኢየሱስን ሊገድሉት የፈለጉት ለምን ነበር?

በሕዝቡ ዘንድ ባለው ተወዳጅነት ቀንተው ነበር፣ እና ወታደሮቹ በዙርያው በሰበሰበው ሕዝብ ፊት ኢየሱስን ቢወስዱት ሮም የሃይማኖት መሪዎች ተጽኖአቸውና ሥልጣናቸው ሊቀንስ ይችላል ብለው ፈሩ።

5. የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች ኢየሱስን ተሳድቧል ብለው የከሰሱት መቼ ነበር?

የሸባውን ኃጢአት ተሰረየችልህ ሲል፣ ከአብ ጋር አንድ ነኝ ሲል እና በሳንሄድሪን ፊት ሲቆም ጨምሮ በተለያዩ አጋጣሚዎች ከሰሱት።

6. በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት መሰረት ሦስተኛውን ትእዛዝ የጣሰ ማን ነው?

የሚከተሉት ሰዎች ሁሉ ኢየሱስን ተሳድበዋል፦ ቀያፋ (ሊቀ ካህናቱ)፣ ፈሪሳውያን፣ ጸሐፍት፣ የሕግ አስተማሪዎች እና ብዙ የሳንሄድሪን አባላት።

በመዝጊያው ጊዜ ከእነዚህ መዝሙሮች አንዱን ወይም ከዚያ በላይ ዘምሩ። በአማራጭ፣ እንደ የመደምደሚያ ጸሎት ለማንበብ አንድ መዝሙር ይምረጡ።

1. "ሰላም ለኢየሱስ ስም ኃይል ይሁን!"
2. "ቅዱስ አምላክ ሆይ ስምህን እናከብራለን"
3. "የማይሞት፣ የማይታይ፣ ጥበበኛ አምላክ"
4. "አቤቱ ጌታችን የከበረ ስምህ"
5. "አሁን አምላካችን እግዚአብሔር ይባረክ"
6. "አሥርቱ ትእዛዛት"
7. "የአምላክን ስም እንደጋሻችን ከፍ ከፍ እናደርጋለን"

ክፍል VI

ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ

ምዕራፍ 6

በእያንዳንዱ ሰንበት እግዚአብሔርን አምልኩ

ዓላማ፡- ሰንበትን ለመቀደስ

ካቴኪዝም፡- ጥ. አራተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. አራተኛው ትእዛዝ *የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ የሚለው ነው። "ስድስት ቀን ሥራ ተግባርህንም ሁሉ አድርግ፤ ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ሰንበት ነው፤ አንተ፥ ወንድ ልጅህም፥ ሴት ልጅህም፥ ሎሌህም፥ ገረድህም፥ ከብትህም፥ በደጆችህም ውስጥ ያለ እንግዳ በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ፤ እግዚአብሔር በስድስት ቀን ሰማይንና ምድርን፥ ባሕርንም፥ ያለባቸውንም ሁሉ ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን ዐርፎአልና፤ ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባርኮታል ቀድሶታልም።" ዘጸ20፡9-11*

ጥ. በአራተኛው ትእዛዝ ምን ያስፈልጋል?

መ. አራተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ የወሰናቸውን የተወሰኑ ጊዜያትን ማክበርን ይጠይቃል። በግልጽ እንደተደነገገው ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ይሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን።

ጥ፡ እግዚአብሔር የሳምንቱ ቀናት ሰንበት እንዲሆን ከሰባቱ የትኛውን ቀን መደበ?

መ. ከዓለም መጀመሪያ አንስቶ እስከ ክርስቶስ ትንሣኤ ድረስ፣ እግዚአብሔር የሳምንቱን ሰባተኛውን ቀን ሳምንታዊ ሰንበት አድርጎ መደበ። እና ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ቀጥሏል። ይህም የክርስቲያን ሰንበት ነው።

ጥ. ሰንበት እንዴት ነው የሚቀደሰው?

መ. ሰንበት ሙሉ ቀን በተቀደሰ ዕረፍት ይከበራል፣ ከእንደዚህ ዓይነት ዓለማዊ ሥራዎችና መዝናኛዎች በሌሎች ቀናት ውስጥ ተፈቅዷል። እና ሙሉ ጊዜውን በሕዝብ እና በግል የአምልኮ ልምምዶች ውስጥ ማሳለፍ፣ አስፈላጊ ከሆኑ የበጎ አድራጎት ሥራዎች በስተቀር።

ጥ. በአራተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. አራተኛው ትእዛዝ የሚፈለጉትን ተግባራት ችላ ማለትን ወይም ጥንቃቄ የጎደለው አፈጻጸምን እና ቀኑን በስራ ፈትነት ማሳለፍ ወይም በራሱ ሃጢያት የሆነውን ነገር ማድረግ ወይም ስለ ዓለማዊ ስራዎቻችን ወይም መዝናኛዎች አላስፈላጊ የሆኑ ሀሳቦች፣ ፣ ቃላት ወይም ስራዎች፣

ጥ. ለአራተኛው ትእዛዝ ምክንያቶች የሆ ንኡ ነገሮች ምንድን ናቸው?

መ. ከአራተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች፣ እግዚአብሔር ከሳምንቱ ቀናት ስድስቱን ለእራሳችን ስራ እንድንሰራ ፈቅዶልናል፣ የሰባተኛው ቀን ልዩ የሆነ ተገቢነትን መግለጹ፣ እራሱ ምሳሌ ሆኖ ማረፉ እና የሰንበትን ቀን መባረኩ ናቸው።

የቃል ጥቅስ፡- ኢሳ 58፡13-14 ፈቃድህን በተቀደሰው ቀኔ ከማድረግ እግርህን ከሰንበት ብትመልስ፥ ሰንበትንም ደስታ፥ እግዚአብሔርም የቀደሰውን ክቡር ብትለው፥ የገዛ መንገድህንም ከማድረግ ፈቃድህንም ከማግኘት ከንቱ ነገርንም ከመናገር ተከልክለህ ብታከብረው፥ በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር ደስ ይልሃል፥ በምድርም ከፍታዎች ላይ አወጣሃለሁ፥ የአባትህንም የያዕቆብን ርስት አበላሃለሁ፤ የእግዚአብሔር አፍ ተናግሮአልና።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ <u>ኢየሱስ ስለ ሰንበት ያስረዳል።</u>

ዓላማ

ሰንበትን ለመቀደስ

ካቴኪዝም

ጥ. አራተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. አራተኛው ትእዛዝ የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ የሚለው ነው። “ስድስት ቀን ሥራ ተግባርህንም ሁሉ አድርግ፤ ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ሰንበት ነው፤ አንተ፥ ወንድ ልጅህም፥ ሴት ልጅህም፥ ሎሌህም፥ ገረድህም፥ ከብትህም፥ በደጆችህም ውስጥ ያለ እንግዳ በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ፤ እግዚአብሔር በስድስት ቀን ሰማይንና ምድርን፥ ባሕርንም፥ ያለባቸውንም ሁሉ ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን ዐርፎአልና፤ ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባርኮታል ቀድሶታልም።” ዘጸ20፡9-11

ጥ. በአራተኛው ትእዛዝ ምን ያስፈልጋል?

መ. አራተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ የወሰናቸውን የተወሰኑ ጊዜያትን ማክበርን ይጠይቃል። በግልጽ እንደተደነገገው ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ይሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን።

ጥ፡ እግዚአብሔር የሳምንቱ ቀናት ሰንበት እንዲሆን ከሰባቱ የትኛውን ቀን መደበ?

መ. ከዓለም መጀመሪያ አንስቶ እስከ ክርስቶስ ትንሣኤ ድረስ፣ እግዚአብሔር የሳምንቱን ሰባተኛውን ቀን ሳምንታዊ ሰንበት አድርጎ መደበ። እና ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ቀጥሏል። ይህም የክርስቲያን ሰንበት ነው።

ጥ. ሰንበት እንዴት ነው የሚቀደሰው?

መ. ሰንበት ሙሉ ቀን በተቀደሰ ዕረፍት ይከበራል፣ ከእንደዚህ ዓይነት ዓለማዊ ሥራዎችና መዝናኛዎች በሌሎች ቀናት ውስጥ ተፈቅዷል። እና ሙሉ ጊዜውን በሕዝብ እና በግል የአምልኮ ልምምዶች ውስጥ ማሳለፍ፣ አስፈላጊ ከሆኑ የበጎ አድራጎት ሥራዎች በስተቀር።

ጥ. በአራተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. አራተኛው ትእዛዝ የሚፈለጉትን ተግባራት ችላ ማለትን ወይም ጥንቃቄ የጎደለው አፈጻጸምን እና ቀኑን በስራ ፈትነት ማሳለፍ ወይም በራሱ ሃጢያት የሆነውን ነገር ማድረግ ወይም ስለ ዓለማዊ ስራዎቻችን ወይም መዝናኛዎች አላስፈላጊ የሆኑ ሀሳቦች፣ ፣ ቃላት ወይም ስራዎች፣

ጥ. ለአራተኛው ትእዛዝ ምክንያቶች የሆኑ ነገሮች ምንድን ናቸው?

መ. ከአራተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች፣ እግዚአብሔር ከሳምንቱ ቀናት ስድስቱን ለእራሳችን ስራ እንድንሰራ ፈቅዶልናል፣ የሰባተኛው ቀን ልዩ የሆነ ተገቢነትን መግለጹ፣ እራሱ ምሳሌ ሆኖ ማረፉ እና የሰንበትን ቀን መባረኩ ናቸው።

መዝገበ ቃላትን ወይም ኢንተርኔትን በመጠቀም ታዳጊዎች እነዚህን ቃላት እንዲፈልጉ ጠይቋቸው፡- ሰንበት (በተለይ መነሻውን በመጥቀስ)፣ የተቀደሰ፣ ዓለማዊ፣ ጸያፍ፣ ፈታኝ እና ተገቢነት። እያንዳንዱን ፍቺ እንዲያነቡ እና ከዚያም የተጻፈውን ትርጉም ሳያዩ ቃሉን በራሳቸው አባባል ፍች ለመስጠት ይሞክሩ። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስኪረዱ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳቸው አባባል በመግለጽ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ንገራቸው። በመጀመሪያ ሁሉንም በቀላሉ የተጻፉትን ትርጓሜዎች እንዲያነቡ ምራቸውና ከዚያ ሳያዩ ሁሉንም ቃላት በራሳቸው አባባል ይግለጹ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና ካነበቡ በኋላ የአራተኛው ትእዛዝ ስለሚያስተምረው ነገር በተቻለ መጠን በራሳቸው አባባል እንዲያብራሩ ጠይቃቸው።

ከዚያም ታዳጊዎቹ ስለ ቃላቶቹ ባላቸው የተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት አራቱን የካቴኪዝም ጥያቄዎች እና መልሶች በራሳቸው አባባል እንዲጽፉ አስተምራቸው። ከዚህ በታች ያለው ምሳሌ እንደገና ለመፃፍ የተሞከረ ጥያቄና መልስ ምን ሊመስል እንደሚችል ያሳያል።

ጥ. አራተኛው ትእዛዝ ምንድን ነው?

መ. አራተኛው ትእዛዝ የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ የሚለው ነው። ነው። "ስድስት ቀን ሥራ ተግባርህንም ሁሉ አድርግ፤ ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ሰንበት ነው፤ አንተ፥ ወንድ ልጅህም፥ ሴት ልጅህም፥ ሎሌህም፥ ገረድህም፥ ከብትህም፥ በደጆችህም ውስጥ ያለ እንግዳ በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ፤ እግዚአብሔር በስድስት ቀን ሰማይንና ምድርን፥ ባሕርንም፥ ያለባቸውንም ሁሉ ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን ዐርፎአልና፤ ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባርኮታል ቀድሶታልም።" ዘጸ20:9-11

ጥ. አራተኛው ትእዛዝ ምን ይፈልጋል?

ሀ. መደበኛ እና አላስፈላጊ ሰራዎችን በማቆም በየሳምንቱ አንድ ቀን ሙሉ ለአምልኮ እና አገልግሎት መመደብ።

ጥ፡ እግዚአብሔር ለሰንበትነት የለየው የሳምንቱ ቀን የትኛው ነው?

ሀ. ከፍጥረት ጀምሮ እስከ ኢየሱስ ትንሳኤ ድረስ፣ ሰንበት የተካሄደው ቅዳሜ ነው። ነገር ግን ከትንሣኤ ጀምሮ እስከ ክርስቶስ ዳግም ምጽአት ድረስ፣ እሑድ ለአብዛኞቹ ክርስቲያኖች ሰንበት ነው።

ጥ. እያንዳንዱን ሰንበት ለእግዚአብሔር እንዴት መቀደስ አለብህ?

መ. አስፈላጊ ከሆነው የጉልበት ሥራ እና የበጎ አድራጎት ሥራ በስተቀር ሰንበት ከመደበኛ ሥራ እና መዝናኛ የተቀደሰ የዕረፍት ጊዜ መሆን አለበት። ስለዚህ ቀኑን ሙሉ በጋራና በግል እግዚአብሔርን ማምለክ ትችላላችሁ።

ጥ. አራተኛው ትእዛዝ ምን ይለናል?

መ. ሰንበትን ችላ አትበሉ ወይም በችኮላ፣ በግዴለሽነት ወይም ያለአክብሮት ሰንበትን በስራ ፈትነት፣ ኃጢአት በመሥራት፣ ወይም ስለ መደበኛ ስራ እና መዝናኛ አላስፈላጊ ባልሆኑ ሀሳቦች ወይም ቃላት

ጥ. አራተኛው ትእዛዝ ታዛዥነታችሁን የሚያበረታታ ምን ምክንያት ይሰጣል?

መ. እግዚአብሔር ለመደበኛ ሥራ እና መዝናኛ በሳምንት ስድስት ቀን ሰጥናል። በየሳምንቱ አንድ ሙሉ ቀን ግን የራሴ ነው ይላል፣ ለእናንተ የርስበርስ ህብረትና እሱን እንድታመልኩበት መድቦአል። ከፍጥረት ስድስት ቀን በኋላ የቅዱስ ዕረፍት ምሳሌ አደረገ; እና እግዚአብሔር በተለይ ሰንበትን ይባርካል።

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

ታዳጊዎች እያንዳንዱን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) እንዲለዩ ጠይቃቸው።

ዘፍጥረት 2፡2-3 እግዚአብሔርም የሠራውን ሥራ በሰባተኛው ቀን ፈጸመ፤ በሰባተኛውም ቀን ከሠራው ሥራ ሁሉ ዐረፈ።እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም፤ እግዚአብሔር ሊያደርገው ከፈጠረው ሥራ ሁሉ በእርሱ ዐርፎአልና።

እግዚአብሔር ከዓለም መጀመሪያ ጀምሮ እስከ ክርስቶስ ትንሣኤ ድረስ የሳምንቱን ሰባተኛውን ቀን ሳምንታዊ ሰንበት አድርጎ ወሰነ።

የራሱ ምሳሌ

ዘጸአት 16፡25-28 ዛሬ በሜዳ አታገኙትም። ስድስት ቀን ልቀሙት፤ ሰባተኛው ቀን ግን ሰንበት ነው፤ በእርሱ አይገኝም አለ። በሰባተኛውም ቀን እንዲህ ሆነ፤ ከሕዝቡ አንዳንድ ሰዎች ሊለቅሙ ወጡ፥ ምንምን አላገኙም።እግዚአብሔርም ሙሴን። ትእዛዞቼንና ሕጎቼን ለመጠበቅ እስከ መቼ እንቢ ትላላችሁ?

ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ትሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን ለየ

እግዚአብሔር የሳምንቱን ስድስት ቀናት የራሳችንን ስራ እንድናከናውን ፈቅዶልናል።

ዘጸአት 31:15–16ስድስት ቀን ሥራን ሥራ፤ ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር የተቀደሰ የዕረፍት ሰንበት ነው፤ በሰንበት ቀን የሚሠራ ሁሉ ፈጽሞ ይገደል። የእስራኤልም ልጆች ለልጅ ልጃቸው ለዘላለም ቃል ኪዳን በሰንበት ያርፉ ዘንድ ሰንበትን ይጠብቁ።

ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ትሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን ለየ

ሰንበት ሙሉ ቀን በተቀደሰ ዕረፍት ይቀደሳል፣ ምድራዊ ሥራዎችና መዝናኛዎች በሌሎች ቀናት ተፈቅደዋል።

... ዓለማዊ ሥራዎቻችን ወይም መዝናኛዎቻችን አላስፈላጊ ሀሳቦች፣ ቃላት ወይም ስራዎችን ይከለክላል

ዘጸአት 31፡17 እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን በስድስት ቀን ስለ ፈጠረ፥ በሰባተኛውም ቀን ከሥራው ስላረፈና ስለ ተነፈሰ፥ በእኔና በእስራኤል ልጆች ዘንድ የዘላለም ምልክት ነው።ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ትሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን ለየ

እግዚአብሔር ከዓለም መጀመሪያ ጀምሮ እስከ ክርስቶስ ትንሣኤ ድረስ የሳምንቱን ሰባተኛውን ቀን ሳምንታዊ ሰንበት አድርጎ ወስኗል።

የራሱ ምሳሌ

ዘሌዋውያን 23:3ስድስት ቀን ሥራ ይሠራል፤ በሰባተኛው ቀን ግን የዕረፍት ሰንበት ነው፤ የተቀደሰ ጉባኤ ይሆንበታል፤ ምንም ሥራ አትሠሩም፤ በምትኖሩበት ሁሉ ለእግዚአብሔር ሰንበት ነው።

ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ትሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን ለየ

ሰንበት ሙሉ ቀን በተቀደሰ ዕረፍት ይቀደሳል

... ዓለማዊ ሥራዎቻችን ወይም መዝናኛዎቻችን አላስፈላጊ ሀሳቦች፣ ቃላት ወይም ስራዎችን ይከለክላል

እግዚአብሔር የሳምንቱን ስድስት ቀናት የራሳችንን ስራ እንድናከናውን ፈቅዶልናል።

ሕዝቅኤል 23:38ይህን ደግሞ አድርገውብኛል፤ በዚያ ቀን መቅደሴን አርክሰዋል ሰንበታቴንም ሻረዋል።

የሚፈለጉትን ተግባራት ችላ ማለትን ወይም ጥንቃቄ የጎደለው አፈጻጸምን እና ቀኑን በስራ ፈትነት ማባከን ወይም በራሱ ሃጢያት የሆነውን ነገር ማድረግ ወይም አላስፈላጊ ሀሳቦችን፣ ቃላትንና ድርጊቶችን፣ ዓለማዊ ስራዎችን ወይም መዝናኛዎቻችን ይከለክላል።

ሚልክያስ 1:13፣ እናንተ። እነሆ፥ ይህ ድካም ነው ብላችሁ ጠቅ አላችሁበት፥ ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር፤ በቅሚያ የያዛችሁትንም አንካሳውንም የታመመውንም አቅርባችኋል፤ እንዲሁ ቍርባንን ታመጣላችሁ፤ በውኑ ከእጃችሁ ይህን ልቀበለውን? ይላል እግዚአብሔር

በግዴለሽነት የሚፈለጉትን ነገር ማድረግ ይከለክላል

ማቴዎስ 12:11–12እንግዲህ ሰው ከበግ ይልቅ እንደምን አይበልጥም! ስለዚህ በሰንበት መልካም መሥራት ተፈቅዶአል አላቸው።።።

የግዴታ ሊሰሩ ከሚገባቸውና ከበጎ አድራጎት ሥራዎች በቀር

የሐዋርያት ሥራ 20፡7 ከሳምንቱም በመጀመሪያ ቀን እንጀራ ለመቁረስ ተሰብስበን ሳለን፥ ጳውሎስ በነገው ሊሄድ ስላሰበ ከእነርሱ ጋር ይነጋገር ነበር፥ እስከ መንፈቀ ሌሊትም ነገሩን አስረዘመ።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የክርስቲያን ሰንበት የሆነው የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን፣ እስከ ዓለም መጨረሻ ድረስ የሚቀጥል ነው።

<u>የምርምር ስራ</u>

በእሁድ እሑድ ለመወዳደር ፈቃደኛ ስላልሆነው የኦሎምፒክ አትሌት ኤሪክ ሊዴል ሕይወት ልዩ ዘገባ እንዲጽፉ እና በቃል እንዲያቀርቡ እያንዳንዱን ታዳጊ ጠይቅ። የጽሁፍ ዘገባ ርዝማኔ ከሁለት ሙሉ ገፆች ያልበለጠ መሆን አለበት። በአሥራዎቹ ዕድሜ ውስጥ የሚገኙ ወጣቶች እንደ ተገቢነቱ የቅዱሳት መጻሕፍት ማጣቀሻዎችን ማካተት አለባቸው። ከሪፖርቱ ጋር በጥምረት ወይም በምትኩ፣የእሳት ሠረገላዎች (ቪዮ) (1981) ከታዳጊዎችዎ ጋር ይመልከቱ እና ይወያዩ።

<u>የካቴኪዝም ጥያቄዎች</u>

1. **የመጀመሪያዎቹ አራት ትእዛዛት እግዚአብሔርን ማምለክን የሚመለከቱ ናቸው። አራተኛው ትእዛዝ ከሌሎቹ በምን ይለያል?**

የምዕራፉ ርዕሶች አንዳንድ ፍንጭ ይሰጡናል፦ "አምላክን ብቻ አምልኩ፣" "እግዚአብሔርን በትክክል አምልኩ፣" "እግዚአብሔርን በቅንነት አምልኩ" እና "በሰንበት አምላክን አምልኩ። የመጀመሪያው ትእዛዝ የሚያተኩረው በአምልኮ ነገር ላይ ነው (ወይንም ማንን ማምለክ እንዳለብን); እውነተኛውን አምላክ ብቻ አምልኩ ይላል ሌላ አምላክ ማምለክንም ይከለክላል። ሁለተኛው ትእዛዝ የአምልኮ ዘዴን (ወይም እንዴት ማምለክ እንዳለብን) ይመለከታል። እውነተኛውን አምላክ በትክክለኛው መንገድ መመለክ አለበት ይላል በተለይ ደግሞ እውነተኛውን አምላክ ለማምለክ ጣዖታትን መጠቀምን ይከለክላል። ሦስተኛው ትእዛዝ የአምልኮን አመለካከት ይመለከታል። (ይህም እንዴት ማምለክ እንደሚቻል ሌላ ገጽታ ነው); የእግዚአብሔርን ነገር ባለማክበር በከንቱ ሳይሆን በቅንነት አምልኩ ይላል። ከእነዚህ ከሦስቱ በተቃራኒ አራተኛው ትእዛዝ ስለሰንበትን የአምልኮ ቀን (ወይም መቼ እንደሚመለክ) ይገልጻል። አብዛኞቹ ክርስቲያኖች እሁድ ዕለት በጋራ ያመልካሉ።

2. **"ሰንበት" ማለት ምን ማለት ነው?**

ከዕብራይስጥ ቃል የመጣው ይህ ቃል (ሰንበት) ማለት "ማረፍ" ማለት ነው። ስለዚህም ሰንበት ከመደበኛ ስራ እና መዝናኛ የምናርፍበት ሃይማኖታዊ ቀን ነው።

3. **አንድ ሰው ቤተሰቡን በእሁድ እለት ሳሩን እንዲታጭዱ፣ ቤቱን እንዲቀቡ ወይም ተመሳሳይ ስራዎችን እንዲሰሩ ቢጠይቅ ሰንበትን ይቀድሳል?**

ሰንበትን የማያከብር ይመስላል። አራተኛው ትእዛዝ የአንድ ሰው ቤተሰብ፣ አገልጋዮች፣ እንግዶች እና ከብቶች እንኳን በሰንበት ማረፍ አለባቸው ይላል። የቤተሰቡ አባላት ወደ ቤተ

ክርስቲያን እንዳይሄዱ የሚከለክሉ የቤት ሥራዎችን ቢመድብ ሰውየው አራተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል።

4. የሰንበትን “ቅድስና” መጠበቅ ሲባል ምን ማለት ነው?

ቅዱስ ማለት “የተለየ” ማለት ነው። ስለዚህ ሰንበትን ቀድሶ መጠበቅ ማለት ከሌሎቹ የሳምንቱ ስድስት ቀናት መለየት ማለት ነው።

5. አንድ ሰው ሰንበትን ቀድሶ መጠበቅ ማለት በዚያን ቀን ኃጢአትን ላለማድረግ ብዙ ጥረት አድርጉ ብሎ ተናገረ። በሌሎቹ የሳምንቱ ስድስት ቀናት ግን በተቃራኒው በጣም ቅዱስ መሆን አያስፈልግም። ስለዚህ፣ ፈተና በሚወስዱበት ጊዜ የሌላ ሰውን መልስ መኮረጅ ወይም ንግድ በሚሰሩበት ጊዜ “እውነትን መዘጋት” ከሰኞ እስከ ቅዳሜ ምንም ችግር የለውም። እኚህ ሰው አስተያየትህን ከጠየቁ ምን ምላሽ ትሰጣቸዋለህ?

ሰንበትን ቀድሶ መጠበቅ ማለት ቀኑን ሙሉ ለዕረፍትና ለአምልኮ መመደብ ማለት ነው። የሚፈለገው ቅድስና በዋነኛነት የሚያመለክተው ይህንን የእሁድ ቀን ከማናቸውም የጽድቅ መመዘኛዎች የበለጠ ነው። አራተኛው ትእዛዝ ስለሌሎቹ ስድስት ቀናት በቀጥታ አይናገርም። ነገር ግን ፈተናን ማጭበርበር “አትስረቅ” የሚለውን ስምንተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል። (ክፍል VII፣ ምዕራፍ 4)። "እውነትን መዘንጋት" ዘጠነኛውን ትእዛዝ ይጥሳል, "በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር" (ክፍል VII, ምዕራፍ 5).

6. ሰዎች ሰንበትን የሚያከብሩት በየትኛው የሳምንቱ ቀን ነው?

ብዙ ሰዎች ሰንበትን አያከብሩም። በሃይማኖታዊ አነጋገር በየሳምንቱ ሁሉንም ቀናቶች በተመሳሳይ መልኩ ያስተናግዳሉ። ነገር ግን በአይሁዶች ልማድ አርብ ጀንበር ስትጠልቅ ቅዳሜ እስከምትጠልቅ ድረስ እንደ እረፍታቸው ቀን አድርገው ይቆጥሩታል። በክርስቲያኖች ልማድ ግን እሁድን እንደ ሰንበታቸው ይዘዋል። አንዳንድ ጊዜ ከቅዳሜ እንቅልፍ ሰአት እስከ እሑድ መኝታ ሰዓት፣ ከቅዳሜ እኩለ ሌሊት እስከ እሁድ እኩለ ሌሊት ወይም ቅዳሜ ፀሐይ ስትጠልቅ ጅምሮ እሁድ ፀሐይ እስክትጠልቅ ድረስ ይለያያሉ።

7. "በሰባተኛው ቀን እግዚአብሔር ያደርገውን ሥራ ፈጸመ; በሰባተኛውም ቀን ከሥራው ሁሉ ዐረፈ። እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም፤ ከፈጠረውም ሥራ ሁሉ በእርሱ ዐርፎአልና" (ዘፍ 2፡2-3)። በዘፍጥረት ጥቅስ ላይ በመመስረት እግዚአብሔር ሰንበትን የመሰረተው የትኛውን የሳምንቱ ቀን ነው?

በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰባተኛውን ቀን ሰንበት አድርጎ ሾመው። በዚህ ምክንያት አይሁዶች እና አንዳንድ የክርስቲያን ቤተ እምነቶች ቅዳሜን እንደ ሰንበት አድርገው ይቆጥሩታል።

8. “በሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን እንጀራ ለመቁረስ ተሰበሰብን።” ብሎ ጳውሎስ ለሕዝቡ ተናግሯል” (ሐዋ. 20፡7)። በዚህ ጥቅስ ላይ በመመስረት፣ የጥንቷ አዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን እንደ ሰንበት የምትቆጥረው የትኛውን የሳምንቱ ቀን ነው?

ይህ ቁጥር ክርስቲያኖች ሰብሰባን ለመሰማት እና የጌታን እራት ለመቀበል ከተሰበሰቡበት ቀን ጀምሮ ሰንበትን ያመለክታል። የጥንቷ አዲስ ኪዳን ቤተክርስቲያን የሳምንቱን የመጀመሪያ ቀን እንደ ሰንበት ይዛለች።

9. ከሳምንቱም በፊተኛው ቀን በማለዳ ሴቶች ያዘጋጁትን ሽቱ ይዘው ወደ መቃብሩ ሄዱ። ድንጋዩም ከመቃብሩ ተንከባሎ አገኙት፤ በገቡ ጊዜ ግን የጌታን የኢየሱስን ሥጋ አላገኙም።” (ሉቃስ 24:1-3) በየሳምንቱ ሰባተኛውን ቀን እንደ ሰንበት ከመቁጠር ወደ መጀመሪያው እንዲለወጥ ያደረገው ምን ዓለምን የሚቀይር አስደናቂ ክስተት ነው?

የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን በመጀመሪያው ቀን የኢየሱስን ትንሣኤ ለማክበር እንደ ሰንበት ቀናቸው ቆጥረው መሰብሰብ ጀመራቸው ነው።

10. "በጌታ ቀን እኔ (ሐዋርያው ዮሐንስ በፍጥሞ ደሴት) በመንፈስ ነበርሁ፥ በኋላዬም እንደ መለከት ያለ ታላቅ ድምፅ ሰማሁ" (ራዕይ 1፡10)። “የጌታ ቀን” የሚያመለክተው ምንን ነው ብለህ ታስባለህ?

ሐዋርያት ብዙ ጊዜ ኢየሱስን ጌታ ብለው ይጠሩታል። ለእነሱ፣ የጌታ ቀን ኢየሱስ ከሞት የተነሳበት እና ሁሉም ነገር የተለወጠበት ቀን ነው። ስለዚህም "የጌታ ቀን" የክርስቲያን ሰንበትን ወይም እሑድን ያመለክታል።

11. ክርስቲያኖች በሰንበት ምን ማድረግ እንዳለባቸው በተሻለ ሁኔታ የሚገልጹት የትኞቹ ሁለት ቃላት ናቸው? አጭር ካቴኪዝም ለየት ያሉ ነገሮችን ለይቶ የሚጠቅስ የትኞቹን ሁለት ሥራዎች ነው?

ክርስቲያኖች የግድ እና የበጎ አድራጎት ሥራ በስተቀር በሰንበት አርፈው ማምለክ አለባቸው።

12. አንዳንድ ሰዎች በየእሁዱ ጥዋት ወደ ቤተ ክርስቲያን ይሄዳሉ ነገር ግን ከሰዓት በኋላ እና ማታ ሌሎች ነገሮችን ያደርጋሉ። ለምሳሌ፣ ዓለማዊ መጽሔቶችንና ጋዜጦችን ያነባሉ፣ የንሮ አትክልት ሥራዎችን ይሠራሉ፣ ስፖርት ይሳተፋሉ፣ ፊልሞችን ይመለከታሉ፣ ረጅም የእግር ጉዞ ያደርጋሉ፣ ካርድ ይጫወታሉ፣ ቤተ መዘክሮች ይጎበኛሉ፣ ጂም ውስጥ ይሠራሉ፣ ኮንሰርቶች ይካፈላሉ ወይም ወደ ምግብ ቤቶች ሄደው ይመገባሉ። ሰንበትን የሚያከብሩ ይመስላችኋል? ለምን ወይም ለምን አይሆንም?

መፅሃፍ ቅዱስ ሰንበትን ከሰባት ቀናት አንዱ ቀን በዋናነት ለእረፍት እና ለአምልኮ መዋል እንዳለበት አድርጎ ይገልፃል። ነገር ግን የክርስቲያኖች አስተያየት እንደ ዕረፍት እና አምልኮ ቀን ለመውሰድና ቅዱሳን በእሁድ ሌሎች ተግባራትን ማከናወን ይችሉ እንደሆነ አንዳንድ ጊዜ

ሀሳባቸው በእጅጉ ይለያያል። ብዙዎች ይህን ጥያቄ እንደ ክርስቲያናዊ ሕሊናና የነፃነት ጉዳይ አድርገው ስለሚመለከቱት ሰፊ እንቅስቃሴዎችን ማድረግ ተቀባይነት ያለው ተግባር አድርገው ይመለከቱታል። ከሳምንታዊ የጉልበት ሥራቸው ሲነሱ፣ የቀኑን የተወሰነ ክፍል ለአምልኮ እስከሰጡ ድረስ ሌሎች ተግባራት ማከናወን አራተኛውን ትእዛዝ የማይጥሱ ይመስላቸዋል። ሌሎች ክርስቲያኖች ከእረፍት እና ከአምልኮ በላይ የሆኑ ተግባራትን ማከናወን አራተኛውን ትእዛዝ እንደጣሱ አድርገው ይመለከቱታል። እሑድ ሙሉ ለሙሉ ለግል የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት፣ ለክርስቲያን መጻሕፍት፣ ለጸሎት፣ ለመዝሙር መዘመር፣ ለመልካም ሥራዎች እና ምናልባትም "የተቀደሰ" እንቅልፍ ላይ መሆን እንዳለበት ይከራከራሉ። ምንም እንኳን ከላይ የቀረቡት የተለያዩ አስተያየቶች ቢኖሩም፣ አብዛኞቹ የተሐድሶ ክርስቲያኖች የሚስማሙት– የቤት፣ የትምህርት ቤት ወይም የመሰሪያ ቤት ሳምንታዊ ተግባራቸውን በሰንበት ቀን መስራት፣ የአስፈላጊ ወይም የበጎ አድራጎት ሥራዎችን ካላካተቱ በስተቀር፣ አራተኛውን ትእዛዝ ይጥሳሉ።

13. የሚከተሉት ሰዎች አራተኛውን ትእዛዝ የሚጥሱ ይመስልሀል? ለምን ወይም ለምን አይሆንም?

ሀ. አልበርት በየሳምንቱ እሁድ ጠዋት እና ማታ የቤተክርስቲያን አገልግሎቶችን በታማኝነት ይከታተላል። በእርግጥ፣ በሃያ ዓመታት ውስጥ አንድ አገልግሎት አላመለጠውም። ለመገኘቱ ማረጋገጫ አለው። ይሁን እንጂ ስብከቱ አሰልቺው ስለነበር በትኩረት አይከታተለውም፤ ስብከቱ ሲጀምር እንቅልፍ ይወስደዋል።

ላይ ላዩን፣ አራተኛውን ትዕዛዝ እየተከተለ ይመስላል። ነገር ግን፣ በሰንበት አምልኮ ዮ"ግዬለሽ አፈጻጸም" ምክንያት የእሁድ መገኘትን አበላሽቷል።

ለ. ቢያትሪስ በየሰንበቱ በቤተክርስቲያንዋ በጠዋት እና በማታ የአምልኮ አገልግሎቶች ላይ ትገኛለች። በአገልግሎቶች መካከል ብዙ የሀጢያት ሀሳቦች እንዲኖሯት የሚያደርጉ የፍቅር ልብ ወለዶችን ታነባለች።

በእሁድ እለት "በራሱ ኃጢአት የሆነውን በመፈጸም" አራተኛውን ትእዛዝ ጥሳለች። እርግጥ ነው፣ በሌሎች ቀናትም እነዚህን ጽሑፎች ማንበብ እግዚአብሔርን ያሳዝናል።

ሐ. ቸክ በእግዚአብሔር ያምናል። በየእሁዱ በተፈጥሮ እየተደሰተ ስለ እግዚአብሔር ወደ የሚያስብበት ተራሮች ይሄዳል።

ልክ እንደ ቸክ ብዙ ግለሰቦች እግዚአብሔርን በሰዎች በተሞላ ቤተ ክርስቲያን ሕንጻ ውስጥ እንደ ማምለክ በፍጥረታቱ ማምለክ እንደሚችሉ ያስባሉ። ከእነዚህ ሰዎች መካከል ብዙዎቹ፣ ምናልባትም አብዛኞቹ፣ እግዚአብሔርን በቅንነት ማምለክና ማመስገን አቅታቸው ሰንበትን በእውነተኛ አምልኮ አያሳልፉም። "የሚፈለግባቸውን ግዴታ በመተው..." አራተኛውን ትእዛዝ ለመጠበቅ ቸል ይላሉ። ትንሽ ቁጥር ያላቸው፣ ቅዱሳኑን ተፈጥሮን በማድነቅ እግዚአብሔርን የሚያመልኩ የሚመስላቸው፣

ምናልባትም ችላ በማለት እግዚአብሔርን እያሳዘኑት እንደሆነ ሊያስቡበት ይገባል። "አንዳንዶች እንደሚያደርጉት በአንድነት መሰብሰባችንን አንተው" (ዕብ. 10:25)

መ. ዳርሊን በየሳምንቱ ቅዳሜ ምሽት ፊልሞችን በመመልከት እና የቪዲዮ ጨዋታዎችን በመጫወት ትተኛለች። በሚቀጥለው ቀን ጠዋት በትምህርት ቤት ወይም በስፖርት ምክንያት ይህንን በሌሎች ምሽቶች አታደርግም። ቅዳሜ ዘግይታ በመተኛቷ ምክንያት፣ ለማዳመጥ ብዙ ብትጥርም በሰባኪው ስብከት ላይ ማተኮር አትችልም።

በሰንበት አምልኮዋ "ግዬለሽ አፈዳዳም" ታሳያለች እና አራተኛውን ትእዛዝ ትጣሰች።

ሠ. ደንበኞቹ ቢደውሉ በማለት ኤፈርት በእሁድ አገልግሎቶች ወቅት የሞባይል ስልኩን በንዝረት ምልክት ይተወዋል። አሰሪው እንዲጠራው አይፈልግም፤ ነገር ግን የንግድ እድሎችን ማጣት ይጠላል እና በሰንበት ያሉትን ደንበኞቹን መንከባከብ ይወዳል።

ለሥራው ጠንክሮ መሥራት ጥሩ ባሕርይ ነው፣ ነገር ግን የሥራ ኃላፊነቱ የሰንበት አምልኮውን እንዲያደናቅፍ መፍቀድ እግዚአብሔርን ያሳዝነዋል። የእሱን "ዓለማዊ ሥራ" በተመለከተ እንዲህ ያሉ "አላስፈላጊ ሃሳቦች፣ ቃላት ወይም ሥራዎች" አራተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል።

ረ. ፍሬድ በአንዳንድ አካላዊ እና ስሜታዊ ጉዳዮች ምክንያት በእሁድ አገልግሎቶች ላይ ንቁ ሆኖ የማድረግ ችግር አለበት።

በቤተክርስቲያን ውስጥ መተኛት አንዳንድ ጊዜ ምንም ልታደርገው አይችልም። በእነዚያ ሁኔታዎች፣ ማንቀላፋት አራተኛውን ትእዛዝ አይጥስም።

ሰ. ጆፍሪ በሳምንት ስድስት ቀን በትጋት ይሰራል ነገር ግን የሰንበት እረፍት በመውሰድ ያምናል። እሑድ እስከ እኩለ ቀን ድረስ ይተኛል ከዚያም እስከ መኝታ ሰዓት ድረስ በቤቱ ዙሪያ ይዝንዝንዝል። ቀጥሎም ሰኞ ማለዳ ወደ ሥራ ለመመለስ ይጨነቃል።

"በስራ ፈትነት ቀኑን በማረከስ" አራተኛውን ትእዛዝ ይጥሳል።

14. ሰንበትን ለምን ትቀድሳለህ?

አጭሩ ካቴኪዝም አራት ምክንያቶችን ይሰጣል፡ (ሀ) እግዚአብሔር ሥራህን እንድትሰራ በየሳምንቱ ስድስት ቀናትን ሰጥጥቶሃል። እና በምላሹ ከሳምንት አንድ ቀን ብቻ እንድትሰጠው ይጠይቃል፣ (ለ) እግዚአብሔር በተለይ በዚህ ቀን ላይ ከሌሎች በተለየ የእርሱ እንደሆነ ገልጿል። (ሐ) ስድስት አንድ ቀን ከፈጠረ በኋላ በማረፍ እግዚአብሔር ምሳሌ ሆነ፣ እና (መ) እግዚአብሔር ሰንበትን እና የሚቀድሱትን እንደሚባርክ ቃል ገብቷል።

15. ሰንበትን እንድታስብ እግዚአብሔር ምሳሌ የሆነላችሁ የት ነው?

እግዚአብሔር ከፍጥረት በኋላ በማረፍ አርአያነቱን አሳይቷል። "በሰባተኛው ቀን እግዚአብሔር ያደርገውን ሥራ ፈጸመ; በሰባተኛውም ቀን ከሥራው ሁሉ ዐረፈ። እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም፤ ከፈጠረውም ሥራ ሁሉ በእርሱ ዐርፎአልና" (ዘፍ 2:2-3)።

የቃል ቅጥስ

> ኢሳይያስ 58:13–14፣ ፤ ፈቃድህን በተቀደሰው ቀኔ ከማድረግ እግርህን ከሰንበት ብትመልስ፥ ሰንበትንም ደስታ፥ እግዚአብሔርም የቀደሰውን ክቡር ብትለው፥ የገዛ መንገድህንም ከማድረግ ፈቃድህንም ከማግኘት ከንቱ ነገርንም ከመናገር ተከልክለህ ብታከብረው፥በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር ደስ ይልሃል፥ በምድርም ከፍታዎች ላይ አወጣሃለሁ፥ የአባትህንም የያዕቆብን ርስት አበላሃለሁ፤ የእግዚአብሔር አፍ ተናግሮአልና።

ብዙ ሰዎች ስለ ሰንበት ያላቸውን ፅንሰ-ሀሳብ የተመሰረተው ከቅዱሳት መጻሕፍት ይልቅ በልጅነት ልምምዳቸው ላይ ነው። በልጅነትነት ዘመናቸው በየእሁዱ ቤተ ክርስቲያን ቢሄዱ፣ ሰንበት ከሌሎች ቀናቶች እንደሚለይ እና ሃይማኖታዊ ክብር እንደሚገባው በማሰብ ያድጋሉ። በአንጻሩ ግን ወላጆቻቸው ወይም አሳዳጊዎቻቸው እሁድን ከቅዳሜው ጋር ተመሳሳይ አድርገው የያዙ ሰዎች ሰንበትን እንደ ሌላ የስራ ወይም የመዝናኛ ቀን አድርገው ይመለከቱት ይሆናል።

አስተዳደግ ምንም ይሁን ምን ስለ ሰንበት ያለህን አመለካከት ከእግዚአብሔር አመለካከት ጋር አስተካክል። ለመጀመር ያህል፣ ሰንበት ሙሉ በሙሉ የእሱ እንደሆነ እውቅና ስጥ። እግዚአብሔር ለክብሩ እና ለኛ በጎነት የተለየ ጊዜ በመሆኑ "የተቀደሰ ቀኔ" ብሎ ይጠራዋል። እግዚአብሔር የሚፈልገው ምንድን ነው? በዚህ ልዩ ቀንስ የከለከለው ምንድን ነው? ከዚህም በላይ ሰንበትን ማክበር በሕይወታችሁ ላይ ምን ተጽዕኖ ያሳድራል?

<u>እግዚአብሔር የሚፈልገው</u>

የቃል ጥቅሱ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀን በአካል፣ በአእምሮ እና በስሜት እንዴት ማክበር እንዳለብን ይገልጻል። በአካላዊ ሁኔታ የፈለግከውን ከማድረግና ሰንበትን እንዳትፈርስ እግርህን “መጠበቅ” አለብህ። በብሉይ ኪዳን ዘመን እንደ ዋና የጉዞ መንገዶች፣ ሰዎች በእግር በመጓዝ ሰንበትን ያከብሩት ወይም ያፈርሱት ነበር፣ ይህም ከመጠን ያለፈ የእግር ጉዞ እረፍት እና አምልኮን የሚገድብና የሚከለክ ነው። እግዚአብሔርን ለማስደሰት እግርህ ወደ ጥሩ የአምልኮ ቤት አዘውትረህ መውሰድ አለብህ። ወደ አማራጭ የንግድ ሥራዎች፣ የትምህርት ቤት ተግባራት፣ ወይም የመዝናኛ እንቅስቃሴዎች ከመሄድ ይልቅ በእሁድ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሂድ። ሰንበትን የአምልኮ ቀን እንጂ የድካም ወይም የመዝናኛ ቀን አይደለም። የልብህ ሌላ ቦታ መሆን ቢፈልግም እንኳን እግዚአብሔርን እና ሰንበትን አክብር። አንዳንድ ጊዜ አካላዊ ታዛዥነት ከአእምሮ ስምምነት ይቀድማል፣ እና ይህ ብዙውን ጊዜ በሰንበት ማክበር ላይ ያለውን ሁኔታ ያረጋግጣል። ስለዚህ በእሁድ ሌሎች ነገሮችን ማድረግ ይልቅ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሂድ። በአጭሩ፣ እግዚአብሔርን ከማዋረድ “እግርህን ጠብቅ”።

ነገር ግን በቀላሉ በእሁድ አገልግሎቶች ላይ ከመገኘት የበለጠ ነገር ያድርግ። ወደ ቤተ ክርስቲያን ስትሄድ፣ “ሰንበትን የደስታ እና የጌታ ቅዱስ ቀን የተከበረ ብለህ ጥራ። “ጥሪ” የቃልን ባህሪ ብቻ አያመለክትም። ከከንፈር ጥሪ ይልቅ ከልብ የመጣ ጥሪ ነው። በእርግጥ፣ ሰንበትን እንደ ታላቅ የነፍስ “ደስታ” የሚቀበል እና የሚያጣጥመው አእምሯዊ አመለካከት እና ስሜታዊ ምላሽ ነው። እሁድን የሚፈሩ ወይም ሰንበትን አድካሚ አድርገው የሚቆጥሩት ነቢዩ ኢሳይያስ የተናገረውን ይህን ያህል ደስታ አላገኙም። በሰንበት መደሰት ቀኑ ሲቃረብ በደስታ መጠበቅን እና በእሁድ ጥልቅ፣ አምልኮታዊ አስተሳሰብ እና ደስታን ከህያው እና ከእውነተኛው አምላክ ጋር መንፈሳዊ ህብረትን ይፈልጋል። እንዲህ ዓይነቱ የአእምሮ ትኩረት እና ስሜታዊ ደስታ በሰንበት ቀን ጌታን ያከብራል።

እግዚአብሔር ይከለክላል

ቀደም ሲል እንደተጠቀመው፣ በእሁድ እግዚአብሔርን ማክበር አንዳንድ ነገሮችን አለማድረግን፣ ማለትም “በራስ መንገድ አለመሄድ፣ የፈለከውን አለማድረግ ወይም ከንቱ ቃላትን አለመናገር”ን ይጨምራል። ባጭሩ የራስህንን መንገድ፣ ተግባር እና ቃላቶች እርሳ። ተራ እንቅስቃሴዎችህን ወደ ጎን ያስቀምጥ ንግግርህን እንኳን አስተካክል። “ከንቱ ቃላትን ከመናገር” መከልከሉ አምላክን ከሚያዋርዱ ከንቱ ንግግሮች ለመራቅ ልዩ ጥንቃቄ ሊደረግ ይገባል።

ቅዱሳት መጻሕፍት የማይፈቅዱትን የአጭር ካቴኪዝምን መግለጫ አስታውስ። “የሚፈለጉትን ግዴታዎች ማስቀረት ወይም ጥንቃቄ የጎደለው አፈጻጸም፣ እና ቀኑን ያለስራ መፍታት ወይም በራሱ ኃጢያት የሆነውን ነገር ማድረግ ወይም ስለ ዓለማዊ ሥራዎቻችን ወይም መዝናኛዎቻችን አላስፈላጊ ሀሳቦችን፣ ቃላትን ወይም ሥራዎችን መፈጸምን ይከለክላል። ኤጲስ ቆጶስ ላንስሎት አንድሪውስ በድንቅ ቋንቋ “ሰንበትን ያለ ሥራ ማክበር የበሬዎችና የአህዮች ሰንበት ነው።” ሕዝቡም ሊበሉና ሊጠጡ፣ ሊጫወቱም የተነሱበት የወርቅ ጥጃ ሰንበት ነው። በመጥፎና ነገር ማሳለፍ የሰይጣን ሰንበት የዲያብሎስ በዓል ነው። በምትኩ በተቀደሰ ቀን በእግዚአብሔር መንገድ ተመላለስ፣ ስራዎቹን እያሰብክ እና ቃሉን በመስማት አሳልፍ።

እግዚአብሔር ይባርካል

አያዎ (ፓራዶክስ)፣ በሰንበት ራስን መካድ አስደሳች ይሆናል። "ሰንበትን ሳያረክስ የሚያከብር ሰው ምስጉን ነው" (ኢሳ 56፡2)። የቃል ጥቅስ እንደሚያብራራው፣ “ደስታችሁን በጌታ ታገኛላችሁ፣ እና ...በምድር ከፍታ ላይ ት እሄዳላችሁና... የአባታችሁን የያዕቆብን ርስት ትበላላችሁ። ስለዚህ፣ ሰንበትን እግዚአብሄር ስላዘዘው ብቻ ሳይሆን ታላቅ ደስታን ስለሚሰጥ እና የእግዚአብሔርን የተትረፈረፈ በረከት ስለሚያስገኝ ጭምር ነው።

አስታውስ፣ ሰንበትን የማክበር ትእዛዝ የሚመጣው ከፍቅር አባት እንጂ ከገዳይ አምላክ አይደለም። በልዩ ቀኑ እግዚአብሔርን ማክበር ስሙን ያስከብራል እና ይጠቅማል። ስለዚህ ቅዱሳት መጻሕፍት በሚያዝዙት መንገድ ሁሉ ሰንበትን አክብር። ቅዱሳት መጻሕፍት ግልጽ ባልሆኑበት ቦታ ጸልዩ እና በሰንበት እንዴት ማረፍ እና ማምለክ እንደሚቻል መንፈስ ቅዱስን አማክር። በተመሳሳይ ጊዜ ቅዱሳት መጻሕፍት ትክክለኛውን የሰንበት አሠራር በግልጽ በማይገልጹባቸው አካባቢዎች የሌሎች ቅዱሳንን ክርስቲያናዊ ነፃነት ያክብር።

<u>የቃል ጥቅስ ጥያቄዎች</u>

1. በእሁድ ምን ማድረግ እንዳለብህ እና ምን ማድረግ እንደሌለብህ የሚናገረው በየትኞቹ ሰባት መንገዶች ነው?

"ፈቃድህን ከማድረግ እግርህን በሰንበት በመጠበቅ"

“እግርህን ጠብቅ...”

"ሰንበትን ደስታ ብለህ በመጥራት"

"እግዚአብሔር የቀደሰውን በማክበር።"

"በራስህ መንገድ ባለመሄድ ማክበር"

"የፈለግከውን ባለማድረግ ማክበር"

“ከንቱ ነገርን ከመናገር በመከልከል ማክበር ....”

2. በቃል ጥቅሱ መሰረት ሰንበትን ብታከብር ምን ሦስት ነገሮች እንደሚገጥምህ ይገልጻል?

"በእግዚአብሔር ደስ ይልሀል"

እግዚአብሔር “በምድር ከፍታ ላይ ያወጣሃል።

እግዚአብሔር “የአባትህን የያዕቆብን ርስት ያበላሃል።

3. በሰንበት አንዳንድ ነገሮችን ብታደርግ እና ከሌሎች ነገሮች ብትቆጠብ እግዚአብሔር እንደሚባርክ የቃል ጥቅሱ አጽንዖት የሚሰጠው እንዴት አድርጎ ነው?

ምንባቡ “የእግዚአብሔር አፍ ተናግሯል” በማለት ይደመድማል። እሱ የተናገረው ነገር በእርግጥ ይፈጸማል።

4. ሰንበት የማን ነው?

እግዚአብሔር ሰንበትን "የተቀደሰ ቀኔ" ብሎ ይጠራዋል። ስለዚህም የእርሱ ነው። በተመሳሳይ አጭሩ ካቴኪዝም እግዚአብሔር “በሰባተኛው ቀን ላይ ልዩ መብት እንዳለው” ይናገራል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ ኢየሱስ ስለ ሰንበት ያስረዳል።

እንደ የሥነ ምግባር ሕጉ ማጠቃለያ፣ አሥርቱ ትእዛዛት በሁሉም ሁኔታዎች ውስጥ የሕጉን ተግባር አይገልጽም። ምንም እንኳን ብሉይ እና አዲስ ኪዳኖች የበለጠ ዝርዝር መግለጫ ቢሰጡም፤ ከብዙ ሁኔታዎች ጋር እንዴት እንደሚዛመድ ቢገልጹም፣ ሙሉው መጽሐፍ ቅዱስ እንኳን አሥሩን ማጠቃለያ ህጎች በሁሉም

ጉዳዮች እንዴት እንደሚተገበሩ አይገልጽም። ስለዚህ የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች ለዕለት ተዕለት ሕይወታቸው ዝርዝር ጉዳዮችን በመስጠት የሥነ ምግባር ሕግን ለማውጣት ብዙ ዝርዝር ደንቦችን አውጥተዋል። ሕጎቻቸው አሥርቱን ትእዛዛት በትክክል እንዲተረጉሙና እንዲተገበሩ ረድተዋቸዋል። ነገር ግን አንዳንድ ጊዜ፣ ሰው ሠራሽ ሕጎች በጣም ርቀው ከእግዚአብሔር ሐሳብ ይቃረናሉ። ለምሳሌ፣ አንዳንድ የሰንበት ሕጎች አንድ ሰው ምን ዓይነት ቋጠሮዎችን ማሰር እንደማይችል ይገልጻሉ እና ሴቶች ከጭንቅላታቸው ላይ ሽበት እንዲቆርጡ ይከለክላሉ።

እንዲህ ያለውን ስህተት ለማባባስ፣ የሃይማኖት መሪዎች የእነርሱን የውሸት ትርጉሞች ከቅዱሳት መጻሕፍት ጋር ተመሳሳይ በሆነ ሥልጣን ሕዝቡን ያዙአቸዋል። በአገዛዙ ላይ የተመሠረተውን ተስፋ ያልፈጸሙትን ተራውን ሕዝብ ሰድበዋል። (ማቴዎስ 23፡4)። ከዚህ የከፋው ደግሞ ኢየሱስን እና ደቀ መዛሙርቱን የሰንበትን የዕረፍት ጊዜ በመክሰስ እነዚህን ሰው ሰራሽ ሕጎች ለመፍረድና ለመንቀፍ ተጠቅመውበታል። ኢየሱስ የግዴታ እና የምሕረት ሥራዎች አራተኛውን ትእዛዝ እንደማይጥሱ የገለጸባቸው ሁለት እንደዚህ ያሉ ክስተቶች ተከትለዋል።

<u>አስፈላጊ የሆኑ የሰንበት ስራዎች</u>

የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በአንድ የሰንበት ቀን በቆሎ እርሻ ውስጥ ሲዘዋወሩ ጥቂት እሸት ቀጥፈው ፍሬውን በሉ። ፈሪሳውያን "በሰንበት ያልተፈቀደውን ስለ ምን ታደርጋለህ?" ብለው ተቆጥተው ምላሽ ሰጡ። (ሉቃስ 6:1-2) እርግጥ ነው፣ ከሌላ ሰው ማሳ ላይ ትንሽ መጠን ያለው ምግብ እየለቀሙ መብላት የብሉይ ኪዳንን ሕግ አይጥስም። ስርቆት አልነበረም ፈሪሳውያንም በዚህ ነጥብ አልተከራከሩም ነበር። (ዘዳ 23፡25)። ይልቁንም ሰንበትን ባለማክበራቸው ደቀ መዛሙርቱን አዟቸው። ነገር ግን በቅዱሳት መጻህፍት የደቀመዛሙርቱን የሰንበት እንቅስቃሴም እንደ ህገ-ወጥነት የሚገልጽ አንድም ቦታ የለም።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ሰንበትን አፍርሰዋል የሚለውን የተሳሳተ ሃሳባቸውን አልተቀበለም። የፈሪሳውያንን የሐሰት ቅሬታ ያቀረቡበትን ሕግ ችላ ብሎ፣ ይልቁንም በቀጥታ ወደ ብሉይ ኪዳን አመለከተ።

ዳዊት እሱና ጓደኞቹ በተራቡ ጊዜ ያደረገውን አላነበባችሁም? ወደ እግዚአብሔር ቤት (ድንኳን) ገባ፥ የተቀደሰውንም እንጀራ ወስዶ ለካህናቱ ብቻ የተፈቀደውን በላ። ለባልደረቦቹም ሰጠ። ... የሰው ልጅ የሰንበት ጌታ ነው። (ሉቃስ 6፡3-5)።

ዳዊትና አብረውት የነበሩት ሰዎች በሰንበት የተቀደሰ ጎብስት መብላታቸው ግልጽ ባይሆንም የኢየሱስ ነጥብ ግን ትክክል ነው። ከንጉሥ ሳኦል ኢፍትሐዊ ቁጣ ለማምለጥ ቸኩለው ስለነበር ለካህናቱ ምግብ ብቻ የተዘጋጀውን የሥርዓት ሕግ በልተዋል። ለጉዞአቸው ምግብ በጣም ፈለጉ፣ እናም የተዘጋጀው ምግብ በማደሪያው ድንኳን ውስጥ ብቻ ነበር። (1ሳሙ. 21፡1-6)። ኢየሱስ፣ በእነርሱ ሁኔታ፣ ዳዊትና አብረውት የነበሩት ሰዎች ሕጉን ሳይጥሱ በሉ። እንዲያውም፣ የምግብ ፍላጎታቸው ይህን ልዩ የሥርዓት ሕግ አጉልቶታል። ኢየሱስ በሰንበት ቀን ደቀ መዛሙርቱ ረሃባቸውን ሲያረኩ ተመሳሳይ መሠረታዊ ሥርዓት እንደሚሠራ ተናግሯል። እርሻቸውን እየሰበሰቡ አልነበሩም፣ ይህም ሕገወጥ እንደሆነ ግልጽ ነው። ይልቁንም ረሃባቸውን ለማርካት እና ሳኦል ካሰበው ጉዳት ለመከላከል ምግብ ወስደው ነበር። እህሉን ለማግኘት መልቀም

መቁረጥ በአራተኛው ትእዛዝ የተከለከሉ አልነበሩም። ከዚህ ይልቅ ለመብላትና በሕይወት ለመትረፍ የሚያስፈልግ ሥራ ሠሩ፤ ኢየሱስ ይህ የሥነ ምግባር ሕጉን እንደማይጥስ ገልጿል።

ማንኛውም ጥያቄ ቢቀርብ ኢየሱስ በዚህ ጉዳይ ላይ ስለራሱ ሥልጣን "የሰንበት ጌታ" ሲል ተናግሯል። በመሠረቱ፣ ኢየሱስ የዘላለም አምላክ አካል እንደመሆኑ መጠን አራተኛውን ትእዛዝ ከማንም በተሻለ ተረድቶታል። የሰንበት ባለቤት እንደመሆኑ መጠን፣ የኢየሱስ ሥልጣን እና ታላቅነት ከቅዱስ ቀኑ ይበልጣል። በእርግጥም፣ "ሰንበትን... ለሰው [እንዲያርፍ እና እንዲያመልክ] አደረገ እንጂ ለሰው አይደለም... [በሰንበት ጨቋኝ፣ ህጋዊ ደንቦችን እንዲታገስ]" (ማርቆስ 2፡27) አድርጓል።

ነገር ግን በሰንበት ምን አስፈላጊ ሥራዎች ሊሠሩ ይችላሉ ወይም ሊደረጉ ይችላሉ? አስፈላጊ ነገሮች ህይወትን ለመጠበቅ ወይም ለማትረፍ የሚያስፈልጉትን መሰረታዊ ነገሮች የሚያካትቱ ከሆነ፣ በእርግጠኝነት ምግብ፣ መጠለያ እና ደህንነትን ያካትታሉ። ስለዚህ፣ እነዚህን ለራስህ ወይም ለሌሎች ለማቅረብ የሚደረግ ማንኛውም ጥረት አስፈላጊ ስራዎችን ሊያካትት ይችላል። ማንኛውንም የሰንበት ሥራ እንደ አስፈላጊነቱ ለማጽደቅ በጣም ዝግጁ መሆን የለብህም። ልዩነቱ ስራውን (ሀ) ህይወትን ለመጠበቅ ወይም ለማትረፍ ወይም (ለ) እንደ የግል ምቾት፣ ፍላጎት ወይም ምርጫ በመስራት ላይ ሊሆን ይችላል። ሁሉም ክርስቲያኖች በዚህ የድንበር መስመር ወይም በእነዚህ ተለዋጭ ዓላማዎች መካከል እንዴት መለየት እንዳለባቸው እርስ በርስ አይስማሙም።

<u>የሰንበት የበጎ ሥራዎች</u>

በሌላ ሰንበት አንድ እጁ የሰለለ ሰው ኢየሱስን በምኩራብ ሲያስተምር አዳመጠ። ፈሪሳውያን ይህ ያላመኑት እና የናቁት አስተማሪ አካለ ጎደሎን ይፈውሳል ወይ ብለው አሰቡ። ሰው ሰራሽ ከሆኑ ሕጎቻቸው መካከል በሰንበት ቀን በሽታን ወይም ጉዳትን ማከም አራተኛውን ትዕዛዝ የጣሰ የጉልበት ሥራን ይጨምራል የሚል ነው። ኢየሱስ ሐሳባቸውን ስለሚያውቅ ሰውየውን በጉባኤው ፊት እንዲቆም ነግሮ ለተሰብሳቢዎቹ "በሰንበት የተፈቀደው የትኛው ነው ደግ ወይም ክፉ ማድረግ፣ ሕይወት ማዳን ወይስ ማጥፋት?" የሚል ወሳኝ ጥያቄ አቀረበ። ማንም ሰው ጉዳዩን በዚህ መልኩ አይቶት አያውቅም። ጥያቄውን ሲያሰላስሉ፣ፍጹም ኢየሱስ ወደ ሰውየው ዞር ብሎ "እጅህን ዘርጋ" ብሎ አዘዘው። በተአምር፣ ያልተጎዳ፣ እስኪመስል ድረስ እጁን ዘረጋ። ኢየሱስ በሰንበት ቀን ፈወሰው፣ እናም እራሳቸውን ጻድቃን ያደረጉትን ፈሪሳውያንን አስቆጣ። (ሉቃስ 6፡6-11)።

ኢየሱስ በሰንበት ቀን ሌሎች ብዙ ሰዎችን ፈውሷል። ለምሳሌ፣ የሰንበትን አምልኮ ካቋረጠው ሰው ጋኔን አወጣው። (ሉቃስ 4፡31-37)። የጴጥሮስን አማች ትኩሳት ፈወሰ። (ሉቃስ 4፡38-39)። የሴቲቱን የጎበጠ አከርካሪ አቀና። (ሉቃስ 13፡10-17)። ሆዱ የተነፍቶ የተሠቃየውን ሰው ፈውሷል። (ሉቃስ 14፡1-6)። ለአንካሳ እግሮች ጥንካሬን መለሰ። (ዮሐንስ 5፡1-15)። ዕውር ሆኖ የተወለደውን ሰው አይን ከፈተ። (ዮሐ. 9፡1-41)።

ኢየሱስ በሰንበት የበጎ ሥራዎች አራተኛውን ትእዛዝ እንደማይጥሱ ደጋግሞ አሳይቷል። ስለዚህ ምንም እንኳን በእሁድ ቀን ቢደረግም ህመምን የሚያስታግሱ ወይም መከራን የሚፈውሱ የርኅራኄ ተግባራት እግዚአብሔርን ደስ ያሰኛሉ። ምንም እንኳን እግዚአብሔር ለዕረፍት እና ለአምልኮ ሰንበትን ቢያዘጋጅም በእርሱ ቀን መከራን ችላ እንዳትሉ ይፈልጋል።

ኢየሱስ ስለሰንበት ግልጽ ያደረገው ነገር

ኢየሱስ በሰንበት ብዙ ሥራዎችን ስለሠራ፣ አንዳንዶች አራተኛውን ትእዛዝ እንደሻረ በስህተት ያምናሉ። ደግሞም ሞቱና ትንሳኤው የብሉይ ኪዳንን የሥርዓት ሕግጋት ሽሮታል። (ዕብ. 10፡1-9) ብለው ይከራከራሉ። በተመሳሳይ መልኩ፣ የሰባተኛው ቀን ስራዎቹ ሰንበትን መጠበቅ የሞራል ህግ አካል ሆኖ እንደማይቀጥል አይጠቁሙምን? ይላሉ

ይሁን እንጂ ኢየሱስ ሰንበትን ማክበር አልሻረም። ኢየሱስ አራተኛውን ትእዛዝ የሻረው አንድም ቦታ የለም፣ ምንም እንኳን ይህን ለማድረግ ብዙ እድሎች ቢኖረውም። በእርግጥ እግዚአብሔር ለምን ከአሥርቱ ትእዛዛት አንዱን ሽሮ ዘጠኙን በቦታቸው ያስቀምጣቸዋል? በእርግጥ ይህን ማድረግ ይችል ነበር፣ ነገር ግን በአዲስ ኪዳን ውስጥ ግልፅ የሆነ የማያሻማ መግለጫ ከሌለ አንድ ሰው ለምን እንደዚህ ያስባል?

ኢየሱስ የሰንበትን ልማድ ከማስቆም ርቆ፣ ይህን የሚያጣምሙትን ገሠጻቸው። ልዩ በሆነው ቀን አስፈላጊ የሆኑ በጎ ሥራዎችን የሚከለክሉትን ጥብቅ ሰው ሠራሽ ሕጎችን ውድቅ አደረገ። ኢየሱስ የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች የሰንበትን ልማድ የሚያዛባውን የተሳሳተ ትርጓሜ ተቃወመ። ስለዚህ፣ አራተኛው ትእዛዝ በኃይል ይቀጥላል፣ እና እግዚአብሔር አሁንም የክርስቲያን ሰንበትን እንድናከብር ይጠብቃል።

በእርግጥ፣ በርካታ የአዲስ ኪዳን ምንባቦች የቀደመችው ቤተክርስቲያን ለአራተኛው ትዕዛዝ ታዛዥ መሆኗን ያሳያሉ። “በሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን እንጀራ ለመቁረስ ተሰበሰብን።” በማለት ጳውሎስ ለሕዝቡ ተናግሯል (ሐዋ. 20፡7)። “ከሳምንቱም በፊተኛው ቀን እያንዳንዱ እንደ ገቢው መጠን ገንዘቡን ያስቀምጥ” (1ኛ ቆሮንቶስ 16፡2)። “አንዳንዶች እንደሚያደርጉት በአንድነት መሰብሰባችንን አንተው” (ዕብ. 10፡25)። በሁሉም መልኩ፣ የጥንት አማኞች በየእሁዱ ለአምልኮ ይሰበሰቡ ነበር፣ ይህም ከመደበኛው የጉልበት ሥራቸው ማረፍን ይጠይቃል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጥያቄዎች

1. የአራተኛው ትእዛዝ ከሰንበት ጋር በተያያዙ ሁኔታዎች እንዴት እንደሚደረጉ ያብራራልን?

   አይ አያብራራም።

2. አራተኛው ትእዛዝ በሰንበት እረፍት ያስፈልገዋል እና ብዙ አይነት የጉልበት ስራዎችን ይከለክላል. ይህ የሞራል ሕግ የሚፈቅደው ሁለት ዓይነት ሥራዎች ምንድን ናቸው?

   ህይወትን ለመጠበቅ ወይም ለማስቀጠል አስፈላጊ የሆኑ በጎ ስራዎች እና

   ህመምን ለማስታገስ ወይም ችግሮችን ለመፈወስ የሚጠቅሙ በጎ ስራዎች

3. አስፈላጊ የሆኑ ሥራዎች ምንድን ናቸው?

አስፈላጊ ስራዎች ነገሮችን ዘላቂ እንዲሆኑ የሚደረጉ ጥረቶች ናቸው።

ወይም ለህይወት የሚያስፈልጉ እንደ ምግብ መጠለያ እና ደህንነትን ያሉትብ ማቅረብ።

4. የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በሰንበት በእርሻ መካከል ሲመላለሱ።

ምን አስፈላጊ ነገር አደረጉ?

ጥቂት እሸት ቀጥፈው ፍሬዎቹን በሉ።

5. የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እሸት በመብላታቸው የተቸው ማን ነው? ነቀፋቸውስ በየትኛው ሕግ ላይ የተመሠረተ ነበር?

ፈሪሳውያን ደቀ መዛሙርቱን በሰንበት ቀን እሸት በመልቀም እና በማንሳት አራተኛውን ትዕዛዝ ጥሰዋል በማለት ነቀፏቸው። የቅሬታቸዉ ትክክለኛ መሰረት አራተኛዉን ትእዛዝ በስህተት በመተርጎም እና በመተግበሩ በራሳቸው ሰው ሰራሽ ህጎች ላይ ተመስርተው ነበር።

6. አስፈላጊ የሆኑ ሥራዎችን በተመለከተ ኢየሱስ ፈሪሳውያን አራተኛውን ትእዛዝ በስህተት እንዴት እንደሚተገበሩ የተመለከተው እንዴት ነው?

በመጀመሪያ፣ ኢየሱስ፣ ዳዊትና አብረውት የነበሩት ሰዎች፣ ከንጉሥ ሳኦል ፊት በሸሹ ጊዜ፣ እንኳ ካህናት ብቻ የሚበሉት ቢሆንም ከማደሪያው ድንኳን የተቀደሰውን የመሥዋዕቱን ኅብስት በሉ። ሕይወታቸውን ለመጠበቅ እና ለማስቀጠል እስከ በሉ ድረስ የሥርዓት ሕጉን አልጣሱም። በተመሳሳይ መልኩ በዕለተ ሰንበት ምግብ ማዘጋጀት ሕይወትን ለመጠበቅ የግድ አስፈላጊ ሥራ ነው፣ ስለዚህም፣ አራተኛውን ትእዛዝ አይጥስም። ሁለተኛ፣ ኢየሱስ እርሱ "የሰንበት ጌታ" መሆኑን ገልጿል፣ ስለዚህም፣ በቀኑ በሁሉም ነገር ላይ ሥልጣን እንዳለው አሳይታል።

7. ፈሪሳውያን በሰንበት መፈወስን የአራተኛውን ትእዛዝ ጥሰት አድርገው የቆጠሩት ለምን ነበር?

በራሳቸው የተሳሳተ አተረጓጎም መሰረት በሰንበት ቀን በሽታን ወይም ጉዳትን ማከም የጉልበት ሥራን ያካትታል እና በዚህም አራተኛውን ትዕዛዝ ይጥሳል፤ ስለዚህ ለበሽታ ወይም ለጉዳት የሚደረግ ፈውስ ሰንበት እስኪያበቃ ድረስ ሊዘገይ ይገባል ብለው ያምኑ ነበር። (ሉቃስ 13፡14)።

8. ሰዎች የበጎ ሥራዎች አራተኛውን ትእዛዝ እንደማይጥሱ እንዲገነዘቡ ኢየሱስ ምን ጥያቄ ጠየቀ?

"በሰንበት የተፈቀደው የትኛው ነው? መልካም ማድረግ ወይስ ክፉ ማድረግ? ሕይወትን ማዳን ወይም ማጥፋት?"

9. ኢየሱስ በሰንበት ቀን እጁ የሰለለውን ሰውየውን ሲፈውስ ፈሪሳውያን ምን ምላሽ ሰጡ?

ከመደሰት ይልቅ ተናደዱ።

10. የበጎ ሥራዎች ምንድን ናቸው?

የበጎ ስራዎች ህመምን የሚፈውሱ መከራን የሚያስታግሱ የአዘኔታ ተግባራት ናቸው።

11. ኢየሱስ አራተኛውን ትእዛዝ ሽሮታል? ካልሆነ በሰንበት ስለመፈወስ በቦታው የተገኙትን ምን አስተማራቸው?

አራተኛውን ትእዛዝ አልሻረውም ይልቁንም ምእመናን ሰንበትን በትክክለኛው መንገድ እንዲጠብቁ አተገባበሩን ግልጽ አደረገላቸው።

12. የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ሰንበትን እንዴት ጠበቀች?

ቃሉን በመስማት፣ ሥርዓተ ቁርባንን በመጠበቅ፣ በመጸለይ፣ በዝማሬና በቤተ ክርስቲያን አምልኮ ለማድረግ በየእሁዱ ይሰበሰቡ ነበር። ባጭሩ እግዚአብሔርን ለማምለክና ለማረፍ ተሰበሰቡ።

13. ዶክተሮች ወይም ነርሶች እሁድ መሥራት ስላለባቸው በአምልኮ አገልግሎቶች መገኘት ባይችሉ ሰንበትን ይጥሳሉን?

ስራቸው ህመምን የሚፈውስ ወይም መከራን የሚያስታግስ በጎ ተግባር ስለሆነ ሰንበትን አያፈርሱም።

14. የእሳት አደጋ ተከላካዮች እና ፖሊሶች እሁድ መሥራት ስላለባቸው በአምልኮ አገልግሎቶች መገኘት ባይችሉ ሰንበትን ይጥሳሉን?

ድካማቸው ሕይወትን የሚጠብቅ የግዴታ ሥራ ሊሆን ይችላል። ከሆነ ሰንበትን አያፈርሱም።

15. እናትህ ከቤተክርስቲያን በኋላ ለእሁድ እራት ለቤተሰብህ የምታበስል ከሆነ አራተኛውን ትእዛዝ ትጥላለች?

አትጥስም ምግብ ማብሰል አስፈላጊ ስራ ነው።

16. በእሁድ ከሰአት በኋላ የታመመ ጓደኛህን ለማበረታታትና ለማጽናናት ከጎበኘህ የክርስቲያን ሰንበትን ጥሰሃልን?

አልጥስክምም፣ ይህ ህመምን የሚያስታግስ የበጎ ተግባር ነው።

17. አባትህ እሁድ ጠዋት በጣሪያው ላይ ያለውን ቀዳዳ ተመልክቶ ከሰዓት በኋላ ዝናብ ሳይዘንብ ለመጠገን እቤት ቢቆይ ሰንበትን ጥሷልን?

ይህ የቤተሰብን መጠለያ በመጠገን ህይወትን ለማቆየት የግድ አስፈላጊ ስራ ነው።

በመዝጊያው ጊዜ ከእነዚህ መዝሙሮች አንዱን ወይም ከዚያ በላይ ዘምሩ። በአማራጭ፣ እንደ የመደምደሚያ ጸሎት ለማንበብ አንድ መዝሙር ይምረጡ።

1. “ኑ በአንድ ልብ እንተባበር”
2. “የሰንበት ጌታ ሆይ፣ ጸሎትን ስማን”
3. “የዕረፍትና የደስታ ቀን ሆይ”
4. “በሌላ ሳምንት በደህና”
5. “አሥርቱ ትእዛዛት”
6. "እግዚአብሔር የሠራው ቀን ይህ ነው"

ክፍል VI

ለእግዚአብሔር ያለብህ ግዴታ

አባሪ

የታዳጊዎች የስራ ወርክ ሽት

ምዕራፍ 1፡ ለእግዚአብሔር ትእዛዛት ተገዛ 106

ምዕራፍ 2፡ እግዚአብሔርን እና ሰውን ውደድ 116

ምዕራፍ 3፡ እግዚአብሔርን ብቻ አምልክ 127

ምዕራፍ 4፡ እግዚአብሔርን በትክክል አምልክ 140

ምዕራፍ 5፡ እግዚአብሔርን በቅንነት አምልክ 155

ምዕራፍ 6፡ በእያንዳንዱ ሰንበት እግዚአብሔርን አምልክ.....170

ክፍል VI፡ ለእግዚአብሔር ያለብህ ግዴታ

ምዕራፍ 1፡ ለእግዚአብሔር ትእዛዛት ተገዛ

ካቴኪዝም

ጥ. እግዚአብሔር ከሰው የሚፈልገው ግዴታ ምንድን ነው?

መ፡ እግዚአብሔር ከሰው የሚፈልገው ግዴታ ለተገለጠው ፈቃዱ መታዘዝ ነው።

ጥ፡- እግዚአብሔር በመጀመሪያ ለሰው ታዛዥነት ምን ገለጠለት?

መ፡- እግዚአብሔር ለሰው ልጅ እንዲታዘዘው በመጀመሪያ የገለጠለት ሕግ

የሞራል ህግ ነበር።

ጥ፡ የሞራል ሕጉ ባጠቃላይ እግኝቶ የተረዳው የት ነው?

መ፡ የሞራል ሕጉን በአጠቃላይ የተረዳው በአስሩ ትዕዛዛት ውስጥ ነው።

<u>ቃላትን ግለጹ</u>

ከታች ያሉትን ቃላት ፍች ለማግኘት መዝገበ ቃላትን ወይም ኢንተርኔትን ተጠቀም፣ እያንዳንዱን ትርጉም በመፃፍ የተጻፈውን ፍቺ ሳታይ እያንዳንዱን ቃል በራሳችህ አባባል ለመተርጎም ሞክር። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስክትረዳ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳችህ አባባል በመግለጽ ምናልባትም ከሌላ ሰው ጋር ተቀያየሩ። በቀላሉ የተጻፈውን ፍቺ ካገኘህ በኋላ መጀመሪያ ሁሉንም ትርጉሞቹን አንብብ እና ከዚያ ሳታይ ሁሉንም ቃላት በራሳችህ አባባል ግለጽ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና አንብብና አንድ ሰው ለእግዚአብሔር ስላለው ኃላፊነት የምትችለውን ያህል በራሳህ አባባል አስረዳ።

ግዴታ

ፈቃድ

ሥነ ምግባር

ማጠቃለያ

መረዳት፡፡

ቀለል አድርጎ እንደገና መፃፍ

ስለ ቃላቶቹ በተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት ካቴኪዝምን በራስህ አባባል ፃፍ፡፡

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) ለይ፡፡

ዘጸአት 31:18፤ እግዚአብሔርም ከሙሴ ጋር በሲና ተራራ የተናገረውን በፈጸመ ጊዜ በእግዚአብሔር ጣት የተጻፈባቸውን ከድንጋይ የሆኑ ሁለቱን የምስክር ጽላቶች ሰጠው፡፡

ዘዳግም 5:1፣ ሙሴም እስራኤልን ሁሉ ጠርቶ አላቸው። እስራኤል ሆይ፥ እንድትማሩአት በማድረግም እንድትጠብቁአት ዛሬ በጆሮአችሁ የምናገራትን ሥርዓትና ፍርድ ስሙ። አምላካችን እግዚአብሔር በኮሬብ ከእኛ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ።

ዘዳግም 10:12–13፣ አሁንም፥ እስራኤል ሆይ፥ አምላክህን እግዚአብሔርን ከመፍራት፥ በመንገዱም ሁሉ ትሄድ ዘንድ፥ እርሱንም ትወድድ ዘንድ፥ አምላክህንም እግዚአብሔርን ከማገልገል በቀር አምላክህ እግዚአብሔር የሚለምንህ ምንድር ነው? ልባችሁ በፍጹም ነፍስህም፥ ለራስህ ጥቅም ብዬ ዛሬ የምሰጥህን የእግዚአብሔርን ትእዛዝና ትእዛዝ ጠብቅ?

ዘዳግም 29:29፣ ምሥጢሩ ለአምላካችን ለእግዚአብሔር ነው፤ የተገለጠው ግን የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ እናደርግ ዘንድ ለእኛ ለዘላለምም ለልጆቻችን ነው።

መክብብ 12፡13 ፤ የነገሩን ሁሉ ፍጻሜ እንስማ፤ ይህ የሰው ሁለንተናው ነውና፤ እግዚአብሔርን ፍራ፥ ትእዛዙንም ጠብቅ።ለተገለጠው ፈቃዱ መታዘዝ እግዚአብሔር ከሰው የሚፈልገው ግዴታ ነው።

ሮሜ 2፡13 በእግዚአብሔር ፊት ሕግን የሚያደርጉት ይጸድቃሉ እንጂ ሕግን የሚሰሙ ጻድቃን አይደሉምና

ሮሜ 12፡1-2 እንግዲህ፥ ወንድሞች ሆይ፥ ሰውነታችሁን እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝና ሕያው ቅዱስም መሥዋዕት አድርጋችሁ ታቀርቡ ዘንድ በእግዚአብሔር ርኅራኄ እለምናችኋለሁ፥ እርሱም ለአእምሮ የሚመች አገልግሎታችሁ ነው። የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም በጎና ደስ የሚያሰኝ ፍጹምም የሆነው ነገር ምን እንደ ሆነ ፈትናችሁ ታውቁ ዘንድ በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሉ።

ያዕቆብ 1፡22-25 “ቃሉን ብቻ አትስሙ ራሳችሁንም አታሉ። የሚለውን አድርግ።”

ያእቆብ 4:17፡ እንግዲህ በጎ ለማድረግ አውቆ ለማይሠራው ኃጢአት ነው።ለተገለጠለት ፈቃድ መታዘዝ

የካቴኪዝም ጥያቄዎች

1. ለእግዚአብሔር ያለህ ግዴታ ምንድን ነው?

2. ምሥጢሩ ለአምላካችን ለእግዚአብሔር ነው፤ የተገለጠው ግን የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ እናደርግ ዘንድ ለእኛ ለዘላለምም ለልጆቻችን ነው። (ዘዳ.29፡29)። በዚህ ጥቅስ መሠረት እግዚአብሔር _____¨ እና _____¨ ፈቃድ አለው።

3. "ቃልህ ለእግሬ መብራት ለመንገዴም ብርሃን ነው" (መዝ. 119፡105)። በዚህ ጥቅስ መሰረት፣ የተገለጠውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ ከየት ማግኘት ትችላለህ?

4. (ሀ) የተሰወረውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ በማወቅ ማተኮር አለብህ (ለ) የተገለጠውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ በመታዘዝ ላይ ማተኮር አለብህ ወይስ (ሐ) በሁለቱም ላይ ማተኮር አለብህ?

5. ካቴኪዝም "የሥነ ምግባር ሕግ" ሲል ምን ማለቱ ነው ብለህ ያስባህ?

6. እግዚአብሔር የሞራል ሕጉን የሚገልጠው የት ነው?

7. የሥነ ምግባር ሕግ ከአሥርቱ ትእዛዛት ጋር አንድ ነው?

8. የእግዚአብሔር ሰው ፍጹምና ለበጎ ሥራ ሁሉ የተዘጋጀ ይሆን ዘንድ፥ የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት መጽሐፍ ሁሉ ለትምህርትና ለተግሣጽ ልብንም ለማቅናት በጽድቅም ላለው ምክር ደግሞ ይጠቅማል (2ጢሞ. 3፡16-17)። በእነዚህ

ጥቅሶች መሠረት የተገለጠው የእግዜአብሄር ፈቃድና የሥነ ምግባር ሕግ ክርስቲያኖችን የሚለውጠው እንዴት ነው?

የቃል ጥቅስ

ሚክያስ 6፡8 ፤ ሰው ሆይ፥ መልካሙን ነግሮሃል፤ እግዚአብሔርም ከአንተ ዘንድ የሚሻው ምንድር ነው? ፍርድን ታደርግ ዘንድ፥ ምሕረትንም ትወድድ ዘንድ፥ ከአምላክህም ጋር በትሕትና ትሄድ ዘንድ አይደለምን?

1. 1. መጽሐፍ ቅዱስ በዋናነት ምን ሁለት ነገሮችን ያስተምራል?

2. በሚክያስ 6:8 'መልካሙን' እና አምላክ 'ከአንተ የሚፈልገው' የሚለው የትኞቹን ሦስት ነገሮች ያመለክታል?

3. አንዲት ሴት ለቤተክርስቲያኗ 1 ሚሊዮን ብር ትሰጣለች። ነገር ግን በዓመት ሁለት ጊዜ ብቻ ፕሮግራም ትከታተላለች፣ መጽሐፍ ቅዱሷን አታነብም እና እምብዛም አትጸልይም። ለቤተ ክርስቲያን እንዲህ ያለ ትልቅ ስጦታ መስጠቱ በሌሎች ነገሮች ያላትን ጉድለት ይሸፍናልን?

4. ከቃል ጥቅሱ በተጨማሪ ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች አምላክ የሚፈልገው ምንድን ነው ይላሉ

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ እግዚአብሔር ሕግን ሰጠ

1. 1. የሞራል ህግ ምንድን ነው?

2. እግዚአብሔር ለመጀመሪያ ጊዜ የሥነ ምግባር ሕግ ለሰው ልጆች የሰጠው መቼ ነበር?

3. ከአዳም ውድቀት በኋላ ሰዎች አሁንም በውስጣቸው የሞራል ህግ አላቸውን?

4. እግዚአብሔር የሞራል ህግ መጀመሪያ የሰጠው ከየት እና ከማን ነበር?

5. የመጀመሪያዎቹ አራት ትእዛዛት ምን ነገሮችን ያካትታሉ?

6. የመጨረሻዎቹ ስድስት ትእዛዛት ምን ነገሮችን ያካትታሉ?

7. አሥርቱ ትእዛዛት ከሥነ ምግባር ሕግ ጋር አንድ ናቸውን?

8. በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚታየው የሥነ ምግባር ሕግ ከአሥርቱ ትእዛዛት ጋር እንዴት ይዛመዳል?

9. አሥርቱ ትእዛዛት አሁንም እንደሚተገበሩ እንዴት ታውቃለህ?

9. አሥርቱ ትእዛዛት በዛሬው ጊዜ የሚያገለግሉት የትኞቹን ሦስት ዓላማዎች ነው?

10. ከሚከተሉት ጥቅሶች ውስጥ የእግዚአብሔር የሞራል ሕግ አካል የሆኑ የተገለጠው ፈቃድ የትኞቹ ናቸው?

ሀ. "አትግደል" (ዘጸአት 20:13)

ለ. ጠላቶቻችሁን ውደዱ፥ የሚረግሙአችሁንም መርቁ፥ (ማቴዎስ 5፡44)።

ሐ. ወንድምህን በልብህ አትጥላው፤ (ዘሌዋውያን 19:17)

መ. "አምላክህን እግዚአብሔርን ፍራ፤ እርሱንም አምልክ፤ በስሙም ማል። በመካከልህ ያለው አምላክህ እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ ነውና የአምላክህ የእግዚአብሔር ቍጣ እንዳይነድድብህ ከምድርም ፊት እንዳያጠፋህ፥ በዙሪያችሁ ያሉት አሕዛብ የሚያመልኩአቸውን ሌሎችን አማልክት አትከተሉ። በማሳህ እንደ ፈተናችሁት አምላካችሁን እግዚአብሔርን አትፈታተኑት።" (ዘዳ 6፡13-14)።

ሠ. ማናቸውም ሰው ቢበድል፥ ሳያውቅም ለእግዚአብሔር በተቀደሰው በማናቸውም ነገር ኃጢአትን ቢሠራ፥ ለበደል መሥዋዕት ለእግዚአብሔር ከመንጋ ነውር የሌለበትን አውራ በግ ያቀርባል፤ እንደ ግምጋሜህ መጠን በብር ሰቅል እንደ መቅደሱ ሰቅል ሚዛን ለበደል መሥዋዕት ያቀርበዋል። (ዘሌዋውያን 5:15)

12ሕጉ ሊመጣ ያለው የበጎ ነገር እውነተኛ አምሳል ሳይሆን የነገር ጥላ አለውና፥ ስለዚህም በየዓመቱ ዘወትር በሚያቀርቡት በዚያ መሥዋዕት የሚቀርቡትን ሊፈጽም ከቶ አይችልም።እንደዚህማ ባይሆን፥ የሚያመልኩት አንድ ጊዜ ነጽተው ከዚያ በኋላ በሕሊናቸው ኃጢአትን ስላላወቁ ማቅረብን በተዉ አልነበረምን?

13. ኃጢአትን የሚያደርግ ሁሉ ዓመፅን ደግሞ ያደርጋል፥ ኃጢአትም ዓመፅ ነው። (1ዮሐ. 3፡4)። አምላክ አሁንም ሰዎች የሥነ ምግባር ሕጉን እንዲታዘዙ ይፈልጋል?

ክፍል VI፡ ለእግዚአብሔር ያለዎት ግዴታ

ምዕራፍ 2፡ እግዚአብሔርን እና ሰውን ውደዱ

ካቴኪዝም

ጥ. የአስርቱ ትእዛዛት ማጥቃለያ ምን የሚለው ነው?

መ. የአስርቱ ትእዛዛት ድምር ጌታ አምላካችንን በፍጹም ልባችን በፍጹም ነፍሳችን በፍጹም ኃይላችን በፍጹም አሳባችን ውደድ እና ጎረቤታችንንም እንደ ራሳህ ውደድ የሚለው ነው።

ጥ፡ የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ምንድን ነው?

መ. የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ከግብፅ ምድር ከባርነት ቤት ያወጣሁህ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝ ይላል።

ጥ፡ የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም ምን ያስተምረናል?

ሀ. የአስርቱ ትእዛዛት መቅድም እግዚአብሔር ጌታ፣ እና አምላካችን፣ እና አዳኝ ስለሆነ፣ ስለዚህ ሁሉንም ትእዛዛቱን መጠበቅ እንዳለብን ያስተምረናል።

<u>ቃላትን ግለጽ</u>

ከታች ያሉትን ቃላት ፍች ለማግኘት መዝገበ ቃላትን ወይም ኢንተርኔትን ተጠቀም፣ እያንዳንዱን ትርጉም በመፃፍ የተጻፈውን ፍቺ ሳታይ እያንዳንዱን ቃል በራሳችህ አባባል ለመተርጎም ሞክር። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስክትረዳ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳችህ ቃላት በመግለጽ ምናልባትም ከሌላ ሰው ጋር ተቀያየሩ። በቀላሉ የተጻፈውን ፍቺ ካገኘህ በኋላ መጀመሪያ ሁሉንም ትርጉሞቹን አንብብ እና ከዚያ ሳታይ ሁሉንም ቃላት በራሳችህ አባባል ግለጽ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና አንብብና አስርቱን ትእዛዛት እንዴት ማጠቃለል እንደምትችል እና ለምን እነሱን መጠበቅ እንዳለብህ የምትችለውን ያህል በራሳህ አባባል አስረዳ።

ድምር

መቅድም

እስራት

ቤዛ

መታሰር

<u>ቀለል አድርጎ እንደገና መፃፍ</u>

ስለ ቃላቶቹ በተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት ካቴኪዝምን በራስህ አባባል ፃፍ።

ሀ.

ጥ.

ሀ.

ጥ.

ሀ.

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ

እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) ለይ።

ዘሌዋውያን 19: 18 ፤ አትበቀልም፥ በሕዝብህም ልጆች ቂም አትያዝ፥ ነገር ግን ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ፤ እኔ እግዚአብሔር ነኝ።

ዘሌዋውያን 20 7 ፤ እንግዲህ እኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝና ሰውነታችሁን ቀድሱ፥ ቅዱሳንም ሁኑ። ሥርዓቴን ጠብቁ፥ አድርጉትም፤ እኔ የምቀድሳችሁ እግዚአብሔር ነኝ።

ዘዳግም 6፡5 አንተም አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም ኃይልህ ውደድ።

ዘዳግም 30:6፣ “፤ በሕይወትም እንድትኖር፥ አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ እንድትወድድ አምላክህ እግዚአብሔር ልብህን የዘርህንም ልብ ይገርዛል።

መዝሙር 83:18፣ ስምህም እግዚአብሔር እንደ ሆነ፥ በምድር ሁሉ ላይም አንተ ብቻ ልዑል እንደ ሆንህ ይወቁ።

ሕዝቅኤል 37፡28 ፤ መቅደሴም ለዘላለም በመካከላቸው በሆነ ጊዜ፥ እኔ እስራኤልን የምቀድሰው እግዚአብሔር እንደ ሆንሁ አሕዛብ ያውቃሉ።

1ኛ ቆሮንቶስ 6፡20 በዋጋ ተገዝታችኋልና ለራሳችሁ አይደላችሁም፤ ስለዚህ በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ።

የካቴኪዝም ጥያቄዎች

1. ዘጸአት 31፡18፣ ዘጸአት 32፡15-19፣ ዘዳግም 9፡7-17 እና ዘዳግም 10፡1-4 አንብብ።

ሀ. እግዚአብሔር ለሙሴ አሥርቱን ትእዛዛት የሰጠው በየትኛው ተራራ ላይ ነው?

ለ. እግዚአብሔር ለሙሴ አሥርቱን ትእዛዛት በጽሑፍ የሰጠው ስንት ጊዜ ነው?

ሐ. እግዚአብሔር ለሙሴ አሥርቱን ትእዛዛት ለሁለተኛ ጊዜ የሰጠው ለምንድን ነው?

መ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በስንት ጽላት ጻፈ?

ሠ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በእያንዳንዱ ጽላት በሁለቱም በኩል ነው የጻፈው ወይስ በአንድ በኩል?

ረ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በሁለቱ ጽላቶች መካከል የከፈላቸው እንዴት ይመስልሃል?

2. በዘጸአት 20፡2 እና በዘዳግም 5፡6 ላይ ምን ይታያል?

3. ግብፅ “የባርነት ምድር” ወይም “የባርነት ቤት” ተብላ የተጠራችው ለምንድን ነው?

5. መግቢያው አሥርቱን ትእዛዛት ለመታዘዝ ምን ሦስት ምክንያቶችን ይሰጣል?

<u>ሦስቱ የመታዘዝ ምክንያቶች፡-</u>

(ሀ) እግዚአብሔር ጌታ አምላካችን ነው። ጌታ ማለት የበላይ ወይም ህግን የሚያወጣ ሰው ማለት ነው። እግዚአብሔር ቀዳሚ እና ብቸኛው ምክንያታዊ ጌታ እና ንጉስ ነው። ስለዚህ፣ ሙሉ በሙሉ ትዕዛዙን መፈጸምና እና እንዲሁም ታማኝ አክብሮት የማግኘት መብት አለው።

(ለ) እግዚአብሔር አምላክህ ነው። መኖርህ ለፈጣሪ ነው። ስለዚህ፣ ለትእዛዛቱ መታዘዝን ጨምሮ (ክፍል II፣ ምዕራፍ 2) የቀረውን ሁሉ ለእግዚአብሔር መሆን አለበት።

(ሐ) እግዚአብሔር አዳኝህ ነው። እስራኤላውያንን ከጨካኝ የግብፅ የጡብ ምድጃ ባርነት አዳናቸው። “በግብፃውያን ያደረግሁትን፥ በንስርም ክንፍ እንደተሸከምኋችሁ፥ ወደ እኔም እንዳመጣኋችሁ አይታችኋል።” (ዘጸአት 19:4) በተመሳሳይም ኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛ ሆነልህ። አንተን ከጠፋህበት ሁኔታ እና ከኃጢአት (ክፍል IV) ለመቤዠት የራሱን ሕይወት መስዋዕት በማድረግ ውድ የሆነውን ቤዛ ከፍሏል።

የቃል ጥቅስ

ማቴዎስ 22፡37-40 ኢየሱስም እንዲህ አለው። ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህም በፍጹም አሳብህም ውደድ።ታላቂቱና ፊተኛይቱ ትእዛዝ ይህች ናት። ሁለተኛይቱም ይህችን ትመስላለች፥ እርስዋም። ባልንጀራህን እንደ ነፍስህ ውደድ የምትለው ናት።በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ሕጉም ሁሉ ነቢያትም ተሰቅለዋል።

1. . አስርቱ ትእዛዛት በብሉይ እና በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያሉትን የሞራል ህግ ጠቅለል አድርገው እንደሚገልጹት ኢየሱስም አስርቱን ትእዛዛት (እና፣ አጠቃላይ የሞራል ህግ) ጠቅለል አድርጎ ገልጿል። እግዚአብሔር እንድትታዘዘው የሚፈልጋቸው ሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት የትኞቹ ናቸው?

2. በሉቃስ 10:25-37 ላይ በመመስረት ባልንጀራህ ማን ነው? እግዚአብሔር እንድትወዳቸው የሚጠብቅብህ እንዴት ነው?

3. ኢየሱስ ስለ ሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት ለጠየቀው ፈሪሳዊ ምላሽ ሲሰጥ “መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ” በሚለው ርዕስ ሥር የሚገኙት የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች በአእምሮው ይዞ ሊሆን የሚችለው የትኞቹን ጥቅሶች ነው?

4. አምስቱ የኦሪት መጻሕፍት የትኞቹ ናቸው?

6. በዘጸአት 20 (ወይንም ዘዳግም 5) ከሚገኙት አስር ትእዛዛት መካከል ከታላቁ ትእዛዝ ጋር የሚዛመደው የትኛው ነው?

7. ታላቋና ሁለተኛይቱ ትእዛዝ ምን እርምጃ ወይም ተግባር ትጠይቃለች?

8. “በአነጋገርና በአንደበት አንዋደድ በሥራና በእውነት እንጂ” (1ዮሐ. 3፡18)። እግዚአብሔርን እና ሌሎችን መውደድ ምን ይጠይቃል?

9. ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያላየውን እግዚአብሔርን ሊወደው እንዴት ይችላል? አብሔርንም የሚወድ ወንድሙን ደግሞ እንዲወድ ይህች ትእዛዝ ከእርሱ አለችን።የሚለውን ትእዛዝ ሰጠን። (1ኛ ዮሐንስ 4፡20-21) ይህ ቁጥር በሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት መካከል ያለውን ግንኙነት ይጠቁማል። ከሁለቱ ትእዛዛት ቋንቋን በመተካት ይህን ጥቅስ እንዴት መተርጎም ትችላላችሁ?

10. ኢየሱስ እንዲህ አለ፡- “ብትወዱኝ ያዘዝኋችሁን ትጠብቃላችሁ” (ዮሐ. 14፡15)። የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሳትታዘዙ እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ፣ ነፍስህ፣ ጥንካሬህ እና አእምሮህ መውደድ ይቻላልን?የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሳትታዘዝ እግዚአብሔር በፍጹም ልብህ፣ ነፍስህ፣ ሃይልህ እና አእምሮህ?

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ እስራኤል ግንኙነታቸውን ንቋቸዋል።

1. እስራኤላውያን ከግብፅ ወጥተው ወደ ሲና ተራራ ለመድረስ ምን ያህል ጊዜ ፈጀባቸው?

2. እግዚአብሔር በመጀመሪያው ፋሲካ እና በሲና ተራራ መካከል ለሕዝቡ ሲል ምን ተአምራት አድርጓል?

3. ቲኦክራሲ ምንድን ነው?

4. እስራኤላውያን ትእዛዙን የሚታዘዙ ከሆነ፣ እግዚአብሔር በአዲሱ ቲኦክራሲያዊ ሥርዓት ሥር ለሆኑ ምን ሦስት ነገሮች ቃል ገብቷል?

5. በአጠቃላይ፣ መቅድም ምንድን ነው?

6. የአሥርቱ ትእዛዛት መቅድም ምንድን ነው?

7. የዚህ መቅድም ሦስቱ ክፍሎች ምንድን ናቸው?

9. እግዚአብሔር እስራኤልን ከግብፅ ባርነት ነፃ አውጥቶ አዳኝ ሆነላቸው። የክርስቲያኖች አዳኝ ማን ነው?

10. ሙሴ በሲና ተራራ ከእግዚአብሔር ጋር ሲነጋገር እስራኤል የትኞቹን ትእዛዛት ጥሰዋል

ክፍል VI፡ ለእግዚአብሔር ያለምት ግዴታ

ምዕራፍ 3፡ ለእግዚአብሔር ብቻ አምልኩ

ካቴኪዝም

ጥ. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. የመጀመሪያው ትእዛዝ ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ ይላል።

ጥ. በመጀመሪያው ትእዛዝ ማድረግ ምን ያስፈልጋል?

መ. በመጀመሪያው ትእዛዝ እግዚአብሔር ብቸኛው እውነተኛ አምላክ እና አምላካችን መሆኑን ማወቅ እና መገንዘብ እንዲሁም እሱን ብቻ ማምለክና ማወደስ ያስፈልጋል።

ጥ. በመጀመሪያ ትዕዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. መጀመሪያው ትእዛዝ እውነተኛውን አምላክ አምላክነት መካድን አለማምለክን እና አለማክበርን ይከለክላል። ለርሱ ብቻ የሚገባውን አምልኮና ክብር ለሌላው መስጠት ይከለክላል።

ጥ. በመጀመሪያው ትእዛዝ የሚገኘው “ከእኔ በቀር...“ የሚለው ሐረግ ምን ያስተምረናል??

መ. በመጀመሪያው ትእዛዝ የሚገኘው “ከእኔ በቀር...“ የሚለው ሐረግ ሁሉን ነገር የሚያይ እግዚአብሔር፣ በባዕድ አምልኮ ኃጢያት እጅግ እንደሚከፋ ስተምረናል፣

<u>ቃላትን ግለጽ</u>

ከታች ያሉትን ቃላት ፍች ለማግኘት መዝገበ ቃላትን ወይም ኢንተርኔትን ተጠቀም፣ እያንዳንዱን ትርጉም በመፃፍ የተጻፈውን ፍቺ ሳታይ እያንዳንዱን ቃል በራሳችህ አባባል ለመተርጎም ሞክር። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስክትረዳ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳችህ ቃላት በመግለጽ ምናልባትም ከሌላ ሰው ጋር ተቀያየሩ። በቀላሉ የተጻፈውን ፍቺ ካገኘህ በኋላ መጀመሪያ ሁሉንም ትርጉሞቹን አንብብ እና ከዚያ ሳታይ ሁሉንም ቃላት በራሳችህ አባባል ግለጽ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና አንብብና የመጀመሪያው ትእዛዝ ስለምን እንደሚያስተምር የምትችለውን ያህል በራሳህ አባባል አስረዳ።

ማምለክ

ማወደስ

የተከለከለ

<u>ቀለል አድርጎ እንደገና መፃፍ</u>

ስለ ቃላቶቹ በተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት ካቴኪዝምን በራስህ አባባል ፃፍ።

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) ለይ።

ዘጸአት 15:11፣ አቤቱ፥ በአማልክት መካከል እንደ አንተ ያለ ማን ነው? በምስጋና የተፈራህ፥ ድንቅንም የምታደርግ፥ በቅድስና የከበረ እንደ አንተ ያለ ማን ነው?

ዘጸአት 34:13–14 ነገር ግን መሠዊያዎቻቸውን ታፈርሳላችሁ፥ ሐውልቶቻቸውንም ትሰብራላችሁ፥ የማምለኪያ ዓፀዶቻቸውንም ትቈርጣላችሁ፤ ስሙ ቀናተኛ የሆነ እግዚአብሔር ቅንዓት ያለው አምላክ ነውና ለሌላ አምላክ አትስገድ።አምልኮን እና ክብርን ለሌላው መስጠት ይከለክላል። ይህ ለእርሱ ብቻ የተገባ ነው።እግዚአብሔር በባዕድ አምልኮ ኃጢአት በጣም ይቆጣል።

1ኛ ዜና 28:9፣ አንተም፥ ልጄ ሰሎሞን ሆይ፥ እግዚአብሔር ልብን ሁሉ ይመረምራልና፥ የነፍስንም አሳብ ሁሉ ያውቃልና፥ የአባትህን አምላክ እወቅ፤ በፍጹም ልብና በነፍስህ ፈቃድም አምልከው፤ ብትፈልገው ታገኘዋለህ፤ ብትተወው ግን ለዘላለም ይጥልሃል።

መዝሙረ ዳዊት 14፡1 " ሰነፍ በልቡ። አምላክ የለም ይላል። በሥራቸው ረከሱ፥ ጮስቁሉ፤ በጎ ነገርን የሚሠራ የለም።

መዝሙረ ዳዊት 81:11 " ሕዝቤ ግን ቃሌን አልሰሙኝም፥ እስራኤልም አላዳመጠኝም።አለ።

ኢሳይያስ 44:15፣ ለሰውም ማገዶ ይሆናል፤ ከእርሱም ወስዶ ይሞቃል፥ አንድዶም እንጀራ ይጋግርበታል፤ ከእርሱም አምላክ አበጅቶ ይሰግድለታል፥ የተቀረጸውንም ምስል ሠርቶ በእርሱ ፊት ይንበረከካል።

ኢሳይያስ 44:19-20፣ በልቡም ማንም አያስብም። ግማሽዋን በእሳት አቃጥያለሁ፥ በፍምዋም ላይ እንጀራን ጋግሬአለሁ፥ ሥጋም ጠብሼ በልቻለሁ፤ የቀረውንም አስጸያፊ ነገር አደርጋለሁን? ለዛፍስ ግንድ እሰግዳለሁን? እንዲልም እውቀትና ማስተዋል የለውም። አመድ ይበላል፥ የተታለለ ልብ አስቶታል፥ ነፍሱን ለማዳን አይችልም፥ ወይም። በቀኝ እጁ ሐሰት አለ አይልም።

ወደ ሮሜ ሰዎች 1፡21 እግዚአብሔርነቱ መጠን ስላላከበሩትና ስላላመሰገኑት የሚያመካኙት አጡ፤ ነገር ግን በአሳባቸው ከንቱ ሆኑ የማያስተውለውም ልባቸው ጨለመ።እርሱን እንድናመልከውና እንድናከብረው ይጠይቀናል።

ሮሜ 1፡25 የእግዚአብሔርን እውነት በውሸት ስለ ለወጡ በፈጣሪም ፈንታ የተፈጠረውን ስላመለኩና ስላገለገሉ ነው፤ እርሱም ለዘላለም የተባረከ ነው፤ አሜን።እርሱን እንድናመልከውና እንድናከብረው ይጠይቀናል።

ዕብራውያን 4፡13 “እኛን በሚቆጣጠር በእርሱ ዓይኖቹ ፊት ሁሉ ነገር የተራቆተና የተገለጠ ነው እንጂ፥ በእርሱ ፊት የተሰወረ ፍጥረት የለም።”

<u>የካቴኪዝም ጥያቄዎች</u>

1. አምልኮ ምንድን ነው?

2. የመጀመሪያው ትእዛዝ ምን እንድታደርግ ይፈልጋል?

3. አንድ ሰው ሁሉም ሃይማኖቶች እኩል እውነት እንደሆኑ፣ የሁሉም ሃይማኖቶች አማልክት እኩል ብቁ እንደሆኑና ቅን እምነቶችን መያዝ ብቻ አስፈላጊ እንደሆነ ነገረህ እንበል። ይህ ሰው አስተያየትህን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ትችላለህ?

4. አምላክ የለም የሚለው እምነት የመጀመርያውን ትእዛዝ ይጥሳል?

5. የመጀመሪያው ትእዛዝ እንድታደርገው የሚከለክልህ ነገር ምንድን ነው?

ማድረግ የሌለብህ ነገሮች፡-

3. በአጠቃላይ ጠንክሮ ማጥናትና ጥሩ ውጤት ለማግኘት መጣር የሚያስመሰግን ሲሆን በትክክለኛው መንገድ ከተከናወነ እግዚአብሔርን ያስደስተዋል። ግን ጥሩ ውጤት ለማግኘት መሞከር ሌላ ባዕድ አምልኮ የሚሆነውና እና የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚጥስ መቼ ነው?

4. “ከእውነተኛው አምላክ ብቻ” በቀር “ሌላ አምላክ” የሐሰት አምላክ ነውን?’

5. ንብረትን፣ ሰዎችን እና እንቅስቃሴዎችን በተሳሳተ ዝንባሌና መንገድ ከተከተልን “ባዕድ አማልክት” ሊሆኑ ይችላሉ። አንዳንድ ጊዜ ምን ዓይነት ነገሮች፣ ግንኙነቶች ወይም ፍላጎቶች በሰዎች ሕይወት ውስጥ የሐሰት አማልክት ይሆናሉ?

6. አንድ ሰው ሁሉም ሰዎች ከአንድ በላይ አማልክት አላቸው ነገር ግን እግዚአብሔርን ከሌሎች አማልክት በላይ ስታስቀምጠው እርሱ ደስ ያሰኛል ቢልና ይህ ሰው አስተያየትህን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ትችላለህ?

9. አንድ ሰው ሁሉም ሰዎች ከአንድ በላይ አማልክት አላቸው ቢልም ነገር ግን እርሱን ከሌሎች አማልክት በላይ ስታስቀምጠው እግዚአብሔርን ደስ ያሰኛል። ይህ ሰው አስተያየትዎን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ይችላሉ?

10. አንዳንድ ሰዎች ተፈጥሮን በማሰላሰል እና በሱ በመደሰት ብዙ ጊዜ ያሳልፋሉ። እንደነዚህ ያሉት ተግባራት የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚጥሱት መቼ ነው?

የቃል ጥቅስ

ማቴዎስ 4፡10 ሂድ፥ አንተ ሰይጣን ለጌታህ ለአምላክህ ስገድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፎአልና አለው

1 አምላክ የለሽ ሰዎች የመጀመሪያውን ትእዛዝ የሚጥሱት እንዴት ነው?

2. ኃጢአት ለመሥራት ስትፈተን የምትፈርሰው የትኛውን ትእዛዝ ነው?

3. ኢየሱስ የሰይጣንን ፈተና ከተቋቋመ በኋላ ምን ሆነ?

4. ስትፈተኑ እግዚአብሔር ምን ቃል ገብቷል?

5. በሚቀጥሉት ጥቅሶች ላይ የመጀመሪያውን ትእዛዝ የጣሰው ማን ነው? ያመለኩትስ የትኛውን የሐሰት አምላክ ነው?

ሀ. 1ኛ ነገ 11፡4-10

ለ. 1ኛ ነገ 18፡16-40

ሐ. 2ኛ ነገ 17፡15-17

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ ዳንኤል እግዚአብሔርን አስቀደመ

1. ንጉሥ ሰለሞን ከሞተ በኋላ በእግዚአብሄር ሕዝቦች ላይ ምን ትልቅ ነገር ተከሰተ?

2. ከእስራኤልና ከይሁዳ መንግሥት፣ ከአሥሩ ትእዛዛት የራቀና እና መጀመሪያ እግዚአብሔርን የካደ የትኛው መንግስት ነው?

3. የመጀመሪያውን ትእዛዛት አለመታዘዝ በአጠቃላይ የቀሩትን ትእዛዛት ወደ አለመታዘዝ የሚመራው ለምንድን ነው?

4. ሰሜናዊውን መንግሥት በቅኝ የገዛ ብሔር የትኛው ነው?

5. ደቡባዊውን መንግሥት ለምርኮ የዳረገው የትኛው ብሔር ነው?

6. በ605 ዓ.ዓ. መጀመሪያ ወደ ባቢሎን ከተወሰዱት አይሁዳውያን መካከል ማን ይገኝበታል?

7. የእስራኤል አምላክ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ከኢየሩሳሌም ወደ ባቢሎን ላስማረክኧቸው ምርኮኞች ሁሉ እንዲህ ይላል።ቤት ሠርታችሁ ተቀመጡ፥ አታክልትም ተክላችሁ ፍሬዋን ብሉ፤ተጋቡ ወንዶችና ሴቶች ልጆችንም ውለዱ፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻችሁንም አጋቡ፥ እነርሱም ወንዶችንና ሴቶችን ልጆች ይውለዱ፤ ከዚያም ተባዙ ጥቂቶችም አትሁኑ።በእርስዋ ሰላም ሰላም ይሆንላችኧልና ወደ እርስዋ ላስማርክኧችሁ ከተማ ሰላምን ፈልጉ፥ ስለ እርስዋም ወደ እግዚአብሔር ጸልዩ። (ኤር.29፡4-7)። ዳንኤል እነዚህን ነገሮች ያደረገው በምን መንገድ ይመስልሃል?

8. ሌሎች የመንግስት ባለስልጣናት ዳንኤልን መግደል ለምን ፈልጉ?

9. ዳንኤል ከንጉሡ በቀር ወደ ሌላ መጸለይን መከልከሉን ሲያውቅ ምን አደረገ?

10. ዳንኤል የመጀመሪያውን ትእዛዝ ጠብቋል?

11. አንበሶች ዳንኤልን ያልገደሉት ለምንድን ነው?

12. በላይ ያለውን አስቡ እንጂ በምድር ያለውን አይደለም። (ቆላስይስ 3፡2)። ዓለምን ወይም በዓለም ያሉትን አትውደዱ፤ በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ስለ ገንዘብም መመካት ከዓለም ስለ ሆነ እንጂ ከአባት ስላልሆነ፥ ማንም ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም። (1ዮሐ. 2፡15)። እነዚህ ጥቅሶች ከዳንኤል ጋር ምን ግንኙነት አላቸው?

ክፍል VI፡ ለእግዚአብሔር ያለዎት ግዴታ

ምዕራፍ 4፡ እግዚአብሔርን በትክክል አምልኩ

ካቴኪዝም

ጥ. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ/ ሁለተኛው ትእዛዝ በላይ በሰማይ ካለው፥ በታችም በምድር ካለው፥ ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ፥ የተቀረጸውንም ምስል ለአንተ አታድርግ። አትስገድላቸው፥ አታምልካቸውምም፤ በሚጠሉኝ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ የማመጣ፤ ለሚወድዱኝ፥ ትእዛዜንም ለሚጠብቁ እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ ምሕረትን የማደርግ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና። (ዘጸ 20፡ 4-6)

ጥ. በሁለተኛው ትእዛዝ ምን ማደረግ ያስፈልጋል?

መ. ሁለተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያሰፈረውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮ እና ሥርዓቶች መቀበልን፣ መከታተልን እና በንፁህና መጠበቅን ይጠይቃል።

ጥ. በሁለተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. ሁለተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔርን በምስሎች ማምለክን ወይም ሌላ ማንኛውንም ምስል ማምለክን ማምለክን ይከለክላል።

ጥ. ከሁለተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

መ. ከሁለተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዙት ምክንያቶች፣ በእኛ ላይ እግዚአብሔር ሉዓላዊነት፣ በእኛ ውስጥ ያለው ተገባው ቦታ እና ለእራሱ አምልኮ ያለው ቅንዓት ናቸው።

በእኛ ውስጥ፥ ለገዛ አምልኮውም ያለው ቅንዓት አለው።

<u>ቃላትን ግለጽ</u>

ከታች ያሉትን ቃላት ፍች ለማግኘት መዝገበ ቃላትን ወይም ኢንተርኔትን ተጠቀም፣ እያንዳንዱን ትርጉም በመፃፍ የተጻፈውን ፍቺ ሳታይ እያንዳንዱን ቃል በራሳችህ አባባል ለመተርጎም ሞክር። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስክትረዳ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳችህ ቃላት በመግለጽ ምናልባትም ከሌላ ሰው ጋር

ተቀያየሩ። በቀላሉ የተጻፈውን ፍቺ ካገኘህ በኋላ መጀመሪያ ሁሉንም ትርጉሞቹን አንብብ እና ከዚያ ሳታይ ሁሉንም ቃላት በራሳችህ ኣባባል ግለጽ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና አንብብና ስለ ሁለተኛው ትእዛዝ የምትችለውን ያህል በራሳህ አባባል አስረዳ።

የተቀረጸ

ምስል

መምሰል/ likeness

ቅናት

ተያይዟል።

ሉዓላዊነት

ባለቤትነት

ቅንዓት

<u>ቀለል አድርጎ እንደገና መፃፍ</u>

ስለ ቃላቶቹ በተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት ካቴኪዝምን በራስህ አባባል ፃፍ።

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

<u>የመጽሐፍ ቅዱስ ድጋፍ</u>

እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) ለይ።

ዘፍጥረት 4፡3-5 ከብዙ ቀን በኋላም ቃየን ከምድር ፍሬ ለእግዚአብሔር መሥዋዕትን አቀረበ፤ አቤልም ደግሞ ከበጎቹ በኵራትና ከስቡ አቀረበ። እግዚአብሔርም ወደ አቤልና ወደ መሥዋዕቱ ተመለከተ፤እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ያሰፈራቸውን ሁሉንም ሃይማኖታዊ አምልኮዎችና ሥርዓቶች መቀበልን፣ መመልከትን እና ንጹሕ መሆንን ይጠይቃል።

ዘጸአት 25:40፣ በተራራ ላይ እንዳሳየሁህ ምሳሌ እንድትሠራ ተጠንቀቅ።

ዘሌዋውያን 10:1–2፣ አሮንም ልጆች ናዳብና አብዩድ በየራሳቸው ጥናውን ወስደው እሳት አደረጉበት፥ በላዩም ዕጣን አኖሩበት፥ በእግዚአብሔርም ፊት እርሱ ያላዘዛቸውን ሌላ እሳት አቀረቡ።እሳትም ከእግዚአብሔር ፊት ወጥቶ በላቸው፥ በእግዚአብሔርም ፊት ሞቱ።

ዘሌዋውያን 26:1፣ ኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝና ለእናንተ ጣዖት አታድርጉ፥ የተቀረጸም ምስል ወይም ሐውልት አታቁሙ፤ ትሰግዱለትም ዘንድ በምድራችሁ ላይ የተቀረጸ ድንጋይ አታኑሩ።

ዘዳ 12፡32 ፤ እኔ የማዝዝህን ነገር ሁሉ ታደርገው ዘንድ ጠብቅ፤ ምንም በእርሱ ላይ አትጨምር፥ ከእርሱም ምንም አታጕድል።

ዘዳግም 32:16፣ በሌሎች አማልክት አስቀኑት፥ በርኩሰታቸውም አስቈጡት።

1ኛ ሳሙኤል 15:22 በውኑ የእግዚአብሔርን ቃል በመስማት ደስ እንደሚለው እግዚአብሔር በሚቃጠልና በሚታረድ መሥዋዕት ደስ ይለዋልን? እነሆ፥ መታዘዝ ከመሥዋዕት፥ ማዳመጥም የአውራ በግ ስብ ከማቅረብ ይበልጣል።

መዝሙር 95:6፡— ኑ፥ እንስገድ ለእርሱም እንንዛ፤ በእርሱ ባደረገን በእግዚአብሔር ፊት እንበርከክ፤

ኢሳይያስ 40:18፡– እንግዲህ እግዚአብሔርን በማን ትመስሉታላችሁ? ወይስ በምን ምሳሌ ታስተያዩታላችሁ?

ኢሳይያስ 42፡8 እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ስሜ ይህ ነው፤ ክብሬን ለሌላ፥ ምስጋናዬንም ለተቀረጹ ምስሎች አልሰጥም

ኢሳ 43፡1 “አትፍራ እኔ ተቤዥቸሃለሁና አትፍራ። በስም ጠርቼሃለሁ; አንተ የኔ ነህ።"

ማቴዎስ 15፡9 የሰውም ሥርዓት የሆነ ትምህርት እያስተማሩ በከንቱ ያመልኩኛል ብሎ በእውነት ትንቢት ተናገረ።።።

ዮሐ 4፡24 እግዚአብሔር መንፈስ ነው፥ የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል።

የሐዋርያት ሥራ 17:29 ንግዲህ የእግዚአብሔር ዘመዶች ከሆንን፥ አምላክ በሰው ብልሃትና አሳብ የተቀረጸውን ወርቅ ወይም ብር ወይም ድንጋይ እንዲመስል እናስብ ዘንድ አይገባንም።

ሮሜ 9:20፣ ነገር ግን፥ አንተ ሰው ሆይ፥ ለእግዚአብሔር የምትመልስ ማን ነህ? ሥራ ሠሪውን፡ ስለ ምን እንዲህ አድርገህ ሠራኸኝ ይለዋልን?

የካቴኪዝም ጥያቄዎች

1. ሁለተኛው ትእዛዝ ምን ነገሮችን ይፈልጋል?

2. ሁለተኛው ትእዛዝ እንድታደርጉ የሚከለክልህ ነገር ምንድን ነው?

ማድረግ የሌለብህ ነገሮች

3. ሁለተኛውን ትእዛዝ መታዘዝ ያለብህ ለምንድነው?

4. በፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ስለ ሕዝባዊ አምልኮ ሁለት አጠቃላይ የአስተሳሰብ ትምህርት ቤቶች አሉ። የተሐድሶ አብያተ ክርስቲያናት፣ እግዚአብሔር መመለክ ያለበት ቅዱሳት መጻሕፍት ባዘዙት፣ ባጸደቁ ወይም ምሳሌ በሆኑ መንገዶች ብቻ ነው ይላሉ። የመደበኛ እይታው፣ በተቃራኒው፣ እግዚአብሔር በማንኛውም መንገድ ማምለክ እንደሚቻል ያሳያል፣ ቅዱሳት መጻሕፍት አይከለክሉም። አንዳንድ ያልተሻሻሉ አብያተ ክርስቲያናት ግን አለመግባባቶችን በማይፈጥሩ ወይም መከፋፈልን ለማራመድ መደበኛ አቀራረቦችን ይገድባሉ። በአጭር ካቴኪዝም ውስጥ ተቀባይነት ስላለው አምልኮ ያለውን አቋም የሚያሳየው የትኛው ሀሳብ ነው?

5. በምድራቸውም በተቀመጥህ ጊዜ፥ ከፊትህ ከጠፉ በኋላ እነርሱን ለመከተል እንዳትጠመድ። እነዚህስ አሕዛብ አማልክቶቻቸውን ያመለኩት እንዴት ነው? እንዲሁ ደግሞ እኔ አደርጋለሁ ብለህ ስለ አማልክቶቻቸው እንዳትጠይቅ።፤ እግዚአብሔር የሚጠላውን ርኵሰት ሁሉ እነርሱ ለአማልክቶቻቸው አድርገዋልና፥ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻቸውን ደግሞ ለአማልክቶቻቸው በእሳት ያቃጥሉአቸዋልና አንተ ለአምላክህ ለእግዚአብሔር እንዲሁ አታድርግ፤ እኔ የማዝዝህን ነገር ሁሉ ታደርገው ዘንድ ጠብቅ፤ ምንም በእርሱ ላይ አትጨምር፥ ከእርሱም ምንም አታጕድል።” (ዘዳ 12፡30-32)። ይህ ክፍል የአምልኮ ሥርዓትን ወይም መደበኛውን አመለካከት ይደግፋልን?

የቃል ጥቅስ

ዘዳግም 4:15–16፣ እግዚአብሔር በኮሬብ በእሳት ውስጥ ሆኖ በተናገራችሁ ጊዜ መልክ ከቶ አላያችሁምና እጅግ ተጠንቀቁ፤ እንዳትረክሱ፥ የተቀረጸውን ምስል የማናቸውንም ነገር ምሳሌ፥ በወንድ ወይም በሴት መልክ የተሠራውንበመጀመሪያዎቹ ሁለት ትእዛዛት መካከል ባለው ልዩነት አንዳንድ ጊዜ ግራ መጋባት ይፈጠራል።

1. ሁለቱም አንደኛው እና ሁለተኛው ትእዛዛት እግዚአብሔርን ማምለክ ይመለከታሉ። የሚለያዩት እንዴት ነው?

2. በሁለተኛው ትእዛዝ ላይ እንደተገለጸው “ምስሎች” ምንድን ናቸው? ሕጉን የሚጻረር አጠቃቀምስ ምንድን ነው?

3. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በሲና ተራራ ሲሰጥ እስራኤላውያን የተመለከቱት እንዴት ነው?

4. አንድ ሰው እንዲህ ይላል እንበል፣ “በቤቴ ትንሽ የክርስቶስ ምስል ወይም ሥዕል አለ። ሀሳቤን በእግዚአብሄር ላይ ለማተኮር እንዲረዳኝ ነው የማየው። ይህ ሰው አስተያየትህን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ትችላለህ?

5. አንድ ሰው “ቤተ ክርስቲያኔ መስቀልን በቤተ መቅደሷ ላይ ሰቅላለች፣ አገልጋዩ ግን አትስገድ ይላል” ብሎ ተናገረ። ይህ ግለሰብ አስተያየትህን ከጠየቀ ምን ምላሽ መስጠት ትችላህ?

6. ጣዖት አምልኮ የሚጥሰው የመጀመሪያውን ትእዛዝ ነው? ወይንስ ሁለተኛውን?

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡- ሚክያስ በሥዕል ያመልካል።

1. መጽሐፍ ቅዱስ የመጀመሪያው ንጉሥ ከሆነው ከሳኦል በፊት የእስራኤል ሕዝብ ይገዙ የነበሩትን መሪዎች ምን ይላቸዋል?

2. ሁለተኛውን ትእዛዝ በመጣስ ሚክያስ ለአምልኮ የተጠቀመባቸው ምስሎች የትኞቹ ናቸው?

3. ሚክያስ በጦረኛ የዳን ልጆች እንዲህ ሲል አጉረመረመ፡- የሠራኋቸውን አማልክቴን ካህኑንም ይዛችሁ ሄዳችኋል፤ ሌላ ምን አለኝ? እናንተስ። ምን ሆነሃል እንዴት ትሉኛላችሁ? አለ። (መሳፍንት 18:24) ቅሬታው ለአምላክ ስላለው አመለካከት ምን ያሳያል?

4. የዳን ሰዎች የላይሽ ከተማን አፍርሰው መልሰው ከገነቡት በኋላ ምን ብለው ሰይመዋት ነበር?

5. ሰዎች በሚክያስ ታሪክ ውስጥ ምን ኃጢአቶችን ሠርተዋል?

6. በስተ ሰሜን በእስራኤል በጣዖት አምልኮ የምትታወቅ ከተማ የትኛዋ ነው?

7. ሚክያስና ሌዋዊው የጣሱት የመጀመሪያውን ትእዛዝ ነበር ወይንስ የሁለተኛውን?

8. ጌዴዎን በሚባል ፈራጅ እግዚአብሔር እስራኤልን ከምድያማውያን አዳናቸው። ስለዚህ ህዝቡ ይህ ብሄራዊ ጀግና እንዲገዛቸው ጠያቁት። ጌዴዎን ግን ። እኔ አልገዛችሁም፥ ልጄም አይገዛችሁም፤ እግዚአብሔር ይገዛችኋል አላቸው።" አለ። (መሳፍንት 8፡23)። ቢሆንም፣ ጌዴዎን ከምርኮኞች የወርቅ ጉትቻ ጠየቀ፣ ሕዝቡም በደስታ ሰጡት። ጌዴዎንም ኤፉድ አድርጎ አሠራው፥ በከተማውም በያፍራ አኖረው፤ እስራኤልም ሁሉ ተከትሎት አመነዘረበት፤ ለጌዴዎንና ለቤቱም ወጥመድ ሆነ። (መሳ. 8፡27)። ይህ አምልኮ የጣሰው ትዕዛዝ የመጀመሪያውን ትዕዛዝ ነው? ሁለተኛውን ነው? ወይስ ሁለቱንም ጥሷል?

9. የአሕዛብ ጣዖታቶች የወርቅና የብር፥ የሰው እጅ ሥራ ናቸው። አፍ አላቸው አይናገሩምም፤ ዓይን አላቸው አያዩምም፤ ጆሮ አላቸው አይሰሙምም፤ አፍንጫ አላቸው አያሸትቱምም፤ እጅ አላቸው አይዳስሱምም፤ እግር አላቸው አይሄዱምም፤ በጕሮሮአቸውም አይናገሩም የሚሠሩአቸውም የሚያምኑባቸውም ሁሉ እንደ እነርሱ ይሁኑ። (መዝ. 115፡4-8)። ይህ ክፍል የትኛውን የሞራል ህግ ነው የሚመለከተው አንደኛውን ትእዛዝ ወይስ ሁለተኛውን ትእዛዝ?

10. አቤቱ፥ የሚያስጨንቁኝ ምንኛ በዙ! በኔ ላይ የሚቆሙት ብዙ ናቸው።ብዙ ሰዎች ነፍሴን። አምላክሽ አያድንሽም አልዋት።አንተ ግን አቤቱ፥ መጠጊያዬ ነህ፥ ክብሬንና ራሴንም ከፍ ከፍ የምታደርገው አንተ ነህ።በቃሌ ወደ እግዚአብሔር እጮሃለሁ ከተቀደሰ ተራራውም ይሰማኛል። እኔ ተኛሁ አንቀላፋሁም፤ እግዚአብሔርም ደግፎኛልና ነቃሁ። ከሚከብቡኝ ከአእላፍ ሕዝብ አልፈራም።ተነሥ፥ አቤቱ፤ አምላኬ ሆይ፥ አድነኝ፤ አንተ የጠላቶቼን መንጋጋ መትተሃልና፥

የክፉዎችንም ጥርስ ሰብረሃልና። (ዳንኤል 3፡1-7)። . እነዚህ ሰዎች የጣሱት የመጀመሪያውን ትእዛዝ ነው፣ ሁለተኛውን? ወይስ ሁለቱንም?

11. ጓደኞችህ መልካም እድልን በአጉል እምነት የሚያሳዩ ክታቦችን በራሳቸው ላይ ያስቀምጣሉ እንበል። እነዚህ ክታቦች እነሱን ለማበልጸግ ወይም ለመጠበቅ ሚስጥራዊ ኃይል እንዳላቸው ያምናሉ። ጓደኞችህ ሁለተኛውን ትዕዛዝ እየጣሱ ነው ብለህ ታስባለህ?

ክፍል VI፡ ለእግዚአብሔር ያለዎት ግዴታ

ምዕራፍ 5፡ እግዚአብሔርን በቅንነት አምልኩ

ካቴኪዝም

ጥ. ሦስተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ የእግዚአብሔርን የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ። እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበደል አያነጻውምና።

ጥ. በሶስተኛው ትእዛዝ ውስጥ ምን ማድረግ ያስፈልጋል?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ የእግዚአብሔርን ስሞች፣ ማዕረጎች፣ ባህሪያት፣ ሥርዓቶች፣ ቃል እና ስራዎች የተቀደሰ እና በአክብሮት እንድንጠቀምበት ይጠይቃል።

ጥ. በሶስተኛው ትእዛዝ የተከለከለው ነገር ምንድን ነው?

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር ራሱን የገለጠበትን ማንኛውንም ነገር ማበላሸትን ወይም መሳደብን ይከለክላል።

ጥ. ከሦስተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዘው ምክንያት ምንድን ነው?

መ. ከሦስተኛው ትእዛዝ ጋር የተያያዘው ምክንያት፣ ምንም እንኳን የዚህ ትእዛዝ ተላላፊዎች ከሰዎች ቅጣት ሊያመልጡ ቢችሉም፣ ጌታ አምላካችን ግን ከጻድቅ ፍርዱ እንዲያመልጡ አይፈቅድም።

<u>ቃላትን ግለጽ</u>

ከታች ያሉትን ቃላት ፍች ለማግኘት መዝገበ ቃላትን ወይም ኢንተርኔትን ተጠቀም፣ እያንዳንዱን ትርጉም በመፃፍ የተጻፈውን ፍቺ ሳታይ እያንዳንዱን ቃል በራሳችህ አባባል ለመተርጎም ሞክር። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስክትረዳ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳችህ ቃላት በመግለጽ ምናልባትም ከሌላ ሰው ጋር ተቀያየሩ። በቀላሉ የተጻፈውን ፍቺ ካገኘህ በኋላ መጀመሪያ ሁሉንም ትርጉሞቹን አንብብ እና ከዚያ ሳታይ ሁሉንም ቃላት በራሳችህ አባባል ግለጽ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና አንብብና ሶስተኛው ትእዛዝ ስለ ምን እንደሚያስተምር የምትችለውን ያህል በራሳህ አባባል አስረዳ።

ከንቱ

ባህሪያት

ድንጋጌዎች

ስድብ

<u>ቀለል አድርጎ እንደገና መፃፍ</u>

ስለ ቃላቶቹ በተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት ካቴኪዝምን በራስህ አባባል ፃፍ።

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

<u>መጽሐፍ ቅዱሳዊ ድጋፍ</u>

እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) ለይ።

ዘዳግም 28:58–59በዚህ መጽሐፍ የተጻፉትን የዚህን ሕግ ቃሎች ሁሉ ታደርግ ዘንድ ባትጠብቅ፥ ይህንንም <<አምላክህ እግዚአብሔር>> የተባለውን የተመሰገነውንና የተፈራውን ስም ባትፈራ፥ እግዚአብሔር መቅሠፍትህን፥ የዘርህንም መቅሠፍት፥ ብዙ ዘመንም የሚኖረውን ታላቅ መቅሠፍት፥ ብዙ ዘመን የሚኖረውንም ክፉ ደዌ ያደርግብሃል።

ኢዮብ 36:24ሰዎች የዘመሩትን ሥራውን ታከብር ዘንድ አስብ

መዝሙረ ዳዊት 68:4 ለእግዚአብሔር ተቀኙ ለስሙም ዘምሩ፤ ወደ ምድረ በዳ ለወጣም መንገድ አድርጉ፤ ስሙ እግዚአብሔር ነው፥ በፊቱም ደስ ይበላችሁ፤ በፊቱም ይደነግጣሉ።

መክብብ 5:1፣ ወደ እግዚአብሔር ቤት በገባህ ጊዜ እግርህን ጠብቅ፤ ለመስማት መቅረብ ከሰነፎች መሥዋዕት ይበልጣልና፤ እነርሱም ክፉ እንዲያደርጉ አያውቁምና።

ሚልክያስ 1፡6-ልጅ አባቱን፥ ባሪያም ጌታውን ያከብራል፤ እኔስ አባት ከሆንሁ ክብሬ ወዴት አለ? ጌታስ ከሆንሁ መፈራቴ ወዴት አለ? ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር። እናንተም። ስምህን ያቃለልን በምንድር ነው?

ራእይ 15:4የማይፈራህና ስምህን የማያከብር ማን ነው? አንተ ብቻ ቅዱስ ነህና፥ የጽድቅም ሥራህ ስለ ተገለጠ አሕዛብ ሁሉ ይ

የካቴኪዝም ጥያቄዎች

1. የመጀመሪያዎቹ ሦስት ትእዛዛት እግዚአብሔርን ማምለክ የሚመለከቱ ናቸው። ሦስተኛው ትእዛዝ ከመጀመሪያዎቹ ሁለት ትዕዛዛት የሚለየው እንዴት ነው?

2. ከእግዚአብሔር ስም “በከንቱ” መጠቀም ሲባል በተንኮለኛ፣ በግድየለሽነት፣ ባለማክባር፣ በሚያጸይፍ ሁኔታ፣ በመሳብ፣ በግብዝነት፣ በአጉል እምነት ወይም ማንኛውንም መለኮታዊ ስም ለሕያውና ለእውነተኛው አምላክ መጠቀንን ያመለክታል። መለኮታዊ ስሞች ኢየሱስን፣ ክርስቶስን፣ እና ጌታን እና ሌሎችንም ያካትታሉ። ከሚከተሉት ውስጥ ሶስተኛውን ትዕዛዝ የሚጥስ የትኛው ነው?

ሀ. ከእግዚአብሔር ስሞች አንዱን ለመራገም ማዋል

ለ. ከእግዚአብሔር ስም አንዱን እንደ ቃለ አጋኖ መልክ መጠቀም

ሐ. በግል ወይም በሕዝብ አምልኮ ወቅት ከአምላክ ስም አንዱን በአክብሮት መናገር

መ. በፍርድ ፍርድ ቤት እውነቱን ለመናገር ቃል ሲገባ በእግዚአብሔር ስም መማል

ሠ. በእግዚአብሔር ስም ምትክ ሌሎች ቃላትን መጠቀም (ማለትም፣ እንደ “ሳሽ” ያሉ ተመሳሳይ ቃላት)

3. አንዳንዶች በሦስተኛው ትእዛዝ “የእግዚአብሄር የአምላክህን ስም” የሚለውን እንደ ክርስቶስ፣ ጌታ፣ ኢየሱስ እና አምላክ ያሉ ትክክለኛ ስሞችን ብቻ እንደሚያመለክት በጠባብ ይተርጉሙታል። ሌሎች ደግሞ ይህንን ሐረግ በሰፊው ተርጉመውት እግዚአብሔር ራሱን ያሳወቀበት ነገር ሁሉ ያጠቃልላል ይላሉ። አጭር ካቴኪዝም የእግዚአብሔርን ስም ትርጉም በተመለከተ ምን ያስተምራል?

4. አጭሩ ካቴኪዝም እግዚአብሔር ራሱን በብዙ መንገዶች እንደሚታወቅ ያስተምራል። በሚቀጥሉት ጥቅሶች መሠረት እግዚአብሔር ራሱን ያሳወቀው እንዴት ነው?

ሀ. “እግዚአብሔር ሙሴን (ከሚቃጠለው ቁጥቋጦ ውስጥ ሆኖ)፣ እኔ የአባትህ አምላክ፣ የአብርሃም፣ የይስሐቅ፣ የያዕቆብ አምላክ ነኝ” አለው።

ለ. ሙሴም እግዚአብሔርን፡፡ እነሆ፥ እኔ ወደ እስራኤል ልጆች በመጣሁ ጊዜ፡፡ የአባቶቻችሁ አምላክ ወደ እናንተ ላከኝ ባልሁም ጊዜ፡፡ ስሙስ ማን ነው? ባሉኝ ጊዜ፥ ምን እላቸዋለሁ? አለው፡፡ እግዚአብሔርም ሙሴን፡፡ <<ያለና የሚኖር>>እኔ ነኝ አለው፤ እንዲህ ለእስራኤል ልጆች፡፡ <<ያለና የሚኖር>>ወደ እናንተ ላከኝ ትላለህ አለው፡፡ (ዘጸአት 3፡13-14)፡፡

ሐ. ስሙ ቀናተኛ የሆነ እግዚአብሔር ቅንዓት ያለው አምላክ ነውና ለሌላ አምላክ አትስገድ፡፡ (ዘጸአት 34፡14)፡፡

መ. ግዚአብሔር ፍርድን በማድረግ የታወቀ ነው፤ ኃጢአተኛው በእጆቹ ሥራ ተጠመደ፡፡ (መዝ.9፡16)፡፡

ሠ. "ሰማያት የእግዚአብሔርን ክብር ይናገራሉ; ሰማያት የእጁን ሥራ ይናገራሉ" (መዝሙረ ዳዊት 19፡1)፡፡

ረ.ይህ የክብር ንጉሥ ማን ነው? የጭፍሮች አምላክ እግዚአብሔር፥ እርሱ የክብር ንጉሥ ነው።" (መዝሙረ ዳዊት 24፡10)።

ሰ. አምላካችንን እግዚአብሔርን ከፍ ከፍ አድርጉት፥ በቅዱስ ተራራውም ስገዱ፤ አምላካችን እግዚአብሔር ቅዱስ ነውና። (መዝ.99:9)

ሸ. አላወቅህምን? አልሰማህምን? እግዚአብሔር የዘላለም አምላክ፥ የምድርም ዳርቻ ፈጣሪ ነው፤ አይደክምም፥ አይታክትም፥ ማስተዋሉም አይመረመርም። (ኢሳ 40፡28)።

ቀ. ታዳጊህ፥ የእስራኤል ቅዱስ፥ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ። እኔ የሚረባህን ነገር የማስተምርህ በምትሄድባትም መንገድ የምመራህ አምላክህ እግዚአብሔር ነኝ። (ኢሳይያስ 48:17).

በ. ሰው በስውር ቢሸሸግ፥ እኔ አላየውምን? ሰማይንና ምድርንስ የሞላሁ እኔ አይደለሁምን? ይላል እግዚአብሔር። (ኤርምያስ 23፡24)።

ተ. ስለዚህ ሌሊት ይሆንባችኋል እንጂ ራእይ አይሆንላችሁም፤ ጨለማም ይሆንባችኋል እንጂ አታምዋርቱም፤ ፀሐይም በነቢያት ላይ ትገባለች፥ ቀኑም ይጠቁርባቸዋል። (ሚልክያስ 3፡6)

ቸ. "በሰማያት የምትኖር አባታችን ሆይ ስምህ ይቀደስ" (ማቴ 6፡9)

ነ. ስለዚህ ያን ጊዜ ወደ አንተ ላክሁ፥ አንተም በመምጣትህ መልካም አድርገሃል። እንግዲህ አንተ ከእግዚአብሔር ዘንድ የታዘዝኸውን ሁሉ እንድንሰማ እኛ ሁላችን አሁን በእግዚአብሔር ፊት በዚህ አለን።።።" (የሐዋርያት ሥራ 10:33)

ኘ. ከዚህም ሁሉ ጋር መልካም ሥራ እየሠራ፥ ከሰማይ ዝናብን ፍሬ የሚሆንበትንም ወራት ሲሰጠን፥ ልባችንንም በመብልና በደስታ ሲሞላው ራሱን ያለ ምስክር አልተወም። (የሐዋርያት ሥራ 14:17)

አ. ከእግዚአብሔር ከአባታችን ከጌታም ከኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም ለእናንተ ይሁን። (1ኛ ቆሮንቶስ 1፡3)።

ከ. "ጌታ ኢየሱስ አልፎ በተሰጠበት ሌሊት እንጀራን አንሥቶ አመሰገነ ቆርሶም፦ ይህ ለእናንተ የሚሆን ሥጋዬ ነው፤ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት።' እንዲሁም ከእራት በኋላ ጽዋውን አንሥቶ። ይህ ጽዋ በደሜ የሚሆን አዲስ ኪዳን ነው፤ በምትጠጡት ጊዜ ሁሉ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት" (1ኛ ቆሮንቶስ 11፡23-25)።

ኸ. ስለዚሁ እኛ ደግሞ ይህን ከሰማንበት ቀን ጀምረን የፈቃዱ እውቀት መንፈሳዊ ጥበብንና አእምሮን ሁሉ እንዲሞላባችሁ እየለመንን፥ ስለ እናንተ ጸሎትን አልተውንም። በበጎ ሥራ ሁሉ ፍሬ እያፈራችሁ በእግዚአብሔርም እውቀት እያደጋችሁ፥ (ቆላስይስ 1፡9-10)

5. በሚቀጥሉት ጥቅሶች ውስጥ፣ ሦስተኛውን ትእዛዝ በመጣስ ያራከሱት ወይም ያበላሹት ከሚከተሉት የትኛውን ነው? የአምላክን ስም፣ የማዕረግ ስሞች፣ ባሕርያት፣ ሥርዓቶች፣ ሕጎች (ቃሉ) ወይስ ሥራዎች ነው?

ሀ. ጢአተኛውን ግን እግዚአብሔር አለው። ለምን አንተ ሕጌን ትናገራለህ? ኪዳኔንም በአፍህ ለምን ትወስዳለህ?አንተስ ተግሣጼን ጠላህ፥ ቃሎቼንም ወደ ኋላህ ጣልህ። (መዝ. 50፡16-17)።

ለ. በክፋት ይናገሩብሃልና፤ ጠላቶችህም በከንቱ ያምፁብሃል። (መዝሙረ ዳዊት 139፡20)

ሐ. እናንተ ስሜን የምታቃልሉ ካህናት ሆይ፥ ልጅ አባቱን፥ ባሪያም ጌታውን ያከብራል፤ እኔስ አባት ከሆንሁ ክብሬ ወዴት አለ? ጌታስ ከሆንሁ መፈራቴ ወዴት አለ? ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር። እናንተም። ስምህን ያቃለልን በምንድር ነው? ብላችኋል።፤ በመሠዊያዬ ላይ ርኩስ እንጀራ ታቀርባላችሁ። እናንተም። ያረከስንህ በምንድር ነው? ብላችኋል። የእግዚአብሔር ገበታ የተነቀፈ ነው በማለታችሁ ነው።፤ ዕውር

መ. "ስለዚህ ሳይገባው እንጀራውን የበላ ወይም የጌታን ጽዋ የጠጣ ሁሉ የጌታን ሥጋና ደም በደለኛ ይሆናል" (1ኛ ቆሮንቶስ 11፡27)።

6. እሁድ ጠዋት ወደ ቤተ ክርስቲያን ብትሄድ ልብህ ግን አያመልክም። በጸሎት ጊዜ፣ በትክክል አይሰሙም ነገር ግን በቅርቡ እንደሚያልቅ ተስፋ ያድርጉ። አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ሲያነብ ወይም ሲሰብክ፣ ቤተ ክርስቲያን ሲያልቅ ምን እንደምታደርጉ ያስባሉ። ጉባኤው መዝሙር ሲዘምር ሙዚቃውን እንደወደድከው ታስባለህ። ነገር ግን ለቃላቶቹ ብዙ ትኩረት አትሰጥም። በአጭሩ፣ በአካል በቤተክርስቲያን ውስጥ ነህ። ነገር ግን በአእምሮ እና በመንፈስ ሌላ ቦታ ነህ። በተለይም በእውነት እግዚአብሔርን ለማምለክ እየሞከርክ ካልሆንክ ከአስርቱ ትእዛዛት ውስጥ አንዱን የጣስክ ይመስልሃል?

7. ሶስተኛውን ትእዛዝ ለመጠበቅ ምን ተነሳሽነት አለህ?

የቃል ጥቅስ

መዝሙረ ዳዊት 29:2 የስሙን ክብር ለእግዚአብሔር አምጡ፥ በቅድስናው ስፍራ ለእግዚአብሔር ስገዱ

1. ስድብና ማቃለል ምን ፍች አላቸው?

2. ጸያፍ ቃላትን ፈጽሞ ካልተጠቀምክ ሥስተኛውን ትዕዛዝ ጠብቀሀል ማለት ይቻላል?

3. ተመሳሳይነት ያለው ትይዩ መግለጫ ምንድን ነው?

4. በቃል ጥቅስ ውስጥ ያሉት የነጠላ ሀሳብ ሁለቱ ትይዩ መግለጫዎች ምንና ምን ናቸው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ ሳንሄድሪን ተሳድቧል

.1 ስድብ ምንድን ነው?

2. ስድብ የሚጥሰው የትኛውን የሞራል ህግ ነው?

3. እኔ አምላክ ነኝ ማለት ስድብ የሚሆነው ለምንድን ነው?

4. የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች ኢየሱስን ሊገድሉት የፈለጉት ለምን ነበር?

5. የአይሁድ ሃይማኖታዊ መሪዎች ኢየሱስን ተሳድቧል ብለው የከሰሱት መቼ ነበር?

6. በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት መሰረት ሦስተኛውን ትእዛዝ የጣሰ ማን ነው?

ክፍል VI፡ ለእግዚአብሔር ያለምት ግዴታ

ምዕራፍ 6፡ በእያንዳንዱ ሰንበት እግዚአብሔርን አምልኩ

ካቴኪዝም

ጥ. አራተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መ. አራተኛው ትእዛዝ የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ የሚለው ነው። የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ። ስድስት ቀን ሥራ ተግባርህንም ሁሉ አድርግ፤ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ሰንበት ነው፤ አንተ፥ ወንድ ልጅህም፥ ሴት ልጅህም፥ ሎሌህም፥ ገረድህም፥ ከብትህም፥ በደጆችህም ውስጥ ያለ እንግዳ በእርሱ ምንም ሥራ አትሥሩ፤ እግዚአብሔር በስድስት ቀን ሰማይንና ምድርን፥ ባሕርንም፥ ያለባቸውንም ሁሉ ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን ዐርፎአልና፤ ስለዚህ እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባርኮታል ቀድሶታልም። (ዘጸ. 20፡ 8-11)

ጥ. በአራተኛው ትእዛዝ ምን ያስፈልጋል?

መ. አራተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ የወሰናቸውን የተወሰኑ ጊዜያትን ማክበርን ይጠይቃል። በግልጽ እንደተደነገገው ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ይሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን።

ጥ፡ እግዚአብሔር የሳምንቱ ቀናት ሰንበት እንዲሆን ከሰባቱ የትኛውን ቀን መደበ?

መ. ከዓለም መጀመሪያ አንስቶ እስከ ክርስቶስ ትንሣኤ ድረስ፣ እግዚአብሔር የሳምንቱን ሰባተኛውን ቀን ሳምንታዊ ሰንበት አድርጎ መደበ። እና ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ቀጥሏል። ይህም የክርስቲያን ሰንበት ነው።

<u>ቃላትን ግለጽ</u>

ከታች ያሉትን ቃላት ፍች ለማግኘት መዝገበ ቃላትን ወይም ኢንተርኔትን ተጠቀም፣ እያንዳንዱን ትርጉም በመፃፍ የተጻፈውን ፍቺ ሳታይ እያንዳንዱን ቃል በራሳችህ አባባል ለመተርጎም ሞክር። እያንዳንዱን ቃል በደንብ እስክትረዳ ድረስ ትርጉሙን በማንበብ እና በራሳችህ ቃላት በመግለጽ ምናልባትም ከሌላ ሰው ጋር ተቀያየሩ። በቀላሉ የተጻፈውን ፍቺ ካገኘህ በኋላ መጀመሪያ ሁሉንም ትርጉሞቹን አንብብ እና ከዚያ ሳታይ

ሁሉንም ቃላት በራሳችህ ኣባባል ግለጽ። በመቀጠል፣ የካቴኪዝም ጥያቄዎችን እና መልሶችን እንደገና አንብብና አራተኛው ትእዛዝ ስለሚያስተምረው ነገር የምትችለውን ያህል በራሳህ አባባል አስረዳ።

ሰንበት

የተቀደሰ

ዓለማዊ

ስድብ

ተገዳዳሪ

ንብረት

<u>ቀለል አድርጎ እንደገና መፃፍ</u>

ስለ ቃላቶቹ በተሻለ ግንዛቤ ላይ በመመስረት፡ ካቴኪዝምን በራስህ አባባል ፃፍ።።

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

ጥ.

መ.

<u>ቅዱስ ጽሑፋዊ ድጋፍ</u>

እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ የሚደግፈውን የካቴኪዝም ሐረግ(ዎች) ለይ።

ዘፍጥረት 2፡2-3 እግዚአብሔርም የሠራውን ሥራ በሰባተኛው ቀን ፈጸመ፤ በሰባተኛውም ቀን ከሠራው ሥራ ሁሉ ዐረፈ።እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም፤ እግዚአብሔር ሊያደርገው ከፈጠረው ሥራ ሁሉ በእርሱ ዐርፎአልና።

ዘጸአት 16፡25-28 ዛሬ በሜዳ አታገኙትም። ስድስት ቀን ልቀሙት፤ ሰባተኛው ቀን ግን ሰንበት ነው፤ በእርሱ አይገኝም አለ። በሰባተኛውም ቀን እንዲህ ሆነ፤ ከሕዝቡ አንዳንድ ሰዎች ሊለቅሙ ወጡ፥ ምንምን አላገኙም።እግዚአብሔርም ሙሴን። ትእዛዞቼንና ሕጎቼን ለመጠበቅ እስከ መቼ እንቢ ትላላችሁ?

ዘጸአት 31:15–16ስድስት ቀን ሥራን ሥራ፤ ሰባተኛው ቀን ግን ለእግዚአብሔር የተቀደሰ የዕረፍት ሰንበት ነው፤ በሰንበት ቀን የሚሠራ ሁሉ ፈጽሞ ይገደል። የእስራኤልም ልጆች ለልጅ ልጃቸው ለዘላለም ቃል ኪዳን በሰንበት ያርፉ ዘንድ ሰንበትን ይጠብቁ።

ዘጸአት 31፡17 እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን በስድስት ቀን ስለ ፈጠረ፥ በሰባተኛውም ቀን ከሥራው ስላረፈና ስለ ተነፈሰ፥ በእኔና በእስራኤል ልጆች ዘንድ የዘላለም ምልክት ነው።ለራሱ የተቀደሰ ሰንበት ትሆን ዘንድ ከሰባት ቀናት አንድ ሙሉ ቀን ለየ

ዘሌዋውያን 23:3ስድስት ቀን ሥራ ይሠራል፤ በሰባተኛው ቀን ግን የዕረፍት ሰንበት ነው፤ የተቀደሰ ጉባኤ ይሆንበታል፤ ምንም ሥራ አትሠሩም፤ በምትኖሩበት ሁሉ ለእግዚአብሔር ሰንበት ነው።

ሕዝቅኤል 23:38ይህን ደግሞ አድርገውብኛል፤ በዚያ ቀን መቅደሴን አርክሰዋል ሰንበታቴንም ሻረዋል።

ሚልክያስ 1:13፣ እናንተ። እነሆ፥ ይህ ድካም ነው ብላችሁ ጢቅ አላችሁበት፥ ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር፤ በቅሚያ የያዛችሁትንም አንካሳውንም የታመመውንም አቅርባችኋል፤ እንዲሁ ቍርባንን ታመጣላችሁ፤ በውኑ ከእጃችሁ ይህን ልቀበለውን? ይላል እግዚአብሔር

ማቴዎስ 12:11–12እንግዲህ ሰው ከበግ ይልቅ እንደምን አይበልጥም! ስለዚህ በሰንበት መልካም መሥራት ተፈቅዶአል አላቸው።:::

የሐዋርያት ሥራ 20፡7 ከሳምንቱም በመጀመሪያ ቀን እንጀራ ለመቁረስ ተሰብስበን ሳለን፥ ጳውሎስ በነገው ሊሄድ ስላሰበ ከእነርሱ ጋር ይነጋገር ነበር፥ እስከ መንፈቀ ሌሊትም ነገሩን አስረዘመ።

የካቴኪዝም ጥያቄዎች

1. የመጀመሪያዎቹ አራት ትእዛዛት እግዚአብሔርን ማምለክን የሚመለከቱ ናቸው። አራተኛው ትእዛዝ ከሌሎቹ በምን ይለያል?

2. “ሰንበት” ማለት ምን ማለት ነው?

3. አንድ ሰው ቤተሰቡን በእሁድ እለት ሳሩን እንዲታጭዱ፣ ቤቱን እንዲቀቡ ወይም ተመሳሳይ ስራዎችን እንዲሰሩ ቢጠይቅ ሰንበትን ይቀድሳል?

4. የሰንበትን “ቅድስና” መጠበቅ ሲባል ምን ማለት ነው?

5. አንድ ሰው ሰንበትን ቀድሶ መጠበቅ ማለት በዚያን ቀን ኃጢአትን ላለማድረግ ብዙ ጥረት አድርጉ ብሎ ተናገረ። በሌሎቹ የሳምንቱ ስድስት ቀናት ግን በተቃራኒው በጣም ቅዱስ መሆን አያስፈልግም። ስለዚህ፣ ፈተና በሚወስዱበት ጊዜ የሌላ ሰውን መልስ መኮረጅ ወይም ንግድ በሚሰሩበት ጊዜ “እውነትን መዘጋት” ከሰኞ እስከ ቅዳሜ ምንም ችግር የለውም። እኚህ ሰው አስተያየትህን ከጠየቁ ምን ምላሽ ትሰጣቸዋለህ?

6. ሰዎች ሰንበትን የሚያከብሩት በየትኛው የሳምንቱ ቀን ነው?

7. "በሰባተኛው ቀን እግዚአብሔር ያደርገውን ሥራ ፈጸመ; በሰባተኛውም ቀን ከሥራው ሁሉ ዐረፈ። እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም፤ ከፈጠረውም ሥራ ሁሉ በእርሱ ዐርፎአልና" (ዘፍ 2፡2-3)። በዘፍጥረት ጥቅስ ላይ በመመስረት እግዚአብሔር ሰንበትን የመሰረተው የትኛውን የሳምንቱ ቀን ነው?

8. “በሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን እንጀራ ለመቁረስ ተሰበሰብን።” ብሎ ጳውሎስ ለሕዝቡ ተናግሯል” (ሐዋ. 20፡7)። በዚህ ጥቅስ ላይ በመመስረት፣ የጥንቷ አዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን እንደ ሰንበት የምትቆጥረው የትኛውን የሳምንቱ ቀን ነው?

9. ከሳምንቱም በፊተኛው ቀን በማለዳ ሴቶች ያዘጋጁትን ሽቱ ይዘው ወደ መቃብሩ ሄዱ። ድንጋዩም ከመቃብሩ ተንከባሎ አገኙት፤ በገቡ ጊዜ ግን የጌታን የኢየሱስን ሥጋ አላገኙም።” (ሉቃስ 24:1-3) በየሳምንቱ ሰባተኛውን ቀን እንደ ሰንበት ከመቁጠር ወደ መጀመሪያው እንዲለወጥ ያደረገው ምን ዓለምን የሚቀይር አስደናቂ ክስተት ነው?

10. "በጌታ ቀን እኔ (ሐዋርያው ዮሐንስ በፍጥሞ ደሴት) በመንፈስ ነበርሁ፥ በኋላዬም እንደ መለከት ያለ ታላቅ ድምፅ ሰማሁ" (ራዕይ 1፡10)። “የጌታ ቀን” የሚያመለክተው ምንን ነው ብለህ ታስባለህ?

11. ክርስቲያኖች በሰንበት ምን ማድረግ እንዳለባቸው በተሻለ ሁኔታ የሚገልጹት የትኞቹ ሁለት ቃላት ናቸው? አጭር ካቴኪዝም ለየት ያሉ ነገሮችን ለይቶ የሚጠቅስ የትኞቹን ሁለት ሥራዎች ነው?

12. አንዳንድ ሰዎች በየእሁዱ ጥዋት ወደ ቤተ ክርስቲያን ይሄዳሉ ነገር ግን ከሰዓት በኋላ እና ማታ ሌሎች ነገሮችን ያደርጋሉ። ለምሳሌ፣ ዓለማዊ መጽሔቶችንና ጋዜጦችን ያነባሉ፣ የጓሮ አትክልት ሥራዎችን ይሠራሉ፣ ስፖርት ይሳተፋሉ፣ ፊልሞችን ይመለከታሉ፣ ረጅም የእግር ጉዞ ያደርጋሉ፣ ካርድ ይጫወታሉ፣ ቤተ መዘክሮች ይጎበኛሉ፣ ጂም ውስጥ ይሠራሉ፣ ኮንሰርቶች ይካፈላሉ ወይም ወደ ምግብ ቤቶች ሄደው ይመገባሉ። ሰንበትን የሚያከብሩ ይመስላችኋል? ለምን ወይም ለምን አይሆንም?

13. የሚከተሉት ሰዎች አራተኛውን ትእዛዝ የሚጥሱ ይመስልሀል? ለምን ወይም ለምን አይሆንም?

ሀ. አልበርት በየሳምንቱ እሁድ ጠዋት እና ማታ የቤተክርስቲያን አገልግሎቶችን በታማኝነት ይከታተላል። በእርግጥ፣ በሃያ ዓመታት ውስጥ አንድ አገልግሎት አላመለጠውም። ለመገኘቱ

ማረጋገጫ አለው። ይሁን እንጂ ስብከቱ አሰልቺው ስለነበር በትኩረት አይከታተለውም፤ ስብከቱ ሲጀምር እንቅልፍ ይወስደዋል።

ላይ ላዩን፣ አራተኛውን ትዕዛዝ እየተከተለ ይመስላል። ነገር ግን፣ በሰንበት አምልኮ የ“ግዴለሽ አፈጻጸም” ምክንያት የእሁድ መገኘትን አበላሽቷል።

ለ. ቢያትሪስ በየሰንበቱ በቤተክርስቲያንዋ በጠዋት እና በማታ የአምልኮ አገልግሎቶች ላይ ትገኛለች። በአገልግሎቶች መካከል ብዙ የሀጢያት ሀሳቦች እንዲኖሯት የሚያደርጉ የፍቅር ልብ ወለዶችን ታነባለች።

ሐ. ቸክ በእግዚአብሔር ያምናል። በየእሁዱ በተፈጥሮ እየተደሰተ ስለ እግዚአብሔር ወደ የሚያስብበት ተራሮች ይሄዳል።

መ. ዳርሊን በየሳምንቱ ቅዳሜ ምሽት ፊልሞችን በመመልከት እና የቪዲዮ ጨዋታዎችን በመጫወት ትተኛለች። በሚቀጥለው ቀን ጠዋት በትምህርት ቤት ወይም በስፖርት ምክንያት ይህንን በሌሎች ምሽቶች አታደርግም። ቅዳሜ ዘግይታ በመተኛቷ ምክንያት፣ ለማዳመጥ ብዙ ብትጥርም በሰባኪው ስብከት ላይ ማተኮር አትችልም።

ሠ. ደንበኞቹ ቢደውሉ በማለት ኤፈርት በእሁድ አገልግሎቶች ወቅት የሞባይል ስልኩን በንዝረት ምልክት ይተወዋል። አሰሪው እንዲጠራው አይፈልግም፤ ነገር ግን የንግድ እድሎችን ማጣት ይጠላል እና በሰንበት ያሉትን ደንበኞቹን መንከባከብ ይወዳል።

ረ. ፍሬድ በአንዳንድ አካላዊ እና ስሜታዊ ጉዳዮች ምክንያት በእሁድ አገልግሎቶች ላይ ንቁ ሆኖ የማድረግ ችግር አለበት።

ሰ. ጄፍሪ በሳምንት ስድስት ቀን በትጋት ይሰራል ነገር ግን የሰንበት እረፍት በመውሰድ ያምናል። እሑድ እስከ እኩለ ቀን ድረስ ይተኛል ከዚያም እስከ መኝታ ሰዓት ድረስ በቤቱ ዙሪያ ይዝንዝንዝል። ቀጥሎም ሰኞ ማለዳ ወደ ሥራ ለመመለስ ይጨነቃል።

14. ሰንበትን ለምን ትቀድሳለህ?

15. ሰንበትን እንድታስብ እግዚአብሔር ምሳሌ የሆነላችሁ የት ነው?

የቃል ቁጥር

ኢሳይያስ 58:13–14፣ ፤ ፈቃድህን በተቀደሰው ቀኔ ከማድረግ እግርህን ከሰንበት ብትመልስ፥ ሰንበትንም ደስታ፥ እግዚአብሔርም የቀደሰውን ክቡር ብትለው፥ የገዛ መንገድህንም ከማድረግ

ፈቃድህንም ከማግኘት ከንቱ ነገርንም ከመናገር ተከልክለህ ብታከብረው፥በዚያን ጊዜ በእግዚአብሔር ደስ ይልሃል፥ በምድርም ከፍታዎች ላይ አወጣሃለሁ፥ የአባትህንም የያዕቆብን ርስት አበላሃለሁ፤ የእግዚአብሔር አፍ ተናግሮአልና።

1. በእሁድ ምን ማድረግ እንዳለብህ እና ምን ማድረግ እንደሌለብህ የሚናገረው በየትኞቹ ሰባት መንገዶች ነው?

2. የቃል ጥቅሱ መሰረት ሰንበትን ብታከብር ምን ሦስት ነገሮች እንደሚገጥምህ ይገልጻል?

"በእግዚአብሔር ደስ ይልሀል"

3. በሰንበት አንዳንድ ነገሮችን ብታደርግ እና ከሌሎች ነገሮች ብትቆጠብ እግዚአብሔር እንደሚባርክ የቃል ጥቅሱ አጽንዖት የሚሰጠው እንዴት አድርጎ ነው?

4. ሰንበት የማን ነው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት፡ ኢየሱስ ስለ ሰንበት ያስረዳል።

1. የአራተኛው ትእዛዝ ከሰንበት ጋር በተያያዙ ሁኔታዎች ላይ እንዴት እንደሚሠራ ያብራራልን?

2. አራተኛው ትእዛዝ በሰንበት ከስራ ማረፍ እንዳለብን ይገልጻል። እና ብዙ አይነት የጉልበት ስራዎችን ይከለክላል። ይህ የሞራል ሕግ የሚፈቅደው ሁለት ዓይነት ሥራዎች ምንድን ናቸው?

3. አስፈላጊ የሆኑ ሥራዎች ምንድን ናቸው?

4. የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በሰንበት በእርሻ መካከል ሲመላለሱ። 4. የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በሰንበት ቀን በእርሻ ላይ ሲመላለሱ ምን አስፈላጊ ነገር አደረጉ?

5. የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እሸት በመብላታቸው የተቸው ማን ነው? ነቀፋቸውስ በየትኛው ሕግ ላይ የተመሠረተ ነበር?

6. አስፈላጊ የሆኑ ሥራዎችን በተመለከተ ኢየሱስ ፈሪሳውያን አራተኛውን ትእዛዝ በስህተት እንዴት እንደሚተገበሩ የተመለከተው እንዴት ነው?

7. ፈሪሳውያን በሰንበት መፈወስን የአራተኛውን ትእዛዝ ጥሰት አድርገው የቆጠሩት ለምን ነበር?

8. ሰዎች የምሕረት ሥራዎች አራተኛውን ትእዛዝ እንደማይጥሱ እንዲገነዘቡ ኢየሱስ ምን ጥያቄ ጠየቀ?

9. ኢየሱስ በሰንበት ቀን የተዳከመውን ሰውየውን እጁን ሲፈውስ ፈሪሳውያን ምን ምላሽ ሰጡ?

10. የምሕረት ሥራዎች ምንድን ናቸው?

11. ኢየሱስ አራተኛውን ትእዛዝ ሸሮታል? ካልሆነ በሰንበት መፈወስ በቦታው የተገኙትን ምን አስተማራቸው?

12. የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ሰንበትን እንዴት ጠበቀችው?

13. ዶክተሮች ወይም ነርሶች እሁድ መሥራት ሲገባቸው እና የአምልኮ አገልግሎቶችን መገኘት በማይችሉበት ጊዜ, ሰንበትን ይጥሳሉ?

14. የእሳት አደጋ ተከላካዮች እና ፖሊሶች እሁድ መሥራት ሲገባቸው እና አይችሉም

15. እናትህ ከቤተክርስቲያን በኋላ ለእሁድ እራት ለቤተሰብህ የምታበስል ከሆነ አራተኛውን ትእዛዝ ትጥላለች?

16. በእሁድ ከሰአት በኋላ የታመመ ጓደኛህን ከጎበኘህ ለማበረታታትና ለማበረታታት ከሆነ የክርስቲያን ሰንበትን ጥሰሃል?

17. አባትህ እሁድ ጠዋት በጣሪያው ላይ ያለውን ቀዳዳ ተመልክቶ ከሰዓት በኋላ ነጎድጓድ ሳይደርስ ለመጠገን እቤት ቢቆይ ሰንበትን ይሰብረው ነበር?